

Тем, что эта книга дошла до Вас, мы обязаны в первую очередь библиотекарям, которые долгие годы бережно хранили её. Сотрудники Google оцифровали её в рамках проекта, цель которого – сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Эта книга находится в общественном достоянии. В общих чертах, юридически, книга передаётся в общественное достояние, когда истекает срок действия имущественных авторских прав на неё, а также если правообладатель сам передал её в общественное достояние или не заявил на неё авторских прав. Такие книги – это ключ к прошлому, к сокровищам нашей истории и культуры, и к знаниям, которые зачастую нигде больше не найдёшь.

В этой цифровой копии мы оставили без изменений все рукописные пометки, которые были в оригинальном издании. Пускай они будут напоминанием о всех тех руках, через которые прошла эта книга – автора, издателя, библиотекаря и предыдущих читателей – чтобы наконец попасть в Ваши.

Правила пользования

Мы гордимся нашим сотрудничеством с библиотеками, в рамках которого мы оцифровываем книги в общественном достоянии и делаем их доступными для всех. Эти книги принадлежат всему человечеству, а мы – лишь их хранители. Тем не менее, оцифровка книг и поддержка этого проекта стоят немало, и поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые меры, чтобы предотвратить коммерческое использование этих книг. Одна из них – это технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас:

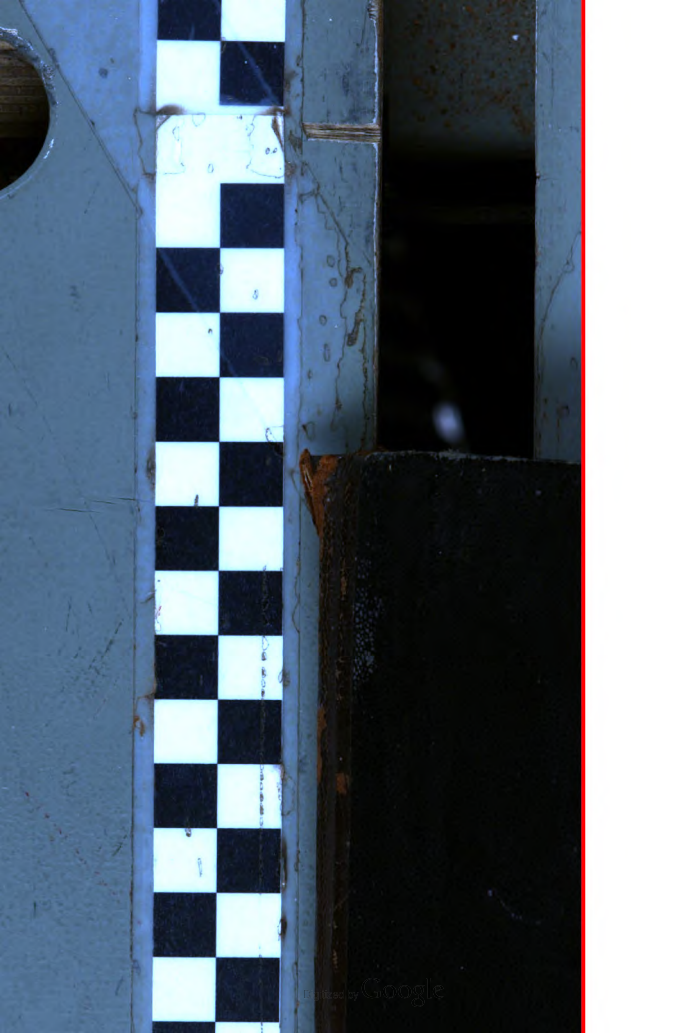
- **Не использовать файлы в коммерческих целях.** Мы разработали программу Поиска по книгам Google для всех пользователей, поэтому, пожалуйста, используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- **Не отправлять автоматические запросы.** Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого рода. Если Вам требуется доступ к большим объёмам текстов для исследований в области машинного перевода, оптического распознавания текста, или в других похожих целях, свяжитесь с нами. Для этих целей мы настоятельно рекомендуем использовать исключительно материалы в общественном достоянии.
- **Не удалять логотипы и другие атрибуты Google из файлов.** Изображения в каждом файле помечены логотипами Google для того, чтобы рассказать читателям о нашем проекте и помочь им найти дополнительные материалы. Не удаляйте их.
- **Соблюдать законы Вашей и других стран.** В конечном итоге, именно Вы несёте полную ответственность за Ваши действия – поэтому, пожалуйста, убедитесь, что Вы не нарушаете соответствующие законы Вашей или других стран. Имейте в виду, что даже если книга более не находится под защитой авторских прав в США, то это ещё совсем не значит, что её можно распространять в других странах. К сожалению, законодательство в сфере интеллектуальной собственности очень разнообразно, и не существует универсального способа определить, как разрешено использовать книгу в конкретной стране. Не рассчитывайте на то, что если книга появилась в поиске по книгам Google, то её можно использовать где и как угодно. Наказание за нарушение авторских прав может оказаться очень серьёзным.

О программе

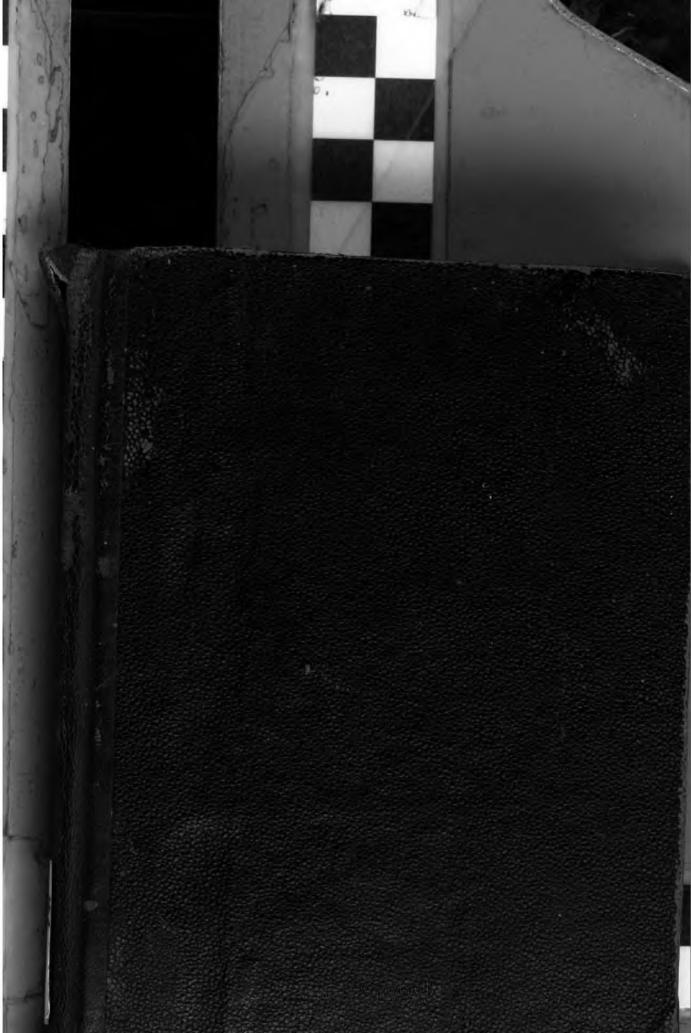
Наша миссия – организовать информацию во всём мире и сделать её доступной и полезной для всех. Поиск по книгам Google помогает пользователям найти книги со всего света, а авторам и издателям – новых читателей. Чтобы произвести поиск по этой книге в полнотекстовом режиме, откройте страницу <http://books.google.com>.

282.47705
MA
V. 1

282.47705
MA
V. 1

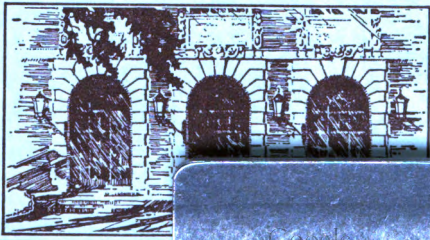

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF ILLINOIS
AT URBANA-CHAMPAIGN

ELIAS CZAYKOWSKY
COLLECTION OF
UKRAINIAN CULTURE

1903.

Число 5.

КНИЖОЧКА
*
МИСІЙНА.

← Цѣна 3 кр. →

... ПЕРЕМЫШЛЬ ...

ВЪ ПЕЧАТѢ И. ЛАЗОРА

1903.

МАЛИЙ
МІСЦОНАРЧУК

ПИСЬМО ДЛЯ ДІТИЙ

→: РІЧНИК I. ←

ЖОВКВА

Печатня і наклад ОО. Васильян
1903.

2 12, 47708

МА

11

Зміст Місіонарчика з 1903 р.

	Стор.
Брехня — то страшний тягар	72
Вдячне серце	14
Відгадки	30, 79, 107
Втіха для Ангелів Хоронителів	81
Дар для маленького Ісуса	97
Де які великі вакації?	44
Діточки згадайте	15
Діточки не ликайте нічо	94
До школи	44
Жарти	94
Загадки	79, 86, 95
Загадка буквова	35, 79, 95
Загадка природи	47
Загадка рахункова	15, 78, 86,
Задачі для дітей	43, 78
За що діти купують книжки	26
Звірячі шпихлірі	88
Ісус і діти	75
Кир, король перський	54
Королева англійска Вікторія	68
Костева журба	69
Кропля роси на рожі	58
Лист від малого передплатника	76
Любі діти	1
Маємо св. Вітця	49
Милосерний Ніно	36
Мої давні знакомі	13, 42
Найперший Місіонарчик	7
На Сьвятий Вечір	100
Наші знакомі	93, 105
Наші малярі	106
Наша мати	84
Наша родина у небі	8

Яісьн дзвонів	74
Побут нашого цісаря у Львові	87
По дорозі	60
Покров Пресв. Матери Божої	65
Пригоди малого Петрика	9, 24, 38, 56, 70, 85
Приповідки	2, 18, 47, 59, 99
Пятилітна дитина мучеником	78
Св. хлопчик Неон	19
Св. Отець помер	33
Св. хл. Пелягій	41
Сьмішне	55
Три загадкові запити	27
Та нічо	40
Чесно, чи нечесно	77
Чи смерть ласкава на наші діти?	45
Що коштує Місіонарчик?	6
Що може добра дитина	46
Що се?	107
Що чувати з М. Місіонарчиком?	17
Що чувати з загадками?	28
Що чувати в діточім сьвітї?	44
Як малі діти стояли за св. віру	41,
Які то є ті дуже важні річи	3
Як славні люди малими були	36- 54, 68,

Образки: Ангел 1. — Птиця в корчах 3. — Ісус Христос і дитинка 7. — Преч. Діва з Ісусом приймає дитину від Ангела 8. — Фотографії 13. 14, 42. 92, 105. — Хлопець з книжкою 17. — Йоакім і Анна навчають Преч. Діву 23. — Сьвятїтший Отець Лев XIII. 34. — Ісус Христос благословить дітий 37. — Ангел Хоронитель 44. — Маленький Ісус з голубом 49. — Церков св. Петра в Римі 50. — Сьвятїтший Отець Пій X. 52. — Учениці науково-виховного Інститута в Яворові 61. — Прч. Діва і Ангел Хоронитель 65, 81, — Королева англійска Вікторія 68. — Ангел дзвонить 74 — Ісус приймає дітий 75. — Прч. Діва з Ісусом 84. — Найяснїтший Монарх Франц Йосиф I. 87. — Рїздно Христове 97, 101. — Хата 100. — Дім залїзничий 103.

МАЛИЙ МІСІОНАРЧИК

Лист 1.

Любі Діти!

сь і газетка. Нова. Малий Місіонарчик. Малий попри великого. Та на що? На те, що й великий. Великий на дуже а дуже важні річи, на такі важні, що більше варта, як весь сьвіт Божий: на те саме й малий, на ті дуже важні річи. То на щож два, як оба на те саме?

Та то видите, Івасеві тато мають капелюх, але й Івасєви треба. Татів великий не на Івася шитий. Тато єго вберуть, то їм до лица, а найно Івась вбересь у него, зайде на вуха тай на очи, що й сьвіта не зобачить.

Або чоботи, ті великі татові. Ану, найвзує їх Михась, тяжко кроку вступити, за тяжкі

на его ноги, Ну, але тато йдуть собі в них раз два, так легенько.

Таке саме щось й з тим великим Місіонарем. Він на стару голову. Тато, мама, вуйки, тїтки, нанашки то всьо з него розуміють геть до чиста, а Ївась, Михась, Параня, Доня вже не так. Читають, читають і щось нїби, здаєсь, розуміють а щось не розуміють тай кінця не знають, про що він там розповідає. Саме, як з тими чобітьми великими; нїби щось є на ногах, а годї кроку вступити. Або з тим капелюхом, що на тата шитий. Возьмеш его на свою малу головку, нїби щось є на голові, а гірше як без него, бо закриє очи тай сьвіта Божого не видко.

От на те є сей малий Місіонарчик, щоб розповідав дітям про ті найважнїйші річи, але так складненько, так зрозуміненько, що кожда дитина, що возьме его, перечитає і вже всьо зрозуміє про ті найважнїйші річи, так само, як старі з великого.

Правда, діти, що то добре мати таку свою газетку.

Приповідки.

Не кай ся рано встати, а молодо учитись!
Поки не упрїти, поти не уміти.

Які то є ті дуже важні річи, що про них треба писати аж окрему газету для дітей?

Тому три, чи вже й штири неділи, по Службі Божій взяла мамуся своїх дітей тай пішла з ними подивитись в поле. На дворі так гарно було, що аж не мож сказати, як гарно. Соненько гріло милим теплом, збіжем колисав вітрик, що дмухав десь від гаю, перепеличка пітнілітькала в загоні а в усім воздуху брєніли комашки. Гарно, дуже гарно на тім сьвітї. І діти, що ще дома загадали були поповавитись на молодій траві, мов би забули на всю свою забаву, йшли поперед мами спокійненько

і придивлялись тій красї і прислухувались і співови пташок і шевелїню збіжа. Гадавсь, що лапали те все очами і ухами і скривали десь глибоко у серци, що з радости та утїхи зачинало бити чим раз живїйше.

— „Мамусю!“ крикнув нараз Володко, ставши на кінци межї, „як тут красно! Дивїть, дивїть, трава зелена а на нїй таке цьвітків жовтих, самих

жовтих!“

То була долина довга жовта від лоташу та козелцю. —

„А там, он вода тече!“ крикнула собі Софійка, побачивши потічок, що біг попри гай. „Підемо там мамо?“

„Підемо; ходім діти!“ повіла мати.

І вже за хвилику, перебривши всі троє через траву, стояли на горбку під гаєм. А тут ще гарнійше було. Гай шумів і пташки співали і потічок хлюпотів, журчів, несучи чистеньку воду гень, гень долиною поміж зелені поля та верби аж там десь далеко, де, здаєсь, небо припирає до землі.

Володко і Софійка дивились і слухали. В хаті того не видно, ні чути. А тут кожний подув вітру, кожний голос пташинки, кожда цвіточка немов просила ся, немов ковтала до їхнього серденька, яка она красна.

— „Мамо, яке се красне!“ промовила по хвилиці Софійка, глянувши миленько на маму.

— „Дуже, доню!“ відповіла мама. „І поле, і гай, і спів пташок, і та водиця, і те небо синє — все красне, а скажи мені, що красше від того всього?“

Софійка задумалась, але не відгадала; їй лишень що третій рочок минає. — „Не знаю,“ відповіла щиро.

— „То я скажу!“ підхопив Володко, „я знаю, що красше від того всього, від цілого сьвіта.“

— „Щож? Скажи Володку, а ти уважай Софієчко!“

— „Красше — то небо.“

— „Небо — от се над нами, се сине?“
спитала цікаво Софійка.

— „Ні, не се!“ відповіла мама. „То лишень хмарки і воздух се сине та голубе, а небо правдиве, то є гень далеко поза тим синім. Там, доню, так красно, що не мож ні погадати, як красно.“

— „А чому-ж там так красно?“

— „Бо там є Г. Бог і Мати Божа і Ангелики і Сьвяті,“ відповіла мама. Там всьо є найкрасше, найліпше!...“

— „А чи там можна дістатись?“ спитала Софійка.

— „Можна, Софієчко, і ми мусимо там дістатись.“

— „Мусимо?“

— „Мусимо, бо ми й того лишень є тут на землі, щоб звідси дістатись до неба, то найважнійше для нас.“

— „А як же то там дістатись?“

— „Скажу, скажу, любо,“ відповіла мама, погласкавши доню, але на другий раз, а на нині запам'ятай собі лишень те, що се найважнійше для всіх дітий і всіх старих людий, щоб дістатись до неба.“

— „Добре запам'ятаю, що в небі найкрасше і найліпше, а тому для нас найважнійше, щоб там до неба дістатись.“

Володко збирав за той час цвіти на престол Пречистої Діви Марії. Назбирав самих красних: конвалій білих і синіх незабудьок

і біложовтих сестричок і червоного яснівцю. Як вернув, мама і Софійка вже чекали на него. Складаючи цвѣтки в китичку, вертали понад потічок до дому.

* * *

Гадаю, любі діти, що з того вже довідалисье ся, котра то є та найважнійша річ, про яку має Вам писати Місіонарчик. Тая найважнійша річ то є, *яким чином дістатись до неба*. Про те пише великий Місіонар, про те і малий буде писав. А то так важне так потрібне, що як би хто — борони Боже — не дістав ся до неба, то лїпше, щоб і не був на сьвітї. —

Що коштує Місіонарчик?

Для тих дітей, що їх родичі платять за Місіонаря великого, то нічо не коштує. Они дістануть Місіонарчика разом з Місіонарем за дармо аж до кінця сего року. Тії же діти, що їх родичі не беруть Місіонаря, а хотїли би мати Місіонарчика, то най просять своїх родичів, щоб записали собі Місіонаря; як же они не схотять записати, то поскладайте ся бодай пятеро дітей по 25 с., пришлїть ті гроші до нас, а ми за се будемо висилати Місіонарчики усїм дітям разом аж до кінця сего 1903 року. —

НАЙПЕРШИЙ МІСІОНАРЧИК.

Місіонарчик значить по нашому тільки, що післанчик, але не від людей, а від самого Г. Бога. Бог добрий знав, що люди самі не знали би, як дістатись до неба, тож післав до людей свого післанця. А знаєте, діти, хто то є тим післанцем? Господь Наш Ісус Христос. То сам Син Божий. Прийшов на землю, як мала дитинка, а як виріс, розповів всьо, як є в небі, і як туди дістатись. Але вже, як був ще малим, на-учав дітей, як зайти до неба. От тут на образочку Ісус Христос маленький навчає малу дитину. Придивіть ся добре.

А знаєте, хто найпершим Місіонарчиком? Сам Ісус Христос! А другим? Довідаєтесь на другий раз.

Наша Родина у небі.

Тут на землі маємо родину, а там у небі, де маємо бути на віки, будемо самі? Ні! І там є родина. Є Отець, є Мати, є братя, сестри. А знаєте, діти, хто то є? Отець — то Бог, Мати — то Пречиста Діва Марія, братя і сестри — то Сьвяті і Ангели.

Родичі на землі дбають о нас, а ся Божа Родина в небі ні? Дбає! Всьо добро, що маємо,

то йде від Г. Бога. А знаєте, хто нам его випрошує у Г. Бога? Наша Мати Небесна, наші Ангели Хоронителі. Послухайте історийки про одну дитину, як її Ангел поміг.

СЕРЕД ТУЧІ.

Якийсь хлопчик пас вівці на горі, тай повстала буря і туча. Бідачиско не мав де скритись. Заліз під дерево, щоб перечекати. Аж нараз чує, що хтось его кличе, як би батько. А був послушний. Бере встає і серед зливи через гору біжить до батька. Прибігає, а батько ще его й висварив, що лишив вівці, бо він его не кликав. Хлопчик не питає багато, але знов вертає під дерево. Та ба, що видить? З дерева, де вперед сидів, лишень тріски. Грім вда-

рив в него і розбив. Скажіть, діти, хто кликав того хлопчика, як его тато не кликав? То Ангел Хоронитель остеріг его перед нещастем.

Просіть-же і ви его що дня, щоб стеріг вас від всього зла. —

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТКА.

РОЗДІЛ І.

Сумно в замку Бранїца. Воевожі Твердковичевій загрожує слїпота. З'їхались кривні, знакомі; падькають над нею, а малий Петко, внук її, не падькає, не падькає а з плачу аж заходить ся. Плаче, бо добра була для него его бабка. Родичів не зазнав він з дитиньства. Неня від'умерла его ще в колицї, давно пішла до неба, а батенько погіб на війні з Турком. Зістав сиріткою при бабці; але чи ліпше-ж могло бути ему у батька-неньки, як було у неї. Тому й плакав ревно над її слїпотою.

А якось раз вечером, коли так плакав, сказав хтось, що є така ростинка, що привертає слїпим очи.

До всіх дітей. Сей перший листок Місіонарчика посилаєм за дармо усім тим дітям, що їх родичі тримають великого Місіонаря. А Ви, Діти, що Ваші родичі не мають Місіонаря, просіть їх, най собі запишуть, то і Ви дістанете Місіонарчика.

А уважайте, як будете до нас писати, то на листі адресуйте лишень так:

До Видавництва Чина св. Василя В. в Жовкві.

Марися Т. в Чистогорбі. Най благословить тебе маленький Ісус за твій лист до нас. Місіонарчики посилаємо.

Марися такий лист до нас написала:

Слава Ісусу Христу! Я Марися Торган чула, що буде виходити „Малий Місіонарчик.“ Тішу ся тим дуже, що его побачу; прошу прислати его мені, Насті Кристині, Фецьови Полянському, Пайзі Гаргай, і Єфимі Майкович. Тепер ще не посилаємо гроший, бо не маємо. Незадовго будуть гриби і ягоди, (суниці) то з продажі наскладаємо потрібну суму на „Малий Місіонарчик“ і тоді пішлемо. Чистогорб д. 1. чер. 1903.

НАКЛАДОМ ВИДАВНИЦТВА Ч. СВ. ВАСИЛЯ В. В ЖОВКВІ.

Печатня ОО. Василян в Жовкві.

МАЛИЙ МІСІОНАРЧИК

Що чувати з Малим Місіонарчиком?

Той перший лист Малого Місіонарчика всім дітям дуже а дуже сподобав ся. Коби Ви знали, любі Діти, кілька ми листів за него дістали; Ви навіть за тиждень не прочитали-б усіх.

Одні пописали сами діти, а иньші їх родичі — а всі розповідають нам, яка то була втіха, як дістали ту діточу газетку. І в хаті і на дворі і на поли і на пасовиску — всюди читали Малого Місіонарчика. Одні у других зичили, одні до других носили; по двоє, по троє, по десятеро дітий сходились разом і читали Місіонарчика. А що вже з загадками, то собі ради не могли дати. Погадайте — до сьогодні 278 листів з самими відгадками дісталисьмо від тих дітий. То щось є. Та бо ще ті діти, що їх родичі не мають великого Місіонаря, позапису-

вали собі Місіонарчика і по 5, по 20 а навіть по 50 до одного села. Поскладали ся по 25 сотиків тай до нас прислали. А були навіть такі добрі діти, що одні за других поплатили — богатші за біднійших.

Кажемо Вам, любі Діти, що серце аж радувало ся читати про те. Радувало ся, бо то все знак, що любов Божа витає між Вами, коли так горнетесь до Ёго слова, котре пише Малий Місіонарчик.

Отже добре чувати з Малим Місіонарчиком. Ласка то Божа. Подякуйте-ж, просимо за неї Господу Богу тай Пречистій Матери Божій тай Ангелам Хоронителям тай Родичам і п. учителям і п. учителькам. Бог дав, ми написали а они постарались о него для Вас.

А видите діти! Тепер читайте далі, але уважно і пильно.

Приповідки:

Хто чисте сумління має,
Той спокійно спати лигає.

Шануй Родичів і Бога.
Буде тобі всюди дорога.

Добре роби. то і доброго кінця дожидай ся
а як зле зробиш, так зле і буде.

СВЯТИЙ ХЛОПЧИК НЕОН, МУЧЕНИК.

Тамтої неділі було у нас в Жовкві театральне представлене за святого хлопчика Неона, мученика. То значить, що деякі люди перебирають ся і так все показують, як то стало ся давно — в Римі: як той святий хлопчик зістав християнином, як не вирік ся своєї віри перед поганами, як его за те мучать кати, як вкінци вмирає. Так все ті люди тай діти представляли. За Неона був хлопчик, що учить ся у нас в печатні. І кажу Вам, любі Діти, таке то було красне, що майже всі плакали, як представляли муки і смерть Неона.

А було на тім представленю багато людей. Була й одна пані учителька з кількоромашкільними дітьми. По представленю, як розійшлись люди, і она вертала разом з тими дітьми до дому, бо з села була.

Ніч була пізна, а дітям не хотілось спати. Їм не могло зійти з дива, як такий хлопчик Неон дав ся мучити, коли виразно казали ему кати, що як вирече ся віри, то дарують ему жите, тай ще багато, багато всякого добра. Дивувались, а Мариня Костева, мудра дівчинка зараз спитала пані учительки:

— „Прошу пані, скажіть нам, чому той хлопчик Неон дав мучитись, що аж вмер, як ему хтіли дарувати жите...“

— „А ти не чула, Мариню,“ відповіла п. учителька, „що він казав? ... Казав, що сто

раз волів би вмерти, як виречись сьвятої Христової віри.“

— „Чули, ми всі чули,“ підхопив Дмитрусь Раставецкий, „а бо то за віру треба аж жите дати? А як би бояв ся вмерти за свою віру і пристав на тоту, що казав той поганин, то що? . . .“

— „Фе, йди геть з таким говоренем,“ перебила старша вже дівчинка Кася, „чи ти не видів там того Максима, що вирік ся віри сьвятої католицької, того, що видав Неона поганам, правда який він страшний був, як ему сумліне не давало спокою ні в день, ні в ночі, як він порівнував себе з Юдою, що вирік ся Г. Ісуса Христа тай пішов за то до пекла. . .“

З тим словом урвала Кася, не могла далі говорити, їй пустились слези. Плакала з жалю, що в такі люди, що вирікають ся своєї сьвятої віри християнської, католицької.

— „Не плач, моя Касуню,“ повіла на те н. учителька, хоч і їй самій так якось сумно було, „не плач, ти добре сказала. Виречись своєї сьвятої католицької віри, то тільки значить, що душу свою записати чортови до пекла на вічні муки. Ти добре завважала, як той бідний Максим, що пристав на поганську віру, бояв ся пекла. Бо й мав чого боятись: був би певнісененько пішов до него, як не був би навернув ся. Кождий, що вирікаєсь своєї католицької віри а пристає на яку иньшу, то другий Юда. . .“

— „То навіть тоді не можна виречись сьвятої віри, як за віру хоче хто забити?“ спитала Настуня Олійникова.

— „Дітоньки,“ повіла на се учителька, „запам'ятайте собі то слово, що чулисте від того сьвятого мученика Неона, що *ліпше всі муки перетерпіти, ліпше і сто раз вмерти, як покинути сьвяту католицьку віру*. Ви виділи, як красно вмирав той сьвятий мученик, як спокійно, яка радість була на его твари, як побачив отворсне небо для себе... Правда, дітоньки, що ви всі хотіли-б бути в небі з Іеусом Христом і Преч. Дівою Матерію Божою і з тим мучеником Неоном?...”

— „Всі, всі!“ відповіли діти аж голос пішов полем, котрим їхали.

— „Тож тримайте ся тої сьвятої віри, сьвятої католицької, в якій вас охрестили. Ви знаєте шість правд віри. Там є сказано: Без ласки не можна спасти ся, а найперша ласка Божа, то віра. Отже то значить, що хот'яй би ви не знати як що робили, а віри не мали, то не пішлибисьте до неба. Хот'яй бш і постили і молили ся і жили страх побожно, а не дай Боже вирекли ся сьвятої віри Христової католицької, то всьо було-б за дурно, бо до неба без віри не дісталибисьте ся ніколи.“

— „Ми розуміємо те,“ відповіли діти. „Ми чули, як той мученик Неон присягав на гробі своєї мами мучениці, що ніколи а ніколи ніхто не видре ему з серця сьвятої католицької віри. Так і ми присягаємо...”

— „Чекайте, дітоньки,“ перервала п. учителька, „ось цвинтар недалеко, злізьмо, там на гробах в хрести наших батьків, на гробах під хрестом зложимо і ми їм присягу, як так хочете.“

Діти позлазили. Ніч була. Місяць світив. Зорі мругали на небі. Діти не боялись. Поклякали всі шестеро і пані учителька під хрестом і так говорили: „Господи наш Ісусе, і ти Пречиста Мати Божа і Ангели Хоронителі наші і Ви святі батьки наші, що тут спочиваєте, слухайте, ми діти малі присягаємо так як той святий Неон мученик, що ніколи а ніколи не покинемо ся святої католицької віри. В ній нас охрестили, в ній хочемо жити і вмирати! . . .“

Так говорили діти і учителька з ними а старі дерева шуміли і місяченько світив крізь гіля . . . Здавалось, що все повідало дітям на їх присягу: Амінь. Так красно-красно було. А вітрець запашний від липового цвіту тягнув від гаю і уносив слова присяги гень, гень далеко аж до неба перед престол Божий . . .

Діти присягли і були раді і того ніколи не забудуть, що *радіше сто раз вмерти, як виречи ся святої католицької віри, бо тільки в тій вірі спасене і небо.*

* * *

Розуміли Ви, любі Діти, що тут написано? О розумійте і запам'ятайте собі на все, що щоб бути в небі, то треба віру святу католицьку пізнати, після неї жити і в ній вмирати.

Сьвяті Родичі Іоаким і Анна
научають Пречисту Діву Марію.

ПРИГОДА МАЛОГО ПЕТРИКА.

В тамтім першім Місіонарчику обіцяли ми, що як будете добре справувались, то розповімо про пригоди малого Петрика. А нам Ангел Божий повідає, що Ви, любі Діти, троха ліпші були за той час, як давнійше. Нехай Вам Господь Наш Ісус Христос і Пречиста Діва Мати і Ангели Хоронителі Ваші помагають ще ліпшими бути. Лишень пильнуйтеся! Ми за те будемо далі розповідати за ті пригоди. Они дуже цікаві.

А знаєте, деякі діти не знали, що то значить Петко. То ми кажемо всім, щобисьте знали, що Петко то по сербски а на наше значить Петрик. Але ми вже далі будемо писали Петрик.

Читайте-ж! А може добре було-б перечитати тамто з попередного листа, щоб пригадати собі, а потому сесе.

РОЗДІЛ II.

Осел.

Петрик аж втішив ся, почувши від селянина, що дає ему осла до дороги. Сів на него, подякував, сказав Боже слово і пустив ся в дорогу. Їхав дві милі. Дорога була прикра, засинана відривками зі скал. Та Петрик не скучав собі, тішив ся, що для бабуні бо-дай трішки потрудить ся, а як би вірний псє

его Санор був з ним, радо поїхав би так й наоколо сьвіта. Звінок, завішений на шиї осла, дзвонив за кожним кроком, мушечки грали у воздуху, часом яка пташка або серна перелетіла з одної скали на другу; тільки живого духа стрічав по дорозі, але тішив ся і говорив сам до себе: Яка то буде радість, як бабуні очи отворять ся, як побачить той сьвіт Божий і мене свого внука... Як би треба, пішов би я й на кінець сьвіта, щоб лишень знайти ту чудесну ростинок. Перейшов би я всі гори, переплив всі моря, всі невігоди знїс би... замість осла волів би я мати коня, хоч би й з двайцять раз мав з него спасти...

Занятий такими думками заїхав до села, де мав віддати осла синові доброго селянина. Дмитро як би чекав на него, взяв осла а, довідавшись, за чим їде, хотів сам товаришити йому в дорозі. Казав:

— „Будемо по черзі їхали на ослі. Маю кривних в усіх селах сеї околиці. Всі мають виноградники і сади повні всякої садовини; всюди . приймуть нас. Їдьмо разом; я люблю їздити по горах; і побачиш, як добре нам буде в дорозі!...“

— „Дуже рад був би я з тобою подорожувати,“ відповів Петрик, „але твого батька тут нема, знать ти не хочеш їхати зі мною без его дозволу?...“

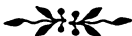
— „Правда се,“ сказав Дмитрик, „правда! Шкода, що спішиш ся; а так пішов би я

дозволитись до батька. Але таки поїду з тобою аж геть до моста, де єсть статуа Пречистої Діви Марії. Сїдай на нашого осла і їдь; будеш міг затриматись в недалекім селі у мого вуйка Симаня. Він богач на ціле село і мав багато поля.“

Оба хлопці пустились в дорогу а за ними гурма людей. Довідавшись, за чим їде Петрик в гори, желали ему щастя і давали на дорогу що мали — овочі, ягоди, хліб і сир.

* * *

Що було далі, буде в III. листі.

За що діти купують книжочки.

Хлопець Никола Т. так до нас пише: „Слава Ісусу Христу: Мої тато Михайло Т., може Всечеснійші Отці собі пригадують брала Календарі Місіонарські сего року 1903 і мнувшого 1902, тай беруть Місіоняря від брата Івана. Принесли тепер з великим Місіонарем ще й малого братчика Місіонарчика. Що то за цікава тая газетка, я не міг ся натішити. Я пасу худобу; читав собі по три та чотири рази. Переписний листок Оксани я перечитав і переписав живо, але не міг живо відослати, бо не мав гроший оплатити пошту. З весни пас я худобу в так званих Лазах, а знаю троха ремісла кошикарского і вишлів

скільки кошиків. Держав я їх на осінь, бо в осени добре платять, як беруть картоплі. А коли цікавий Місіонарчик приніс такого багато цікавого, продав я пару кошиків, вторгував пару сотиків, кілька потрібно, і дня 17 червня переписав на чистий папір і передав на пошту. Тепер мав би я честь перепросити Всч. Отнів. щом зле пописав, бо я в хаті за столом не писав, лишень на поли під голим небом, як пас товар. У нас поле не є широке буде 6 до 7 метрів... Никола Т.

* * *

Видите, Дітоньки, яким чином людські діти шукають науки, а Ви...

ТРИ ЗАГАДКОВІ ЗАПИТИ.

Гануся і Павлусь сиділи вечером на присні і задавали собі загадки.

Вкінци сказала Гануся: „Уважай-же! Дам тобі ще одну трудну загадку. Що то в: Чорне і майже кождий его має!“

І надумав ся Павлусь а потому сказав: „Я не знаю!“

З того розсміяла ся Гануся і сказала: „То в пара чобіт! Але я задам тобі ще одну

загадку; що то є: Також чорне а не кожний має его!“

А як Павлусь знов того не знав, розсьміялась Гануся знов і сказала: „То є дві пари чобіт. Але я задам тобі ще одну загадку; що-ж то є: Червоненьке а в середині зернятко вишневе, росте на вишні, печуть з него пироги!“

„Аж тепер знаю,“ крикнув з радости Павлусь, „що то є: То три пари чобіт!“

Ха, ха, ха — розсьміялась в голос Гануся таки на правду. А чому? Як не знаєте, то і я з вас сьміюся і то добре.

* * *

Спитайте, Діти і Ви кого, що не читає Місіонарчика, за тую загадку. Спробуйте, може вдасться і Вам штука!

Що чувати з загадками з 1 листа.

Нема що казати, славно пописалисьеся, любі Діти, 294 листів з відгадками, то щось значить. Видко не дармуєте; беретесь до праці. Славно, славно! Лишень так дальше, а будуть з Вас не аби які люди.

Знаєте, деякі великі люди від таких загадок зачинали тай стали ся славними на цілий сьвіт. Через такі загадки учились думати, учились рахувати тай через то своїм розумом доходили до всіляких цікавих річий,

повинаходили всілякі штучні машини, тай добились і лекшого кавалка хліба і слави у людий.

Ну-же й Ви, руські Діти, далі до роботи! Є загадка, то й загадку старайте ся відгадати!

Гей-же, гей-же, діти, враз,
Гей-же далі, тільки всі,
До роботи поки час,
Поки літа молоді.

Задачу про то вдячне серце відчитало і переписало 223 дітій. Красно пописало богато дітій, але найкрасше з усіх Роман Ск. зі Львова, ученик I кляси, має 7 літ. О, він дуже красненько написав. Тай Палагна Л. з Мостищ. Они обое дістали красні дарунки за се. Які, то хiba аж на другий раз они сами напишуть нам.

А знаєте, чому там написано — вдячне серце? Бо та добра учениця Оксана дякує Прч. Діві з вдячного серця. Так і Ви, діточки, за всьо а всьо дякуйте все Господу Богу.

Трета загадка: Ходив, ходив ходоман.

Ходив, ходив... то горнець черепяний. Деякі діти відгадували, що то дощ, але то ні. То горнець, ходить між дітій зі стравою і годує їх, доки не впаде і не розібесь. А розібесь, то нема що ховати.

Добре відгадало 137 дітій. Нагорода припала сим разом Михасеви Д. з Горуцка.

що відгадував півтора дня, аж вкінці відгадав; і Йосифі С. з Ігровиці, що має 10 літ.

* * *

Ту загадку рахункову відгадало добре 47 дітей, а перший прислав Гринько Пр. зі Швайковець. — Він за те дістав Молитвеник за 1 К. 20 с.

Відгадка так виглядає

	6		3		6		
	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.				.	3
	.					.	
	.	.	.	.	.	.	.
	.	.	.	.	.	.	.
	6		3		6		

Костуся М. в Жовкві. Ти перша прислала тай красно написала, але два рази змилила. Правда, кільки то треба. аби що було найліпше...

Антін Г. в Дичках. Най Бог благословить; розповеюджуй Міسیونарчики між своїми знакомими. —

Вікторія К. в Чернівцях. Красно, красно написано, але було кілька блудів. Видко що через поспіх. Уважай трошка більше. А напиши, що поробиєш на вакаціях; ми дуже цікаві. —

Юлія Ж. в Базар. Так в Місіонарчику є помилка замість 50 зерен має бути 40. Ти відгадала. але не зовсім добре. Пробуй на другий раз. —

Йосифа С. в Ігровиці. Так, так — той ходоман, що ти его знайшла в Місіонарчику, то горнець. Посилаєм тобі за твою відгадку 50 образців, а поділись з другими дітьми.

Никифор уч. в Красноставцях. Добре, добре слухай все пані учительки. Они так як мама для дітей. Твоє письмо не є добре, але не найгірше. Троха ще припилюй ся і будеш найпершим писарем в школі. —

Антонія К. в Чернівцях. В твоє красне, четке письмо вкралось два блуди. А відгадка рахункової загадки добра. Тепер вакації, напиши нам, де будеш, що завважаєш цікавого. Ми то помістимо в Місіонарчику. Ну-же до пера! —

Стефан К. в Луці в. Як на перший рік науки, то добре написано, дарунок посилаємо і тобі. —

Н. Н. в Д. По нашому не каже ся Літвінішин, а Литвінішин. Так синку підписуй ся і по польски і по нашому. —

Діти в Чистогорбі. Ви пильно писали. Принесе і вам Ангел даруночок, але трошка пізнійше. А як там з суніцями повело ся; буде на Місіонарчики?

Петро Ф. в Дрогобичи. Туй, туй був би дарунок, а одна помилка, тай нема. Шкода! Але ще не втікло!

Никола К. в Серафінцях Добре пишеш, лишень спішиш ся. Помалійше, а будеш красно писав. —

Євгенія Л. в Тернополи. Гарненько. Мусліась ся добре набідити, заки написала; коли той блудиско все влізе, де его не потреба. Вліз до твого письма тай нагорода втікла. Але на другий раз то певно вже его виженеш гет. Красно!

Василь Кл. в Новосілці язлов. Ти, сину, не зле пописав, але то треба було писати рускими бу-

квами. Шкода, третій рік ходиш до школи і ще не вмієш. Вчи ся вже бодай сам, як може в школі не учать. Чого не навчиш ся за молоду, то на старість трудно. —

Мариня від А. В. з Камінки. Красно, Мариню; одно зернятко на другий бік і вже була би нагорода. За поздоровлене дякуємо і тебе здоровимо усім добром. —

Маруся Махівна у Львові. Помилив ся твій братчик, але то нічого. Ще буде тих загадочок в Місіонарчику, то ти колись відгадаєш тай Ангел бодай на Сьвятий Вечер принесе дарунок.

Олена Сол. у Львові. Одна добра, друга зла, тай нагорода утікла.

Мирон Ниж. в Золочеві. Гарно, лиш помилено два рази. Кажуть, що по упадках доходить ся до слави; по помилках до побіди. Ну-же далі! А напиши як подобаєсь тобі Місіонарчик. Я читаю, що ти передплачуєш Дзвінок, то розумієш ся на таких газетках.

Люба Г. у Львові. І не сподівав ся від давної знакомої дістати лист. Направду втішив мене не мало. А може ти маєш з того давного часу фотографію свою і тої маленької німочки, що була у Вас; подаруй мені так бодай на місяць — я потому віддам. Як знаєш, я пишу про своїх давних знайомих, може і про Вас що знайдесь. А напиши дещо багато з вакацій.

Оленка Оз. в Сілци. Прегарна картинка, церков, дідусь, руські дівчатка, берізка, липа, гори і небо синє... Ах яке то все красне! Лиш слухай і слухай тих дум, що їх дідусь співає... Так, лебідочко, слухаєш, і не наслухаєш ся їх... бо щож до серця промовить красше, як не то, що наше, своє русько-українське.

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

Видає Видавництво Ч. св. В. В. в Жовкі.

Наклад і печ. ОО. Василіян в Жовкі.

МАЛИЙ МІСІОНАРЧИК

Лист III.

1903.

СВ. ОТЕЦЬ ПОМЕР.

Не дивно Вам, любі Діти, чому наш малий Місіонарчик убрав ся так чорно? Ой чорно — бо ему сумно. Сумно, сумненько дуже. А чому? Бо батенько вмерли. Чиї? — Напі, Діти; нас усіх, що єсьмо християнами. Сьвятий Отець, що звались Лев XIII, померли.

Так? — Ой, так, мої любі Діти. Ви їх не знали, а они були такі добрі. Я два рази був у них. Було нас тоді багато Русинів. То тамтого року в осени. А Сьвяті Отець так любо нас приймали, так любо. А було нас щось сто п'ятьдесять людей. До кожного говорили, кожного благословили. Нас насамперед, а потому людей з иньшого народу — Мадярів, Поляків і Іспанців. А як всіх обійшли, ще раз з нами говорили; тішились нами дуже. А був з нами малий хлопчик а з Іспанцями старшенька дівчинка, то так їх голубили, гласкали, а

передовсім малого хлопчика, що мені аж жаль було, чому я не таким ще малим. Такі добрі були. Кажу вам, мої любі Діти, чоловікови

Сьвятий Отець Лев XIII.

аж на плач збираєсь, як пригадає собі те все, а слъози таки в очах стають.

Знаєте-ж вже, Діти, чому Місіонарчик чорно вбрав ся? Тому, що Сьвяті Отець Лев XIII. померли. Видите. А що-ж, Ви від

себе на те скажете, Ви руські діти? Вам сумненько — правда. Ви хочай й не знали, не виділи св. Отця, то Ви їх любили. Ви любите свого Отця духовного, Ви любите нашого Митрополита, хоч може й не бачили ще, то й любите св. Отця. А чому? Бо св. Отець є найстарпі понад усіх сьвящеників, понад усіх єпископів, митрополитів цілого сьвіта, є заступником самого Г. Н. Ісуса Христа на землі. Вам сумненько. А як так, то помоліть ся за св. Отця Льва XIII, щоб Господь приймив їх душу, де нема ні болів, ні журби, лиш жите безконечне, щасливе — до неба.

Тай ще дїтоньки розповіжте всім дітям другим, хто то були тай які то були св. Отець Лев XIII.

Загадка буювова.

Даш ми Р, жию в воді і щипаю,
Даш ми С, з води тамто витягаю.

ЯК СЛАВНІ ЛЮДИ МАЛИМИ БУЛИ.

Милосерний Ніно

Як небощик св. Отець Лев XIII. ще дитиною був, кликали его в дома Ніно. Був то добренький, любий хлопчик. Его старшенький брат Йосиф був живійший, але й малий Ніно з утіхою біг до кожної забави. Найбільше любив їздити не кони, як лишень дозволили. А коли вже троха підріс, набрав охоти до польованя. З старим, вірним слугою вибирав ся до ліса і вганяв ся, доки що не знайшли. Ще тепер показують в родиннім місті Льва XIII. в Карпінето малу стрільбу, з якою малий Ніно ходив на ті польованя. Нераз були й пригоди.

От раз якось, як вертав возом з такого польованя, здибав бідного пастушка, що сидів при дорозі і плакав гіренько. Ніно казав стати, зліз з воза і підійшовши до хлопця сказав: — Чого плачеш? Але не треба було й питати, бо побачив, як пастушок тримав ся за ногу. Кров плила, бо тяжко скалічив ся. Ніно прикляк зараз коло него, виняв хусточку, обв'язав рану, потішив бідного хлопчину і попросив, щоб сїдав з ним. Пастушок не хотїв, але коли Ніно таки обставав при своїм, сїв і оба заїхали до замку, де мешкали родичі Ніна.

Радість була велика, а найбільше тішилась добра Нінова мати, що дав їй Бог такого милосерного сина.

Малого пастушка угостили і дали всього, що було ему треба.

Ісус Христос благословить дітей.

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

Міст.

Недовго їхали Петрик і Дмитро. Приїхали до моста. Петрик зліс з осла, подякував Дмитрикови і поцілував его. Дмитрик сів на осла, сказав Боже слово і пустив ся до дому. Петрикови якось сумно зробилось самому, але треба йти, погадав собі, і пустив ся через міст на другий бік ріки. Тут була статуа Преч. Діви Марії. Петрик поглянув на неї. Він звик просити Преч. Діву Марію за кожним разом о благословенство і поміч в своїй роботі. І тепер клякнув, зложив ручки і так мовив: „Свята Маріє, Мати Божа, Ти добра, я знаю. Ти любиш дітий, бо Ти любила дуже маленького свого сина Ісуса Христа. Ти опікуєш ся дітьми... Прошу Тебе, опікуй ся і мною маленьким. Я був нерозважний, що опустив замок без відома бабуні, але я знаю, що Ангели Божі стережуть добрих дітий. Скажи тим добрим Ангелам, най й мене стережуть на сій дорозі від всього зла тай най мене борзо заведуть до того пустельника, що має тоту чудесну ростинок. Правда, Мати Божа, ти зробиш мені тото... А тепер будь здорова...“

По сій молитві Петрик встав, поклонив ся, поглянув на Преч. Діву і пустив ся в дорогу. Ще раз обернув ся, ще раз поглянув на статую і як би щось пригадав собі. Побіг над річку, назбирав синїх незабудьок тай ще якихсь красних цвітоків, зробив з них вінчик

і положив при статуї. Аж тепер був певний, що Мати Божа пішла з ним своїх Ангелів, тепер здавалось ему, що Преч. Діва усміхаєсь до него.

Дорога вела понад річку. Вода весело шуміла по білих камінях, соненько світило мило і Петрикови було весело. Ішов жваво і за якої пів години стояв перед горою, на котрій мав перебувати пустельник. Гора велика, від самої долини аж до верху вкрита соснами. Ні стежки на неї нема. Подумав щось Петрик, перехрестив ся і пустив ся навпростець під гору.

Тут сонця вже не видно було а сосни шуміли так якось сумно та важко, що аж ляк збирав. Але Петрик не бояв ся, бо ні на хвилю не забував, що Ангели Божі йдуть з ним.

І коли так йде відважно побачив нараз якихсь людей зі стрільбами, що пекли щось і їли.

— „Ти чий?“ снитав один, побачивши Петрика. „Де ідеш? Ходи сюда, попоїш троха,“ сказав другий чоловік.

— „Дякую, бо спішусь,“ відповів Петрик.

— „А не знаєш, хлопче, що тут в сім лісі є вовки? Не слухає, певно то син лісного, що такий відважний...“ новів третій, коли Петрик пішов далі.

Та невдовзі в лісі стемніло; сонце зайшло. Стало тихо та темно. Що ему робити?...

Далі буде в IV. листі.

ТА, НІЧО.

Стояв Івась під стіжком,
щибав сливки батіжком,
а що щиб,
вже і лик.

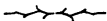
Як наликав ся сливок,
ще зїв копу гниличок;
а смачних,
бо гнилих.

Ой, Івасю, що буде,
Як тя потім розбере?
Та нічо,
щож тото!

Булó, булó то нічо —
Івась конав годин сто.
А в четвер
взяв і вмер.

ЯК МАЛІ ДІТИ СТОЯЛИ ЗА СВ. ВІРУ.

Святий хлопчик Пелягій, мученик.

Було то в краю, що називаєсь Іспанія. Той край дістав ся раз під панованє Арабів. А Араби то недовірки. Зачали они християн перетягати на свою віру. Хотіли перетягнути й одного хлопчика, щє мав 10 лїт а називав ся Пелягій. Але то їм не удалось. Хлопчик за нічо свїті не хотїв покинути святаї католицьку віру. Дарма, щє обіцяли ему золоті гори. За то казав король вкинути его до вязниці. Та й се нічо не помогло. Тодї король казав его мучити. Звязали Пелягїя і зачали краяти ножицями по кавалку тіла. Шість годия так мучено его, а він терпів і Богу молив ся, доки не віддав святаї свою душечку. То було в місті, щє звєсь Кордова, де до тепер спочиває его святає тіло в церкві.

* * *

Дітоньки рускі, будьте і Ви такими. Просїть Г. Бога, щєб дав Вам таке серце, щєб Ви за ніщо в свїті не покинули ся віри святаї католицької.

МОЇ ДАВНІ ЗНАКОМІ.

В першій листі зачав я оповідати про моїх давних знайомих, які они були. Там було

про мудрого, побожного хлопчика, а тут оповім Вам, мої любі Діти, про дівчинку, що звалась Зося М. — Буде з десятих лїт як я пізнав її. Час був такий як тепер, по жнивах, як діти йдуть до школи. Я був тоді на селі. Ї туди привезла її, її мама. Пригадую собі, як часто сидав я на

лавці під смерекою, що росте там коло церкви: Зося зараз прибігала. А звідти видно було ціле село і річку, що плине поміж вільхи, і поле і ліс а далеко далеко верхи гір Карпат.

Зосю цікавило те все а найбільше, як соненько заходило. Ой, тоді так она мене випитувала, як те сонечко йде, чому сходить і заходить, хто его веде по небі. А як я зачав їй оповідати, як то Господь Бог сотворив те сонце, як назначив ему дорогу, то нераз і смеркло ся, нераз і зорі розсипались по небі, а ми ще говорили. Так любила слухати про Божі діла. По такій розмові входили ми обое крізь фіртку під церкву, клякали і дякували Г. Н. Ісусу Христу, що перебуває в церкві в Пресв'ятій Євхаристії, за вєсь добро. О, так любо було нам тоді молитись.

Задача для дітей від 7 до 14 літ.

Описати великий престіл в своїй церкві.

Хто найліпше опише дістане в нагороді молитвеник Гостинець за 4 К.

Задача для дітей від 9 до 15 літ.

Намалювати дім, в котрім хто мешкає. Малювати можна олівцем, красками, чорнилом... як хто хоче.

За найкрасші малюнки призначаєсь в нагориді двоім дітям по скриночці з фарбами.

 Прислати можна до кінця жовтня.

Що чувати в діточім світі.

До школи. 31 серпня тай вже у нас по вакаціях. До школи! То то буде у декого плачу. Правда? Ну, трішка заплакати з жалю, що не побачить ся довгий час батька, нені тай

рідні, то не зашкодить, то знак сердечної любови. Але плакати, що треба буде учитись, то зле, зовсім зле. Наука, то втіха, то щасте, то добро; до науки рватись. Проситись, як не хотіли-б

до школи посилати. То тільки твого; що за молоду навчиш ся. Всі, що тепер великими людьми, вчились і дуже вчились!

Де які великі вакації? У нас в руській часті Галичини і в Буковині від 16 липня до 31 серпня — 6 неділь; в польській часті Галичини від 1 липня до 31 серпня — 8 неділь; в Дальмації від 1 серпня, до 30

вересня — 8 неділь; в иньших краях австрійських від 16 липня до 15 вересня — 8 неділь.

Чи смерть ласкава на наші діти?
Вираховують, що в Австрії найбільше вмирає дїтий руських. Чому? Чи смерть така ласкава для них? Ні, самі діти ласкаві для смерти. Прийде весна, осїнь, то аж просять ся у неї. Но сонечко покажесь, но сніг зачне таяти, а тут дїтий голих, босих, простоволосих повнісько на дворі. Приглядають ся, як з земляньки виходить білий нїби димок, бабрають ся у воді. Маеш же тут! Там у воді, у тїм димку, всюди а всюди сидить на той час кір, ангіна, шкарлятина — хап дитину і вже є втіха для смерти. А в осени? Го — тоті приятелі панї смерти сидять в грушках, яблуках, як то повідаєте зелинугах, огірках. Дитина найсть ся їх, і — готуй мамо смертельну сорочиночку, бо Дося, чи Івасьо, чи Оля поїхала з панею смертию на другий сьвіт.

Ну, хто ласкавший, чи смерть для руських дїтий, чи діти для неї.

ЩО МОЖЕ ДОБРА ДИТИНА.

Було на діточій прогульці. Діти бавились весело. По забаві дістали на перекуску сира, хліба, яблук і ще якихось тіст. Кожде заїдало смачно, лишень одно дівчатко сиділо онодалік і не їло. Що дістало до їди, поскладало коло себе.

— „Що-ж тобі, дитинко, чи ти може хора?“ спитала учителька.

— „О, ні,“ відповіло дівчатко, спалевівши і спустивши в долину очи повні сльоз.

— „І що-ж тобі, що не їш?“

— „Я занесу то всьо своїй хорій мамі.“

Дійсно велика жертва — погадала собі учителька — дівчатко, може девятьлітне, попоїло би, бо набігало ся, а тут з любови до матери відмовляє собі того. Знайшла учителька ще що троха до їди і дала дитині.

На другий день не могло дівчатко в школі наоповідатись, як тіпилась мати тою їдою. — Она виздоровіла.

ЗАГАДКА ПРИРОДИ.

Возьміть, Діти, от так як окладинка від книжки завбільшки гладку, тонку дощинку. Положіть її на стіл або на скриню, але так, щоб більше як половина тої дощинки була на столі, а решта виставала поза край стола. Як так положите її, возьміть великий аркуш паперу, або велику часопись і розпротріть її так на той стіл, щоб закрила тую часть дощинки, що е на столі. Зверха пригладьте той папір, щоби добре приставав до стола. Тепер спробуйте і вдарте рукою по тій дощинці, що вистає — она не впаде; спробуйте по тім вдарити кулаком або молотком — она не впаде.

Хто нам скаже, чому так є?

—> ПРИПОВІДКА. <—

Всі у Бога однакові,
Чи богаті, чи убогі;
Бог не бачить, лиш на серце,
Чеснотливе в него перше.

До всіх дітей. Як пишете до нас, то адресуйте так:
До Видавництва Чина св. Василя В. в Жовкві.

Не забувайте також наліпити марку на коверті, бо инакше кажуть нам подвійно за Вас платити. — Що-ж чувати у Вас? Як дісталисьте другий лист, то ані мур-мур. Хто то так видав. Мені скучно, як не бачу від Вас листів. Треба. Дітоньки, написати, як Вам що подобаєсь, от хотяй би ті пригоди малого Петрика, або за Неона. А за моїх знакомих читаєте? Може би я і з Вами познакомив ся. Напишіть мені, де перебуваєте, що порабляєте; як маєте свою фотографію, пришліть, а я Вас познакомлю з усіми руськими дітьми.

Маруся в Дичках. То ми собі разом сподобали ся. Тобі наше письмо, а нам твоє. А не забудь, що в тім своїм листі нам обіцяєш. Напиши багато, як бавиш ся на вакаціях. За твоє поздоровлене найпоздоровить тебе твій Ангел Хоронитель усім найкрасшим.

Юлія М. в Озерні. У Вас багато дітей читає Місіонарика? Най Бог благословить їх.

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

Видавництво наклад і печатня Ч. св. В. В. в Жовкві.

МАЛИЙ

 МІСІОНАРЧИК

Лист 4.

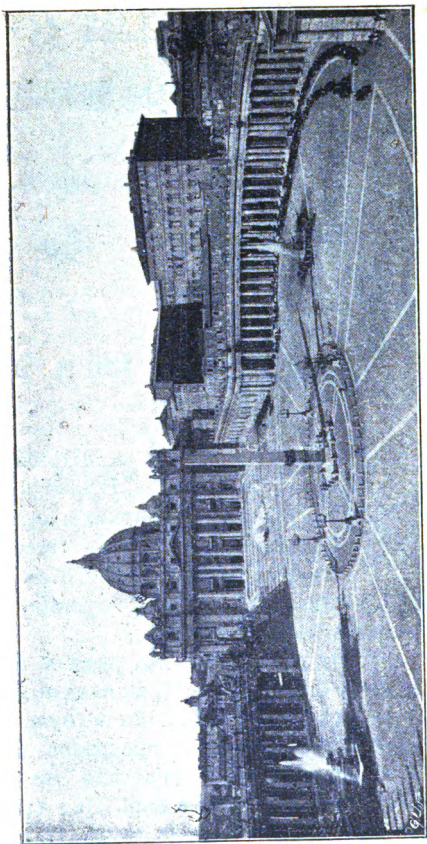

Маємо св. Вітця!

Так, Дітоньки, маємо. В тамтім Місіонарчику сумнень-

ко нам було, що не стало між живими доброго нашого св. Вітця Льва XIII, а нині потішмо ся, бо маємо нового св. Вітця.

Не скажу Вам, яка радість була в Римі і по усім сьвітї, як лишень вибрали нового св. Вітця. Ви не були в Римі, тай не знаєте, яка там є прекрасна церков, в котрій відправляє св. Отець: але ми даємо Вам образочок єї на другім боці. Она така велика, що більшої нема на усім сьвітї; а така красна, що лишень стань і диви ся і диви ся і ще не надивиш ся. Ми як були в Римі, то був

Церков св. Петра в Римі.

Водограй. | Перед церкви | Обеліск. | Палата папска.
і копула. | | Пправе крило колюмнади.

з нами хлопець десь від Косова, чи звідки. Заробив собі гроший і їхав з нами. Отже як ми були в тій церкві св. Петра — бо то церков св. Петра — то так задивив ся на ту її красу, що лишив ся в ній і не видів, як ми пішли. Така красна тая церков.

На образочку маєте її перед, а тоті округлі стовпи — колумни — що йдуть півколесом то перед самою церквою. Они окружують величезний пляц, що називає ся пляцом св. Петра, а тоті дві ніби білі свічки, то такі студні, що викидають воду в гору, щось аж на 14 метрів. По нашому називають їх водограї, бо та вода, що спадає раз-за-разом, немов грає.

Отже 4 серпня на тім пляцу чекали люди, кого виберуть папою. А чекало їх не сто, не тисяч, а багато тисячів. Аж нараз о 10 год. з'являєсь сьвященик-кардинал на бальконі церкви св. Петра -- от там між тими колумнами, що є на переді її — і звіщає всім людям, що вибрано нового св. Вітця, що називає Йосиф Сарто, що був патріярхою в Венеції, а по виборі на папу назвав ся Пій X.

Яка-ж тепер радість огорнула тих вірних християн, що чекали на тій площі, а ще як невдовзі з'явив і сам папа Пій X. на бальконі і поблагословив усіх — о, Боже, тій радості не було кінця...

Дітоньки, хочби я й цілий день оповідав Вам, як дуже радували ся вірні християни новим св. Вітцем, то ще не розповів би Вам вської радости. Знаю лишень таке, що як хто кого любить, то рад, що его бодай побачить, бодай по-

Святий отець папа Пій Х.

чує голос єго... А ті вірні побачили св. Вітця, котрого так люблять як своє жите, почули єго голос... Які они щасливі були, якою великою радостію повне було їх серце...

А що ми, Дітоньки, що не бачили ще, ні слова не чули з уст сєго св. Вітця? Що, не радуєм ся? Ой, чому ні! Радуєм ся, радуєм, що маєм нового св. Вітця. Ми не меньше любимо Їх, як і иньші християни-католики. Ми любимо Їх, як самого св. Петра, бо Они є наслідником єго, ми любимо Їх більше, як усіх людий, бо Они заступають нам на землі самого Н. Г. Ісуса Христа; ми любимо Їх, так як своє жите, ба більше, як жите: ми готові й житечко своє дрібненьке дати за Них, як би того було треба.

Правда, Дітоньки, радуєм ся новим св. Вітцем... Правда, ми любимо Їх. Ми ніколи не забудемо в своїй молитві помолитись за св. Вітця Пія X. і за св. Церков католицьку... Правда — ми кажемо то перед усім сьвітом і небом, ми присягаємо, що радше далибисьмо свою кров проляти, як мали-б коли Їх забути; Їх відречи ся... Кров і жите, хоч як нам милі, але мильші для нас св. Отець, бо Они наслідником св. Петра а заступником Г. Н. Ісуса Христа.

То прирікаємо, на те присягаємо і з тим стаємо перед новим св. Вітцем, ми малі, дрібні діти великого русько-українського Народу, вірні сини і дочки св. католицької Церкви.

ЯК СЛАВНІ ЛЮДИ МАЛИМИ БУЛИ.

Кир, король перський.

Давно то було, ще перед приходом на сей сьвіт Г. Н. Ісуса Христа. Був тоді нарід великий і славний, нарід перський. Їх найславнійшим королем був Кир.

Той Кир, як ще малим був, то виховували его на дворі его діда Астиягеса, що був королем Медів. А виховувано его так, щоб вже з маленьку забув за свою рідну Персію. Тому то догоджувано ему у всім, ніби то на те, щоб полюбив чужу сторону — Медію. Але малий Кир не такий був. Свою рідну вітчину Персію любив по над всею і не дав ся ніколи нічим злапати.

Оповідують, що раз якось казав старий Астиягес справити малому Кирю великий празник. Казав напечи, наварити, всіляких присмаків і дати ему те. Але малий Кир аніткнув ся того.

— „Що-ж, сину, не смакують тобі наші присмаки, так як перські?“ сказав Астиягес як побачив тоє.

— „Ні, мій любий дідуню; у нас коротша дорога, щоб наїсти ся. Хліб тай мясо — то вся наша їда; раз два тай вже наїлисьмо ся: а у вас то все йде довгими манівцями.

Він хотів тим сказати, що на прилагоджене і їду вишуканих страв, треба багато

часу. Тай хотів ще тим дати пізнати, що ні навіть присмаки, які не мудрі діти дуже люблять, не зробять з него Меда. Він як родився Перзом, так і вмере ним!

Так зробив малий Кир. Так і Ви, Дітоньки, робіть! По сьвятій вірі най Вам найдорожшою буде наша вітчина Русь-Україна тай мова наша рідна русько-українська! За ніщо в сьвітї не вольно забути на те, ні навіть на хвильку ні. —

СЬМІШНЕ.

О. Катихит оповідав в школі, як Йосиф з Ариматеї і Никодим пішли до міста і купили плащеницю, щоб нею обвинути Г. Н. Ісуса Христа, і пахощів, щоб ними намазати тіло... Потім зачав питати і каже до малого Михася:

— „Михасю, а скажи-но нам, що купив Йосиф з Ариматеї?“

— „Купив... купив...“, зачав Михась відповідати, „Йосиф з Ариматеї плащеницю і... і... ласоці.“

На таке его слово ціла кляса в сьміх, бо гдеж хто чував, щоб ті побожні мужі купували не пахоці, а ласоці. !

Видите, що кому на умі, то і на явиці

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

Дуб.

Не багато пацькав малий Петрик. Знав з оповіданя своєї няні, що в лісі найліпше ночувати на дереві. На прогалині ріс кріслатий дуб. Видрапав ся на него і сів між дві найгрубші гіляки. Не дуже то там вигідно було сидіти, але все безпечнійше як на землі. В лісі повно вовків, гогові роздерти, а так на дерево не вилізуть.

Так гадав собі Петрик і добре гадав. Заледви скінчив їсти хліб і перехрестив ся, завив десь один десь другий вовк. Петрикови аж волосе стало дубом, та в тій же хвилюці пригадав собі на Пречисту Діву Марію, як Она опікуєсь дїтьми, і став молитись. Молив ся довго, аж заснув.

Спав смачно; соненько вже продиралось крізь густий ліс а пташки так співали-с співали.

— Боже, який Ти добрий; дякую Тобі, що дав еси мені дочекати сеї днини! сказав Петрик, як лиш протер очі. Відтак зліз з дерева, побіг до потічка, що журкотів по камінчиках, обмив ся чисто і клякнув до молитви.

В дома проводили ему молитву любі мама. Він ніколи не втікав від молитви. Сам біг до мами і просив, щоб провели молитву. Клякав, складав ручки і так побожно,

широ, уважно мовив молитву, неначе ангелок. Сам ще ніколи не молив ся, тут перший раз. Але молив ся ще побожнійше як в дома. Тут молились з ним і пташки своїм співом, і потічок журчінем, і кожда травиця і кождий листочок шелестінем, кожда мушечка — всьо по свому хвалило Творця і Господа.

Помолившись, пустив ся в дорогу. Чи добре йшов, не знав. Їму здавалось, що добре. Але по якімсь часі показалось, що замість йти просто в гору, пішов в бік. Вийшов на поляну і побачив стадо овець а під дубом пастушків, як приспівуючи грали на сопілках. Не вагаючись, підійшов до них, поздоровив. Божим словом і спитав за дорогу до пустельника.

Пастушки не від того були, щоб не показати ему дороги, але попросили его, щоб сів тай розповів, за чим йде до того пустельника. Петрик не уймав ся. Розповів всьо від початку, як вийшов за цвіткою, щоб повернути зір бабуні.

Пастушки слухали, їм подобалось Петрикове добре серце, всі его від разу полюбили.

— „А їсти, їв ти що нині?“ спитав найстарший пастушок.

— „Ні, бо не було що,“ відповів Петрик.

— „Не маємо й ми тут багато,“ сказав знов той пастушок, „троха хліба, але на — їдж тай возьми собі ще на дорогу; ми до полудня не загинемо з голоду.“

Петрик подякував за їх любов, з'їв троха хліба, троха взяв в торбину і далі в до-

рогу. Двох пастушків підвело его спорий кавалок гень до стежки, що вела долиною.

Сонце вже зачинало припікати, ставало душно, але Петрик ішов. Коби міг, злетів бо чим скорше до дому. Єму за домом ставало жаль, бо там певно журять ся за ним.

Далі буде в 5. листі.

КРОПЛЯ РОСИ НА РОЖІ.

„Мамусю! Мамусю! ходіть но скорше до огороду! Моя рожа, з якої я Вам вчера приніс на пів розвинений пучок, плакала в ночи.“ З такими словами вбіг ранієсько до комнати малий, золотоволосий Ромко.

„Що, що? Твоя рожа плаче?“ спитала мама, не порозумівши відразу, що Ромко тим хотів сказати.

„Так, мамо! Ще й тепер блестить на листочку одна ясна слезочка. Видно, що хтось зробив єї в ночи якусь прикрість.“

Усьміхнула ся мама, ласкавими очима поглянула на свого Ромка, погласкала его ясні кучери, взяла его за руку і пішла до городу. Ромко дребонів скоро і тягнув маму до своєї „плачучої рожі.“

„Бачите мамусю!“ сказав „як она бідна плакала.“

І справді на рожі блестіла, чиста як хрусталь, краплинка роси подібна до слези, яка рідко коли спливала по пухкім личку Ромка.

„Так виджу на твоїй рожі краплю, мій любий Ромцю,“ сказала мама, „але то не слеза, лишень крапля роси, котрою Г. Бог, що любить всі сотворіня і ними опікує ся, хотів твою рожу скріпити і оживити. Видиш, моя дитинко, в останніх днях була велика спека, твоя рожа зісхла би певно, як би Бог не охолодив її і не покріпив роскою в ночі.“

„О, як-же добрий Г. Бог,“ сказав зворушений Ромко і зложив свої рученята як до молитви.

„Так, моя дитино,“ сказала мама. Бог єсть вседобрим і вселюбячим, проте прославляй завсїгди і подивляй Єго доброту.

Ромко послухав і не забув того ніколи.

Приповідки.

Всюда добре, а дома найліпше.

Чуже шануй, а своє люби.

ПО ДОРОЗІ.

Сего року був я в Яворові. То місто. Внодобалось мені дуже. Вже сама дорога до него з двірця в Судовій Вишні, то пошукати. Рівненська аж на саме місце. А околиця? Спершу поле а відтак ліси і ліси аж майже до самого міста. Хто не бував у лісі, той і не вгадає, як то якось мило на душі їхати таким бором, як ось той по дорозі до Яворова.

Дуб кріслатий і висока ялиця і зелена сосна і біла задумана берізка і боязлива осика і клин і явір, всі ті мешканці лісові такі різного роду і віку, а живуть собі так разом у купці. Навіть і бідній ліщинці і свидині і колючій дикій рожі дозволили коло себе приміститись. Така згода. Не так як часом буває між недобрими дітьми, що одно другому місця жалує. Не так!

Та ось як они люблять ся, які учинні ті лісові жителі. Старенька ялиця, що пережила може яку сотку літ, ізнемогла із старости. Подала ся на бік а кремезний дуб підставив її своє дуже рамя. Там знов дуб розбитий перуном похилив ся на граба і якось при его доброті доживає своїх літ. Яка тут любов! Аж дивно. А сварки — Де там, нема. Їдеш і надслухуєш, чи де її не зачуєш. Ні! Так тихо, тихо та спокійно, аж тужно стає на серци, що між людьми такого спокою та тиші нема.

Минесь ліс, ще троха корчів і — місто Яворів. Не таке оно як Львів або Перемишль але красне своєю питомою красою.

Учениці науково-виховного Інституту Прп. Інокія Ч. св. Василя В. в Яворові в 1903. шк. р.

Церков нова, красно будована, видна здалека. Ще не викінчена в середині, але вже й так гарна. А що красше, то то, що в неділі людей в ній повно. А що спів... Аж слезами очи заходили, так мило співали і діти і старші, як був я там в неділю.

По церкві не треба забути на школу, в якій діти міщанські вирабляють всілякі диточі забавочки, які продають по ліпших торговлях в нашім краю і за границею. Казали мені, що за тими яворівськими забавками дуже попитують, бо роблені і красно і сильно, ліпше як заграничні.

Що то може пильність. Роблять їх такі наші діти, як і Ви; тай заробляють собі по троха гроша.

А вже що найбільше вподобалось мені в сім місті та школа, в якій Прп. інокінї Василянки учать дівчат.

На боці від міста, в здоровім місци мають они свій монастир і разом під одним дахом є церков і школа і мешкане для дівчаток. Всі дівчатка, що там учать ся, мешкають при монастирі.

Прп. Інокінї були так ласкаві, що дозволили мені оглянути школу. Сьвітлиці шкільні високі, ясні, веселі. Вікнами звернені на город. Білено тоді. Одна сьвітлиця два рази більша, як иньші. Мені пояснено, що тут збирають ся учениці на забави, тут уряджують свої пописи з співу, музики, предсталеня театральні, тут відбувають ся також — ну, згадайте що — танці.

— Дівчатам годі обійтись без науки танцю, сказали мені. І музики — додав я, сьміючись, побачивши фотографію дівчаток тої школи з трома музикантками на переді.

— Певне, де танець, там і музика мусить бути, пояснили мені.

Тую фотографію позволено мені подати в Місіонарчику. І ось маєте на утіху тай може пошукаєте на ній своїх знакомих. Пізнавайте!

Зі школи провадять двері до спальні а далі знов до їдальні і церкви. Другими дверми виходить ся на город. Великий, чисто утриманий. Стежечки висипані піском, обсажені цвїтами. З города гарний вид на поля, що десь далеко припирають до соснових лісів. По при город поміж верби плине річка а так тихо вемов би хто шептав.

Дійсно красний сей куточок для вихованя руських дівчаток. Мудрости набирають в школі. Є 9 кляс, в котрих Прп. Інокині учать усього, чого вчать у звичайних школах. Язык викладний наш, русько-український. Усїх учениць було в 1903 р. 90. Інокинь 14 а пань-учительок сьвітських 3.

А серце — серце наповняють любовию Божою і в школі і дома і на кождім кроці. Се-ж найважнійше. В усьому же благословить Г. Н. Ісус Христос в Пресьв. Євхаристії.

Ан. Б. в Во. Місіонарчик дуже любить таких добрих дітей, як ти. Жаль ему трошка, то правда. Бо хто-ж то видав — бувати по таких далеких сьвітах і не дати вістки о собі. Він рад все знати, де его Нуся перебуває та що порабляє. Ну, ну але він не гніваєсь. Дякує за пам'ять. Та най лишень Нуся не довго бавить з обіцяним описом, бо Місіонарчикови страх скучно, як не має що читати.

Ник. Наг. в Полівцях. Дякуємо за лист. Не дивуй ся, дитино, що декому наші Місіонарчики не подобають ся. Чи то кожному всьо може подобатись. Кождий за своїм тигне. Русского Слова не радимо читати, бо то крута газета.

Мих. Юрч. в Верх. Славно намалював-сь свою хату. Може дістанеш нагороду, але ще чекаємо, бо що дня дістаємо нові малюнки. Красно.

Палагна Л. в Мостицах. Тішить нас, щось дістала нагороду. Так то так, все молитва може. Прч. Діва у сїм помагає.

Олексови, Богданкови, Льоні і Іринці в К. щире поздоровленє від Місіонарчика. Молїть ся до Бозі що дня тай будьте послушні для мамусі і татка, то й Бозя дасть Вам всього добра. Місіонарчик все молить ся за Вас. А Ви за него?

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

МАЛИЙ МІСІОНАРЧИК

Лист 5.

Покров Пресвятої Матері Божої.

Першого сего місяця припадає свято, що називаєсь Покров Пресвятої Матері Божої. Знаєтє о тїм, любі Дїтоньки.

А знаєте-же Ви, що значить: Покров? Може ні. То вважайте, значить тільки, що закрити, заслонити, захоронити; отже Покров, то тільки, що захорона Пресв. Матері Божої. Розумієте вже? А видите.

А тепер скажіть-но, від чого-ж то Матір Божа заслоняє нас? Правда, що одні знаєте, а другі ні. А так, то ми Вам усім скажемо, що Матір Божа заслоняє нас від всього зла. Що є лишень злого, то від того всього може закрити, заслонити нас Матір Божа.

А щож то є зло? О — любі Дітоньки, добре було-б, як би Ви ніколи не знали того зла тай не зазнали. Найгірше зло, мої Діти, то гріх. Як дитина що такого зробить, за що Господь Бог гніває ся, то найгірше зло. А від того зла готова Пречиста Мати кожду дитину за-слонити, але о то треба Єї просити.

Я знаю багато таких дітий, що раненько вставши, клякають таки зараз при своїм ліжечку, складають рученьки і просять Пречисту Матір, щоби захоронила їх від найгіршого зла — гріха. Навіть якомсь раз чув я, як маленька Настуня жибонїла ось так: »Мамо Божа, Ви такі добрі для дітий, боронїть мене, щоб я не зробила нічого злого сьогодні і ніколи!«

Так, мої Діти, молїть Пречисту Матеньку і Ви.

Иньше зло, але вже маленьке, є также, як дитинка, захоріє, як не може учитись, як мама не має що дати дитині їсти та в що вбратись, як батенько, або мама, або сестричка, чи братчик хорі. То зло також, але не таке, як той поганий грішиско. Но і від сего зла захо-роняє Пречиста Мати, як Єї красно просить дитина.

Сталось раз таке, що бідній дитині захо-ріла мати. А та дитина і єї мама були жидівскої віри. Бідненька не знала, яку собі радоньку дати. Але чула она від дітий католицких, що Мати Божа вислухує просьби добрих дітий. Чула тай гадає собі: Ану, може та Мати Божа буде добра і для мене, піду до церкви. І що скажете, Дітоньки, іде она до церкви аж перед пре-

стіл Матери Божої і стає в кутичку і так просить-просить, що аж розплакалась, щоб Мати Божа привернула здорове її бідній хорій мамі.

Видите? А Мати Божа вислухала її просьби, бо мати виздоровіла, тай не лишень виздоровіла, але разом з тою дитиною навернула ся на нашу св. католицьку віру.

Так, Дітоньки, просить і Ви Матір Божу, як Вам що зле, а Она певнісько вислухає і захоронить Вас.

Знаєте сю пісню, то повтаряйте її часто

*Пречистая Діво, Мати руського краю!
Як на небі, так й на землі Тя величаю,
Ти грішників з тяжкої муки
Через Свої спасаєш руки:
Не дай пропасти!*

ЯК СЛАВНІ ЛЮДИ МАЛИМИ БУЛИ.

Королева англійська Вікторія.

Перед двома літами померла славна королева англійська Вікторія. Ось на образочку маєте її. Правда, яка старенька бабуся. Мала 83 літ. Як ще малою була, оказувалась дуже сумлінною.

Раз вийшла її мати до кімнати, де училась, і спитала учительки: „А що, була моя донечка пильна і чемна?“ — „Один разочок була нечемною,“ відповіла учителька. — „О ні!“ сказала на се мала Вікторія, „була нечемною два рази. Що-ж то, чи Ви вже забули?“

Якось знов спитала малу Вікторію її тітка, що желала-б собі на іменини. Скоро і рішучо відповіла! „От, коби то мені позволено пообтирати вікна в замку! То була-б для мене найбільша втіха.“

Ще раз пішла она з своєю вихователкою на купно. Купила дорогу ляльку і виходить з торговлі. Аж тут стає перед нею якийсь бідака і просить о милостиню. Хвильку стояла нерішена, не знаючи, що почати;

гроший при собі не мала, бо всі видала за ляльку. По тім скоро відчиняє двері від торговлі, йде до торговельника і просить, щоб взяв ляльку і вернув їй гроші. Торговельник вернув, а мала Вікторія зараз усі дала тому бідному.

Щаслива вернула до замку, бо була певною, що добре вчинила.

На Різдво була тая лялька між ві дарунками.

Що Ви, наші Дітоньки, на те все скажете? Добре так робити, чи ні? Ану, далі!...

Костева журба.

Малий Костик дістав на іменини багато красних забавок тай, замість тішитись, зажурив ся.

„Що-ж то, Костюню,“ сказав до него тато, „не тішиш ся сими забавочками?“

„Ні, не тішу ся,“ відновів сквашений Костик.

„А чому-ж то так, Костюню?“

„Бо думаю, кільки то раз дістану в скіру, заки їх потовчу.“

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

— Візок. —

По хвили побачив Петрик візок. На нїм сидїла жінка і поводила малим ослом. Їхала знать з міста, бо на візку були бляшанки від молока. Побачила она его.

— „Де йдеш, моя дитино?“ спитала добродушно Петрика. „Чого-ж ти такий сумненький? Чи не змучений ти? Сїдай підвезу тебе троха...“

Наш малий подорожний оповїв єї всьо, за чим тай де йде.

„Правда, то правда,“ сказала селянка, як він всьо оповїв, „що тая чудесна ростинка привертає зір. Я сама дізнала єї помочи. Але то одно, що пустельник дає єї лишень тому, що побожностю та чеснотою на те собі за слугує... Ну, сїдай-же, дитино, ти змученїй, підвезу тебе аж під саму гору, а звідти покажу тобі стежечку, котрою зайдеш аж до самого пустельника.“

Петрик сїв. Жінка траснула батогом і осел побїг по рїнястій дорозї.

— „Слухай-но, моя дитино,“ сказала по хвильці до Петрика, „я певна, що пустельник не відмовить тобі тої ростинки; виджу, що маєш добре серце, коли так любиш бабуню. Ось недалеко вже до тої гори. Видиш ті високі гори. Видиш ті високі смереки на горі? Під тими деревами знайдеш пустельникову хатчину. Як там прийдеш, може ще буде мовив

молитви в лісі. Щоб закликати его, треба за-
дзвонити в дзвіночок, що висить над его ха-
тинкою. Але, що ще далеко маєш йти, то на
вищий тріха молока тай зїдж хліба...“

Петрик пристав на те. Був голоден. Не-
віста наляла в горнятко молока, вкраяла чор-
ного разового хліба і подала. Петрик взяв,
подякував і став їсти. Заїдав смачно. В дома
лишень бачив нераз, як слуги їли такий хліб,
а тут в дорозі був вдячний і тій невістї, а
ще більше Пречистїй Дїві Марїї, що й ему
післала такого чорного хліба.

На скрутї станула селянка з своїм во-
зиком.

— „Треба злізти, моя дитино,“ сказала
до Петрика. „Жаль менї, що не можу сама
тебе завести до того Божого чоловіка, але ти
вже сам зайдеш. Ось сюда, сесею дорїжкою
просто в гору, в гору а потому на право
і там вже побачиш скали і пустельникову ха-
тинку...“ Петрик зліз, подякував за їзду і до-
бру раду і пустив ся у ліс.

Дорїжка вела понад самий глибокий яр.
Місцями така вузенька, що лиш задиви ся де,
постав ногу на бік і вжесь у пропасти. Пе-
трик уважав і ішов скоро, але обережно.
Часом лишень пристанув на хвильку, щоб на
що подивитись. В лісі так гарно було. В долї
яром шумів потїк, теплий вітрець розмовляв
з соснами якось так поважно, де-не-де гучїв
білий водоспад, розбиваючись в тисячні кра-
плинки... Так гарно... А пташки та вивїрки
лишень собі скакали.

В кінці не стало доріжки. Пригадав собі, що має йти на право, як казала селянка. Пішов і за хвиль кілька дерева порідшали крізь прорідину побачив скали вкриті смереками а під ними хатинку. На скалі стояв високий хрест. Серце забило ему живійше; він не сумнівав ся ані трошка, що то хатчина пустельникова. І дійсно під скалою клячав старенький, сивий чоловік. То був пустельник.

Петрик кляк зараз і собі і подякував Пречистій Діві Марії за таку Єї опіку над собою. Вставши, пустив ся весело до хатчини.

Далі буде в 6. листі.

Брехня — то страшний тягар.

Малий хлопчик збрехав раз.

То донесло ся до школи.

П. учителька зажурила ся тим дуже і считала школярика, що називав ся Михась:

„Михасю, чи сказав би ти неправду за сотика?“

„Ні!“ відповів Михась рішучо.

„А за десять?“

„Ні!“

„А за корону?“

„Ні!“

„А за тисячу корон?“

Михась станув. Тисячу корон то прецінь багато. Чого то за них не можна би накупити! І коли він так ще надумуєсь, кликнув иньший хлопець, зза него:

„Нї!“

„Чому-ж нї?“ спитала п. учителька.

„Бо як видасть ся тих тисяч корон і то всьо, що за них купить ся, також вже мине ся, то неправда зістане ще завсїди та сама“ відповів Івась. „Збрешеш, то позістає брехня з тобою і хоч-не-хоч мусиш носити ся з нею. А то страшний тягар.“

* * *

Чи добре сказав Івась? Певне відповісьте, що добре. А так. А то бачите, Дітоньки, не-одні носять з собою не одну, а цілі копи тої брехні, а тягару не чують. І так занесуть її у вічність, де будуть мусїли сказати з Івасем: „Ох, страшний се тягар тая брехня!“

Правда, Діти, не буде того тягару між Вами.

Піснь дзвонів.

Ой неробо! бій ся Бога!
Ти спиш там?
Вже газдів і газдинї
Дзвін кличе до Святині:
Бім, бам. бам!

І вам, діти, досить гнити!
Бо вже день...
Час вам до церкви бічи,
Бо дзвін і вас там кличе:
Дзень, дзень, дзень!

Всім вам, люди, досить буде
Спати там,
Де вічна ніч і глухо,
Де не почує ухо:
Бім, бам, бам!

Л. С.

ІСУС І ДІТИ.

Господь любить добрі діти,
Каже д Собі їм злетітись
Й благословить їх рукою,
Щоби жили у спокою,
Щоб у згоді все тревали,
Й другим приклад добрий
[дали.

І гласкає їх ласкаво
І таке ще каже слово:
Добрі діти — треба знати —
Будуть в небі царствувати
З Ангелами і зо мною
І з Матінкою сьвятою.
А дітоньки обіцяли
Що будуть о те все дбали.

Анна

Лист від малого передплатника Місіонарчика.

Слава Ісусу Христу!

Найліпші Отці!

Не гнівайтеся на мене, що аж тепер пишу до Найліпших Отців, бо мене взяли були мої бабуся на село до себе а вчера мене привезли, для того я не міг Вам подякувати за такий красний дарунок.

Але що я далеко від Найліпших Отців, не можу инакше подякувати, як тільки цілую Ваші рученьки; най Господь Бог дасть Вам здоровле, щосьте мені прислали таку красну книжочку, хоть я собі того нічим не заробив. Колим перечитав в Місіонарчику, що Роман Ск. дістав красний дарунок, то я не міг знати, чи то я, чи може який инший Роман, бо я не знав, що то значить Ск., аж я собі пригадав, що я писав, маю 7 літ і ученик першої кляси.

Книжочка дуже красна, оправлена, а на верху видрукована золотими буквами: Да сьвятится Імя Твое. Також витиснений хрестик і галузка золота, береги картки также позолочені а в середині то є бо. лто красних молитов, піснів, Служба Божя і багато инших пісень, котрі співають ся в церкві. А

на ту книжочку єсть красне пуделочко, що-би книжочка не нищила ся.

Єще раз Вам, Найліпші Отці, сердечно дякую за тую книжочку. Може би Отці були ласкаві написати в Місіонарчику, що я прошу о молитву до Матїньки Божої, що-би я, мої тато і мама і сестра і братчик булисьмо здорові і що-би я добре вчив ся і був добрий. Будьте здоровенькі, цілую Ваші рученьки.

Слава Ісусу Христу

Роман.

Чесно чи нечесно?

— „Мариню, сказала мати до малої донечки, подаючи їй паланичку — „на-но, возьми ту паланичку і поділи ся з Олюнею, але чесно!“

— „Чесно, що то є, мамо?“ спитала Мариня.

— „Чесно, моя дитино,“ повіла мати, „то так розумієсь, що меньший кавальчик собі затримаєш, а більший даш старшій сестричці!“

Мариня, подумавши хвилечку, побігла до Олюні і сказала до неї:

— „Олюнк! на тобі паланичку; поділи ся зі мною, але чесно!“

Пятилітна дитина мучеником.

Давно те було, в 523 р., в арабськiм мiстi Награн. Жид, що звав ся Дунаан, заволодiв якось тим мiстом i з ненависти до християнської вiри казав згладити зi сьвiта 340 християн. Мiж ними була й мати з пятилітним хлопчиком. Єго казав той кровопийник вiдлучити вiд матери i обiтницями та грозьбами хотiв перевести єго на жидiвське. Але хлопчинка стояв твердо при своїм. Безустанно заєдно вiдповiдав:

„Я хочу до мами; я хочу з мамою вмерти; хочу вмерти за Ісуса Христа а потому знов вiджити в небi.“

Втiм привели єго матiр, поставили на костир (куну дерева) i привязали, а потiм пiдпалили. I полемiнь бухнула, i огорнула єго любу маму. Видить хлопчик i не надумуєсь довго, кидаєсь в огонь до мами на шию, i так разом з нею вмирає в страшних муках за вiру сьвяту католицьку.

Що Ви, Дiтоньки, на се?

Задача рахункова.

Подiли мiж пятеро дiтий 1 корону, але так, щоб кожде наслiдуюче дiстало 1 сотик бiльше як попередне. По кiлька дiстане кожде?

ЗАГАДКИ.

Подає Василь Ярема з Іванківки.

Що то є?

1. В куті притулилась
В зимі людям мила.

·Ь!Ц

2. Не живе, не розмавляє,
А великі чуда ділає.

·ВНЪСИИ ОУ ОЕЦ

3. Двоє рідних дїтий
Межа перебила.

·ИЬО ! ОЦ

Відгадаєа загадки з 3 числа.

Даш ми Р: — буду Р+ак
Даш ми С. буду С+ак
Саком рака витягаєсь,
Що сидить в воді й щипає.

Добре відгадали: Корнило Томашівський з За-
ставців і Дмитро Бала з Городиславич.

Ан. Бугно в Жовт.
Твоя відгадка пізно прийшла.
Спішиєь на другий раз.

Олена Сал. у Львові.
Ти не гніваєш ся на нас,
що не дістала нагороди. Правда? Випала для других
дітей, що робити?

Мирон Н. в Золочеві. Чогось загнівав ся на нас; ані словечка не написав, хоч ми в 2 листі просили о лист: Ну, будемо приятелями?

Маруся Мах. у Львові. Що-ж чувати нового? Маруся певне бачила цісаря, може би що нам о тім написала. Читательки з села дуже були-б раді з сего.

Мих. Тер. в Наг. То не добре так бавитись, що буває каліцтво. Ми будемо описували забавки. Дякуємо за лист.

Стефан Т. в Опарівці. Дякуємо красенько за образочок і травичку, щось нам прислав з описом престола. Най Бог благословить добре серце. Образочок може дамо на другий раз в Місіонарчику.

Галя Д. в Е. До тепер всьо добре, що Галя писала. Може вдасть ся наша штука. Як татко кажуть писати до Місіонарчика, то не треба гайтись, бо Місіонарчик загніваєсь, не прийде і що буде?

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

МАЛИЙ МІСІОНАРЧИК

Лист 6.

Втіха для Ангелів Хоронителів.

Недавно тому, місяць чи два, писали часописи ось що:

При хаті недалеко від залізничного моста бавила ся трилітна дитина. Ніхто не звертав на неї уваги; чи раз она там бавилась. Вкінці кличуть дитину, та бо нема. Шукають, питають — розступи ся земле, як нема, так нема. А може де полізла на залізничий шлях і поїзд переїхав? І се може бути. Пішли й туди шукати, та ні сліду. Бідна мати плаче, ломить руки; однісенька дитина тай та щезла, як камінь в воді... Що робити?

Аж нараз приходить вістка з наслідуючої залізничої стації, що на верху залізного воза в поспішнім поїзді приїхала якась дитина. То була саме тота.

Яким же світлом дісталась на дах воза? Зовсім простим. Бавячись, залізла на міст, з моста по під поруче стала падати на діл, але що в тій хвилі надігнав попід міст поспішний поїзд, то замість на шлях впала на вазовий дах і далі так поїхала на найблизшу стацію.

Дивне то, а ще дивнійше, як та мала дитина втрималась на дасі, коли той поїзд гнав дуже скоро? Правда?

А знаєте, Дітоньки, що на се відповідають сі часописи, що про те писали? — Повідають, що таке чудо лишень з малою дитиною могло притрапитись, котрою Ангели Хоронителі більше опікують ся, як старшими людьми. І правду кажуть.

Знаєте, при кождім з нас стоїть невидимо Ангел і стереже безпереривно на кождім кроці від всякої небезпеки, яка загрожує життю чи то нашої дупі, чи тіла.

А чи то одна небезпечність чигає на нас? В ночі збудив ся Івась. Шукає сюди-туди, всюди стіна, нараз подав ся в один бік і луп головою аж сьвічки засьвітились в очах. В плач, збудились мамуся, засьвітила сьвітло, а Івасеви набігла гуля як добрий оріх. Богу дякувати — каже мати — добре, що на тім скінчилось, а то як би ще тропка в бік і був роздер око на цьвах, що забитий в стіні.

Богу дякувати; хтож его встеріг від того нещастя? Та вжеж ніхто иньший, як его Ангел Хоронитель.

Пішла Марися на вигін між дїтиска, а они такі збиточні, погані. Таке говорили, що страх. Вертає Марися звідти, а їй все щось немов би шенче: Зроби так, як ті дїти вигадували, зроби... А тут як би до другого вуха знов хтось каже, що то не треба, не красно так робити. І мудра, добра, побожна Маруся не зробила.

Хто-ж знов встеріг еї від сего нещастя, що спало-б на еї чисту душечку чорною плямою? Хто?

Ангел Хоронитель! То Ангел остерігає від всякого гріха.

Які-ж то Ангели Хоронителі добрі!

А що-ж дати їм винні дїти за їхню доброту? Дати? Дати передовсім свою память, своє серце, свою душу, себе цілих. Ось ранком належало-б при молитві так сказати:

Ангеле Хоронителю мій, я Тобі віддаю себе в охорону. Стережи мене від всякого зла а передовсім душевного. А я за се прирікаю Тобі ніколи Тебе не засмутити!

Так, Дїти, треба зробити, як хто ще не зробив, а зачати на втїху всім Ангелам від дня св. Михаїла, бо тоді сьвяткуємо і всіх Ангелів Хоронителїв.

Ану, Дїти русько-українські, зробіть Ангелам Хоронителям сего року велику втїху!

НАША МАТИ.

Ти наша є Мати
Маріє любима,
Ти наша Потіха,
Потіха єдина!

А ми Твої діти
Тебе ми благаєм:
Ратуй нас в недолі,
Ратуй — загибаєм!

Ти наша Цариця,
Ти наша є Пані,
А ми Твої слуги,
Ми Твої піддані!

Позволь нам хвалити
Тебе з небесами:
О Діво сьвятая,
Моли ся за нами!

I. П.

Сей вершик прислано з Коломиї і прошено, щоб помістити в Місіонарчику.

ПРИГОДИ МАЛОГО ПЕТРИКА.

Пустельникова хатина.

Хатчина пустельникова, то печера викована в скалі. Перед нею хрест вбраний зелению винограду. Ліворуч потічок чистий мов слеза спадає з скали а праворуч вид далекий-далекий гень-гень на білі скали та зелені ліси. Так чудово тут а тихо-тихо: сама природа тягне твое серце до вдяки для Всевишнього.

Наш малий подорожний аж здихнув з радости. Ішов попід скалу, відтак пустив ся через кладку, що висіла над пропастию, і опинив ся коло пустельника.

„Моя дитино,“ — промовив пустельник, побачивши Петрика — „ти певне заблукав ся в сих лісах. Звідки ідеш?“

„Я з замку Браціца, моїй бабці грозить сліпота, для неї прийшов я до Вас просити за цвітком, що помагає в таких випадках. Я вийшов з замку без нічого відома — то не добре, але охота уздоровлення бабки пригнала мене тут до Вас. Ах, як був би я щаслив, як узнали-б Ви мене за гідного дістати тую чудодійну ростинку. Тепер пізнаю, що значить добре справуватись, без того не міг би я і подумати о добродійстві, що о него Вас прошу.“

— „Дитино,“ повів старець, „ростина, що о неї просиш, е дуже рідка, але звершена чеснота ще рідша. Та здаєсь мені, що она е в твоїм серци, коли покладаєш надію на милосердие Боже і любиш свою рідню. Правда, ти не добре зробив, щось вийшов з замку, не сказавши о тім нікому, сталось: але памятай раз на все, що розторопність дуже потрібна в житю; чоловік без розторопности подібний до сліпого: она оком розуму, що наперед дивить ся на дорогу, заки на неї вступимо. Розумієш... А певно тяжко приходилось тобі йти симими вертепами; бачу еще-сь задиханий. Ходи, відпічнеш а потому пообідаємо, що Бог дав.“

Далі буде в 7. листі.

Загадка рахункова

подає Дмитро Бала з Городиславич.

Кілько 5 кіп котів буде мало пазурів?

Загадка

подає Михайл Саян з Кукизова.

Вродила ся, не вмирала, не жие, а на сьвітї е.

Побут нашого цїсаря у Львові.

Сих вакацій завитав наш Найяснїйший Пан до Львова. Маруся М., учениця IV. кл. а читателька Місіонарчика так описує его побут у Львові:

„Підчас приїзду Найяснїйшого Пана стояли ми всі учениці в шпалері і видїли добре цїсаря. Єсть він вже старенький. Мав гарні пера на капелюсі. Їхав в позолоченій каретї, а за ним ріжні достойники. Як переїзджав

коло нас, всі ми кликали: Най жие! а він нам кланяв ся з усміхом. Ціле місто було гарно прибране фанами і смеречиною. Церква св. Юра була найкраспе прибрана. Цісар був там на Богослуженю, де его повитав Високопреосвящений Митрополит.“

Зьвірячі шпихлїрі.

Ви нераз чули за громадскі шпихлїрі, але за зьвірячі либонь нї. А то знаете, е й зьвірячі.

Давно то вже, я ще був в школах, от так, як з Вас дехто. Дїставши добре свідоцтво приїхав я на вакації до вуйка. А мій вуйко мешкав на хуторі в поли. То то Вам кажу, мої Дїти, бували там раз вакації. І сад вишневий був, а в нїм вишеньки такі, як добрі горіхи, лишень що високо треба було драпатись; і пасїка була — за неї ще колись розкажу, бо то не раз було в нїй і до сьміху і плачу; і ставок недалеко серед верболїз; а поля, то хиба з стїжка де можна було добачити яке село, а так поле і поле гень довкруги... Буялось, ще тепер жаль тих гарих часів. Не без того, щоб неробилось — у нас не вольно було дармувати — але все те йшло весело. Часом любили вуйко зробити ще й яку

— як то кажуть — несподіванку, а тоді було втіхи на кілька день.

Памятаю як нині, рано по сніданю сказали вуйко до мене:

— „Левку, підемо на польоване.“

А мені в то грай. Стріляти я ще не вмів, але полювати любив. Був у нас старий пес, вже згинув бідачиско — второпний, що далі не йде. Пс, пс, кликнути було раз два, пес, коло мене і гайда на польоване оба. То то було польоване. На цілі вакації як трапилась одна перепелиця, то добре, а що при тім було втіхи... Гей, гей милий Боже! Ще колись то всео спашу.

Отже сказали вуйко, щоб збиратись на польоване.

— „Добре,“ повідаю.

— „А не забудь взяти дві коновці,“ вуйко на те.

— „А то на що?“ спитав я цікаво. Польоване і коновки — також щось.

— „Возьми лишень, а побачиш...“

Взяв я тай йдемо як з гарматами. В Бучачи на Йордан бачив я нераз як стріляли з моздів, а то щось таке як мала коновчина ті моздірі, лишень зелізни; ану й в загадали вуйко коновки понабивати порохом, то то раз буде, як стрільнуть... На цісарські іменини, як стріляють в Бучачи, то до нас тут на поле за дві милі чути, з такого малого моздіра, а ми як тут гукнемо з такого величезного моздіриска...
Digitized by Google

Так я йду собі поруч з вуйком тай своїм думкам даю і не даю віру, бо хто-ж то загадав з коновок стріляти.

— „Що-ж, знаєш Левку, яке то буде з коновками польоване?“ спитали вуйко усміхаючись.

— „Ну, будемо стріляли, як з моздірів...“

— „Ха, ха, ха...“ розсміялись вуйко в голос. „Та де, де. Видиш там ту купину, он зараз при долині?“

— „Виджу.“

— „А нору?“

— „Виджу!“

— „Там буде наше польоване...“

— „Ая, вуйцьо жартують собі з мене...“

— „Ходи!“

Пришли ми на місце; купа землі спора і нора.

— „Видиш,“ зачали вуйко лекцію, „ся нора веде до хати. Памятаєш нашу стару кітку; знаєш, що она принесла часом котяткам ні миш ні щура а таке чорне руде сотворіне завбільшки як мале котятко. Памятаєш — то були хомяки. Ось то вхід до его хати сеся нора. Він копає собі єї, а кобись знав як второшно. Там далі має окрему кімнатку і до щоденного мешканя і спальню і комору. В коморі зсинає збіже на зиму; то его шнихлїр. Як лиш збіже дозріє, виходить він собі на жниво. Що лїнший, доріднійший колосок пригинає справно до себе; відкусиє а відтак за-

раз на місці молотить передніми лапками. Намолотивши так досить, збирає все в міхи, що носить їх таки з собою під бородою. Вернувши до дому, йде до комори і тут передніми лапками вигортає збіже з мішочків в засіки. Так ходить через все літо; буває, що і 25 кільо напрутає тим чином на зиму. Завіє зима, він вже не журить ся. Забе двері і господарує в хаті, доки не зморить его сон, що триває часом цілий місяць.“

— „То хомяк має шнихлїр...“ перебив я вуйкови. „Шкода, що не дістанемось до него...“

— „Нині не дістанемось,“ відповів вуйко, „нині польоване.“

За хвилю став парібок носити воду і лити до нори. Вилив багато, аж в кінци зачало щось добуватись з нори. То бідний хомяк. Бідний, бо не довго було его жите. Песико, чатував над корою, за карк і до землі. Так вполювали, чи властиво вилили ми двое старих і молодих. То було польоване.

За який тиждень розкопалисьмо нору і знайшли дійсно, як вуйко казав, хомякову хату і шнихлїр а в нїм до 15 кільо найчильнійшої пшениці.

А що, є звїрячі шнихлїрі?

Слава

Тыся

Кресту!

Любви

Миссионерству!

Ми Месе
 дуже любимо
 читати а щоби
 Ти нас признав то
 послави нас свого
 сьвотобрасьом, ми малимостю.
 за Месе і дякуючо за твою
 роблене проси миссионерству,
 Боже, щоби мене люба отак дуче
 дуче кини до велим бо та менер
 ави загна, милуємо, руди миссионерству
 милуємо, дуче здоров. Любо, Тринка і Богдан

Кривошея 1903

Лотоцкий

НАШІ ЗНАКОМІ.

Доси писав я Вам, любі Діти, про давних мені знайомих добрих дітей. Добрі були, я любив їх. І тепер молю ся за них що дня, хоч їх давненько нема на сьвітї. Померли. Так!

А ось запізнаю Вас з новими своїми знакомими. Бачите фотографійку їх. Мамуся їх пише мені, що то добрі діточки. Щоденно раненько, як лишень встануть тихенько і без плачу вмюють ся і зберуть, зараз складають рученьки до молитви. А молять ся, молять так побожненько, передовсім від того часу, як Місіонарчик до них приходить, що Бозя в небі, тай Пречиста Мати Божа багато маюють з них потіхи. А Ангели Хоронителі то певне ніколи не потребують за них встидати ся.

Видите, які ті наші знакоми! Напишіть до них, а они знать пришлють і Вам такий красний листок, як ось мені прислали той, що є тут в сїм листі. Адресуйте до них так: Льоньо Лотоцкий в Краківци. Ану, хто перший буде, що напише до них!

А ти, мій Льоню, як хто з наших читачів напише до Вас, то напишеш мені, або пришлеш мені его лист, а я може поміщу его в Місіонарчику для втіхи усіх русько-українських дітей. Добре?

Діти не ликайте нічо!

Деякі діти мають той недобрий звичай, що ликають всілякі річи. Камінці, гузики, пера, «отики а вже найбільше кістки з черешень або й навіть й сливок, геть все спихають у ту торбинку, що називаєсь живіт. То не добре, то зле, дуже зле. Можна пожити й смерти за такої забавки.

От недавно — пишуть газети — бавились діти в ликане кістоқ з сливок. Коже мало ликнути по 8. Ликали, одно меньше друге лільше, а 14-літний синок якогось бідного різника наликав ся тільки, що захорів. Нічо не помогло, навіть операція ні. Розрізали живіт і кишки, щоб виймити кістки — пропало. По десятьох днях страшних болів помер.

Так то буває. Вважайте, наші діти, щоб з приятелями Місіонарчика що таке не сталося!

Жарты.

Котрий місяць найкоротший?
Місяць найкоротший, бо наєт чинєт три днє.

Яка дорога найблизша до Києва?
Дорога до Києва.

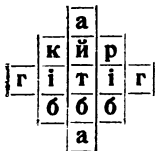
Престіл описали!

Роман Дорош в Росохах, Стефан Милицик в Олешичах, Микола Масний в Сикевідску вижнім, Корнило Томашиівський в Заставцях, Гринько Ярема в Плесківцях, Михайло Куник в Вербіжу ниж., Анна Бобик в Підпечерах, Юліян Слоньський в Далаві, Антін Дарморос в Пнятині, Василь Мельник в Братківцях, Юрко Мисак в Грешові, Анна Ковальська в Городилові, Іван Горечка в Яксманичах, Григорій Мисак в Переволочній, Яків Майданюк в Коломиї, Дмитро Курман в Добряничах, Іван Брикса в Должанці, Михайл Гаврилюк в Бродах, Антін Довганчук в Чернівцях.

Найліпше описала АННА КОВАЛЬСКА в Городилова. Їй припала нагорода. Відтак дуже добре описав Юліян Слоньський з Далави а потім Антін Довганчук з Черновець.

Загадка буквова.

Ті букви так порозкладати, щоб з того вийшли назви: 1 звіряти що за життя чорне, а по смерті червоне, 2 невільника, 3 битви. 4 і 5 орудий до битя.

ЗАГАДКА.

подає 8-літній Василь Когут у Стуртбури в Канаді.

Зробили мене з землі як Адама, взяли мене на колесницю як Ілію, в печ огнений мене всадили як трех молодців а по смерті кости мої не погребали. Що то е?

Феся Чичула в Вороб.
Дуже красенько написала,
лишень що запізно.

Волод. Герм. в Стр. I
нам сумно було писати III.
число. Св. Отець померли, не дивота. А знаєш ти вже
нового св. Вітця?

Вас Бород. в Уст. з. Славно, лишень так
далі! Читайте, збирайтесь усі разом. Загадки добрі,
а чи твої власні?

Єлена Жег. в Нав. Богато було клопоту
з мірянєм престола. Красно, красно! А молитва до
Серця Ісусового прегарна. Молись так далі а певне
благословеньство Боже сплине на тебе.

Віра Х. в III. Дуже загадочні твої загадки,
що аж ми сами не знаєм, що они значать. Подай нам
відгадки їх.

Роман Д. в Росохах. Як-же там, німецька
книжка ціла вивчена? Бо Галька вже вернула. Опис
престола добрий, але ти обіцяв ще щось ліпшого на-
писати. Ану! Ми цікаві, що то буде?

Маруся в Дичках. Знать забула, що обіцяла
написати, як бавилась на вакациях. Чекав дід на мід
тай без вечері лїг спати, так повідають; ми чекаємо
на опис і — що?

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

МАЛИЙ МСІОНАРЧИК

Лист. 7.

Дар для маленького Ісуса.

Ніч була. На небі зірки сияли. Мороз брав. Часом вітер студений потягнув полем вифлеємским і десь опер ся о скали. А опроче тихо-тихо. Усі спють. Та спють. Бо й хто-ж тут є в тім поли? Пастирі вбогі при череді. Загнавши худібку на обору, поклялись коло неї і спють.

Тихо. Зірки плинуть по небі. Мороз бере. Часом вітер подуне. Спокійно. Аж ось якісь сніви — такі чудові, нечувані. Чують їх па-

стирі через сон і будять ся. Протирають очі — ніч, а тут ясно-ясно, немов де горить. А ясність більшає, а співи не втихають а нараз стає перед ними Ангел Божий і слава Господня осіяла їх і налякались страхом великим. І каже їм Ангел: „Не бійтесь: ось бо благовіщу вам радість велику, що буде всім людям. Бо народивсь вам сьогодні Спас, що єсть Христос Господь, у городі Давидовому. І се вам знак: Знайдете дитинку сповиту, лежачу в яслах.“

І зараз стануло при Ангелі ще множество Ангелів небесних, хвалячи Бога і співаючи:

„Слава на вишинах Богу, а на землі мир, між людьми благоволене.“

“ А все те було таке дивне, неслыхане, невидане. „Ходім-ж в Вифлеєм,“ казали пастирі, „та побачимо слово се, що сталось, що Господь обявив нам.“

І пійшли з поспіхом та й знайшли Марію і Йосифа і дитинку лежачу в яслах — малого Ісуса. І дали Єму поклін і зложили в дарі, що мали в поли з собою — той хліба троха, той сира, масла, а иньший ягнятчко, а ще иньший, що нічого не мав, бодай водиці приніє для мамусі Єго Діви Марії.

Так діти! А незадовго прийде Святий Вечір, пам'ятка тої давної Божої хвилі. Принесуть дідуха — то так, як в стайні. Положать на стіл сїна — то так, як в яслах. Застелять обрусом — то так, як пеленочка. Засвїтять свїчечку — то так, як зірка не-

бесна. Заколядують під вікнами — то так, як Ангели Божі.

На що то всьо, мої любі Діти? На що? Щоб нас, як колись тих пастирів, прикликати до Ісуса. А чого? Щоб як ті пастирі колись, так ми тепер зложили Єму поклінні дари. Які?

Так, Дітоньки, може знаєте бідних убогих, то дайте їм, за позволенем своїх любих Родичів, що можете. Як їм дасьте, то так як би самому маленькому Ісусови. А як Ви сами немаючі, то і без того обійде ся, але що? То, Діти мої милі, що маленький Ісус хоче Вашого серденька, хоче щоб Ви Єго любили-любили, страх любили. Ах, то своє серденько дайте Єму. Як підете до церкви на Різдво, то клякніть собі перед тим дімком, що є на великім престолі — там є Ісус Христос в Пресьв. Євхаристії, і скажівь так:

„Мій Ісусе, всі діти, що тепер в небі свьятими, дали Тобі серце. І я даю Тобі своє і тому прирікаю Тебе цілим серцем любити і ніколи, ніколи нічо такого не зробити, що Тебе засмутило би. Ісусе поблагослови!

Так, Діти зробіть! Нехай Г. Н. Ісус Христос має сего року втіху і з русько-українських дітей.

Приповідки.

Коли тихо, не буде лихо. —

Святий спокою, гаразд з тобою. —

Лучше соломяна згода, як золота звада. —

Згода дім будує, незгода руйнує. —

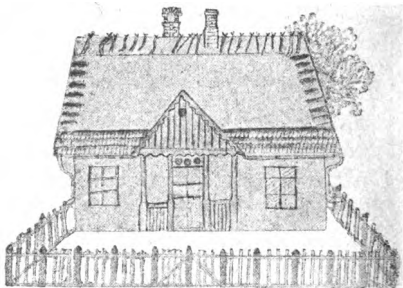
НА СВЪЯТИЙ ВЕЧІР.

Маруся поховала маму на сам Свѣятий Вечір. Вечером вже було, як засипали могилку. Люди порозходились а на Марусю забули. Пильно їм було засісти до вечері. Бідненька, опершись о якусь деревинку, плакала і плакала. Всюда так тихо було, аж нараз дались чути співи. Піднеслась, протерла оченята від сліз і аж злякалась. Сама на цвинтарі а тут вечер. Поцілувала ще мамину могилку тай пустилась в село. А в селі — з кожного віконечка свѣтлечко било. Нагадала бідненька, що нині Свѣятий Вечір, тай ще гірше заплакала. Торік

мала орішки, яблочка по дідуху сипали, а онаквокаючи пукала, збирала, а нині.

Так гадала собі в своїй маленькій головочці, тюпаючи по снігу і не

счулась, як станула перед вікнами, з котрих било дуже ясне свѣтло. Свѣтло хопило еї за очі. Станула як врита, нї в зад, нї в перед. Принерлась до загати, влішила оченята в вікно і дивить ся до середини. Дивить ся і бачить

Рисував Юліян Слонський
з Даливи

РІЗДВО Г. Н. ІСУСА ХРИСТА

а з дива аж оченька жмурить. В куті зелене деревце, ялинка. На ній сьвічечок всіляких, білих, зелених, червоних без ліку, а всі сьвітять ся. А на галузках таке там всього, медівнички, коники, пташки, трубки, образочки, ангелики тай щось такого, що так блищить аж в очах мінить ся. Навколо бігають діти, веселі-веселі, сьміють ся, плещуть в руки. Все те таке красне. Маруся поневолі зачала забувати о своїм горю. Їй видалось, що стоїть не під вікнами, а в тій щасливій кімнатці. Вже туй-туй хотіла заспівати разом за дітьми, як зобачила старшеньку від себе дівчинку сумненьку, зажурену з другого боку деревця. Їй дивно стало, чому вона така сумна і кликнула до неї крізь шибу: „А ти чому не сьмієш ся?“ Але сьміх дїтвори заглушив єї питане. Спитала ще раз голоснійше: „Ти чому така сумненька?“

В кімнатці притихло, діти почули чийсь голос, злякались тай Маруся опритомнівши злякалась. Хтіла втікати, але не могла, ноги задеревіли. Замість ступити кроком, впала у сніг, вдаривши при тім нехотячи рукою по шибі, шиба забренїла.

З хати кинулись на двір. Під вікном знайшли Марусю, сидїла в снігу змерзла і переполохана.

„Не бій ся „Марусю,“ сказала та сумненька дівчинка до неї і взяла єї за руку і завела до другої кімнати. Тут огріла єї, причесала, вбрала в сьвіжу снідничку, яку що

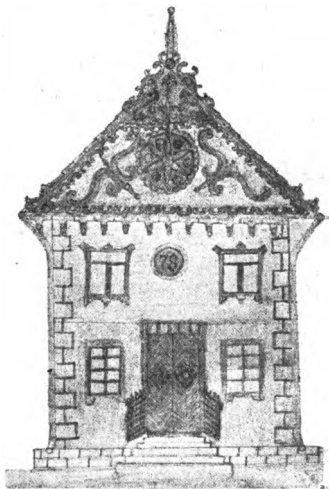
лиш сего вечера від мамусі дістала, сплела косоньки і так прибрану ввела між дїтїй.

„Тепер на Вас сестрички черга,“ сказала до своїх сестер. „Мені дозволили мамуся дати Марусі свою спідничку, а Ви чим єї обдаруєте?“

Всі кинулись до Марусі, кожде мало їй щось дати. Се книжочку, то медівничок, а то два образочки. Радість велика була, навіть батенько, що був сьвящеником в тїм селі, і мати радувались, що мають таких добрих дїтїй.

Вкінци розповіла Зонечка, чому вперед була така сумненька. Чула в школі від панї учительки, що маленький Ісусик

прийшов на сьвіт в зимній стаенці, а Пречиста Дїва не мала чим Єго вкрити, лиш одною пеленкою вповила і сїном прикрила. Ісус плакав із зимна і голоду „а мені тут тепленько сидїти і всего маю досить,“ докінчила з слезами Зонечка.

Рисував Василь Генсьоровский
з Черняці

Пізно в ночі пішли спати. Малій дівчорі сниться ся Святий Вечір, деревце, дарунки а до Зоні прилетів Ангел Хоронитель і взяв її з собою. Летіли далеко, далеко а самими красними гаями, де повно цвѣтів а пташки так гарно-гарно співають. Летіли, аж станули у свѣтлій свѣтлиці, де повно Ангелів було і всі співали. Як Зоню побачили, всі розступились, аж перед колисочку її пустили. Зонечка аж ручками сплеснула, як побачила кедрову колисочку золотом ковану а дорогими каміннями прибрану а в ній Ісуса маленького прикритого пеленочкою з тої суконочки, що дала Марусі. Так любо їй стало так любо...

„Зонечко,“ сказала Преч. Діва до неї, „мій Син дрозав і плакав від студени в зимнім вертепі а твое добре серденько огріло Ёго, твої слези заясніли самоцвѣтами на Ёго колисочці, а твій дарунок для бідної Марусі ось тут,“ і поцілувала її.

„Так,“ сказав Ісус маленький до всіх Ангелів, що зглотились коло них, показуючи дияманти на колисочці і пеленочку, „се дар русько-української дитини!“ і поблагословив її.

Та се був лишень сон. Зоня пробудила ся. Але серденько казало їй, що небо тішить ся з її вчешашнього вчинку а Ісусови малому тої ночі було тепленько в яслах на снії...

0. Н.

НАШІ ЗНАКОМІ.

Знаєте, хто се? Ні? А Ви читали в 6 листі про побут нашого цісаря у Львові? Як

там гарненько було написано. Ми казали, що се писала Маруся М. Так! А се бачите то она сама на сій фотографійці, наша знакома дописувалька Маруся.

Десь в саді серед дерев, цвітів. То ще з вакацій. Як була на вакациях в Мшані у своєї тетки, то братчик єї, ученик IV гімназії, фотографував єї.

Красна фотографійка, нема що казати.

Ви, Читательки Місіонарчика, може хотіли-б познакомитись з Марусею листом, та коли не подала нам улиці, де мешкає у Львові. А без того лист не дійде. Може подасть, то Вам скажемо. — Маруси і братчикови веселих Свят!

Наші малярі.

В третім листі дали ми задачу намалювати свій дім. Не легко — правда, але таки знайшли ся такі діти, що прислали красні малюнки. Маємо своїх діточих малярів. Ось они:

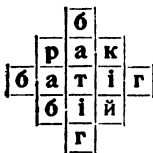
Іван Сисак з Кукизова, намалював дім двома красками, Іван Цівюк з Старуні — престіл олувцем; **Василь Генсьоровский** з Черниці — два дімки зелізничі і образець Серця Ісусового синим і червоним олувцем; Петро Манійко аж з Ростгери в Канаді — свою хату чорним і червоним олувцем; Михайло Черкес з Чернилова мазовецкого — іконостас з церкви олувцем досить добре; Брат Якова Майданика з Коломиї — дім олувцем; Никита Калинюк мабуть з Товмача — хату олувцем; **Петро Решитар** з Ясениці сільної — хату і престіл олувцем; Дмитро Бала з Городиславич — дім двома красками; **Юліян Слоньский** з Даляви — дім олувцем; Петро Нагаєвский з Половець — дім і престіл чорнилом; **Михайло Юрчак** з Верхняковець — дім і престіл красками; **Дмитро Курман** з Добрянч — дім чорнилом і олувцем; Клим Біда в Боратина хату і престіл; **Антін Дарморос** з Пнятина — хату олувцем; **Кость Питаник** з Тяпча — дім олувцем.

Найкрасше намалювали ті, що їх імена грубше печатані. Нагород замість дві даємо штири. Дістануть Василь Генсьоровский, Дмитро Решитар, Юліян Слоньский, Михайло Юрчак. Їх малюнки будуть в Місіонарчику.

З Сьвятами Різдва Христового желаємо всім нашим Дітям веселих Сьвят. Добре, весело, красно бавте ся; оріхів зубами не гризїть, бо не стане на старість; кутю, пиріжки тай всяке добро їдьте, але не богато, щоб нетому не шкодило.

Відгадки.

Загадку буквову з 6 листа відгадав добре **Николай Івасечко** з Бродок прив., уч. II. гімн. кл. Ще відгадувало двох читателів, але недобре. Добре ось так:

рак, раб, батіг, бій, кій.

Загадку **Василя Когута** з 6 листа відгадав **Николай Івасечко** з Бродків і **Володимир Герман** з Струсова. То горнець. Роблять его з глини, вирабляють на кружинах, саджають в печи а черепи розбитого горшка викидають.

Відгадки

Загадки рахункової з 3 листа.

Перша дитина дістане 18 с., друга 19 с., третя 20 с., четверта 21 с. а пята 22 с. Разом 100 с., або 1 К.

Вирахували добре: **Дитро Бала** з Городиславич, **Михай Чура** з Іцкан., **Іван Волошин** з Ланчина, **Василь Бородайко** з Устя зеленого, **Михай Саяк** з Кукизова, **Никола Татарский** з Саджави.

Що се?

Їде віз без коліс а за ним дороги не знати?
невом

Така я велика, що й кінця не маю; лежу собі тихо, нікого не займаю; тільки добрі люди і день і ніч топчуть мої груди.

ворот

Параня Юр. в Рожнові.

Дякуємо за лист. Бідна ти, що мусіла аж шитєм заробити на лист, але тіш ся, що сама заробила. А читай

і далі другим дітям Місіонарчика! Правда, що при Місіонарчику веселійше паслось худібку. Пісні співати з книжки не зумієш навчити других.

Льоно Л. в Кр. тай другі діти. Ви дуже цікавенькі, але як будете чемні, слухняні, то може Бог дозволить, що побачите в Місіонарчику фотографію того вітця, що его пише.

Маруся в Д. Питаєш чи добре? Добре, пиши багато. Йдуть сьвята, може опишеш, як бавилась на Сьвятий Вечір. А не чекай аж на дуже ладний опис, бо знов так буде, як з описом вакацій. Ти й без того пишеш ладно.

Анна Б. в Тростянці. Тішить нас, що Преч. Діва через Пресьвяте Серце Ісусове підвела Тебе з слабости. Так, так та добра Мати може всьо упрости у Серця Свого Божого Сина! Відгадок Твоїх ми не дістали. Веселих Сьвят! А не забувай писати!

Зеньо І. в К. Зеню, лист від нас на почті десь вже запліснів. А може гніваєш ся, що Місіонарчик не приїхав до тебе. Га, не мож було. Напиши, що чувати у Вас, як бавиш ся, то ще приїде.

Вільно печатати. † Андрей митрополит.

Видавництво, наклад і печатня Ч. св. В. В. в Жовкві.

Рѣкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число перше.

Накладомъ свящ. А. Джулынского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ каждого мѣсяца и коштують рѣчно:

по 10 що мѣсяца: 3 вл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяца: 1 вл. 80 кр. Поодинокія числа по 3 кр.

◆◆ Менше якъ 5 не посылае ся. ◆◆

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ І. Лавора передше Н. Джулынского,

1903

Св. Кирилль ерусалимскій.

Проводникъ земскій.

Кождый най се розважае
На житя дорозѣ,
Що найвыше спочивае
Щасте тѣлько въ Бозѣ!...

Тогды правда Божа всюды
Въ чинахъ засіае,
А зѣ невѣ радѣсть въ нашѣй груди
Мило завитае.

Меньше буде у насѣ горя
И лихой долѣ,
Засвитае добромъ зоря
Пѣсля Божой волѣ.

Тошъ возьмѣмъ ся, Братя милѣ,
Зѣ часу користати,
И стараймось въ кожѣй хвилѣ
Бога выхваляти.

Най намъ въ житю жадна днина
 Марно не минае —
 Но въ заслугахъ, що година,
 Все душа взростае.

Однй другихъ любѣмъ вѣрно,
 Бо Богъ такъ жадае;
 Зносѣмъ прикрости покѣрно,
 Якъ Онъ ихъ зсылае.

Ближныхъ нашихъ просвѣчати —
 Се нелегка справа,
 Однакъ на то не зважати
 Каже рука права.

Ту надѣя неомильно
 Насъ въ борбѣ скрѣпляе,
 И втомлені сердца пильно
 Знова оживляе.

Смутокъ зъ часомъ зъ нашої хаты
 Десь ся уступае,
 А зъ росю благодати
 Миръ Божій сплывае.

Кто такъ буде працювати
 Въ тѣй важнѣй потребѣ,

Певно може-сь сподѣвати
Вѣнца славы въ небѣ!

Николай Мазуръ,
учитель народный.

Св. Кириллъ ерусалимскій.

Архіепископъ ерусалимскій св. Кириллъ родивъ ся въ 315-омъ роцѣ по Рожд. Хр. и бувъ сыномъ побожныхъ родичей. Розлюбившись въ читаню св. писма, бувъ всегда дуже побожный и тогдашній ерусалимскій архіепископъ Максимъ высвятить его въ тридцятѣмъ роцѣ на священника, поставивши его заразомъ проповѣдникомъ. Кириллъ занявъ ся щиро порученымъ собѣ дѣломъ, и число его слушателей чимъ разъ бѣльшало. Не дивно отже, що по смерти Максима всѣ вѣрніи и духовенство призвали св. Кирилла на архіепископскій престолъ. Ставши архіепископомъ, занявъ ся еще ревнѣйше проповѣданемъ слова Божого и выступавъ горячо противъ ереси Арія, котра тогда много вѣрныхъ обаламутила. За тое оклеветали его Аріяне несправедливо передъ царемъ Константіемъ, ко-

трый невинно Кирилла засудивъ на выгнанъ. Не довго оно однако тревало. Бго наслѣдникъ царь Юліанъ Вѣдступникъ призвавъ св. Кирилла назадъ до Брусалима, однакожь не въ добрѣмъ, но въ лихѣмъ намѣренію. Упомянутый царь, хотя воспитанный бувъ пѣсля закона Божого, но вѣдтакъ перенявшисъ поганьскую наукою, задумавъ привернути зновъ идолопоклонство въ цѣлѣй державѣ. Вѣнъ, назначивши изъ свои стороны великій сумы, приказавъ жидамъ, щобы вѣдбудовали святыню въ Брусалимѣ, бо тымъ способомъ хотѣвъ задати ложъ божескому пророчеству Спасителя; що тая святыня николи уже не буде стояти, бо камень на камени не устоитъ. Изъ всѣхъ сторонъ свѣта спѣшили до Брусалима жиды, жертвуючи свои скарбы и помѣчь. Вѣрній видячи ихъ роботу, сумовали. Потѣшавъ ихъ тогда св. Кирилль словами Божиими: „Небо и земля переминутъ, но слова мои мусять сповнитись.“ И довго не треба було ждати, щобы сповнилась правда слѣвъ Христовыхъ, бо коли жиды уже звезли будѣвлянный матеріаль и начали копати фундаменты, наступило землетрясенъ, такъ сильне, що земля попукала вокругъ фундаментѣвъ, а изъ щелинъ выбухавъ пѣдземный огонь, а жиды мусли

залишити свою роботу. Много погань и жидѣвъ, видячи тоє, повѣрили въ пророческй слова Спасителя и приняли вѣру Христову. Лишь одень царь Юліанъ не хотѣвъ тому вѣрити, а всю свою злѣсть звернувъ на св. Кирилла. И зновъ мали святителя заслати на чужину, коли между тымъ упокои въ ся Юліанъ Вѣдступникъ, а его наслѣдникъ лишивъ его на епископскѣмъ престолѣ, на котрѣмъ св. Кирилль управлявъ въ супокою своими вѣрными ажъ до своей смерти, котра наступила въ роцѣ 384-ѣмъ по Рожд. Хр. Вѣнъ написавъ такожь кѣльканадцять прекрасныхъ катехитичныхъ наукъ, котры до нынѣ переховались. Св. Кирилль бравъ участь въ другѣмъ вселенскѣмъ соборѣ въ Царгородѣ 381 року.

НАШЬ ОБРЯДЪ.

Юліанъ Дзеровичъ.

(Дальше.)

Вечерня (продовжене).

14. Пыт. Якій есть порядокъ вечерни?

Вѣдп. Порядокъ вечерни есть слѣдующій:

Вечерня велика	Змѣны, коли естъ Вечерня съ всеношнымъ
(Замкненій царскій дверѣ)	(Отвирася царск. дв.)
Благословенъ Богъ нашъ	Діаконъ: востаните
Начало обычное	Слава святѣй, едино-
Псаломъ 108: Благосло-	сущнѣй и животвор.,
ви душе моя Господа	нераздѣльн Тройцѣ
Мале славословіе	(По псалмѣ замыкае
Аллилуя	ся царскій дверѣ.)
Ектенія велика	
Блаженъ мужъ (въ Субо-	
ту и празн. Богород. и	
Святыхъ)	
Господи возвахъ къ Тебѣ,	(Поеться торжествен-
(Пс. 140.)	нѣйше.)
Псалмы 141, 129, 116.	
(Отв. Царск. дверѣ) Входъ	
Свѣте тихій	
Прокименъ	
	Пареміи
Ектенія сугуба	
Сподоби Господи вечеръ	(Читается торжествен-
сей	нѣйше.)
Ектенія просительна	
	Литія.
Стихиры стиховнѣ	
Нынѣ отпущ. раба Твоего	
Трисвятое	
Тропаръ дня	
	Благословеніе хлѣбѣвъ
Отпустъ.	Слава святѣй, единое.,
	животв. Тройцѣ
	Утреня.

15. Пыт. Якъ одѣтый починае священникъ вечерню?

Вѣдп. Священникъ стае передъ царскими вратами въ епитрахили.

16. Пыт. А чому зачинае священникъ вечерню словами: „Благословенъ Богъ нашъ, всегда нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ“ т. е. такимъ возгласомъ, при котрѣмъ не згадуеся святой Троицѣ?

Вѣдп. Тому не згадуеся трехъ особъ Божихъ, бо початокъ вечернѣ представляе старый завѣтъ, въ котрѣмъ таинство св. Троицѣ ще не було знане.

17. Пыт. Котра обставина наводитъ на насъ мысль, що початокъ вечернѣ представляе старый завѣтъ, и то вже по грѣхопадению першихъ людей?

Вѣдп. Ся обставина, що царскій дверѣ ажъ до входу на „Свѣте тихій“ суть замкнені; Царскій дверѣ означаютъ тутъ небо, котре було замкнене въ старѣмъ завѣтѣ.

18. Пыт. Якъ же выглядае початокъ вечернѣ коли есть всеночне?

Вѣдп. Початокъ вечернѣ есть трохи вѣдмѣяный, бо 1) дѣяконъ (если есть) стае зъ свѣчею передъ царскими дверми и кличе: востаните (т. е. встаньте) бо начинаеся богослужене;

- 2) священникъ оттирає царскій дверѣ ;
- 3) священникъ кадитъ олтарь, иконостась и людей ;

4) вмѣсто „Благословенъ Богъ нашъ“ выголошує священникъ возгласъ, въ котрѣмъ споминає ся свята Троица именно : Слава святѣй, єдиносущнѣй и животворящѣй нераздѣльнѣй Троици, Отцу и Сыну и святому Духу, всегда нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ ;

5) по укѣнченю цсальма замыкають ся царскій дверѣ.

19. Пыт. Длячого суть тѣ змѣны на всенощнѣмъ ?

В ђ д п. Одна ся гадка, що початокъ вечернѣ зъ всенощнымъ нагадує намъ станъ першихъ людей въ раю, коли они еще були въ станѣ благодати Божої, объяснить намъ все ; именно :

1) дїяковъ выходить зъ свѣчею, котра означає свѣтлый розумъ першихъ людей, котрымъ пѣзнавали Бога ;

2) священникъ оттирає дверѣ, бо царство небесне було отворене, доки першій люде не согрѣшили ;

3) священникъ кадитъ, бо кадиле означає ту благодать Божу, яка на людяхъ почивала, коли були въ станѣ невинности въ раю ;

4) священникъ приносить славу св. Троицѣ на знакъ, що першій чоловікъ коли ще не согрѣшивъ мавъ ясне и докладне повятіе о Бозѣ, котре потѣмъ черезъ грѣхъ потемнило ся;

б) замыкає ся дверь по укѣнченю псалма, що означає, що по грѣсѣхъ першихъ людей щасливый станъ ихъ скѣнчивъ ся и царство небесне зѣстало замкнене.

20. Пыт. Чому по „Благословенъ Богъ нашъ“ або по „Слава святѣй“ слѣдує, Начало обычне?

Вѣдп. Бо началомъ обычнымъ начинаєсь кожде богослуженє церковне.

21. Пыт. Що намъ нагадує псаломъ 103 „Благослови душе моя Господа“?

Вѣдп. Сей псаломъ нагадує намъ сотворене свѣта и промысль Божій надъ сотворѣнемъ, величає Богу премудрѣсть, всемогучѣсть и доброту, котрї показують ся въ сотвореню, урядженю и удержаню цѣлого свѣта.

22. Пыт. Длячого сей псаломъ есть на початку вечернѣ отвѣтныи?

Вѣдп. Бо: 1) нагадує намъ початокъ Божого объявленя;

2) вѣнъ ёсть способный побудити насъ до принесеня Богу подяки за всѣ Бго благодѣянїя, котрыхъ щодня дѣзнаемо.

23. Пыт. Що означае слово: „Аллилуя“, котрымъ кѣнчить ся псаломъ?

Вѣдп. Слово „Аллилуя“ ёсть еврейске и означае: Хвалите Господа.

(Дальше буде.)

Церковь въ Яблѣнцѣ Нижной

Давнѣйше, коли въ Галичинѣ о желѣзныхъ дорогахъ никому не снилось, и коли цѣсарскихъ дорѣгъ дуже у насъ еше мало було, говорилось и писалось уже о дорозѣ ведущей черезъ Яблѣнку нижну на Угорщину.

Село Яблѣнка Нижна тягнесь ѡтъ Турки (коло Хирова) до горы рѣкою Яблѣнка (допливомъ до рѣки Стрый, впадающей до Днѣстра) ажъ до села Яблѣнка Выжна. Хаты тыхъ двохъ сель оходятъ ся такъ близко до себе, що ѡтдѣльности села ѡтъ села никто замѣтити не може. Яблѣнка Н. належить до деканата Высочанского, Епархїи Перемыскои.

По обохъ сторонахъ рѣки тягнутъ ся высокія горы, прито и лежить село якъ бы въ котлинѣ; но горы не суть стромія и дадутъ ся легко управляти пѣдъ овесъ, бульбу и ячмѣнь. Жита пѣдъ зиму и жита ярого сѣють въ Яблѣнцѣ Н. мало, а ярой пшеницѣ сѣють господарѣ и найбогатшія не по бѣльше, якъ по двѣ четвертки корца, бо потребуе пшениця теплого климату, а въ Яблѣнцѣ климатъ зимній и острый.

Дивна то рѣчь, чому называе ся Яблѣнка Нижна именно Яблѣнкою, коли въ цѣломъ селѣ ни одинъ господарь яблоневыми садами повеличатись не може. И въ загалѣ нема въ селѣ садѣвъ, бо въ такъ зимній окрестности не могутъ держатись при хатахъ благороднѣйшія овочевія дерева. Кромѣ пару десятковъ яблоней дичокъ и гдеякихъ карловыхъ сливъ нема въ селѣ другихъ овочевыхъ деревъ. Коли бувъ въ Ябл. Н. парохомъ о. Атанасій Яминскій, то завзявъ ся онъ засадити множество благородныхъ яблоней и грушь, що и по правдѣ здѣлавъ. Яблонѣ и грушѣ росли красно черезъ якихъ 5—8 лѣтъ, и родили превкуснія яблока и грушки, но одной зимы потиснули такъ страшно сильнія морозы, що всѣ дерева вымерзли якъ разъ. Отъ тогды не старае ся уже никто о заложене садѣвъ.

Село Яблѡнка Нижна дѣлится на долѣшну и горѣшну часть. Майже на серединѣ села, на горбку надъ лѣвымъ берегомъ рѣки стоитъ досыть велика Церковь мурована. Хаты пониже Церкви стоящій становлять нижній, а хаты выше церкви горѣшній конецъ села. Есть такожь пару хатъ ѡтъ села ѡдорванныхъ, а тая часть, въ сторонѣ якъ ѣде ся до Турочокъ, называе ся „За ребромъ.“

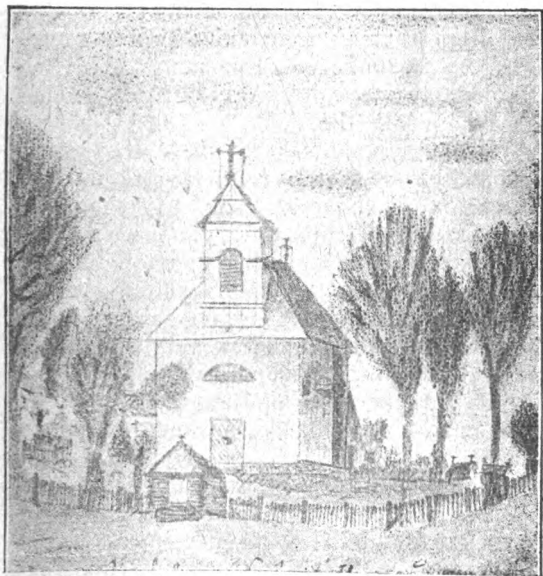
Напротивъ церкви, на правѡмъ березѣ рѣки и тоже на горбку, о половину нижшѡмъ ѡтъ горбка пѡдцерковного, стоитъ мурованый приходскій дѡмъ съ господарскими будинками пѡдъ горою „Камѣнникъ“ и въ близости гаю „Сиглы.“ Пониже церкви стоитъ дѡмъ общара двѡрскаго съ господарскими будинками и школа, а въ близости приходства стоитъ пять селанскихъ хатъ.

То мѣстце села, въ котрѡмъ виднѣе ся церковь, приходство и школа, выглядае прекрасно и дуже поетичаѡ.

Давнѣйше була въ Ябл. Н. церковь деревяна и стояла на тѡмъ самѡмъ мѣстци (на серединѣ), где теперъ кладбище есть.

Теперѣшну церковь, котрой рисунокъ подаеми, создавъ въ лѣтахъ ѡтъ 1820 до 1830 тогдашній мѣстцевый па-

рохъ и деканъ о. *Григорій Пелеховичъ*.
 потрохи коштомъ прихожанъ, а потрохи
 жертвами ѡтъ себе. И чому ставивъ ѡнъ

Церковь въ Яблѣницѣ Нижней.

не маючи достаточно грошей, церковь му-
 ровану и досыть велику? Дятого дѣлавъ
 ѡнъ то, що бувъ чоловѣкъ розумный и

практичный, и хотѣвъ лишити громадѣ памятникъ тревалый, и се тымъ бѣльше, що писавъ бл. и. Епископъ Сяѣгурскій, що нову церковь муровану самъ приѣде посвятити. Поцеже однакъ Ябл. Н. далеко ѳтъ Перемышля, въ неприступныхъ горахъ, то не повелось Епископу ѳхати за „Петрикѳвъ“ и Турку въ Ябл. Н. посвящати церковь.

Велика церковь въ Ябл. Н., храма Собора Богородицы, съ ѳтпустомъ на Преображеніе Господне, мала въ серединѣ престоль не по обряду, иконостаса тѣлько часть нижню съ царскими вратами и дяконскими дверями на приписанѳмъ мѣстци, а верхню часть иконостаса за престоломъ на стѣнѣ повыше дверей, ведущихъ въ ризницу (Закристію), а кромѣ того два бочнѣ литургичнѣ престолы. Впрочемъ були стѣнны церкви и склепленѣ бѣленѣ и пустѣ.

Доперва коли 1898 года принявъ собѣ нарохъ о. Атанасій Полянскій въ сотрудики своего сына (зѣ ряду сегого, а яко дѣтину зѣ ряду тринадцату) Николая, принявъ ся ѳнѣ за досыть трудне дѣло, за дѣло обновленія церкви, мимо великой бѣдности прихожанъ. И погляньмо теперь: церковь зѣстала направду при Божой помощи, за совѣтами старенького о. Атана-

зія и великою енергією о. Николая, 1901 года прекрасно обновлена и украшена. — Обновленіє церкви стояло 1900 зл. — На тую квоту даль о. Атанасій Полянскій 250 зл., сотрудник о. Николай Полянскій 180 зл., ч. Василь Пытлякъ и Луць Бодварь 35 зл., Олекса Гундза 30 зл. — Проче собрано меньшими добровольными датками отъ прихожанъ, а по трохи отъ кривныхъ и знакомыхъ. Головный престолъ и иконостасъ робивъ рѣзбяръ Генрикъ Гайхель, живописаніє же престола, иконостаса и всѣхъ стѣнъ совершивъ маляръ Юліанъ Залускій. Три великія иконы въ золоченыхъ рамахъ, умѣщенъ на стѣнахъ въ пресвитеріи, а именно: Рождество Христове, Воскресеніє и Преображеніє мальовавъ Іосифъ Буковчикъ. Тѣ иконы зробленъ артистично.

Теперь представляе ся церковь въ серединѣ прекрасно, внѣшностію же своєю звертае она на себе мимовольно очи всѣхъ, и зверне еще больше, коли исполнить ся старане обохъ священникѣвъ, щобы церковь бляхою зѣстала покрыта. — А понеже пѣдъ зиму 1902 года зачалась будова желѣзной дороги на линіи Самбѣръ-Турка-Ужокъ, и понеже въ селѣ Яблѣнка Нижна роблять уже тоту желѣзну дорогу, проводячи ю перекопомъ по при церковь

и по при приходство, черезъ що видъ седа змѣняе ся, а одновременно громадянамъ и значный дохѳдъ въ карманъ иде, то есть повна надѳя, що въ коротцѳ остане церковь бляхою покрыта. Прихожане Яблѳнки Н. радуютъ ся своею, такъ презрядно обновлею церквою неизреченно, благословлять своихъ прецирыхъ оо. дѳш-настырей за стараня, труды и клопоты, и посѳщаютъ церковь въ недѳль и свята дуже численно передъ полуднемъ и по полудни.

При церквѳ Яблѳнки Н. начались провадити метрики ѳтъ 1789 року. ѳтъ тогды дѳйствовали въ парохіи слѳдующіи священники: 1) о. Михайль Пелеховичъ, яко парохъ до 1810 року; при немъ були два сотрудики: оо. Павло и Петръ Пелеховичи; 2) о. Василій Денищакъ, яко администраторъ до 1812 року; о Петръ Пелеховичъ бувъ и теперь сотрудиномъ и остававъ нимъ при администраторѳ о. Симеонѳ Чичоловичѳ до 1814 року; 3) ѳтъ 1815 р. наставъ парохомъ о. Григорій Пелеховичъ и служивъ до 1838 року; 4) послѳ администровавъ парохію о. Онуфрій Луцкій черезъ рѳкъ, а наставшій парохъ о. Атанасій Яминскій дѳйствовавъ до р. 1852; 5) По о. Яминскимъ завѳдовавъ парохію о. Ханикъ; 6) ѳтъ 7. лия 1855

року наставшій въ Яблѣнцѣ Н. парохъ о. *Атанасій Полянскій* управляє парохією щастливо и съ честію до нынѣ, т. е. до 1898 року самъ, а ътъ того року съ сво-

о. Атанасій Полянскій *)

имъ сыномъ, сотруди-комъ о. *Николаемъ Полянскимъ*.

И такъ веде о. *Атанасій Полянскій* душпастырство въ Я. Н. яко парохъ до 1898 року, а ътъ того року, т. е. ътъ каноничной визиты Еп. Константиномъ Чеховичемъ, яко крылошанинъ

уже повныхъ 50 лѣтъ. До 1895 року тѣ-

*) По при образкахъ церквей, будемо помѣщати на вѣчну памятку и образки тыхъ священникѣвъ, котры особлившимъ способомъ потрудилися при ихъ будовѣ або украшеню и вообще честно потрудилися въ виноградѣ Христовѣмъ. Ред.

шивъ ся о. Атанасій славною помѣчницею до своего душпаствыртства, своею неоцѣвненою женою, бл. п. *Мелянією* изъ Венгровичей, женщиною высокихъ чеснотъ и великою патріоткою, воспитавшою ему шѣсть дочерей и шѣсть сынѠвъ, изъ которыхъ 5 состоятъ священниками (двохъ сынѠвъ умерло, 12 дѣтей живе). Крестъ, нарисованый за штахетами по лѣвой сторонѣ церкви, се памятникъ на могилѣ бл. п. Меляніи. Очевидне благословеніе Боже спочило на дѣлахъ и семейной жизни о. Атанасія, родившого ся 1820 року. Прото и помѣщаемъ тутъ его портретъ. Отъ 15. червня 1902 року зачавъ о. Атанасій 83 рѠкъ жизни, и держитъ ся мимо великихъ понесеныхъ трудѠвъ еще досыть бодро. Да удержитъ его Господь на пользу церкви и славу Руси во многая лѣта! О. Николай слыве преизряднымъ проповѣдникомъ.

По данымъ схиматизма, числила парохія ЯблѠнка Н. 1879 року душъ 1180; 1892 душъ 1497, а 1902 р. душъ 1664.

Коляторомъ парохіи було давнѣйше Общество лѣсовой промышленности въ Вѣдни, послѣ кн. Парма и гр. Барди Генрикъ зъ БурбонѠвъ, а теперь состоитъ еи коляторомъ гр. Людвикъ Дембицкій. —

Отъ 1854 року учивъ въ школъ дякоучитель Петръ Лужецкій; въ замѣненной же 1876 року школъ учили всякій учитель то съ бѣльшимъ, то съ меншимъ успѣхомъ.

**Несправедливо загарбане добро
тяжнить сильно на души.**

Въ однѣмъ селѣ прійшовъ бувъ богатый а при тѣмъ лукавый богачъ неправнымъ способомъ въ посѣдане кусника огорода бѣдной вдовы. Одного дня выйшла она на сей огородъ зъ великимъ мѣшкомъ и просила богача, щобъ ей позволивъ зъ того огороду — зъ еи батькѣвской землѣ — взяти собѣ хоть той повный мѣшокъ землѣ. Богачъ киваючи головою сказавъ: „На се позволяю вамъ“. Коли вдова мѣшокъ наповнила землею, просила скупаря, щобъ ей помѣгъ еще завдаты на плечѣ. — По довгѣмъ зволѣканю и на се згодивъ ся богачъ. Однакъ мѣшокъ бувъ такъ тяжкій, що вѣнь не мѣгъ его под-

нести. Тогда сказала вдова: „Если вамъ вже той оденъ мѣшокъ землѣ есть за тяжкій, то якъ-жежь сильно буде на васъ тяжѣти черезъ цѣлу вѣчнѣсть той цѣлѣй огородъ!“ Богачъ налякавъ ся, розваживъ тѣ страшнѣй, але правдивѣй слова и — вѣддавъ огородъ.

Тожъ памятай побожный читателю: Несправедливо загарбана добро, чи въ грошахъ, чи въ грунтѣ — тяжитъ на души и тяжити буде черезъ цѣлу вѣчнѣсть, если ся его не зверне властителеви.

Иосифъ зъ Ягольницѣ.

Г. Богъ заказавъ месть для нашего добра.

Г. Богъ заказавъ месть, коли каже: „*мое есть отмщеніе!*“ Часто месть шкодитъ бѣльше тому, котрый ся мститъ, якъ тому, надъ котрымъ ся ктось мститъ. Мечь есть грѣхомъ смертельнымъ и убивае душу, руйнуе здоровье, выкликуе без-

пѣдставвѣ жалѣ и нарѣканя. Местъ есть часто причиною очерненъ, за котрѣ мусить ся веразъ другого перепрашати, очерненя вѣдкликати, або и въ вязницѣ за нихъ сидѣти. Местъ выкликуе неразъ навѣтъ процессы, котрѣ всегда кѣнчатъ ся зруйнованемъ местника. Вкѣнци местъ есть причиною многихъ кривдѣ, за котрѣ караетъ судъ.

Зъ местникомъ мае ся рѣчь якъ зъ пчолою. — Пчола маючи жало и отрую, мститъ ся такъ сильно на напастнику, що той чуе бѣль и ходитъ кѣлька день запухлый. Однакъ тымъ шкодитъ она наибѣльше собѣ, позаякъ черезъ тое, що она ся мститъ и жало впускае въ тѣло напастника, есть сама причиною своей смерти; тогда бо и жало лишаетъ ся въ тѣлѣ и еще внутренности за собою выриваетъ.

Если протѣ — побожный читателю — зрѣбитъ тобѣ кто кривду, то не мсти ся самъ на напастнику, стерци ему, а местъ надъ нимъ лиши Г. Богу. Онъ помститъ ся лучше якъ ты на твоихъ врагахъ — якъ се бачимо зъ житя Святыхъ !

Иосифъ зъ Ягольницѣ.

Смирение возвышае.

За панованя въ Нѣмеччинѣ цѣсаря Кароля Грубого живѣ въ однѣмъ монастыри оденъ монахъ именовъ Ноткеръ. Цѣсарь, котрый часто заѣжджавъ до того монастыря, полюбивъ сего монаха, для его незвычайныхъ добродѣтелей и засягавъ неразъ его порады.

Одного разу заѣхавъ цѣсарь до помянутого монастыря въ товариствѣ своей дружины. Межи тою дружиною бувъ оденъ вельможа дуже зарозумѣлый а жадный славы. Коли вѣнъ бачивъ, що цѣсарь розмавлявъ ласкаво съ тымъ монахомъ, озлоблявъ ся на тоє дуже, думаючи, що цѣсаревѣ служити може лучшою порадою якъ сей монахъ, навѣтъ невымовный. Одного разу переходивъ сей заздрѣсникъ съ многими панами по при церковь и узрѣвъ сего монаха клячучого и молячого ся. Тогда злобно сказавъ до нихъ :

— Дивѣтъ, ото наймудрѣйшій чоловікъ зъ цѣсарской рады; уважайте, якъ я собѣ закию зъ него...

Зближився отже до монаха и каже :

— Мужу ученый, скажи менѣ, що теперь робить Господь Богъ ?

На тоє вѣдказавъ Ноткеръ чемно :

— Знаю, що що Вѣнъ въ кождѣмъ часѣ дѣлає, тоє дѣлає и теперь и такъ здѣлає и съ тобою : Вѣнъ смиренныхъ вывысшає а гордыхъ понижає.

На тоє всѣ дворяне зареготались а сей панъ стоявъ завстыдженный и скоро удаливъ ся.

Святобливый монахъ уклякъ и моливъ ся дальше.

Коли въ три дни пѣзнѣйше цѣсарь вѣдѣжджавъ зъ монастыря, вѣхавъ и сей вельможа на кони, завстыдженный и пригнобленный.

По якѣмсь часѣ сполошивъ ся конь и вѣнъ впавъ и зломивъ собѣ ногу. Тогда занесли его до монастыря, где монахи плекали его пыльно и старанно, щобы его бѣль уменшити. Але все не помагало а противно бѣль вмагавъ ся щоразъ бѣльше. Тымчасомъ розѣйшла ся поголоска,

якъ сей панъ искушавъ сего монаха а сей предсказавъ ему нещасте.

Не було нишои рады, панъ сей му-сѣвъ перепросити монаха за здѣлану обиду, и коли сей ему радо простить и до Бога помоливъ ся за его выздоровлене, ажъ тогда ему полекшало.

**„Не будешь взывати имени Господа
Бога твоего надармо“.**

Одинъ мущина, честный и побожный, оженивъ ся зъ молоденькою и доброю панночкою. При молодомъ супружествѣ замешкала ихъ мати, невѣста старша и наскрѣзь добра, однакъ маюча тую лиху привычку, що въ бесѣдѣ любила часто безъ потребы мѣшати имя Бога або имя Исуса и то неразъ навѣтъ при такихъ справахъ, где оно було цѣлкомъ не на мѣсци.

Зять замѣтивъ скоро ту некрасну привычку и радъ бувъ тещу вѣдь того

вѣдзвычайти, та всѣ заходы его були даремнѣ, бо теща хотяй признавала ему слушнѣсть, однакъ оправдувала ся тымъ, що чинить се несвѣдомо и безъ злои волѣ, отже Богъ не возьме сего за образу.

И справдѣ привычка еѣ була такъ сильна, що зять еѣ не мавъ вже нѣякого способу.

Прійшла весна. Теща сидѣла на лавочцѣ пѣдъ деревомъ и кѣнчила якесь шитѣ, а зять ходивъ помѣжь грядки и оглядавъ ярину, котру присѣло множество гусельницѣ. Вѣнъ станувъ, хвильку помисливъ, взявъ до рукъ одну гусельницю и каже:

— Мамо, маю гусельницю!

— Забий еѣ.

— Мамо, маю другу! — и такъ кликавъ що хвиля:

— Мамо, маю гусельницю.

Тещѣ не стало вже терпеливосты и каже:

— Прошу тебе, дай менѣ спокѣй!
Чи мусишь мене кликати до кождоу гусельницѣ?

Але зять робивъ свое дальше до-
даючи :

— Алежь мамо, я прецѣнь нѣчо злого
вамъ не говорю; мамо, гусениця!

— А то кара Божа — каже мати, —
слухай, ты кпишь собѣ зъ мене, я гнѣваю
ся за то!

— Анѣ менѣ въ мысли кпिति зъ васъ
— каже зять — противно я дуже почи-
таю васъ и навѣтъ люблю!

По тыхъ словахъ зачавъ зновъ кли-
кати: мамо, гусениця!

Тогда теща встала зъ лавочки и
сказала:

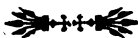
— Дай менѣ спокѣй, я есмь вже стар-
шою особою и кпिति зъ себе не позволю.
Встыдай ся такого поступованя. Ты бувъ
для мене всегда чемнымъ а нынѣ при кож-
дѣй гусельници вымавлявъ мое имя.

Тогда зять, уцѣлувавши руку тещѣ,
каже:

— Нѣ, мамо, я не думавъ кпिति собѣ
зъ васъ. Але если вы не можете того
стерпѣти, щобы имя ваше вымавляти на-
дармо, то якжежь може не гнѣватись царь

неба и землѣ, если Его имя выговоряемо безъустанно и безъ потребности ? !

Слова тѣ переконали тещу, и она приобрѣцала зятю, що бѣльше не буде выговаривати безъ потребности имени Божого.

Отвѣчнѣи правды.

Если бы мы безвзглядно людямъ вѣрили, то дуже не мудро бы мы зробили, и неразъ покутували бы мы нашу легкоувѣренность. Але я тутъ говорю о *вѣрѣ Госноду Богу*, а така вѣра выключаетъ всяку непевность, всяке сумнѣнїе, понеже Богъ самъ есть безконечна правда, и если мы разъ переконали, що Богъ намъ щось вѣдкривъ, то мусимо сего крѣлко, сильно держатись, ба навѣтъ сильнѣйше вѣрити, якъ бы мы се своими очима бачили; бо скорше насъ могутъ нашѣ власнѣи змыслы завести, якъ Богъ безконечна мудрость и безконечна правда. Тутъ не розходить

ся о те, чи то все що намъ Богъ объявивъ мы понимаемо, чи нѣ; досыть зъ насъ, коли маемо численнй доказы на се, що се Богъ объявивъ. Оденъ міссіонарь зъ Европы зайшовъ до Африки mezi дикихъ, де все панує дуже велика спека и розповѣдавъ тамъ тымъ дикимъ людамъ, що въ его вѣтчынѣ въ зимѣ такъ сильно мерзне вода, що навѣть найбѣльшій слонъ по нѣй перейти може. — Люди, котрй видѣли воду все лишь теплу або кипячу, не могли выйти зъ подиву, якъ то може вода мерзнути. Але понеже пѣзнали міссіонара яко чоловѣка чесного, правдолюбивого, то повѣрили въ его слова свято. Коли жъ дикуны повѣрили чоловѣкови, хоть докладно его слѣвъ поняти не могли, то о скѣлькожь бѣльше треба Богу вѣрити, коли вѣдкрыває рѣчи нашому розумови не конче понятнй.

„P. A.“

Для старыхъ и молодыхъ.

„Зъ вѣтерпеливостію дожидаетъ купецъ обрахунку, чтобы познати, чи має зыскъ зъ своего купецтва, чи утрату; зъ дня на день дожидаетъ господарь на жнива, чтобы зобрати хлѣбъ зъ поля, плоды цѣлорѣчной працѣ. На тѣ жнива богатѣ надѣючи ся, працюе, гаруе тяжко въ потѣ чола хлѣборобъ и тѣшитъ ся, коли щасливыхъ обжинковъ дочекаетъ ся; такъ тѣшитъ ся правдивый рабъ Господень, дочекавши ся того дня, коли Богъ замкне зъ нимъ земскій рахунокъ и прійме его до небесной вѣчности, де ангелы принесутъ ему жниво: заплату за труды, вѣнецъ небесной славы.“

Св. о. Іоаннъ Злат.

*

Если гордѣсть наповнила пекло ангелами, то нечистота наповняетъ тоже людьми.

*

Пречиста Дѣва Марія есть одною, о котрой для чести Господа нѣяка згадка бути не повинна тогда, если есть бесѣда о грѣсѣ.

Св. Августинъ.

Совершеннѣйшою есть рѣчею знести терпеливо всякѣ противности, якъ трудитись около добрыхъ дѣлъ.

Св. Бонавентура.

*

Кто ся молитъ безъ Маріи, той хоче лѣтати безъ крыль.

*

Не могу увѣрити, щобы сей мѡгъ доступити спасенія, кто ничого не здѣлавъ для спасенія ближнего своего.

Св. Іоаннь Злат.

*

Самотнѡсть и мовчане дозволяютъ намъ забути о свѣтѣ а приневоляютъ до внутреннего освященя.

Св. Василій Вел.

Рѣкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число друге.

Накладомъ свящ. Л. Джулынского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ каждого мѣсяця и коштують рѣчно:

по 10 що мѣсяця: 3 зл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяця: 1 зл. 80 кр. Поодинокій числа по 3 кр.

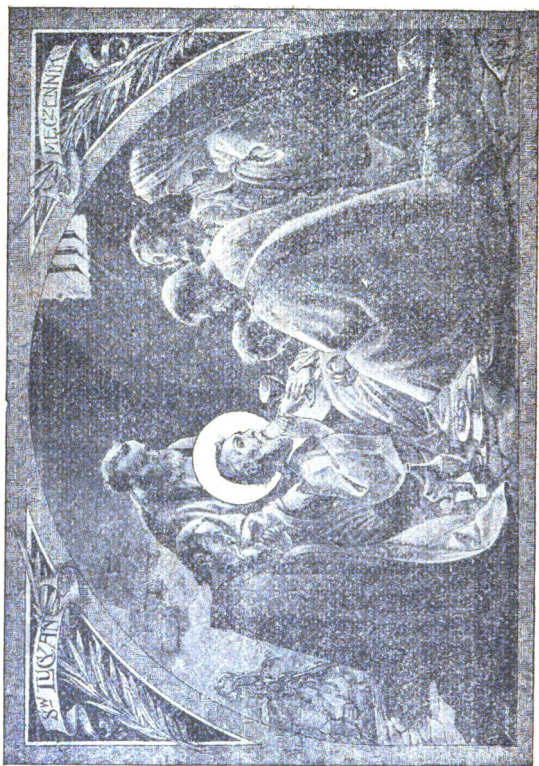
◆◆ Менше якъ 5 не посылае ся. ◆◆

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ І. Лавора передше Н. Джулынского.
1903.

Св. Лукіянъ.

О ДЗВОНАХЪ.

В. К.

Утварію церковною, безъ котрой не стрѣтишь нѣ одной церкви, на цѣлой Руси, суть дзвоны. Каждый знае, якъ выглядятъ, но не знае, абѣ мало кто знае, ѳтки они взяли ся, яке ихъ значене и ѳтъ чога зависить ихъ звукъ.

Малі дзвѣнки були знані уже передъ І. Христомъ, отже еще въ старѣмъ завѣтѣ. Изъ св. письма довѣдуемось, що жидѣвскі первосвященники по предписанію Мойсея одѣвали на себе на спѣдъ пѣдъ инші священні одежи одну одежину, що покрывала цѣле тѣло и зъ дорогом, цѣнної червоної матеріи була зроблена. У спѣдъ той одежины причѣпляли дзвѣночки, щобы люде знали, где обертае ся первосвященникъ, коли вѣйшовъ разъ въ рѣкъ на такъ званый судный день въ „святая святыхъ,“ котра то часть церкви ѳтъ вѣрныхъ була цѣлкомъ закрыта. Та-

кожъ Египтяне уживали дзвонкѣвъ при своимъ богослуженю а Греки при почитаню своей богинѣ Прозерпины. Римляне уживали ихъ лишъ въ домашнѣмъ житю. Однакъ великихъ дзвонѣвъ старожитнѣ народы цѣлкомъ не знали.

Въ новѣмъ завѣтѣ не употребляли сразу Християне нѣ малыхъ дзвонкѣвъ, нѣ дзвонѣвъ.

Вынайдене дзвонѣвъ въ новѣмъ завѣтѣ приписують св. Павлинови, що живѣ въ початкахъ 5 столѣтїя и бувѣ епископомъ въ мѣстѣ Нолі въ краю италійскѣмъ, званѣмъ Кампанїя. Умерѣ 431 року. Однакъ Християне зачали ихъ далеко пѣзнѣйше въ церквахъ уживати. Деякѣ догадують ся, що самъ св. Павлинъ завѣвъ ихъ въ церквѣ, иншѣ зновѣ думаютъ, що папа Савинїянъ въ р. 604 тоѣ здѣлавъ. Певно однакъ знаемо, що въ Франци и Англии уживано ихъ въ 7 вѣцѣ, а въ Нѣмеччинѣ за Карла Великого въ 9 вѣцѣ.

Въ житю св. Колюмбы розказуе ся, що той абать († 598) встававъ на голосѣ дзвонѣвъ и ходивъ до церкви. Ирландскѣ монахъ Дагей († 586) прославивъ ся тымъ, що за житя свого зробивъ около 300 дзвонѣвъ. Въ 8 вѣцѣ будовано уже дзвонницѣ.

Въ восточной церквѣ познакомили ся съ дзвонами далеко пѣзнѣйше. Въ р. 871 начальникъ державы венецкои Орсо I. подаровавъ цѣсареву греческому Василю 12 бронзовыхъ дзвонѣвъ и отъ тогда начала и восточна церковь уживати дзвонѣвъ, по примѣру цѣсаря того, що тыхъ 12 дзвонѣвъ помѣстивъ на прекраснѣй дзвонници при церквѣ св. Софїи.

Значенє дзвонѣвъ выражено въ слѣдующѣмъ стисѣ:

Бога славлю истинного,
 Людѣ съ клиромъ собираю,
 Мертвыхъ плачу, тучу гоню
 Дни святїи возвѣщаю.

Маємо отже 5 точокъ:

1. Дзвонь служать на прославленє Бога истинного и тому дзвонять въ часѣ процесїи со св. Дарами и при другихъ торжественныхъ церковныхъ богослуженїяхъ. Для выраженя смутку зъ причины смерти и погребенїя Христоваго дзвонь заступає калатанє.

2. Дзвонь мають такожь скликувати и священство и вѣрныхъ до церкви на богослуженїє и длятого всюда дзвонять передъ Вечернею, Утренею, Службою божою, такожь въ часѣ парастаса и иншихъ

Богослуженій. Заходить отже вопросъ, якъ скликовано клиръ и нарѣдъ до церкви, коли еще дзвонѣвъ не було. Въ тѣмъ отношенію треба розрѣзнити часы гоненія христіянъ ѣтъ часѣвъ супокою церкви. Въ часѣ гоненій не можна було публично тоє робити, бо такъ и гонителѣ довѣдали бы ся о христіянськѣмъ собранію, и навѣрно бы всѣхъ переловили и ѣтдали наѣстрашній муки. Тому то або поѣукѣнченю одного Богослуженя сейчасъ заповѣдано, коли и де буде отпраляти ся слѣдуюче, або слуги церковній до того назначеній ходили ѣтъ одной христіянської хаты до другой и всюды заповѣдали, коли и де мае ѣтпраляти ся предстояче Богослужене.

Коли гоненія устали або на часъ затишли, тогды скликовано до церкви звичайно трубою, якъ то було въ звичаю жидѣвъ ст. зав. у котрыхъ священники трубою скликували на Богослуженя. Иншій способъ скликованя було калатане въ дошки деревяній або и металевій, якъ то и до теперъ у насъ въ Велику пятницю и суботу дѣе ся. Въ монастыряхъ часто ходить монахъ оденъ ѣтъ дверей до дверей и ударомъ клевця въ дверѣ дававъ знати, що часъ ити на Богослуженіе.

Однакъ и пѣзнѣйше, коли уже дзвонь

загально були уживані, часто не можна було дзвонити. Такъ восточнымъ христіанамъ, що жиють въ турецкій державѣ и до нынѣ заборонено дзвонити, щобы дзвоненемъ не перешкажати невѣрнымъ туркамъ. И у насъ на Руси були часы, бодай уже вѣколи не вернули ся, що часто рускимъ людямъ не дозволяли дзвонити. Тому то горячо дякуймо Богу, що для насъ належачихъ до восточной церкви безповоротно минули тоті времена духовной недолѣ.

3. Дзвони мають велике значенє и для кожного поодинокого чоловѣка. Бо коли чоловѣкъ доконає свою земску подорожъ, черезъ всѣ дни лежана его тлѣнныхъ останковъ и при перенесеню ихъ изъ свого дому на мѣсце вѣчного упокоєня, а такожъ при поминаню усопшихъ въ парастасѣ ударяють въ дзвони, а то въ четверакій цѣли: а) щобы завѣдомити цѣлу громаду христіянску, що одинъ зъ ея членовъ преставивъ ся до лучшого житя и тимъ завѣзвати всѣхъ, щобы горячо молили ся о души покойника до Господа славы, щобы изволивъ прийати го въ мѣсце, идѣже (где) нѣсть (нема) болѣзни, ни печали, ни воздыханія, но жизнь безконечная; б) щобы побудити насъ до розмышленя надъ минаемостію всего земско-

го та що и для насъ ударить колись тотя страшна година розлуки съ сею землею, и напѣмнути насъ, щобысьмо не собирали земныхъ сокровищъ, котрѣ може червакъ пошкодити, ржа зѣсти або злодѣй украсти, но о блага, котрѣ едино суть на потребу и не ѳтѣмуть ся ѳтъ насъ; в) щобы намъ пригадати трубу ангелску, котра збудить при кѳнци свѣта всѣхъ спячихъ въ поросѣ земнѳмъ и собере всѣхъ зѳ всѣхъ сторонъ свѣта на послѣдний и страшный судъ. Тожъ не повиннисьмо черезмѣрно сумовати надъ смертїю дорогихъ намъ осѳбъ, а потѣшати съ надѣєю скорого побаченя съ нми и воскресеня разомъ колись до живота вѣчного.

Не могу не спѣмнути ту о деякихъ чудесныхъ обявахъ на дзвонахъ. Въ описаню житя святыхъ часто споминае ся о тѳмъ. Такъ розказуе ся въ житю св. Алексея, чоловѣка Божого, що довго живъ въ домѣ своихъ родичей никимъ не пѳзнаний, а коли скончавъ ся, дзвоны самѣ задзвонили въ церквахъ въ Римѣ и такъ оплакали кончину и завѣдомили всѣхъ о тѳмъ. Подѳбно при смерти св. Агвара Кордовского, коли умеръ р. 1400, а въ 13 стол. при смерти Люцеллїя самѣ дзвоны никимъ не пѳрушанѣ задзвонили.

4. Беть звычай коли наближае ся буря,

дзвонити. Деякі думають, що то суевѣріє (забобонъ) но несправедливо. Бо коли церковь благословить дзвонъ, молишь ся такожъ, щобы Богъ хоронивъ насъ ѳтъ всякого нещастя. И тому то дзвонъ означає надприродну горъ нами управляючу силу. Суевѣріє було бы лишь тогды, коли бы не молитвамъ церкви, а дзвонѣ яко такому приписовано якусь надзвычайну силу, но церковь того не дѣлає. Такожъ несправедливо замѣчаютъ декотрі, що буря сбуває ся по законамъ природнымъ, а тѣ суть неотмѣнны. Замѣтъ той бувъ бы основной лишь тогды, коли бы свѣтомъ рядили лишь законы природны. Но мы знаємо и вѣримо, що Богъ есть верховнымъ управителемъ свѣта, и тому надѣємо ся, що за молитвами и благословенемъ церкви вымолимо си ѳтъ Бога ѳтверненє того нещастя, а такъ и ударяемъ въ дзвонъ. Въ прочемъ деякі учевны думаютъ, що дзвоненемъ потрясає ся воздухъ, а черезъ таке потрясенє совсѣмъ природно можна удалити бурю.

5. Послѣдне назначенє дзвонѣвъ есть завѣдомити цѣлу громаду християнскую, що слѣдующого дня свято або въ загалѣ о якѣмъ важномъ событію. И такъ при пожарѣ дзвонъ взываютъ всѣхъ спѣшити съ помочю нещастнымъ погорѣльцамъ. Ко-

ли епископъ сближае ся для осмотра якои громады церковной, разносятъ звѣтку о тѣмъ дзвонѣ по цѣлѣмъ селѣ. Часто при бунтахъ ударяно въ дзвонѣ, щобы всѣхъ скликати и до участи заохотити.

Зѣ разу роблено дзвонѣ на подобу головы цукру. Ажъ по роцѣ 1200 начали выливати дзвонѣ въ формѣ, якъ нынѣ. Дзвонѣ выливають зѣ мѣшанины въ трехъ частяхъ мѣди, а однѣй части цины, додаючи часомъ и цинку и олова. Около 1830 р. пробовали въ Вѣдню и Берлинѣ выливати дзвонѣ зѣ желѣза, но голосъ желѣзныхъ дзвонѣвъ хочъ сильный, бувъ неприятный. Около 1850 зачали ляти дзвонѣ изъ стали и такѣ дзвонѣ хвалять яко пріятнозвучнѣй и дешевѣй. Въ кѣнци примѣчу, що гадка, будьто звукъ дзвонѣвъ тѣмъ пріятнѣйшій, чимъ дорожшій рѣчи додае ся, совершенно ошибочна, бо переконано ся, що примѣшка срѣбла рѣшительно погѣршае звукъ. Въ теперѣшныхъ часахъ умѣють такѣ дзвонѣ выливати, що, якъ задзвонитъ ними, голосъ ихъ выдае ся якъ музыка. О такѣ дзвонѣ повинна бы кожда церковь постарати ся.

Св. Лукіянъ.

Пресвитеръ св. Лукіянъ, родомъ изъ мѣста Сирійскоѣ Антиохіи, живъ при концѣ III-го вѣку по Рожд. Хр. и бувъ однимъ изъ наибольше ученыхъ людей восточной церкви. Воспитанный луже старанно, посвятивъ ся бувъ сразу науцѣ філософіи и реторики, т. е. вымовы, но не найшовши въ свѣтскѣй філисофіи заспокоеня для своего высшего ума, ѳтдавъ ся горячо читаню св. письма, въ котрѣмъ такъ розмилувавъ ся, що по смерти своихъ родителей не хотѣвъ займатись управленемъ припавшого ему по нихъ въ наслѣдію матерку, но живъ скромно въ затишію, ѳтдавшись цѣлкомъ духовнымъ наукамъ. Высвятавшись ѳттакъ на священника, сполнявъ ѳнъ съ великую ревностію и достоинствомъ свѣй духовный чинъ, а кромѣ того старавъ ся очистити библию изъ всѣхъ ошибокъ, якѣ попались були черезъ переписоване. Одинъ примѣрникъ поправленной нимъ библии найдено за часѣвъ Константина Великого замуrowанный въ фрамузѣ. Еретики Савеліане, не могучи знести ученого защитника правовѣрія, оклеветали его передъ царемъ, котрый, призвавши передъ себе св. Лукіана, и

довѣдавшись ътъ него, що есть христіаниномъ, ставъ его наклоняти, щобы ътказавъ ся ътъ вѣры Христовои. Коли не помогли ніякія намовы, ни погрозы, царь приказавъ затворити св. Лукіяна въ темницю, где ънъ ътдавъ своего духа Господу Богу 312 року.

Св. Лукіянь высоко цѣнивъ и единымъ славивъ ся, що есть христіаниномъ. То було ему дорожшимъ надъ богацтва, достоинства а даже и жите. И мы носимо тоє почетне имя христіанъ але чи все достойно? Чи жите наше ътповѣдає высокой достѣйности христіанина?....

НАШЪ ОБРЯДЪ.

Юліанъ Дзеровичъ.

(Дальше.)

24. Пыт. Що означаютъ тѣ молитвы, котрѣ священники по скѣнченѣй великѣй ектенѣй передъ царскими вратами читае?

Вѣдп. Молитвы тѣ означаютъ, що священникъ вставляе ся за упавшимъ

родомъ людскимъ, щобы Богъ не судивъ рѣдь людскій по ѹсправедливости лишь по милости своей, та щобы выслухавъ нашѣ молитвы.

25. Пыт. Якъ называютъ ся тѣ молитвы?

Вѣдп. Тѣ молитвы называютъ ся свѣтильничнѣ.

26. Пыт. Дячого тѣ молитвы называютъ ся свѣтильничнѣ?

Вѣдп. Они называютъ ся тому свѣтильничнѣ, понеже 1) читають ся вже при свѣтлѣ свѣчъ, котрѣ въ церквѣ засвѣчуютъ ся; (особенно же тои свѣчки, котру нѣсь дяконъ на початку всенощного и кликавъ: востаните);

2) дятого, що мѣстятъ въ собѣ такожь подяку за свѣтло нѣчне, и просьбу о пѣслане намъ свѣтла духовного, просвѣчающого душѣ нашѣ, щобы мы законъ Божій пѣзнали, и въ свѣтлѣ заповѣдей ходили.

27. Пыт. Що слѣдує теперъ въ Суботы и передъ праздниками Богородичными? и Святыхъ?

Вѣдп. Теперъ спѣвае ся шѣсть першихъ стихѣвъ зъ псалтыри, зачинающѣ ся словами: Блаженъ мужъ, иже не идетъ на совѣтъ нечестивыхъ.

28. Пыт. Що додає ся по кождомъ зъ тыхъ стиховъ!

Вѣдп. По кождомъ стиху додає ся слово: „Аллилуя“ щобы прославити Христа Спасителя, совершившого вже наше спасеніє.

29. Пыт. Зъ вѣдки взялись тѣ перші стихи псалтыра въ вечерни?

Вѣдп. Они взялись зъ вѣдти, що давными часами бувъ звычай перечитувати цѣлу псалтырь въ протягу тыжня, вѣдь субѣты до пятницѣ, длятого на Суботу припадавъ першій псаломъ, котрый власне тыми словами „Блаженъ мужъ“ зачинаєсь.

30. Пыт. А длячого той першій псаломъ спѣваєсь такожъ передъ святыми Богородичными и Святыхъ?

Вѣдп. Тому спѣваєсь вѣнь передъ тыми Святыми, понеже три перші псалмы прославляютъ Христа що має прійти, а власне та часть вечерни представляє нимъ рѣдъ людскій, ожидающей Спасителя.

31. Пыт. А чому передъ праздниками Господскими не спѣваєсь „Блаженъ мужъ.“

Вѣдп. Передъ Господскими Святыми не спѣваєсь, понеже вже въ тропаряхъ и стихирахъ споминаєсь о приходѣ Христа Спасителя.

32. Пыт. Що означають тѣ чотыри псалми 140, 141, 129 и 116, котрѣ те-перъ спѣвають ся и читають ся.

Вѣдп. Тѣ псалмы выражаютъ чувство покаянне, они напоминають, що якъ Адамъ каяти ся бувъ повиненъ, коли со-грѣшивъ, такъ и мы каяти ся повинны, коли пѣдъ конецъ дня, нагадуемъ собѣ конецъ нашего жия.

33. Пыт. Що маемъ запримѣтити що до выголошеня тыхъ псалмѣвъ?

Вѣдп. Се мусимъ запримѣтити що 1) два першѣ стихи першого псалму спѣвають ся пѣсля одного зъ вѣсѣмъ гласѣвъ; именно стихи: 1. Господи возвахъ (взываю) къ Тебѣ, услыши мя, воньми (выслухай) гласу молитвы моея, егда воззову (кличу) къ Тебѣ. 2. Да исправится молитва моя, яко кадило предъ Тобю, воздѣянїе (пѣднесене) руку моею, жертва вечерняя.“

2) Що концевѣ стихи четвертого псалма переплѣтають ся спѣвомъ стихирь.

34. Пыт. Якъ называютъ ся тѣ стихиры?

Вѣдп. Тѣ стихиры называютъ ся „стихирами на Господи возвахъ.“

35. Пыт. Що означае, що тѣ стихи

псалма старо-завѣтнаго, переплѣтають ся стихирами ново-завѣтными?

В ђ д п. То поперемиѣне спѣване означае 1) що якъ зоря сонце, такъ давнїй пророцтва предѣишли тайнамъ нового завѣта;

2) що законъ старый годить ся зъ старымъ, пѣсля слѡвъ Христа; „Не придохъ разорити законъ, но исполнити.“ (Мат. 5. 17.)

36. Пыт. Що означае кажене при тыхъ псалмахъ?

В ђ д п. То кадило 1) нагадуе намъ кадило старозавѣтныхъ жертвъ; 2) выражае нашї моленїя, котрї нехай будутъ Богу прїятнї, якъ и кадило.

37. Пыт. Що робить священникъ по укѡнченю стихирь?

В ђ д п. Священникъ надѣвши фелонъ, отвирае царскїй дверѣ, всипае кадило до кадилаициѣ и творить **Входъ**, т. е. держачи кадилаицию зъ опущеными въ долину руками обходить въ около престоль, выходитъ побѡчними дверми на церковь и вертае въ царскїй двери. Ставши въ дверехъ выголошае: „Премудрость прости“ (т. е. стойте и уважайте, бо буде слѣдувати щось важного: т. е. премудрость).

38. Пыт. Що спѣвають пѣвцѣ въ вѣдповѣдь на сія слова?

Вѣдп. Пѣвцѣ спѣвають слѣдуючу пѣсню, уложену святымъ мученикомъ Атиногеномъ († 169 при цѣсарю Северѣ) а введена въ вечерню св. Софроніемъ († 638) патріархомъ Іерусалимскимъ, котра звучитъ: „Свѣте тихій! свѣта славы, безсмертнаго Отца небеснаго, свѣтаго, блаженнаго Исуса Христа! Пришедшъ солнцѣ на западъ, видѣвшъ свѣтъ вечерній, поемъ Отца и Сына и свѣтаго Духа Бога; достоинъ бо вси пѣтъ быти гласы преподобными, Сыне Божій живеть даждь всемъ мірѣ, егже ради весь мірѣ славить Тя.

39. Пыт. Яке есть значене сеи гарнои пѣсни?

Вѣдп. Значене сеи пѣсни есть слѣдующе: Увидѣвши при заходѣ сонця свѣтло вечерне, нагадуемо собѣ на свѣтло правды, свѣтъ отъ свѣта, котрымъ есть Исусъ Христось, Сынъ Божій, и привоимо ему честь и славу, а заразомъ и всѣмъ тремъ особамъ Божиимъ: Отцю, Сыну и святому Духу.

(Дальше буде.)

Що то за красне дѣло.

словнити церк. заповѣдь и должнѣсть свою.

Одному владѣющему князеви, котрый не належавъ до нашей католической Церкви, прійшлоь разъ, въ дорозѣ черезъ Францію, гостити въ домѣ одного знатного пана — католика, и бути у него на обѣдѣ въ пятокъ. Господарь дому знавъ о приѣздѣ князя, и принявъ его со всѣми належащими ся почестями, но обѣдъ давъ онъ изъ самыхъ постныхъ стравъ. Межи гостями, сидѣвшими при столѣ, нашлись гдеякѣ такѣ особы, котрѣ шепотомъ собѣ бесѣдовали, що господарь постного обѣду князеви — не католику не повиненъ бувъ бы дати. Коли господарь дому негодоване гдеякихъ изъ гостей зауважавъ, промовивъ онъ безбоязненно до высокого и благородного гостя такъ: „Мой князю! За предложені вамъ стравы вы, надѣ-

юсь, не будете на мене огорчені. Законъ церкви до котрой я належу, не позволяе менѣ, дати до стола днесь, въ пятокъ, мясныхъ стравъ. И хотя якъ высоко почитаю тебе, моего вседостойного гостя, все таки не мѡгъ я осмѣлится церковну заповѣдь зломити.“

На сію промову господаря давъ князь такій отвѣтъ, якого гостѣ не надѣялись: „Въ вашѡмъ домѣ, почтеннѣйшій господарю, пощу я охотно, бо почитаю высоко такихъ людей, котрѣ всѣ законы исповняютъ. Щасливый той владѣючій князь, котрый для пѡддержки своей поваги и своего престола такихъ пѡдданныхъ мае, котрѣ Господу Богу и Его церкви вѣрно служатъ, а черезъ то певно и для своего императора послушными и вѣрными суть.“

И по правдѣ! Кто послушною и вѣрною дѣтиною своей церкви есть, той сповнае певно вѣрно и заповѣди

Божі, — онъ служить вѣрно и своему владѣтелю.

Одинъ безбожникъ сказавъ разъ : „Кто заповѣди Божі сповняе, на того Богъ не буде гнѣватись за переступлене заповѣдей церковныхъ.“ На то отповѣвъ ему другій, честный и богобоязненный чоловікъ : „Я еще не видѣвъ, щобы умѣвъ той заповѣди Божі сповняти, кто церковный собѣ легковажитъ.“

Давными часами, за владѣнія римского цѣсаря Марка Аврелія, готовились Римляне до войны съ Германами (нѣмцами). На самой граници межи державою римскою и германскою стояла величава крѣпость, въ котрой поставлено славного римского воеводу съ добрымъ и численнымъ войскомъ, щобы напади нѣмецкого войска на римскій области отражавъ. Вождь римскій бувъ славный не только тымъ, що славнй умѣвъ битвы ставати, но и тымъ, що державъ своихъ

жовнѣровъ въ послушѣ и порядку. На назначенныхъ мѣстцахъ крѣпости стояли якъ день такъ нѣчь жовнѣри на чатахъ. Щобы они свою службу вѣрно сповняли, ходивъ воевода часто на контролю, якъ въ день такъ и въ ночи, а всегда несподѣвано. Часами застававъ воевода жовнѣровъ на чатахъ (особенно пѣзно въ ночи) то дрѣмающихъ, то сидящихъ. Но одинъ жовнѣръ, котрый всегда въ ночи, и то на дуже недогѣдномъ мѣстци, на чатахъ, стоявъ, бувъ такъ точный въ своей службѣ, що николи не потребавъ воевода его ганити. Одного разу въ ночи, заставши того жовнѣра сновъ въ порядку на своимъ мѣстци, промовивъ до него воевода:

— Ни одинъ изъ жовнѣровъ не робить свою службу на чатахъ такъ вѣрно якъ ты. За то мушу тебе похвалити. А довго служишь ты пѣдъ моею командою?

— Около десять лѣтъ, отвѣтивъ жовнѣръ.

— А бувъ же ты коли каранный?

— Николи.

— И ты остаєшь за всѣ роки вѣрной службы лишь простымъ жовнѣромъ?

— Я о авансы не старавъ ся.

— Чому? Авансъ заслуженный за-спокойває чоловѣка и ободряє его до дальней вѣрной службы. Завтра зголосишь ся до мене по золотый на-раменникъ. Се буде первый твоѣ авансъ.

На тѣ слова воеводы жовнѣръ не заявивъ якої то радости; онъ не подяковавъ навѣтъ воеводѣ за ласку. Такий поступокъ жовнѣра удивувавъ воеводу дуже, а онъ подумавъ собѣ: „Гдєсь я уже знавъ такихъ людей, що о земскѣй почести не дбали... Ага! Се було въ Римѣ: всѣ христїяне смѣялись звычайно изъ земскихъ почестей и богатствъ. Може жовнѣръ сей христїянинъ?“ Послѣ той думки сказавъ воевода въ голосъ: „Ты певно христїянинъ.“

— Такъ, сказавъ жовнѣръ зару-

мянѣвшись, „но мое христіянство не перешкоджає менѣ вѣрно вамъ служити.“

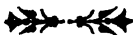
— Я вижу то, но чи знаєшь ты о томъ, що я доужень тебе яко христіянина послати до Риму, щобы тамъ тебе въ цирку дикі звѣрѣ розбвали.

— Га! если римске право такъ своимъ вѣрнымъ жовнѣрамъ платить, то я готовъ и тоту платню принять.

Надъ тыми словами задумавъ ся воевода глубоко, а по хвили сказавъ еще разъ: прійдешь по нараменникъ!

Вотъ що значить вѣрне исповнене своихъ обовязкѣвъ!

Г. А. П.

Исправленє ошибки: Въ ч. 1. „Мис. кн.“ на 1903 годъ має бути на стр. 19 въ ст. 67 16 до 25 вмѣсто слѣвъ: „до 1898 року, а 67 того року, т. е. 67 67 67 каноничной визити Еп. Константина Чеховича, яко крылошанинъ, уже повныхъ 48 лѣтъ“ — такъ: „до 1894 року, а 67 того року, т. е. 67 67 67 67 67 юбилея своего священства (за признательностью 67 Еп. Юліана Пелеша) яко крылошанинъ уже полныхъ 48 лѣтъ.

Г. А. П.

Каинъ и Авель.

о. М. Кинашь.

Въ нагороду за пильность въ науцѣ, одержавъ Ивась въ красні рамки оправлений образъ, представляючій жертву Каина и Авля.

Каинъ клячавъ передъ жертвенникомъ, очи спустивъ въ землю а лице его було блѣде и зажурене. Побожный Авель такожь клячавъ передъ своею жертвою а его руки були зложені на грудехъ, лице погѣдне, ясне а очи пѣднесені въ гору — до неба. Зъ лица и очей пробивала ся невинность и чистота сердца.

Велика була радѣсть Ивася; зъ такого красного дарунку, тѣшивъ ся сердечный и по кѣлька разѣвъ оглядавъ свою заслуженину. Пришовъ вечеромъ батько а довѣдавшись о пильности своего школяра, такожь похваливъ добру дитину. Дивить ся Ивась на образъ, дивить тай звертае ся до батька и каже:

— Татуню! чому дымъ зъ жертвы Каина не иде въ гору такъ якъ зъ жертвы Авеля ино стелить ся по земли?

— То такъ мѡй сыну! — вѡдповѣдає батько — жертва Каина Богу не подобала ся, тому небо не хоче ю прийняти и дымъ стелить ся землею. Господь Богъ цѣнить жертву чоловіка пѡсля того, зъ якимъ серцемъ вѡнъ ю прийвѣсь, чи щиримъ чи лише за напасть або про людске око. Каинъ бувъ злѡй, захланнѡй, не мавъ любви до Господа Бога а жертву не прийвѣсь радо але огъ такъ гейбы зъ мусу, тому то Господь погордивъ нею, не прийнявъ и дымъ стелить ся по земли. Противно жертва Авеля стала ся Богу мила бо его сердце було невинне, побожне и дымъ несе ся въ гору, до неба. Подѡбно якъ зъ тими жертвами має ся рѣчь и зъ молитвою людей. Давно приносили люде жертвы зѡ збѡжа, зъ волѡвъ, овецъ, ягнятъ и то все палили; а теперь Го-

сподь не жадає „жертвъ цѣлопаленя“ для Него найкрасша жертва — молитва, бо въ св. писмѣ стоить: „жертва Богу духъ сокрушенъ, сердца сокрушенна и смиренна...“

Але и молитва не кожда Богу подобає ся. Памятай сину! що Господь не дивить ся на „великихъ словъ, велику силу“, не въ „многоглаголенію“ лежить вартѣсть молитвы, але взирає Господь на сердце чоловіка. Если ты молишь ся а при томъ мислишь о Бозѣ, свою душу піднесешь до Бога, свое сердце вѣдрвешь вѣдъ той землѣ а звернешь до Бога, то твоя молитва мае силу, надає жите, оживотворяє кожде слово твоеи просьбы, така молитва, хочь зъ землѣ выходить але не стелить ся землею, ино несе ся въ гору, пробиває хмары а ангелы небеснѣ заносять ю передъ престоль божій, а милосердный Господь выслушає твою просьбу и дасть тобѣ о що просишь.

Если же ты устами шепчешь мо-

литву а сердце твое далеко вѣдстоитъ вѣдъ Бога, если ты языкомъ говоришь слова а мысли гонять по господарствѣ, по поляхъ и сѣножатяхъ, то пуста твоя работа, шкода часу, бо цѣла молитва то самі мертві слова, безъ вартости и значѣня. Ты молишь ся, просишь але чого, самъ не знаешь, бо о томъ не думаешь.

Памятай сыну, що молитва то поднесене духа до Бога, тымъ то при моленю треба забути о всѣмъ, на тую хвильку забудь о забавѣ, о школѣ, забудь о мнѣ о мамѣ а всю свою увагу зверни на Бога, всю свою душу зетопи въ Бозѣ. Нарѣкають — моя дитино — люде що Господь не выслухуе ихъ просьбъ; та якжежь мае выслухати, коли они Бога легковажать; у нихъ вартивѣйша господарка, завтрѣшний ярмарокъ, для газдынѣ вартивѣйшій наставлений обѣдъ при огни, якъ самъ Господь. Они при молитвѣ о всѣмъ томъ мыслять ино не о Бозѣ, до котрого нѣбы молятъ ся.

Если люде будутъ добре просити, щиро молити ся, то певно Господь выслушае ихъ голосу, бо Христось не на дармо сказавъ: всьо, що лише просити будете вѣдъ Бога въ имя мое дасть вамъ Богъ.

Розважь тое добре!

зъ ПРАКТИКИ ЖИТЯ.

Герамбъ, котрый бувъ австрійскимъ генераломъ а потѣмъ покинувъ свѣтъ и войскове жите, въ котрѣмъ неразъ розкидавъ грошѣ на веселѣ забавы, оповѣдае о собѣ такъ: „Коли я бувъ въ св. земли, выѣхавъ я одного полудня конемъ до церѣви св. Иліи, щобы еи оглянути. День бувъ дуже горячій и менѣ дуже хотѣлось воды. Щобы заспокоити жажду, выимивъ я помаранчу а скорку кинувъ

на землю. Нагло почувъ я крикъ, оглянувъ ся и побачивъ двѣ убогѣ жѣнки, котрѣ спорили съ собою о скѣрку зъ помараньчѣ, котру я выкинувъ. Одна зъ нихъ мала на плечахъ малу дитину. О, якъ карыдостойнѣ, выдали ся менѣ непотрѣбнѣ и глупѣ выдатки, котрѣ я поробивъ жѣючи на свѣтѣ. Кровь стяла ся менѣ на гадку, якъ велике число несчастливыхъ, котрымъ я мѣгъ бувъ помочи, еслибы я бувъ не робивъ пустыхъ, непотрѣбныхъ выдатковъ“.

А мы Русины скѣлько то не пускаемо гроша на пуге и грѣшне пѣяньство? Скѣлько то добра можна бы за тое здѣлати и скѣлько обтерти слезь!?...
о. С. Д. зъ Б.

Въ якій способъ совѣсть тупѣе? (наментѣ)

Совѣсть остерѣгае, ганить, побуждае, хвалить. Она дѣлае подобно якъ щирый пріятель. Вѣнь то научае, захоочуе, перестерѣгае, або ганить. Если ся его щирои рады не слушае, его науки не принимае, его пересторогу вѣдкідае, тогды вѣнь вѣдтягае ся, стае ся огляднѣйшимъ а въ кѣнци замовкне цѣлкомъ и полишае легкодушного пріятеля его власнымъ поглядамъ, дае ему попадати въ грѣхи, шобы вѣнь черезъ шкоды опамятавъ ся. Такъ само дѣлае и совѣсть. Если ся ея голосу не слушае, то она въ кѣнци замовкне и полишае чоловіка его грѣшнымъ выбрикамъ, шобы ся черезъ злѣ наслѣдки грѣхѣвъ опамятавъ — що однакъ дуже рѣдко ся дѣе — позаякъ Г. Богъ тыхъ, до котрыхъ вже не промавляе черезъ

ихъ совѣсть, вѣдавъ заслѣпленю а
радше закаменѣлости.

Іосифъ Выгнаньскій.

Для старыхъ и молодыхъ.

**Злѣ гадки и пожаданя треба
сейчасъ вѣдганяти.**

Если намъ на одежи паде искорка о-
гню, то ю сейчасъ скидаемо або приду-
шаемо. Такъ само повиннисьмо поступати
такожь зъ злыми гадками и пожаданями
т. е. повиннисьмо ихъ сейчасъ вѣдганяти.
Искра бо запалюе одежу, а зла гадка чи
пожадане пеуе душу и веде до грѣха.

І. В.

Зъ ласкою Божою треба содѣйствовати.

Кто мае богато грошей, то дае ихъ
на процента; а тѣ процента приносятъ
знова процента. Такъ само мае ся рѣчь
зъ ласкою Божою и зъ содѣйствіемъ зъ
нею. Кто содѣйствуе зъ ласкою Божою,

той выконуе добрї дѣла а знова тї добрї дѣла выслугують для него новї ласки. Въ мѣру того, якъ тї ласки збѣльшають ся, выконуе онъ дальше новї добрї дѣла и чесноты и въ той способъ иде той прирѣсть въ ласки и заслуги ажъ до смерти — если чоловѣкъ лишь вытревае въ станѣ ласки.

I. B.

Пѣсть проганяе нечистї гадки и пожадана.

Если якїй цѣсарь хоче здобути непри-
ятельске мѣсто, то вѣнъ передовсѣмъ вѣд-
тинае мешканцямъ того мѣста всѣ сред-
ства до жита и воду, щобы голодомъ и
жаждою присиловати ворогѣвъ до пѣдданя
ся. Такъ само — если ты постишь и тер-
пишь голодь — то ослабляешь похоти
тѣлеснї, котрї вкѣнци стратяють свою си-
лу насупротивъ твоєи души. Бо, що єсть
сильнѣйшимъ вѣдъ льва? Ничь! А пре-
цѣвъ голодь жене его до клѣти и обез-
силяє!!

I. B.

Рѣкъ 1903

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число третє.

Накладомъ свящ. А. Джулынского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНІИ“

ВЫХОДЯТЪ КАЖДОГО МѢСЯЦА И СТОЯТЪ РѢЧНО:

по 10 що мѣсяця: 3 вл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяця: 1 вл. 80 кр. Поодинокї числа по 3 кр.

— Менше якъ 5 не посылає ся. —

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ І. Лавора передше Н. Джулынского.

1903

Св Иоаннъ Креститель.

Страстна пѣснь.

Глянь душе грѣшна,
Ось передь всѣмъ людомъ
Судить Иисуса
Пилать своимъ судомъ,
Хоть Го святымъ зве
И руки вмывае,
Кровь неповинну
На смерть осуждае!...

Крестъ вже готовый,
О Боже мой милый,
Чи го двнести
Будешь Ты мавъ силы?
Сежь грѣхи нашй,
Що мѣры не мають,
Крестъ сей тяженькій
На Тебе вкладають!...

Плачмо, оплачмо
 И биймо ся въ груди,
 Най для Иисуса
 Хоть се польговъ буде,
 Що съ жалемъ щиремъ
 Въ покутѣ, съ слезами
 Крестъ нашъ несемо
 Иисуса слѣдами!...

І. Я. Л.

ПОКАЙТЕ СЯ!

Читаня духовніи о св. сповѣди.

Мы уродились въ грѣсѣхъ первородныхъ и съ тымъ грѣхомъ не моглибысьмо були пойти до неба, бо „ничого скверного не вѣйде до царства небесного“. Отъ того грѣха выбавивъ насъ І. Христось своею смертію на крестѣ и отворивъ намъ дверѣ до царства Божого. Та що намъ зъ того, що мы очищеніи отъ грѣха первородного, если маемо свои власніи тяжкіи грѣхи, котріи мы вже саміи по

св. крещенію учинили! А щожь намъ те-
перь робити, щобы бути спасенными?

Суть тѣлько двѣ дороги, котрѣ ведутъ
до царства небесного: дорога невин-
ности и дорога покуты. По грѣху
тяжкѣмъ лишаєсь тѣлько тая друга доро-
га, дорога покуты въ Тайнѣ Покаянія.
„Кому ѡтпустите грѣхи, будутъ
ѡтпущенѣ а кому затримаєте,
будутъ затриманѣ. Що вы звя-
жете на земли, буде звязано и
на небесѣхъ...“ Тыми словами давъ Г.
І. Христось власть Апостоламъ и ихъ на-
слѣдникамъ епископамъ и священникамъ
ѡтпускати грѣхи. Но чи кождому чо-
ловѣкови и кождый грѣхъ може бути
ѡтпущеный? Такъ есть! кождому чоловѣ-
кови и кождый грѣхъ, если тѣлько пра-
вдивый жаль за грѣхи возбудимо въ на-
шѣмъ серцю. Где нема жалю правдивого,
тамъ нема и ѡтпущенія грѣхѣвъ. Не до-
сыть есть вызнати всѣ грѣхи на сповѣди
и чинити покуту, але найважнѣйшо-
ю рѣчею есть возбуди правди-
вый жаль въ серцю за тое, що мы
Г. Бога, яко найсправедлившого
Судію и найдобротлившого на-
шого Отця, грѣхами нашими о-
бразили. Може бути ѡтпущене грѣхѣвъ
при сповѣди безъ вызнаня грѣхѣвъ, если

тоє визнаанє єсть не возможнымъ, але нѣколи не може бути ѡтпущенія грѣхѡвъ безъ жалю. Якъ хвороба тѣла лѣчить ся лѣками противными, такъ хвороба душѣ, то єсть грѣхи, лѣчать ся болестію и жалемъ. Св. Григорій мовить, що сповѣдь безъ жалю тымъ єсть для душѣ, чимъ рада хотяйбы найлучшого лѣкаря безъ ужитя приписаного лѣкарства. Згадаймо на деякій примѣры: Юда Искаріотскій визнававъ свѡй грѣхъ: „Согрѣшивъ, продавъ кровь невинну“ казавъ ѡнъ, но чи тоє его спасло? Противно, сей розбѡйникъ на крестѣ не визнававъ подрѡбно своихъ грѣхѡвъ а тѡлько шире жалувавъ и кликавъ: „Помяни мя Господи!...“ и зѡставъ выслушаный и принятый до царства небесного, хотяй бувъ злодѣй и розбѡйникъ. „Днесъ со мною будешь въ раю“ сказавъ до него І. Христось. Жаль правдивый змазує и найтяжшій грѣхи и очищає душу хотяй бы и наибѡльшого грѣшника. Або згадаймо собѣ за блудного сына: Для того, що жалувавъ шире за свѡй грѣхъ, то и отецъ простивъ ему все, принявъ ласкаво назадъ за сына и бувъ ему еще милѣйшимъ, якъ передъ тымъ. Або Марія Магдалина? Она була велика грѣшница; але коли упала до нѡгъ Іисусовыхъ и зъ великого жалю стала слезами

обливати и волосемъ обтирати ноги Его, дѣзнала ѡтпущеня всѣхъ грѣхѡвъ, бо І. Христосъ сказавъ до ней: „Ѡтпускаютьъ ся тобѣ грѣхи, иди въ мирѣ!“ І. Христосъ каючимъ ся грѣшникамъ звычайно прощавъ и казавъ: „Иди и не согрѣшай бѡльше!“ Подѡбно и св. Петръ: Три разы ѡтрекавъ ся Христа, але широко сего жалувавъ: „Плакася горко“ каже св. письмо. Такъ подѡбно и царь Давидъ оплакувавъ грѣхи свои черезъ цѣлежите. Отожь знаймо о тѡмъ, що жаль правдивый въ сповѣди то рѣчь найважнѣйша. Пророкъ Езекииль повѣдає: „Дѣлайте покаянїє за всѣ неправости вашѣ, а я дамъ ся вамъ переблагати, дамъ ся перепросити и ѡтпущу вамъ грѣхи вашѣ“. — „Аще не покаетесь, вси такожде погибнете“ повѣдає письмо святе. Жида гадали, що до жалю за грѣхи выстарчить имъ роздирати одежу свою, але І. Христосъ сказавъ имъ: „Роздирайте сердца вашѣ а не одежи вашѣ“. Дятого, колибы ктось якїйсь грѣхъ и забувъ вызнати на сповѣди, то сповѣдь есть важна, если тѡлько жаль есть правдивый. Тѡлько колибы ктось якїйсь грѣхъ затаѣвъ съ умысломъ, тогды така сповѣдь не приносить нїякого пожитку а есть радше обра-

зою божою. Грѣхъ конечно треба визна-ти, бо така есть воля Божа. „Аще и сповѣдуете грѣхи ваши, вѣренъ есть и праведенъ Господь, да оставитъ намъ грѣхи наши и очиститъ насъ“ — мовить св. Ап. Іоаннъ. Ничого въ свѣтѣ не повинно насъ ѡтвести ѡтъ того, щобысьмо грѣхѡвъ нашихъ не признали на св. сповѣди. Великій то нерозумъ грѣхи на св. сповѣди затаювати. А якажь то ласка и потѣха чекае людей тыхъ, що ся добре высповѣдали! О тѡмъ мовить св. Іоаннъ Златоустый такъ: „Колибы якого злодѣя хотѣли увѡльнити ѡтъ шибеницѣ, щобы тѡлько признавъ передъ всѣми свою вину, чижъ бы того заразъ не здѣлавъ? Не зважавъ-бы на встыдъ, щобы тѡлько ратувати жити. Грѣшникъ сказанный есть на шибеницю пекла, виненъ есть образы Божого величества. Щобы узыскати ласку нескѡнченного величества Божого, має учинити тѡлько визнаве грѣхѡвъ и то не явне, голосне, але потаемене. Але идѣмъ дальше: Колибы судя великому збродняреви надавъ легку кару а потому его численными обыпавъ добродѣйствами, взбогативъ скарбами, почитивъ ласкою королевскою, чижъ не посѣдавъ бы ся зъ удивленя? — Власне тое само дѣе ся при сповѣди: бо ту силою

Тайны Покаянія кара вѣчна замѣняєсь на дочасну, вина грѣху знищена и забута, пріязнь Божа иривернена, право до дѣдицтва и царства небесного черезъ грѣхъ утрачене, на ново ѡтзыскане“. — А ту не одному ажъ духъ запирає коли хоче грѣхъ вызнати. А знаєшь що се такого? Слухай, що мовить св. Августинъ: „Діаволь то якъ-бы за серце тебе стискає, щобы тебе ѡтвести ѡть сповѣди а ты знай, що тое походить ѡть зрады діавольскои, бо діаволь радъ бы надъ твоею душею силу заховати...“ Далше мовить сей великій учитель церкви: „Молю тебе Христіянине не бѣй ся сповѣдати“, здѣлай не тое, що ся діаволу подобає, але надъ чимъ урадує ся цѣле небо, бо якъ повѣдає св. письмо: „бѣльша буде радѣсть на небеси надъ однимъ грѣшникомъ каючимъ ся, якъ надъ девятьдесять девять праведныхъ“. Сей встыдъ грѣхи свои на сповѣди вызнати, походить ѡть діавола: коли чоловікъ грѣшить, то діаволь ему встыдъ ѡтбирає, але коли сповѣдаєсь то повертає ему назадъ сей встыдъ щобы не визнавъ грѣхѡвъ своихъ и бувъ разсѣмъ съ нимъ на вѣки проклятымъ. Прекрасно мовить св. Августинъ: „Не всты-

дай ся на себе визнати передь однимъ, чогось не встыдавъ ся чинити не передь однимъ и не съ однимъ. Бо людска есть то рѣчь согрѣшити, христiянська зъ грѣхѡвъ повстати а дiявольська въ грѣхахъ перебувати. Чому встыдаешъ ся сповѣдати, чого учинити не встыдавъ ся? Лучше передь однимъ чоловѣкомъ троха встыду повести, якъ въ день суду передь всѣми людьми, середь ганьбы и осудженя, усыхати ѡтъ смутку во вѣки“. Для грѣшного чоловѣка — пѣсля слѡвъ св. Августина — котрый якъ бы плывучи по бурливѡмъ морю жита, розбивъ корабель своєї невинности о скалу грѣха, добра сповѣдь есть одинокою дошкою, на котрой доплыти може до пристани вѣчної щасливости, а мовячи по прѣсту: Той, котрый черезъ грѣхъ зѡйшовъ зъ дороги невинности, тогды тѡлько може бути спасенымъ, если удасть ся до покаянiя и черезъ щирю сповѣдь поєднаешъ съ Богомъ. „За правду повѣдаю вамъ, если не навернете ся и не станете ся яко дѣти не вѡйдете до царства небесного“, мовить Господь у св. Матѡея. Г. Богъ не хоче смерти грѣшника, але щобы навернувъ ся и живъ.

Деякi вже такъ дуже усомнѣли ся о милосердiю Божѡмъ, що кажуть, що имъ

Г. Богъ не ѡтпустить для великости и тяжести ихъ грѣхѡвъ. Не одень повѣдае: для мене нема вже прощенья! Отже знай чоловѣче, що милосердіе Боже бѡльше якъ грѣхи цѣлого свѣта и що І. Христось прійшовъ, щобы ѡтшукати и спасти погибшого. Та колибы душа наша чорна була ако уголь, Богъ ю выбѣлитъ яко свѣгъ. Св. Августинъ каже: „Якъ шматы чорнї и бруднї въ папѣрни перемѣнюють ся въ папѣръ бѣлнї, такъ душа людска омарена беззаконностями бѣлѣе въ св. Тайнѣ покаянїя“. Та коли Г. Богъ простивъ тому розбѣйникови на крестѣ, коли простивъ Марїи Магдалинѣ, великѡй грѣшницѣ та и другимъ великимъ и тяжкимъ грѣшникамъ, то певно и тобѣ простить, ѡтпустить и даруе всѣ провины, если тѡлько щирымъ сердцемъ каяти ся будешь своихъ грѣхѡвъ и щиро навернешь ся до Бога. Святїй Августинъ повѣдае: „Колись ся усомнѣвъ о собѣ для великости своихъ грѣхѡвъ, то тымъ скорше можешь надѣятись прощенья, бо тымъ бѡльше буде Богу хвала, скоро тобѣ грѣхи простить, чимъ они зуть бѣлшї и страшнѣйшї; подѡбно якъ лѣкарь, котрїй вылѣчитъ хоробу тѣла, тымъ бѣлша его хвала, чимъ бѡльше о житю хорого вже усомнѣлись“. А ты може и нѣколи о тѡмъ и не подумавъ, якъ то великимъ

есть зломъ жити въ грѣсѣ и не очиститись зъ него? Грѣхъ смертельный есть наибольшимъ зломъ, наибольшою недолею, наибольшимъ несчастемъ, котре може упасти на душу нашу. „Вы зъ отца діавола есьте“.... „Одѣнь отъ ва еь діаволь есть“ повѣдає І. Христосъ о грѣшникахъ, що св. Тома въ той спозобѣ выкладає, що бути діаволомъ ничего не есть, якъ бути сотворѣнемъ разумнымъ и мати на собѣ грѣхъ смертельный.

Коли же грѣхъ такъ великимъ еьтъ несчастемъ, то повиннисьмо чимъ скорше сей тягаръ скинути зъ нашего сердца а до сего потреба за помочію ласки божои зробити якъ найдокладнѣйшій обрахунокъ своей совѣсти. Занѣмъ зачнешь дѣлати сей обрахунокъ, упадь на колѣна передъ величествомъ Божиимъ и проси о помѣчь Духа святого, щобы тебе просвѣтивъ, научивъ, давъ пѣзнане грѣхѣвъ, щобы еь гѣдно и достойно мѣгъ ѣтправить сповѣдь святу. Тое здѣлавши перейди мыслею тѣи мѣсця, на котрыхъ ты бувавъ, тѣи особы, съ котрыми пристававъ, тѣи справы, котрыми ся занимавъ ѣтъ остатной сповѣди, уважаючи пильно, чи тобѣ совѣсть не дѣлає якихъ закидѣвъ, въ чѣмъ бысь провинивъ ся противъ Бога,

противъ ближнего и противъ себе самого не лишъ въ дѣлахъ, але и въ словахъ и мысляхъ, бо и добровольнй злй мысли и пожаданя суть „мерзость Господеви“. Здѣлавши належитый обрахунокъ совѣсти, належитъ взбудити въ собѣ щирый жаль за грѣхи, безъ которого, якъ вже сказалисьмо, нема отпущеня грѣхѣвъ. Жаль той потреба конечно взбудити въ собѣ передъ разрѣшеніемъ священника, если вже не передъ самымъ вызнанемъ грѣхѣвъ. Сей жаль то бѣль душѣ, обрижене, ненависть и огида грѣха, которого пѣзналисьмо яко образу найвысшого Бога и черезъ тое здѣлалисьмо сильное постановлене до грѣхѣвъ бѣльше не вертати або щиро и статочно поправитись. Если по св. сповѣди о поправѣ не думаемо и все одній и той самій, або и гѣршій грѣхи поповняемо, въ такѣмъ случаю сповѣдь наша до ничего не здалась. Не тяжко унасти до нѣгъ сповѣдника, ударити ся въ груди и сказати: „жалую, согрѣшивъ емъ“.... Умѣвъ тое и Юда сказати!... Щожъ зъ того за пожитокъ, если не маешь щирого постановленя поправы? Гдѣ ходитъ о найважнѣйшу справу, бо справу спасенія душѣ, тамъ належитъ доложити всѣхъ силъ, щобы на той дорозѣ утвердитись и укрѣпитись.

Щобы сповѣдь була належито ѳтира-
влена, потреба на конецъ еще сповннити
надану черезъ сповѣдника покуту. Кромѣ
сего есьмо обовязанй направити здѣлану
соблазнь, надгородити шкоду и уживати
всѣхъ способѡвъ до поправы жия.

Такъ отже малибисьмо вже всѣ 5 рѣ-
чей конечныхъ до достойного принятія
Тайны Покаянія: Найперше отже треба
зробити обрахунокъ совѣсти, потому возбу-
дити ширый жаль за грѣхи; по трете, по-
становити поправитись, четверте, визна-
ти свом грѣхи передъ священникомъ и по
пяте сповннити надану покуту.

Кожду рѣчь належить съ Богомъ роз-
починати. Не уважай сповѣди святои я-
кобы якусь паньщину, давину, тягарь, та
не ѳтправляй ю отъ такъ тѡлько для звы-
чаю, для установы... Коли гадаєшь ити до
сповѣди, ѳдорви ся на хвильку ѳтъ твоихъ
щоденныхъ занятій, удай ся на мѣсце яке
спокѡйне — чи то въ церквѣ уклякнувши
передъ Найсвятѣйшими Тайнами, чи въ
дома передъ крестомъ. Вѡзвн ласки божои
для пѡзнаня твоихъ грѣхѡвъ, щирого ка-
яня и гѡдного ихъ вызнаня и розпѡчни
обрахунокъ твоей совѣсти. Щобы спо-
вѣдь добре ѳтправити, треба ся выспо-
вѣдати зѡ всѣхъ грѣхѡвъ своихъ, що най-
менше смертныхъ, не опускаючи ни одного.

А щобы зъ нихъ исповѣдаться, треба ихъ найперше пѣзнати. Понеже грѣхъ есть переступленемъ заповѣдей божихъ, то знане тыхъ заповѣдей есть потребне до доброго обрахунку. Та не тѣлько треба пѣзнати самъ грѣхъ, але и околичности грѣху такі, котрі грѣхъ змѣняють або тяжкимъ робять. Що то значить? Ось на примѣръ: Не досыть сказати: я укравъ — але богато — чи у богатого чи у бѣднаго; чи въ церквѣ — чи рѣчь святу..., божь то не все однакій грѣхъ! Не досыть сказати: я упивъ ся — але треба додати, богато разѣвъ и въ якѣмъ степені. Перейти мусишь всѣ обовязки твои, котрі одні сугъ всѣмъ, яко людямъ ѡтъ Бога вложені, другі тѣлько деякимъ. Инакші обовязки мае ремѣсникъ, инакші жовнѣръ, инакші чоловікъ молодой, инакші люде въ супружествѣ, инакші обовязки мають дѣти, инакші редицѣ, инакші слуги, инакші паны и т. д. Рахувати ся мусишь не тѣлько зъ грѣхѣвъ власныхъ але и чужихъ, то есть зъ тыхъ грѣхѣвъ, котрыхъ сталисьмо ся поводомъ и причиною. Горе! горе тому, котрый своимъ прикладомъ, своєю намовою давъ згѣршене невиннымъ, або котрый въ своей дѣвольскѣй злости инныхъ намавлявъ,

заохочувавъ, помагавъ а може и змушавъ до грѣха!

Потреба, щобы сповѣдникъ ясно мѡгъ прозрѣти твое сумлѣне и пѡзвавши уснобленѣ твое, чи есь, чи не есь гѡднымъ до отриманя разгрѣшеня, отвѣтну мѡгъ тобѣ надати покуту и спасенну удѣлити науку! На сповѣди ты маешь все самъ, вызнати, самого себе маешь оскаржити. Священникъ може тобѣ допомочи, але на тое спускатись не належить. Якъ-же хочешъ, щобы чоловѣкъ, котрый не мавъ съ тобою знакомости, котрый тебе може по разъ першій видить, щобы знавъ о твоимъ житю, о твоихъ покусахъ, налагахъ, неправостяхъ... Ђсть неподѡбно. пригадувати грѣшникови на сповѣди вѣсь грѣхи, бо тое ѡнъ самъ повиненъ учинити.

Тѡ коротенькѡ уваги о св. словѣди читай самъ уважно и перечитуй еще и другимъ!

А теперъ съ Богомъ приступай до св. великодной сповѣди!

Глянь на Исуса, ось передъ тобою
 Той, що словомъ свѣтъ зъ вѣчного звѣвъ,
 Мовъ робакъ земный, здоптаный ногою
 Припавъ на землю, пѡдъ крестомъ умлѣвъ.
 Глянь на Исуса, глянь на крестъ, на раны
 Глянь на кровь свѣжу, що лѣсь по земли

И грѣши дальше! Нехай кождый знае
 Що Ёго катомъ, не другій — а ты!
 Покай ся друже, покай, якъ въ страстей
 Упавъ Спаситель въ болю такъ тяжкомъ
 Такъ по́дъ крестъ св. припадъ и ты вывѣ
 Шукай прощенья, шукай ласки въ Нѣмъ!

Церковъ въ Папортнѣ.

Написавъ Г. А. П.

Село Папортно лежить на западъ
 о́тъ повѣтового мѣста Добромиль. Изъ
 Добромиля вѣдуть въ Папортно двѣ доро-
 ги: одна по надъ потѣкъ Вурву черезъ села
 Княжиполь и Кропивникъ, друга же коло
 жупы (копальнѣ соли) Ляцке, черезъ пу-
 стый, о́тлюдный верхъ. по при единствен-
 ну корчму, званою „мордовнею“. Що на-
 званіе той корчми историчне, въ тѣмъ не
 можна сомнѣватись: мусѣли коло той корч-
 мы или въ ей комнатахъ дѣятись колись
 то убійства, до котрыхъ причинялось о́т-
 люднѣсть положеня и корчемнїи збѣговиска
 ціякѣвъ изъ села. Дорога коло мордовнѣ

веде тоже и на извѣстне отпустове мѣстце „Гацлавска Кальварія“. Якъ есть крайне лихій доступъ въ Папортно по надъ дуже неспокойный потѣкъ „Выву“, черезъ котрый треба около 40 разъ переѣхати, такъ прикримъ есть доѣздъ до села горою про неустающій вѣтровый протягъ, часто дуже сильный, и про великій болота въ непогодне время, а снѣговй замети въ зимѣ.

Саме положене села Папортно надъ незначнымъ доплывомъ Вывы есть весьма хороше, бо обняті селяньскій бѣлы хаты густыми садами, съ давна плекаными. Въ лѣтѣ красятъ село численнй луки. Часть орного мѣстцевого поля досыть плодородна, пѣде управу жита и пшеницѣ придатна, друга же часть меньша и ѳтъ села ѳтдалена, годить ся бѣльше тѣлько пѣде овесъ и пасовиско. Но мимо своей плодородности мають папортняньскіи поля тую злу сторону, шо спѣдна верства земли непромакальна, черезъ шо мокрота довго въ верхній веретвѣ любить держати ся. Ёсли выпаде н. пр. надто сухій или слотливый рѣкъ, то засѣвы на бѣдѣ: они или засыхають или пѣдгнивають, рѣдниють и малѣють. Значнѣйше сокровище громады состоитъ въ тѣмъ, шо посѣдае она досыть великій яловый лѣсъ, а кромѣ того въ

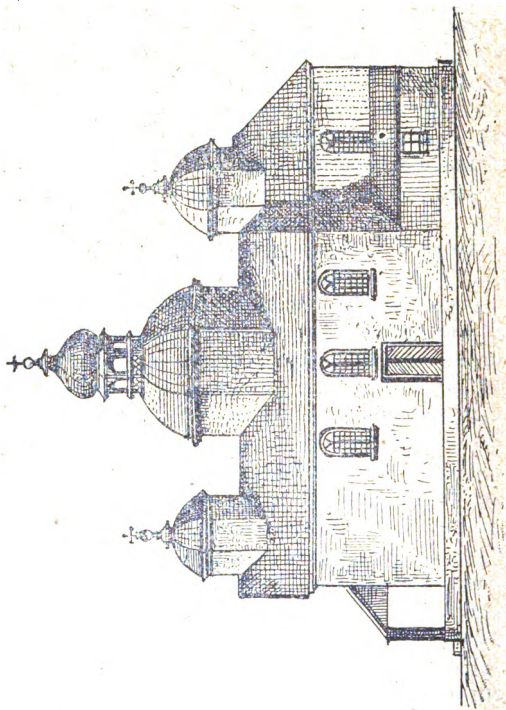

кѣлькохъ мѣсяхъ березові зрубы, а гдѣ-
якій господарѣ маюгъ и свои власні лѣски.

Кромѣ 3—4 хатъ старосвѣцкихъ, кур-
ныхъ, суть всѣ прочіи хаты новѣйшого
строя, т. е. хаты съ кухнями и свѣтлиц-
ями, чисто выбѣлеными, и богато ико-
нами святыхъ украшенными, съ печами о-
грѣваными зъ пекарвѣ, и съ коминами.
Въ Папортнѣ есть теперь 136 замешка-
ныхъ домѣвъ. Въ серпню 1901 року 11
богатыхъ господарѣвъ, погорѣло — но они
уже побудовались.

Давно колись, передъ 170 роками сто-
яла папортнянска церковь пониже тепе-
рѣшной корчмы, при дорогѣ ведущей изъ
села до горы (на сѣверѣ), на полю ро-
дины Дуткѣвъ. (число конскрипційне 58),
въ тѣмъ мѣсци, где стоитъ водруженъ ве-
ликій крестъ. Преданіе говорить, що спа-
лили тую церковь татаре, о котрыхъ на-
падѣ на село у громадянъ цѣла исторія
зъ усть до усть переходить (зри изданіе
проф. Юліяна Насальского; Татаре въ
Папортнѣ. Т. 60, выпускъ 35). Коло
церкви було и кладбище.

Другу церковь создану 1742 року на
священническѣмъ полю, надъ берегомъ
потока, коло теперѣшной дзвѣнницѣ, по-
середь кладбища 1902 року для погреба-
нія умершихъ замкнено. Тая церковь, хра-

Церковь въ Папортнѣ.

ма Успенія Богородицы, постояла до 1883 року. Она була деревляна; въ ней було свѣтла мало, бо дано ей тѣлько два невеликій ѳкна ѳтъ полудня, а одно ѳтъ пѳвночи, но за то голосъ церковного спѣву выдававъ ся въ ней премило, бо сходили стѣны церкви въ серединѣ въ куполь. Въ церкви стоявъ, якъ на давнѣйшій часы, досыть добре мальований иконостасъ. Гдеякї части того иконостаса сохряняють ся въ притворѣ новой церкви, благословленої 1888 року, до нынѣ. На намѣстныхъ иконахъ того иконостаса написано на долинѣ: „Давъ ѳтмальовати о. Николай Коростенскій, парохъ Папортнянскій съ жевю Анною и матерею Тересою 1826 року, за отпущеніе грѣхѳвъ“.

Стара церковь, простоявши 141 лѣтъ, сталась уже такъ дряхлою, що треба було замѣнити ю новою. И создано нову церковь на новѳмъ мѣсци, на полю священническѳмъ, по западнѳй сторонѣ дзвѳнницѣ, поближе до сельской дороги.

Въ замѣну за нове пѳдцерковне поле купила громада священнику парцелю припирающу до сельской дороги на третѳмъ грунтѣ, изъ поля господарей Даньковыхъ (ч. конскр. 78), за квоту 140 коронъ.

Рисунокъ новой церкви подано въ сей книжочцѣ.

Она деревяна; стѣны и копулы по бокахъ шальованіи тертицами и латками. Дахъ копуль, церкви и ризницъ (закристій по обохъ сторонахъ церкви) крытіи цинковою бляхою. Церковне подвѣре обведено парканомъ. Дзвѣница есть еще стара. Она стоитъ за парканомъ, на подвѣрю роздѣбраной церкви. Церковь будовавъ майстеръ изъ Рыботычъ, Стефанъ Мельничокъ. Онъ принявъ ся поробити тоже рѣзьбу для иконостаса, головного престола и двохъ побѣчныхъ престолѣвъ; онъ взявъ ся иконостасъ и всю церковь мальовати и золотити, прото и выйшла вся работа немудро и не хорошо и не совсѣмъ по требованію обряда. Копулы сѣтъ изъ середины закрытіи; надъ кораблемъ церкви округлявая повала.

На будову церкви и еи внутренне украшене сложила громада Папартно съ приселками Сопѣтникомъ и Кроцивникомъ конкуренційнымъ способомъ суму 7000 коронъ. Изъ той квоты выставало на покритѣ церкви лишъ стѣлько, що покрито корабель церкви и пресвитерію гонтомъ. Но за 12 лѣтъ зѣгнивъ гонть майже совсѣмъ. А понеже успѣла церковь за то время узбирати 700 зл. (1400 коронъ), то

здерто въ жовтню 1901 року гонтъ изъ церкви и покрито ю цынковою бляхою.

Теперь носять ся прихожане съ гадкою собрати отвѣтну суму грошей, щобы обновити внутрєнне украшене церкви по вайлучшому вкусу и по приписаной формѣ. Для бочного престола приготавлие уже артистъ, Павелъ Богданскій, "храмову икону: Успеніе Богородицы. Изъ иконъ, попередъ для церкви купленыхъ, заслуговъ тѣлько одна на признательность, а именно великій образъ „Тайна вечера“, повѣшена въ пресвитеріи надъ горнымъ сѣдалищемъ, мальована артистомъ Копытинскимъ.

Кромѣ того постановлено купити великій дзвѣнь (на 500 кил.) въ Калущи, у г. Серафина, въ той цѣли, щобы громадяне, до всякого богослуженія дуже прилѣжнѣ, всякій разъ завчасу певнымъ знакомъ о началѣ богослуженія дѣзнавались. На тотъ дзвѣнь зѣбрано уже въ однѣмъ 1902 роцѣ трохи грошей и значную вагу матеріялу.

Въ тѣмъ же 1902 роцѣ основано при церкви молоде церковне брацтво и сестричество имени св. Ольги. Въ тото общество входитъ 70 членѣвъ. При всякой церковной церемоніи припинають собѣ члены общества на грудь братске

знамя: бѣльшу, бронзовану, округлу, мѣдью бляху съ вычеканенымъ крестомъ и словами: членъ братства. — Основане старшого братства и сестричества есть въ работѣ.

Жертвы на церковную тацу падають въ время св. литургии досыть щедро. При колядѣ въ рѣздвяннѣ свята приходитъ до церковной касы що року около 80 зл. Кромѣ того удержуе церковь на горѣ, при дорогѣ ведущей на Пацлавъ, каплицю, котра ѡтъ богомольникѡвъ въ часѣ двохъ ѡтпустѡвъ для ней около 50 зл. узирае.

Парохія Папортно була колись то велика. До ней належали села: Лѣщины, Соцѡтникъ, Кропивникъ и Княжинѡль. Изъ живущихъ людей нѣтъ уже такого, котрый бы тогда живѣ, коли до Папортна належали и Лѣщины (теперь филия парохіи Макова). Села Соцѡтникъ и Кропивникъ не мали николи своихъ церквей; они суть приселками.

Филия Княжинѡль має ѡтъ початку свого существованя свою церковь, храма Успенія Богородицы. Рѣшеніемъ В. ц. к. Намѣстничества изъ 28. мая 1875 до ч. 23770 ѡтлучено Княжинѡль и нижню часть Кропивника ѡтъ парохіи Папортно, и утворено въ Княжинѡль самостоятельное сотрудничество,

Поле для пароха въ Папортнѣ було надане Яномъ Красѣнскимъ, воеводою полоцкимъ дня 27. листопада 1693 року, т. в. передъ 210 лѣтами. Значная часть того поля лежитъ въ Папортнѣ, по обохъ сторонахъ церкви; мала часть въ нижней части села за горою, а невелика часть въ Кроцивнику. Коли належавъ до Папортна еще и Княжицбѣль, тогда числила парохія душъ 1900, теперь же числитъ она немного выше понадъ 1200. За то може теперь парохъ вести парохію належито; давнѣйше однакъ сходявъ священнику часъ на самыхъ религійныхъ функціяхъ въ даль розтягнуеной парохіи при дуже лихѣй дорозѣ.

Метрики парохіи Папортно начато писати съ года 1784. По данымъ метрикъ дѣйствовали въ парохіи Папортно слѣдующіи священники:

1) О. Петръ Коростенскій до дня 21. жовтня 1809. День смерти записавъ въ метрику о. Иванъ Яворницкій, парохъ Добромильскій и деканъ.

2) Оть 1809 року администровавъ парохію священникъ Алексѣй Яворницкій до 1. мая 1817 року.

3) Оть 1817 року провадивъ парохію о. Николай Коростенскій до 1837. Но не мешкавъ онъ въ Папортнѣ, лишь на филіи Княжицбѣль, щобы бути близко мѣста.

О. Николая Коростеньского похоронено коло церкви въ Княжиполѣ.

4) Отъ 1837 року до 1838 администровавъ парохію о. Іоаннъ Бучаневичъ. Во время той администраціи совершавъ епископъ Іоаннъ Снѣгурскій въ Папортнѣ каноничну визитацію дня 14. червня 1837 року.

5) Въ червни 1838 року наставъ парохомъ въ Папортнѣ о. Стефанъ Кордаевичъ, котрый на 76. году жизни тутъ дня 9. сѣчня 1852 умеръ. Похороны того старика совершивъ о. пралать (кустось) перемышльскоѣ капітулы, Айталь Витошинскій.

6) Администрацію парохіи обнявъ теперь о. Іоаннъ Кульчицкій и державъ ю до 15. жовтня 1852.

7) Введеный въ парохію дня 15. жовтня 1852 р. о. Василій Школьниковій дѣйствовавъ тутъ до дня своей смерти, т. е. до 3. листопада 1864 року съ великимъ успѣхомъ. Память сохранилась по немъ дуже мила. Онъ совершавъ точно всѣ богослуженія и бувъ великій пріятель школы.

8) По смерти о. Школьникового обнявъ администрацію парохіи зять его о. Константинъ Бѣрецкій и державъ ю до дня 8. липня 1865, т. е.

9) до введеня въ парохію пароха о. Евстахія Калужняцкаго. Тотъ вѣшовъ совсѣмъ въ слѣды своего пароха-попередника, на жаль однако упавъ жертвою своей ревности, и умеръ на тифъ 16 марта 1870 року. Похороны совершивъ настоятель деканата, о. Яковъ Лукашевичъ въ соучастію численной духовной братіи.

10) Теперь обнявъ администрацію парохіи о. Болеславъ Калужняцкій. Онъ провадивъ ю до 30. марта 1873 року. Дня 1. червня 1872 визитовавъ парохію номинать на митрополиту, Гіосифъ Сембратовичъ.

11) Послѣ дано другого администратора о. Ромуальда-Клеменса Коростеньскаго, котрый дѣйствовавъ тутъ до дня 10. мая 1875 року т. е.

12) до введенія въ администрацію парохіи о. Петра Левицкаго.

13) Дня 12. сѣчня 1876 року ѳтдано парохію о. Каролію Левицкому, на коротке время, бо введено

14) дня 30. мая 1876 року въ дѣйствіе пароха о. Михаила Коростеньскаго. Тотъ душнастырь дѣйствовавъ въ парохіи черезъ 24 лѣтъ. Вѣнъ лѣчивъ съ успѣхомъ гомеопатією и електрикою. Онъ ушоковъ ся дня 9. сѣчня 1900 року; По-

хороны совершивъ настоятель деканата о. Константинъ Гукевичъ изъ Квашенины.

15) Послѣ администровавъ до 5. лютого 1900 року парохію самостоятельный сотрудникъ изъ Княжиноля, о. Григорій Романецъ.

16) Дня повыше надмѣненого обявъ администрацію парохіи о. Евгеній Кульчицкій, а

17) Дня 3. вересня 1901 ѳтдано парохію новому парохови о. Генрику Аванасевичу Полянскому.

Вотъ така єсть исторія веденія парохіи поданымъ метрикъ.

Патрономъ парохіи Папортно єсть Єго Величество, бо належить лѣсь обшара дворского до камеры. Єсть въ селѣ еще и поля трохи належащого до камеры. На тѣмъ полю стоить и корчма. Давнѣйше мала камера въ селѣ много поля, но продала тое-жь людемъ, котрыхъ преемникѣвъ до днесъ называютъ „господарями на дво-рици“.

Давнѣйше стоявъ деревяный дѣмъ священника съ другими господарскими будинками по лѣвѣй сторонѣ потѣчка посередъ великого саду, надъ ставомъ, въ близости господарства сельской родины Фарбѣтниківъ. За душпаствертва священника Николая Коростеньского збудовано муро-

ваный дѣмъ, подобный якъ въ Маковѣ, Квашенинѣ, Тарвавѣ, на правой сторонѣ потѣчка. Но о. Николай К. не сировадивъ ся до нового дому и умеръ таки въ Квяжиполѣ. Выбѣръ мѣся на теперѣшный дѣмъ священника не бувъ добрый, бо тое мѣсце стоитъ изъ цѣлого села на вайсильнѣйшѣмъ вѣтровѣмъ протягу. Дѣмъ ѣтновлено и перебудовано всѣ господарскій будинки 1899 року за еуму 1800 зл.

Шкѣльна наука началась еше около 1850 року, за дяка Паславского, мешкавшого на горбку коло Васька Геры. Для шкѣльныхъ дѣтей поставлено маленьку школу на тѣмъ мѣсци, где стѣитъ нова, велика школа, изъ дерева старой „плебаніи“, но дякъ не хотѣвъ въ ней учити. Твердша школа началась 1854 року за душпастврства о. Шкѣльницкого въ новѣмъ маленькѣмъ будинку оберненѣмъ по збудованю новой школы (1876) на стаенку и дровѣтню. По Паславскѣмъ учивъ дѣти Димитрій Матковскій. По немъ учивъ до 1858 року Иванъ Кузыкъ. Онъ умеръ во Львовѣ по операціи рака. Старшій люди пригадуютъ собѣ его дуже мило бо сиѣвавъ онъ въ церквѣ на 4 голоса съ женою и доньками, Анною и Катериною дуже красно. Послѣ учивъ въ школѣ съ великѣмъ усѣхомъ Иванъ Голѣнка

до 1891 року т. в. до своєї емеритури. За нимъ учили: Іосифъ Боберъ, коротко, Анеля Дудзянка пять лѣтъ и Анна Квуркевичъ до 1902 року. Теперъ учить Ант. Михальска. Третя часть прихожанъ есть грамотна. Въ однѣмъ 1902 роцѣ роздѣлось въ церквѣ выше 100 молитвенникѣвъ. Въ грудни 1901 року основано въ Папортнѣ „Читальню“.

Не вольно !

Всѣ мы на св. сповѣди постановляемо поправу жита, але она буває звычайно непостоянна и змѣнна. О такихъ мовить св. Августинъ, що они подѣбнѣ до вовка, котры коли чуе лаяне псѣвъ и крики пастырей на хвилю боить ся, ѡвцѣ покидае и ѡтъ нихъ утѣкае, але вовкомъ позѣстае дальше и нехайно тѣлько прѣйде оказія, то ѡвцѣ порывае. Такъ буває и зъ тою ѡбѣтницею поправы на сповѣди. Але кто мае мѣцне постановлене поправы, сей не вертае такъ скоро до грѣха. На однѣй мѣссї зарѣкались всѣ люде горѣвки. А-

рендарь стягнувъ одного давного шяка до корчмы и ставъ его честовати горѣвкою, але ѡнъ пити не хотѣвъ. Арендарь захоочувъ его словами :

— Я грошей ѡтъ васъ не хочу, я ся напю за здорове ваше а вы потому за мов!

Господарь хотячи жидови дати добру науку каже :

— А такъ, — то що иншого!

Коли жидъ вже свѡй килѣшокъ випивъ и налятый килѣшокъ подававъ господареви, вынявъ сей зъ кишенѣ ковбасу, подае жидови и каже :

— Теперъ закусѣть!

А жидъ на тое :

— Ну герсте, коли менѣ ковбаси ѣсти не вѡльно!

— Такъ якъ вамъ не вѡльно ѣсти ковбасы, такъ менѣ теперъ горѣвки пити не вѡльно! и горѣвки не принявъ ѡтъ жида и ногою бѡльше до корчмы не ступивъ, бо повѣдае : Не вѡльно!

О кобы то такъ всѣ християне наслѣдували въ не однѡмъ жидѡвъ а памятали на тѣ слова : менѣ того не вѡльно! Не вѡльно того, що Г. Богъ пѡдъ утратою свои ласки и грозьбы вѣчной кары заказувъ.... Не вѡльно тобѣ завязувати дружбы съ дѣяволомъ, котрогось ся на св.

Крещенію вырѣкъ. Памятай о томъ:
що тобѣ вольно а чого не вольно!....

Для старыхъ и молодыхъ.

Если хочешь уйти мукъ некихъ, то мусишь ся выставити на всякй насмѣшки и кенкованя людей безбожныхъ; мусишь зносити всякй гнетъ и скорбы; сердце твое мае таяти якъ вѣскъ а тѣло твое усмирай постомъ а змысловѣсть твою тримай на поводахъ, слобы она хотѣла взяти верхъ надъ тобою.

Св. Амврозій.

Така єсть задача нашего житя: Черезъ обезсиленя и працю, мольбы и прошенія возрастати въ ласцѣ божой, доки не дѣйдемо до того совершенства, где Бога чистымъ сердцемъ будемъ оглядати.

Св. Августинъ.

РѢКЪ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число четверте.

Накладомъ свящ. А. Джулынского
РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

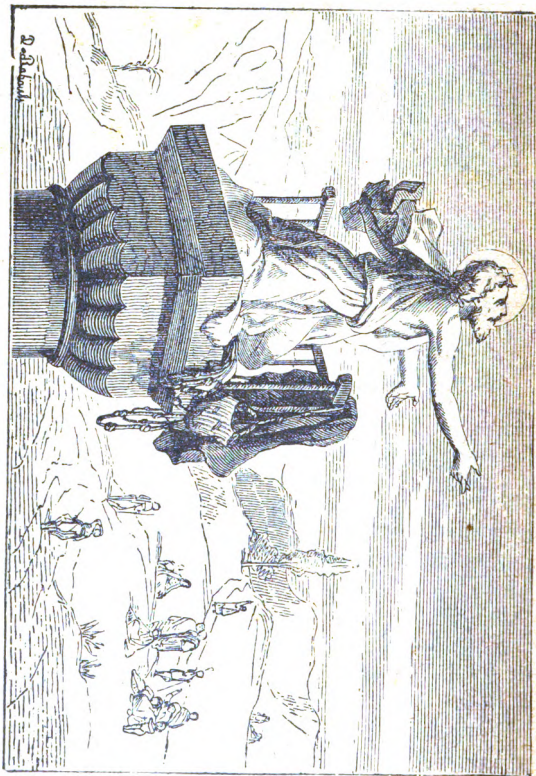
„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“
выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:
по 10 що мѣсяця: 3 вл. 60 кр.;
по 5 що мѣсяця: 1 вл. 80 кр. Поодинокй числа по 3 кр.
— Менше якъ 5 не посылае ся. —

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ І. Лавора передше Н. Джулынского.
1903

Св. Симеонъ Столпникъ.

Воскресеніє.

Чудно нынѣ дзвоны грають,
А тотя ихъ ревшй звуки
Въ глубь душевну проникають
Тай лагодять бѣль и муки!...

*

Любо нынѣ пѣсьи лунае,
— Десь ажъ въ небо ся возносить,
Въ сердце, въ душу чарь вливае
И веселу вѣсть голосить!...

*

Ярко свѣтло свѣтитъ нынѣ
— Мовь то соненько сіяе
И весь вѣрный мѣръ въ святынѣ
Блескомъ своимъ озаряе!...

*

Просто нынѣ ся возноситъ
 Благовонный дымъ кадила,
 И предъ Божій тронъ заноситъ
 Имнѣ вселенной, що ѡтжила!...

*

Що ѡтжила, що повстала
 Зъ сну твердого, зимового,
 Въ зелень, цвѣты ся прибрала,
 Щобъ звитати Творця свого.

*

Що то смерть поправъ ¹⁾ и нынѣ
 Въ блеску, въ славѣ, въ повной силѣ
 Вставъ изъ мертвыхъ, даровавши
 Жизнь всѣмъ сущимъ у могилѣ!..

Свящ. Ф. Юв. Луцкѣ.

---

¹⁾ побѣдивъ.

Читайте, раздумайте и не забуйте.*)

===== (— р —) =====

Человѣкъ сотворенъ на образъ и подобіе Боже: человѣкъ має разумъ и свободну волю и несмертельную душу; ѡнъ родить ся слабоякимъ, но має даръ рости въ силу и ставатись совершеннымъ (досконалымъ); для человѣка держитъ Богъ небо, т. е. мѣстце неувядаемого и вѣчнаго щастія. „О кобы то дѡстатись до того щастія, якого не видѣло еще людске око, о якѡмъ не слышало людске ухо, о якѡмъ не помысливъ еще человѣкъ николи, и яке еще никто изъ людей не предчувствовавъ!“

Въ небо хотѣли бы всѣ люди прійти, бо ктоже не хотѣвъ бы бути щастливымъ? Но чи прійдутъ всѣ люди до неба? На той вопросъ ѡтповѣдь така: *Въ небо прійдутъ люди лишь добріи, чистіи, святіи* (праведніи).

Лихіи, зліи люди не дѡстануть ся до неба.

О добротѣ или злѡбѣ людей рѣшае цѣлковито година смерти: кто умирае

¹⁾ Звертаемъ особенчу увагу читателей на то ноученіе (Ред.).

очищенымъ, добрымъ, праведнымъ, святымъ, прійде до неба, — кто умирае злымъ, нерозкаяннымъ, неочищенымъ, попаде въ погибель, въ пекло.

„Дѣлайте — каже Спаситель — доки есть день, бо коли прійде нѣчь не зможе никто дѣлати“. День — се часъ нашего жита, нѣчь — се часъ цо смерти. Творити спасительнй дѣла, котрй роблять насъ добрыми, святыми, можемъ тѣлько за часъ нашего жита, цо смерти каеня нема. Прото не марнуймо дней жита.

Добре, честне, праведне, святе жите зближае насъ до неба, а зле, грѣшне жите ѳтдалае насъ ѳтъ него.

Я спрактиковавъ таке: добре въ загалѣ подобае ся всѣмъ, а зле не подобае ся, однако въ дивнй спосѣбъ: не одинъ робить самъ добре, и ѳнь любить собѣ то, но если роблять и другй добре, то его то не цокоитъ, такъ, якъ бы тѣлько ѳнь самъ добрымъ хотѣвъ бути. А той, кто робить зле, то ѳнь того самъ не хоче видѣти и не хоче до того признати ся; но если робить кто другй зле, горе ему!

Человѣкъ дѣлающй добре, а не терпящй другого добродѣлателя, есть самолюбомъ; ѳнь плямитъ свою душу грѣхомъ зависти; ѳнь не робить добре ради самого

добра и Христа ради, тѣлько для своей выгоды, чести и славы.

На примѣръ: Одинъ человекъ, богатый зъ дѣда-прадѣда, куповавъ для церкви всякій рѣчи: одного року фелонъ за 60 кор., пѣзвѣйше фану за 50 кор., еще пѣзвѣйше стихарь за 22 кор., а дальше чашу за 80 кор. Якось незадовго потѣмъ выбирало церковне братство нового старшого, церковного брата (провизора). Богачь сдѣлавшій тѣлько доброго для церкви, бувъ певный, що выберуть его провизоромъ. Но сталося иначе: церковный брата выбрали одногласно на провизора человекъ небогатого, но всѣми любленого, тихого, честного, розумного, совсѣмъ тверезого и смиренного. „А тьфу на такі выборы!“ сказавъ богачь mezi своими людьми. „Та защо поставили его провизоромъ? Що зробивъ онъ для церкви? Ничь! Одну лампу за 20 кор. справивъ онъ передъ царскій дверѣ. И за то выбрали его на старшого брата! А я выдавъ на церковный рѣчи близко 300 коронъ, и всео задармо! Люди забули о тѣмъ“.

Вотъ и вылѣзло шило изъ мѣха! Показало ся теперь, въ какой цѣли богачь значный жертвы для церкви робивъ: чтобы зѣстати провизоромъ. А бѣднѣйшій человекъ, не мавшій надѣѣ на почесть прови-

зора, купивъ изъ своего малого имѣнія лишь одну лампу для церкви за 20 кор. для того, бо видѣвъ, що церковь такой лампы потребуе.

„Нехай не знае лѣва твоя рука о томъ, що творить доброго твоя права“, читаемъ поученіе въ св. писанію.

Кто хоче знати, якъ добрій дѣла творити, най прочитае изъ 1. числа „Посланика“ на 1903. рѣкъ исторію про „Праведного Дамяна“.

Въ однѣмъ мѣстѣ принимали власти и всѣ жителѣ съ великими парадами и почестями одного високого, державного достойника. По ѣздѣ достойника пѣйшла вѣсть по мѣстѣ, що достойникъ повелѣвъ старостѣ предложити собѣ имена больше заслуженыхъ осѣбъ для ѣтличенія ихъ якими-то похвалами, надгородами, ордерами. По уплывѣ пару мѣсяцей надѣйшли по правдѣ для гдеякихъ осѣбъ за точве исполненіе обовязкѣвъ грамоты похваль, для гдеякихъ золоті перстенѣ (сигнеты) съ дорогоцѣнными камнями и съ отвѣтнымъ написами, а одень старый, знатный мѣщанинъ, положившій въ молодыхъ лѣтахъ великі заслуги яко градоначальникъ, получивъ золотый крестъ заслугъ. Той золотый крестъ припинавъ старику-градоначальнику самъ староста съ отвѣтною про-

мовою въ присутствію многихъ осѣбъ изъ интеллигенціи и мѣщанства. Старикъ-градоначальникъ принявъ знамя узнанія своихъ заслугъ съ радостію, но безъ всякой гордости, а навѣтъ въ покорѣ, бо повѣдавъ всѣмъ, котрї его съ полученіемъ креста заслуги поздоровляли, такъ: „Если дають менѣ признательнѣсть за мои дѣла, то не виджу въ моихъ дѣлахъ ничь незвычайного, радує мене лишъ то дуже, що єсть такъ много людей, котрї мене любять и менѣ щиро желаютъ. Ачей лучше мати тысячъ прїятелей, якъ одного ворога“.

Тѣлько одинъ панокъ, а трохи и своякъ старика-градоначальника, не порадовавъ ся ѳтличенію его, ѳнъ и заупрямивъ ся не пѣйти поздоровити его, повѣдаючи: „Также не мали кого ѳтличити крестомъ заслуги, та ажъ такого мѣщуха, що до высшой гимназіи не дѣйшовъ, а потѣмъ яко бурмистръ цѣлыми днями по мѣстѣ волочивъ ся! Все, що ѳнъ дѣлавъ, то все дѣлавъ ѳнъ зъ обовязку и за добру пенсію, а заслуги въ тѣмъ нема вїякой. Я учивъ ся много и труджусь темеръ много, а мене никто ордерами не ѳтличає“.

Пѣзнійше, може за якихъ 8—10 лѣтъ, выйшло такъ, що дѣставъ золотый крестъ заслугъ и тотъ панокъ, своякъ бувшого

градоначальника. Ђму припавъ до грудей крестъ заслугъ тоже самъ староста; гдѣ-якій знакомій поздравляли вго съ полученіемъ ѳтличія, но въ загалѣ являлось у него мало поздоровителей. И то злобило вго дуже. Якъ то? Онъ учивъ ся, ѳнъ трудивъ ся, ѳнъ дѳставъ ѳтличіе за заслуги, а ему не приходять всѣ изявити свою радѳсть по тому случаю и благожеланіе. То, що дѣлавъ бурмистръ, не було заслугою, а то, що дѣлавъ панъ-своаякъ, то все заслуга, достойне похвалы, надгорода, ѳтличія и поздравленія!

Гостиняѳсть славить ся межъ людьми ѳтъ найдавнѣйшихъ часѳвъ, н. пр. ѳтъ тогды, якъ гостивъ Богъ съ двома ангелами у Авраама, прото и утворилась приповѣдка: *Гѳсть въ дѳмъ — Богъ въ дѳмъ.*

Гостя належить прийняти честно и щиро. Въ тѳмъ взглядѣ утворилась приповѣдка: Чимъ хата богата, тымъ и приймае, т. зв.: дай гостю то, що твоє имѣніе дати позволяе. Часомъ нема гдечого доброго дома для гостя въ той часъ, коли ѳнъ ненадѣянно явивъ ся, но то обстоятельство не позволяе збути вго чимъ будь, або ничимъ, длятого тѳлько, що въ тѳй хвилѣ того або сего нема, або и совсѣмъ ничего нема! -- Збути гостя

чимь-будь, або ничимь, можна тѣлько въ тѣмъ случаю, если для него ѣдла-напитка и дома нема и нигде дѣстати не можна. Если же хозяинъ (або хозяйка) дому въ совѣсти знае, що для гостя ѣдла-напитка, котрыхъ хвилево дома нѣтъ, легко и скоро въ сосѣдствѣ або въ какой торговлѣ дѣстати, позичити, купити можна, було бы не хорошо и не по людски чимь-будь або ничимь его збути. Марнотравнымъ бути зле и верозумно, но бути скупымъ, негостиннымъ, — се брудно и грѣшно.

Що такъ есть, якъ сказавъ я, учить насъ и св. Евангеліе: *„Кто отъ васъ имать друга, и идетъ къ нему въ полунощи, и речеть ему: друже! дай ми взаимъ (позичь менѣ) три хлѣбы, понеже другъ прійде съ пути ко мнѣ, и не имать чесо предложити ему“* (Лука, зач. 11.). Вотъ и примѣръ! Одинъ господарь дѣставъ гостя передъ пѣвночевъ, но голодного не дававъ его до постели, хотъ и не мавъ дома хлѣба. И що ѡнъ робить? Ото иде ѡнъ къ сусѣду и просить его о три хлѣбы. Честный то и добрый господарь, милосердный человекъ. Онъ исполняе то, о чемъ говорить Иисусъ въ Евангелію на мясопустну недѣлю: *„Я бувъ голоденъ, а вы дали менѣ ѣсти; я бувъ въ дорожѣ, а вы приняли мене въ дѣмъ“*.

Одинъ панъ любивъ дуже гоститись у другихъ, но лишъ тогда, если его высоко, на первѣмъ мѣстци, або близко первого мѣстця, сѣдати просили и дуже величали. Но разъ случилось такъ, що меньше уважавъ господарь дому на всличанія для гонорного пана. И що робить ђнь! Надутый велить закладати ковѣ до своей повозки, а не пращаючись съ господарями дому, тихцемъ уѣзджае. Той панъ любивъ гостей видѣти у себе, но не абы-якихъ: ему подобались гостѣ знатнѣй, а особенно такѣ, ђтъ котрыхъ бѣльшихъ гонорѣвъ або какой помочи надѣявъ ся. Другѣ гостѣ були ему все не на руку, а особенно не любивъ ђнь гостей изъ своякѣвъ (кровныхъ), бо они були ему все якомь чи за простѣй, чи за бѣднѣй, чи за мало паньскѣй, якѣсь не такѣй, якъ чужѣй! Изъ своихъ сродникѣвъ мѣгъ мати у него ласку лишъ той, кто совѣмъ въ его дуду гравъ и его химерамъ пѣдхлѣбывъ. Для доброй славы и хвалы любивъ ђнь чужимъ изъ паньского роду часто зробити подарокъ, прѣятнѣсть, но своимъ и бѣдвымъ не любивъ; стыдавъ ся ихъ, и гнѣвавъ ся, коли они его о що просили. Свята правда естъ въ приповѣдцѣ, що: „близша сорочка, якъ кафтанъ“, но зарозумѣлый и за гонорами убѣгающѣй ся панъ не хотѣвъ

той правды узнавати. Такъ любити своихъ, чтобы про нихъ кривдити чужихъ, николи не годить ся, но не даромъ есть въ нашомъ товарискѣмъ житю сродство, кровне отношеніе и своячество, а даже и сватство и кумовство.

Но тому панови, що такъ любивъ гоститись съ чужими и съ великими гонорами, приключилась разъ неприятна хвиля и се таки у него на гостинѣ. — Одинъ гѣсть-сусѣдъ запытавъ ся его: „Що то за причина, що изъ многихъ вашихъ кривныхъ, о котрыхъ я чувъ, все никого у васъ не виджу?“ На то пытанє почервонѣвъ панъ изъ гнѣву, а по хвилѣ намыслу сказавъ: „На вашъ вопросъ осмѣляюсь не дати ѣтповѣди, бо васъ впрочемъ моя справа съ моими кривными ничъ не обходить!“

Такъ гордо ѣтповѣвъ панъ на справедливе пытанє, но въ совѣсти бувъ ѣвъ добре укараный за нещирѣсть для своихъ.

Подѣбно дивныхъ людей, якъ той панъ, буває на свѣтѣ много, протѣ не ѣуде заразъ добре на свѣтѣ, ѣо мають злї люди себе за добрыхъ; не хотятъ себе пѣзнати, а хотя хвилями увидятъ на собѣ зле, не хотятъ въ своей зарозумѣлости и гордости розкаяться и исправитись.

Кромѣ повыше описаныхъ дивныхъ людей, бувають еще и такі, що любять во всякихъ случаяхъ говорити: „А що менѣ до него, до ней, до нихъ, до кого! Не стараюсь я у никого о ласку, о помощь, нехай викто ѓть мене ничь не вымагає; не хочу я, щобы мавъ кто взглядь на мене, то не хоче ся менѣ мати взгляду на другого; не поїду я тамъ, не поїду; не сяду такъ и скажу якъ выпадає, тѣлько такъ сдѣлаю, якъ си хочу, щобы менѣ добре було, — кождый нехай дбає о себе, а я дбаю о себе!“

И чи може такіи чоловікъ называтись людянымъ, честнымъ, добрымъ християниномъ и хорошимъ членомъ людского общества? Нѣтъ, не може, бо въ немъ нема любви ближняго, нема чоловікколюбія, сердечности, щирости, щедроты, пріязни, нема милосердія, безъ котрого чоловікъ недостойнъ себе, своего людского и християньского званія.

Одинъ господарь бувъ собѣ такимъ самолюбомъ, що не дбавъ про никого, лишь про себе, и бувавъ, гостивъ ся лишь съ тими, съ котрыми мусѣвъ. Коли зывавъ въ церкви священникъ ко подаянію жертвъ то на Евангеліє, то на фелонъ, то на плащеницу, то, хоть ссыповали другіи люди грошикъ на тацу, ѓвъ за ихъ при-

мѣромъ не ишовъ, и каждый разъ ничъ не давъ, повѣдаючи: „На церковній потреби дамъ я лишъ то, що по обрахунку конкуренційнѣмъ буду мусѣвъ дати. А если священникъ не має грошей въ касѣ, то най не купуе рѣчей и най обходить ся тымъ, що въ церкви есть“. Коли заходили до его хаты собирателѣ грошей на чужій церкви, або собирателѣ грошей на шпиталѣ, на бѣдныхъ ученикѣвъ; або если приѣхавъ просити его о приколотокъ, або якій другій даръ погорѣлый чоловѣкъ, то не давъ ѣмъ николи и одного шелюга, и говоривъ: „Я никого о ничъ не прошу, нехай не просить никто и мене о ничъ!“ Якъ не давъ и не помѣгъ никому самъ господарь, такъ робила и его жена, по трохи изъ боязни передъ мужемъ, а по трохи и длятого, що стала вѣрити, що безъ людей обѣдетъ ся. Тѣлько мати его, если могла, подава въ небытности его просителямъ запомоги гденцо. Она говорила неразь сынови: „А если бы ты погорѣвъ, то не потребовавъ бы ты просити людей о помощь?“ — „Нѣтъ, не потребовавъ; ѣтъ огня, якъ и ѣтъ граду есть ассекурація“ — ѣтповѣдавъ господарь гордо. И по правдѣ ассекуровавъ ся ѣмъ старанно. Но одного разу, коли прислала ему агенція пригадку поновного прислана

належитости на ассекурацію будынкѡвъ, ѡтвелось ему то дѣло про всякій интереса такъ дуже, що минувъ вже цѣлый мѣсяць, якъ выйшла ассекурація, и нечаянно взявъ ся въ его стодолѣ зъ ѡтки-то огонь въ ноци, а за пару годивъ погорѣли его всѣ будынки до тла (до споду)! И мусѣвъ господарь самолюбъ проситись на самый передъ въ комбрне. Пѡзнѣйше мусѣвъ ѡнъ просити людей о даръ дерева и о помѡчь привоза дарованого дерева. Довго не хотѣвъ гордый самолюбъ ити просити помощи у людей, бо чуло его сердце вину немилосердія для ближнихъ, но въ кѡнци перемогла конечнѡсть и жажда нового выгѡдного жита и ставъ ѡнъ просити о дерево и о возы по дерево, а потѡмъ еще о приколотки на пошите будынкѡвъ. — А люди, хоть знали его нещире сердце, не вертали камень за камень; они подавали ему що могли, и такъ научили его бути милосерднымъ, людянымъ, якъ каже Спаситель: *„Будьте убо милосерднѣй, якъ и Отець вашъ Небесный милосерднѣй естъ“*.

Св. Симеонъ Столпникъ.

На границѣ Киликіи и Сиріи находилось село Сисанъ, въ котрѣмъ около року 380. жило одно христiянське супружество: мужъ Сусотiонъ, а жена Марта. И поблагословивъ ихъ Господь сыномъ, которого они на св. крещенiю назвали Симеономъ. Були то люди прости, не ученi, занимавшi ся земледѣльствомъ, однако своего сына выховували строго пѣсля христiянськихъ наукъ. Якъ Симеонъ пѣдрѣсь, пасъ вѣвцѣ своего отця и учащавъ пильно до церкви. Будучи уже 13-лѣтнимъ хлопкомъ, зайшовъ одного дня въ церковь, где учувъ евангелiе, называюще блаженными, щастливыми бѣдныхъ, плачущихъ, кроткихъ, чистыхъ сердцемъ и запытавъ стоявшего коло него старика, що властиво значать перечитанi, евангельскi слова. Старикъ пѣзнавши невинну душу Симеона, начавъ его поучати, що молитва, слезы, покоря и терпеливѣсть то найпевнѣйша дорога до правдивого щастя и що въ удивенiю можна найлучше и найскорѣйше укрѣпити ся въ честнотѣ и праведности. Симеонъ, перенявшись наукою того старика, не повернувъ уже до родительского дому, но удавъ ся до одного изъ нахо-

дившихъ ся въ окрестности монастырей, которою игуменомъ бувъ блаженный Тимотей. Тутъ, упавши передъ монастырскими воротами, ѡнь лежавъ безъ стравы и питя кѡлька дней. Осмого дня попытавъ его игумень, звѣтки приходитъ, куда иде, якъ ему на имя и чи не допустивъ ся якого великого грѣха?

— Называю ся Симеонъ — ѡтповѣвъ смиреннымъ голосомъ хлопчина — и я не допустивъ ся ніякого злого дѣла, но желаю служити Богу всемъ усердіемъ; помилуй прото мене грѣшного и позволь менѣ ввѣйти въ монастырь, щобы тутъ спасти душу ѡтъ свѣтовой погибели.

Игумень Тимотей, видячи въ немъ Боже званіе, взявъ его за руку и попровадивъ въ монастырь, говорячи къ братіи:

— Учѣтъ его обычаю иноческаго и правилъ монастырскихъ!

Поступивши въ монастырь, Симеонъ всемъ повиновавъ ся, всемъ услуговавъ, и въ короткомъ часѣ цѣлый псалтырь умѣвъ на память. Въ 18-мъ роцѣ житя бувъ уже отличнымъ инокомъ, а строгимъ своимъ житемъ перевысшавъ всехъ другихъ.

Десять лѣтъ уже перебувавъ Симеонъ въ монастырѣ. Горяча молитва и строгій пость выдавались ему еще мало-спася-

тельними для души дѣлами; онъ задумавъ поодати свое грѣшне тѣло жестокимъ мукамъ, хотячи бути ученикомъ такимъ, якъ его учитель. Игумень, видячи що Симеонъ, мимо его ѡтцѣвскихъ напомниманій, не переставъ надъ силы утомляти свое тѣло, приказавъ ему опустити монастырь, сказавши ему на дорогу, що Господь не требує того, щобы чоловѣкъ самъ свое тѣло такъ дуже мучивъ.

Выйшовши изъ монастыря, блукавъ ся Симеонъ въ горахъ и въ пустынѣ, ажъ въ кѡнци прійшовъ на гору недалеко села Таланисса и тутъ найшовъ малу келію въ скалѣ, въ котрѡй въ молитвахъ и постахъ черезъ три роки перебувавъ. По трехъ лѣтахъ опустивъ Симеонъ тую келію и удавъ ся на верхъ високои горы, где пѡдъ голымъ небомъ, молячи ся и постячи, перебувавъ. Слава его имени и его строгого житя розбѣйшла ся на всѣ стороны, и люди, не лишъ христіане, но также и погане, начали горнути ся до него: одні съ слабыми, другі же съ ивними потребами. И Симеонъ помагавъ всѣмъ и всѣ съ радостію ѡтходили ѡтъ него, прославляючи Бога; а коли вкѡнци таке множество людей стало приходити до него, що начали задовольнятись уже тымъ, если мѡгъ одинъ или другій хотя доторкнути

ся его, задумавъ ѓнь позбути ся такого почитаня, поставивши въ р. 423 столпъ шѣсть локоть высокій, а на немъ тѣсну комѳрку на два лѳктѣ, где въ молитвахъ и постѣ проживавъ. Бувъ ѓнь прѳто первымъ „Столникомъ“. Съ часомъ выставивъ собѣ вышій столпъ, а еще пѳзднѣйше высокій на сорокъ локоть, на котрѳмъ до 30 послѣднихъ лѣтъ своего житья перепровадивъ. Тутъ перетерпѣвъ той прѳщодобный мужъ много и ѳтъ злоты и студени, и ѳтъ спеки; стравою же его була мочена сочевица, а за напитокъ служила ему чиста вода.

За сей часъ дѣялось много чудесъ на семь мѣстци. Нарѳдъ прѳто, навѣтъ изъ найдальшихъ сторонѣ, носѣщавъ его великими толнами и ѓнь всѣмъ подававъ раду. Неразь почувши, що котрый изъ монархѳвъ пригнетаетъ христїанъ въ своей державѣ, переказувавъ до него, чтобы залишивъ зло творити, бо его постигне неминуемый гнѣвъ Божїй. Такъ посылавъ Симеонъ до царя Теодосїя и до его жены Евдокіи, чтобы ихъ навести на праведну дорогу.

Мусѣвъ то бути дуже трогательный видъ, коли одного дня мати его Марта, котра 27 лѣтъ о немъ ничего не чула,

явила ся підъ столпомъ и съ слезами въ очахъ поглянула на свого сына.

— Мамо! — сказавъ Симеонъ изъ столпа до неї — успокойте ся, тамъ во вѣчности увидимъ ся зновъ!

Мати, почувши такі слова изъ устъ свого сына, начала просити Господа, щобы позволивъ ей розстатись съ симъ свѣтомъ. Господь выслухавъ ей молитвы и она упокоилась въ кѣлька дней при столпѣ. Симеонъ побачивши неживу матеръ, поручивъ ей душу Господу.

Марта почитае ся святою, а память ей празднуе наша св. церковь 1-го вересня разомъ съ памятію ей сына, св. Симеона.

Симеонъ умеръ 480. р., маючи якихъ сто лѣтъ. Про его смерть розказуе его ученикъ Антоній слѣдующими словами: „Була то пятниця. О звычайнѣй порѣ собравъ ся народъ, щобы послухати науки свого отця. Однако народъ ждавъ даромъ, Симеонъ не выходивъ изъ своєї келіи. Минула субота, настала и недѣля, а Святого никто не видѣвъ. Тогда то я, отворивши дверѣ, побачивъ, що ѣнь стоить и здавало ся менѣ, що ѣнь молить ся. Я промовивъ до него: „Отче, нарѣдъ уже третій день жде, щобы почути твоє слово“. Но старикъ не рушивъ ся. Я приближивъ

ся до него, поцѣловавъ его въ руку и повторивъ мою просьбу. Які-же я здивовавъ ся, коли наразъ я побачивъ, що его цѣле тѣло уже заkostenѣло. Заплакавши щиро и не говорячи никому ни одного слова, пѣшовъ я до мѣста Антіохіи, щобы дати знати тамошному патріарху, Мартирію. Патріархъ въ сопроводѣ двоихъ епископѣвъ и численного духовенства пѣшовъ въ торжественномъ походѣ на тоє мѣстце, где умеръ св. Симеонъ“.

На вѣсть о кончинѣ св. Симеона собралось множество народа и монаховъ изъ численныхъ окрестныхъ монастырей. Патріархъ съ вѣрными, взявши честнй мощи угодника Божого, занесли до Антіохіи, где имъ цѣле мѣсто вышло на стрѣчу, и зложили въ церквѣ, где при гробѣ его дѣяли ся великій и премногій чуда. По кѣлькохъ лѣтахъ жителѣ Антіохіи построили церковь въ честь того преподобного Симеона Столника и тутъ перенесли святій мощи его. На мѣстци зновъ тѣмъ, где стоявъ столпъ св. Симеона, построено крестообразну и величаву церковь также во имя его, а при ней основано великій монастырь. И тутъ дѣяли ся также розличнй чуда.

НАШЬ ОБРЯДЪ.

Юліанъ Дзєровичъ.

(Дальше).

40. Пыт. Що означає символично той входъ на „Свѣте тихій“?

Вѣдп. Входъ сей означає приходъ Іисуса Христа, бо отворяють ся царскіи дверѣ и вже до кѣнца вечернѣ не замыкають ся. Священникъ самъ означає Іисуса Христа, а свѣщеносцѣ, що идуть передъ священникомъ означають, що Іисусъ єсть свѣтло свѣтла (свѣтъ міру), просвѣчаюче всѣхъ людей.

41. Пыт. А що робить священникъ по входѣ, пѣдчасъ сѣваня пѣсни „Свѣте тихій“?

Вѣдп. Священникъ кадить престоль, иконостасъ и людей, и вертає назадъ черезъ царскіи дверѣ правити дальше передъ престоломъ вечерню.

42. Пыт. А що означає се кадженє?

Вѣдп. Се кадженє означає ту благодать Божу, котра зъ приходомъ Христа прійшла на свѣтъ.

43. Пыт. Що слѣдує по тѣй пѣсни „Свѣте тихій“?

В ѡ д п. По укѡнченю сеи пѣсни священникъ завзываетъ зновъ до уваги словами: „Воньмимъ! Миръ всемъ! Премудрость воньмимъ!“ а пѣвцѣ сиѣвають прокимень.

44. Пы т. Які суть деннї прокимены?

В ѡ д п. Деннї прокимены суть:

Въ субботу: Господь воцариса (ставъ царемъ), въ лѣпотѣ (въ красу) облечеся.

Въ недѣлю: Се нынѣ благословите Господа вси рабы (слуги) Господни.

Въ понедѣлокъ: Господь оуслышитъ мя, егда воззовѣ къ Немѣ.

Въ вѡвторокъ: Милость Твоя Господи поженетъ мя во вся дни живота моего.

Въ среду: Боже, въ имя Твое спаси мя, и въ силу Твою сѣди ми.

Въ четверъ: Помощь моя отъ Господа сотворишаго небо и землю.

Въ пятницу: Боже заступникъ мой вси Ты, и милость Твоя предкаритъ (выйде на стрѣчу) мя.

45. Пы т. Що слѣдуетъ тецерь, коли всть всенощне?

В ѡ д п. По прокименѣ слѣдуютъ на всенощномъ пареміи.

46. Пы т. Кѡлько тыхъ паремій читавсь?

В ѡ д п. Звычайно читаеь ихъ три.

47. Пы т. А що слѣдуе по пареміяхъ (взглядно по прокимевѣ)?

В ѡ д п. Теперь слѣдуютъ двѣ ектеніи, найперше сугуба, потому просительна, а mezi ними отся молитва: „Гподоби (позволь) Господи вечеръ сей безъ грѣха сохрании см (перебути) намъ. Благословенъ вси Господи Боже отецъ нашихъ, и хвально и преславлено имя Твое во вѣки. Буди (найбуде) Господи милость Твоя на насъ, якоже оуповахомъ (надѣялись) на Тя. Благословенъ вси Господи, научи насъ оправданіемъ Твоимъ. Благословенъ вси Владыко, вразуми насъ оправданіи Твоими. Господи милость Твоя во вѣки, и дѣла рѣкъ Твоею не призири (не погорди). Тебѣ подобаетъ (належитъ ся) хвала. Тебѣ подобаетъ пѣніе, Тебѣ слава подобаетъ Отцъ и Сынъ и Св. Духъ, нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ. Аминь.

48. Пы т. О що молимъ ся въ тѡй молитвѣ?

В ѡ д п. Въ тѡй молитвѣ якъ и въ слѣдующѡй по нѣй, котру священникъ тайно читае, молимъ Господа Бога, чтобы сохранивъ насъ въ вечеръ сей безъ грѣха и надходячу нѡчь вѡдъ всякого врага и супротивности, вѡдъ помыслѡвъ суетныхъ и похотій неприязненныхъ.

49. Пыт. Що слѣдує по той тайнѣй молитвѣ священника ?

Вѣдп. По тѣй тайнѣй молитвѣ, котру священникъ попереджає благословеніємъ вѣрныхъ: Миръ всѣмъ и завѣзанемъ до цокловеня головы: „Главы вшы Господски приклонитъ“, слѣдуютъ *Стихиры стиховнѣ* (гляди выше) и молитва Симеона Богопримця.

50. Пыт. Котра то есть та молитва ?

Вѣдп. Се та молитва, котру выгососивъ св. Старець Симеонъ, побачивши Иисуса въ храмѣ Іерусалимскѣмъ. Ось она: **Нынѣ отпѣщавши раба Твоего Блудыко по глаголю (пѣсля обѣтницѣ) Твоему со миромъ, яко видѣста очи мои спасеніе Твое, вже вси оуготовалахъ предъ лицемъ всѣхъ людій, свѣтъ къ откровенію языковъ, и къ славу людій твоихъ Израила.**

51. Пыт. Задля якои причины умѣщена ся молитва при кѣнци вечерни ?

Вѣдп. Та молитва есть тутъ дуже отвѣтна, бо конецъ дня каждого повинень намъ пригадувати конецъ житя нашего, на котрый мы такъ повинны бути приготованъ, якъ Симеонъ, котрый просивъ самъ о смерть, бо вже бачивъ Спасителя свѣта.

52. Пыт. Що слѣдує теперь ?

В ђ д п. Теперъ слѣдує: Трисвятов, Отче нашъ и Тропарь дня.

БЗ. Пы т. А чимъ кѡнчить ся вечерня?

В ђ д п. Вечерня кѡнчить ся: 1) завѡзванемъ священника словами: „Премудрость“ до людей, щобы возвеличили еще разъ передъ выходомъ Пречисту Дѣву, словами: Честнѣйшю Херѡкимъ и славнѣйшю безъ сравненїа Герафимъ. безъ истлѣнїа Бога Слова рождшю, свѣщю Богородицѣ тѣ величаемъ; 2) завѡзванемъ священника, щобы принесли и Господу честь и славу, словами: Слава Тѣбѣ Христе Боже оупоканїе наше слава Тѣбѣ; на що народъ вѡдповѣдає малымъ славословіемъ: Слава Отцѣ и Сыну и св. Духу и пр. и просить о помилуванє у Бога и благословенїє вѡдъ священника словами: Господи помилуй (3 разы), Владыко благослови; бо безъ милости Божої и благословенїа священника не хочуть розходити ся.

Б4. Пы т. А удѣляє священникъ сего благословенїа?

В ђ д п. Священникъ удѣляє вго Отпустомъ, (гляди выше).

Литїя и благословенїє хлѣбовъ.

Б5. Пы т. Що то всть литїя?

В ъ д п. Литія есть то всенародне, спѣльне, покаянне моленіе, котре вѣдправляе ся не лише на вечерни, але такожь въ часѣ загальныхъ нещастъ и бѣдъ на публичныхъ мѣсяхъ, площахъ и поляхъ, де такожь вѣрній зъ крестами, хоругвами и образами выходятъ.

56. Пыт. Кому приписують установленіе литій?

В ъ д п. Установлене литій приписують св. Іоанну Златоустови, котрый видячи, якъ еретики Аріяне спѣваючи еретичнѣи пѣсни тымъ привлекали на процессіяхъ нарѣдъ до себе, постановивъ, щобы и правовѣрній христіяне збирали ся и спѣвали свои православнѣи пѣсни и се помогло, а звычай сей вкорѣнивъ ся на вѣчнѣи часы въ церквѣ.

57. Пыт. На котрѣмъ мѣсци въ вечерни злученѣи зъ всенощнымъ приходитъ литія?

В ъ д п. Литія приходитъ межи ектевнѣю просительною, по тайнѣи молитвѣ священника, а стихирами стиховными.

58. Пыт. Де править ся литія на вечерни?

В ъ д п. Литія на вечерни править ся въ прѣтворѣ церкви.

59. Пыт. А чому править ся литія въ притворѣ церкви ?

Вѣдп. Литія править ся тому въ притворѣ, щобы оказати наше покаянiе и смиреннѣсть передъ Господомъ Богомъ ; бо мы немѣвъ бы були недостѣйнии стояти передъ самыми царскими вратами, де перебувае Христось утаенный въ найсв. Евхаристii, тому немѣвъ оглашенный идемъ въ притворъ церкви.

60. Пыт. Зъ чого складае ся литія ?

Вѣдп. Литія складае ся зъ отвѣтныхъ стихирь ; потѣмъ слѣдуе ектенiя, складаюча ся зъ трехъ довгихъ моленiй и одного возгласа, а потѣмъ еще одной молитвы, котру священникъ читае зъ преклоненемъ головы.

61. Пыт. Якъ бере нарѣдъ участь въ литiи ?

Вѣдп. Нарѣдъ стае зъ свѣчами въ пѣвкрузѣ, вѣдъ притвора почавши, ажъ до царскихъ вратъ и за кождымъ прошенемъ ектенiи спѣвае 12 разѣвъ : Господи помилуй.

62. Пыт. А о що то молитъ ся священникъ въ тыхъ ектенiяхъ ?

Вѣдп. Священникъ молитъ ся въ молитвѣ : Спаси люди твоа и т. д. Господа

Бога, щобы спасъ люди свои, щобы за молитвами Пресвятои Богородицѣ и другихъ святыхъ, помиловавъ насъ грѣшныхъ; щобы мавъ въ опѣцѣ начальство духовне и свѣтске. Опѣсля молитъ ся за всяку душу християньску скорбячу, озлоблену, милости Божои и помочи требуючу, за супокѣй цѣлого свѣта, за благостояніе святыхъ Божихъ церквей, за упокой всѣхъ почившихъ Отцѣвъ и братьей нашихъ.

63. Пыт. А якій есть змѣсть молитвы, котру священникъ читае съ приклоненемъ головы?

Вѣдп. Священникъ удѣливши благословеніе словами: Миръ всѣмъ и завѣзвавши, щобы вѣрніи свои головы приклонили, читае голосно молитву, въ котрѣй просить, щобы многомилостивый Владыка и Господь нашъ Іисусъ Христосъ, за молитвами Пречистой Владычицѣ нашей Богородицѣ, св. Ангелѣвъ, св. Іоанна Крестителя, св. Апостолѣвъ, Мученикѣвъ, св. Отцѣвъ и всѣхъ Святыхъ, благопріятною сотворивъ молитву нашу, даровавъ намъ оставленіе грѣхѣвъ, вѣдогнавъ вѣдъ насъ всякого ворога и супротивника, умиривъ жите наше и спасъ душѣ нашихъ.

64. Пыт. Що дѣлае священникъ по вѣдправленѣй литіи?

В ђ д п. По вѡдправленѡй литіи входить священникъ въ храмъ и остае передъ тетраподомъ ажъ до благословенія хлѣбѡвъ.

65. Пы т. Коли благословить ся хлѣбъ и прочіи-плоды ?

В ђ д п. Хлѣбъ, ишениця, вино и елей благословить ся по вѡдспѣваню тропаря.

66. Пы т. Зъ вѡдки походить той звычай освящати тѣ плоды ?

В ђ д п. Звычай освящати тѣ плоды пѡшовъ зъ того, що давнѣйше христіане, перебуваючій цѣлу нѡчь на богослуженю, для пѡдкрѣпленя своихъ силъ, въ притворѣ посиляли ся хлѣбомъ и виномъ, котрй въ тѡй цѣли благословенно.

67. Пы т. А чому благословить ся пять хлѣбѡвъ (просфоръ) ?

В ђ д п. Благословить ся пять хлѣбѡвъ длятого, що Іисусъ Христосъ пять хлѣбѡвъ въ пустыни умноживши поблагословивъ.

68. Пы т. А о що молить ся священникъ при благословенію тыхъ дарѡвъ ?

В ђ д п. Священникъ молить Бога, щобы тѣ дары умноживъ въ тѡмъ мѣстѣ (тѡмъ селѣ) и цѣлѡмъ свѣтѣ, та щобы вѣрныхъ вкушающихъ вѡдъ нихъ освятивъ.

69. Пы т. Що дѣлае священникъ по освященю дарѡвъ ?

В ђ д п. Священникъ вертае въ олтарь и править вечерню до кѣнца.

70. Пыт. Чимъ кѣнчитъ ся вечерня, коли мае наступити всевоцне?

В ђ д п. Вечерня не кѣнчитъ ся тодѣ отпустомъ, лише священникъ благословеніемъ святой тройцѣ: „Глава свѣткѣй единосѣщнкѣй, животворящей Тройци и пр. начинае Утреню.

Исправленіе ошибокъ.

Въ 3. числѣ „Мис. кн.“, въ статіи „Церковъ въ Папортнѣ“ мае бути на стр. 19. въ ст. 5. ѡтъ долу вмѣсто „создану“ слово: создана, — а въ ст. 2. треба додати по словѣ „кладбища“ занятую, и змѣнити въ ст. 1. слово „замкнено“ на слово: замкненого. На стор. 25. мае бути въ ст. 2. зъ горы вмѣсто „Красѣнскимъ“ слово „Красѣнскимъ“, а на стор. 26. въ ст. 9. ѡтъ долу вмѣсто листопада слово: вересня.

Г. А. П.

Рѣкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

• Число пята.

Накладомъ свящ. Л. Джулынского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ **каждого мѣсяца** и стоятъ **рѣчно:**

по 10 що мѣсяца: 3 вл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяца: 1 вл. 80 кр. Поодинокѣ числа по 3 кр.

— Менше якъ 5 не посылае ся. —

ПЕРЕМИШЛЬ.

**Зъ печатнѣ „Удѣловой“ подѣ варядомъ І. Лавора,
1903.**

За всѣхъ молишися Благая.

Мѣсяць Маріи.

Коли Пречиста Дѣва посѣтила свою тѣтку Єлисавету, закликала тая Божимъ духомъ вдохновена зъ радостію и подивомъ: „Благословена ты въ женахъ, и благословенъ плодъ чрева твоего. И откуда мнѣ сіе да прійдетъ мати Господа моего къ мнѣ“ (Лука 1, 42, 43). Въ отвѣтъ на сей гарный привѣтъ Мати Божа воспѣла ту чудну пѣсню покоры и смиренія, котру тецерь спѣваемъ на утренѣ, а котра зачинаєсь словами: „Величитъ душа моя Господа“ — най хвалить душа моя Господа — и возрадова ся духъ мой о Бозѣ

Спасѣ моемъ! яко призрѣ на смиреніе рабы своея: се бо отъ нынѣ ублажать мя вси роды“. (Лука 1. 46—48).

„Водъ нынѣ будутъ мене величати, хвалити, ублажати всѣ люди!“ Дѣйстно пророчі, боговдохновенні слова, котрі въ тѣй самѣй хвилѣ, коли були сказані, вже були сповнені и водъ того часу безъ перестанку сповняють ся, и будутъ сповняти ся до кѣнца свѣта. Минувшѣсть Марію хвалила, тецѣрѣшнѣсть величае и будучнѣсть буде ублажати. Не минуло одного року, одного мѣсяця, одного дня въ всѣхъ девятьнайцяти столѣтяхъ, щобы не сповняли ся тѣ слова Пречистой Дѣвы. И якъ довго еще сей свѣтъ стояти буде, нехай се будутъ и тысячѣ нѣ міліоны лѣтъ: нѣ хвильки такой не буде, щобы хвала Бѣ мала заговкнути, устати.

Се була дуже побожна гадка, мѣсяць Май, мѣсяць зеленѣ, мѣсяць цвѣтѣвъ и вонѣ, мѣсяць воскресаю-

чихъ надѣй и тревоги заразомъ, чи тѣ надѣи сповнятъ ся — присвятити Пречистой Дѣвѣ Маріи. Бо и Марія се цвѣтъ, цвѣтъ найкраспій на нивѣ вѣчнои весны, якъ сама се каже: „азъ цвѣтъ польный, и крѣнь удольный“. (Пѣсн. 2, 1.) Марія цвѣтъ духовный. Чистота Еѣ робить подобною до лиліи. Цвѣтъ лиліи есть бѣленькій, бѣлый якъ свѣтъ, бѣлѣйшій надъ всѣ цвѣты; а коли до него руку приложити, здае ся дрожати. Такъ и Марія найчистѣйша есть, непорочна, безгрѣшна, Невѣста неневѣстная, Цариця Дѣвиць; дрожала и трясла ся при словахъ Архангела. Фіялка се ознака Еѣ покоры, бо якъ фіялка хочъ гарно пахуча крысь въ травѣ, такъ и Марія, хочъ богата въ чесноты, вела жите свое въ уккрытю, тихо въ Назаретѣ, а коли зѣстала одарена найвыжшою гѣдностію, Материнствомъ Божиимъ каже въ покорѣ: „Се раба Господня“. Вѣрность Еѣ, робить Ю

подбною до незабудки. Незабудка се цвѣтъ, котрый найдовше красить землю, а зорванный — въ водѣ дае ся довго удержати, и длятого есть символомъ, ознакою приязни. Такъ и Марія есть вѣрна своимъ слугамъ а зывающихъ Ю на помѣчь не опускае нѣколи. Гѣднѣсть Маріи и цѣла Еѣ повага и краса дѣлають ю подбною до рожѣ. Рожа се царица цвѣтовъ; барва Еѣ прекрасна и запахъ пречудовый. Такъ и Марія то всѣхъ Святыхъ Царица, святѣйша надъ всѣ сотворѣня, окраса неба и землѣ; блескомъ и запахомъ чеснотъ Своихъ, Своею любовію, жите людямъ веселить, и небеснымъ ликамъ упріемняе.

Не давне се богослужене, а вже такъ оно всюды приняло ся, такъ всюды розширило ся, такъ милымъ нашему сердцю! Его початки сягають трохи больше якъ одно столѣтіе. Зъ водки оно взяло ся? Оповѣдають що при кѣнци сѣмнайцятаго вѣку въ са-

мой столицѣ христiянства въ Римѣ
 почала мала дитина вечеромъ въ Маю
 (1785 року?) громадити ровесникѡвъ
 около себе передъ однимъ зъ числен-
 ныхъ образѡвъ Преч. Дѣвы. украша-
 ючихъ улицѣ римскiй, абы зъ ними
 спѣвати побожны пѣсни въ честь Ма-
 рiи. За прикладомъ дитины пошли и
 старшiй и цѣлый мѣсяць збирали ся
 передъ образами Преч. Дѣвы укра-
 шеными цвѣтами и лампами. Зъ у-
 лицѣ перейшло оно старанемъ осо-
 бенно священника Лямолиа до цер-
 квей а зъ Риму и Италиі дѡстало ся
 оно и до иныхъ краѣвъ и вже
 близко дваццять лѣтъ гомонять и
 нашi рускi церкви спѣвомъ прекра-
 сного Молебна въ честь Пречистой
 Дѣвы. А св. отецъ Пiй VII. побла-
 гословивши его надавъ ще и вѡдпусть
 300 дневный за кождый день въ мѣ-
 сяцю тымъ, що се богослужене въ
 церквѣ або въ дома у себе вѡдпра-
 вляютъ а повный вѡдпусть разъ въ
 мѣсяць тымъ, що прiймуть св. Тайны

Покаянія и Евхаристіи, и помоять ся въ намѣреню св. Отця.

Тому витай мѣсяцю Маю, мѣсяцю Маріи! Ты для насъ мѣсяцемъ радости. Каждый чоловікъ має свои пріятности, уподобаня, свои радости. Одинъ тѣшитъ ся грошемъ, другій почестями и гонорами, иншій має уподобане въ забавахъ и розрывкахъ, а е и такі, котрымъ найбільшу радость справляє грѣхъ и порокъ! — Вы-жь мои Возлюбленні — вы жь дѣти Маріи выбрали собѣ найкрасшу утѣху, радость о Господѣ! Нема чистѣйшой, благороднѣйшой, солодшой радости надъ ту радость. Нѣкто вамъ еѣ не забере, жадне нещасте вамъ еѣ не зничить. Коли навѣтъ помремъ то она зѣйде зъ нами въ грѣбъ, поде зъ нами передъ Бога, стане зъ нами на судъ. А коли Богъ нашою радостію, то и все то мусить насъ тѣшити, що есть близко Бога и до него веде. А ктожь ближше Бога, кто зъ нимъ тѣснѣйше злученый якъ не Пр

Дѣва? Тому ктожь по Бозѣ буде нашою найбольшою радостію, утѣхою, осолодою якъ не Прч. Дѣва Марія? А мѣсяць Май се Мѣсяць Єѣ, не буде-жь вѣнъ насъ тѣшити, коли вѣнъ наставъ, не буде радувати коли на-спѣвъ?

Витай намъ мѣсяцю Маю, бо ты будешь и мѣсяцемъ по дяки нашси. Безъ сумнѣву що по Бозѣ вѣкому не завдячуемъ тѣлько добродѣйствъ якъ. Прч. Дѣвѣ Маріи. Може ты роками цѣлыми перебувавъ въ грѣшнѣмъ станѣ, въ тяжкихъ грѣхахъ, и наразѣ учувъ ты якесь обмерзѣне передъ грѣхомъ, ты настрашивъ ся о судьбу твоєи души, пошовъ до сповѣди и примиривъ ся съ Господомъ Богомъ. Зъ вѣдки се щасте? — Чи помилюсь, коли припишу его ходатайству Прч. Дѣвы? — Або коли ты доси еще такій щасливый, що до теперь заховавъ одежу невинности надягнуену еще при св. крещенію, чи не можешь ты сю ласку приписати

Преч. Дѣвѣ? — А то що ты тѣлько разѡвъ побѣдивъ дїавола въ покусѣ, що найшовъ розраду въ мѡлитвѣ и жаль при сповѣди: не походить то все вѡдъ Марїи!

А коли-бъ мы себе близше знали, то сто разъ бѡльше нашли бы мы ласкъ, та добродѣйствъ, котрѣ мы то менше, то бѡльше маемъ завдячити опѣцѣ материньскої Марїи и коли-бъ мы навѣтъ то все поминули то одного годѣ менѣ не згадати: се Іисусъ Христось! Черезъ кого Вѡнъ до насъ прїйшовъ? Лише черезъ Марїю, бо черезъ зѡволене Єѣ зѡйшовъ Вѡнъ зъ неба, воплотивъ ся отъ Духа свята и отъ Марїи Дѣвы вочеловѣчивъ ся. А коли Она намъ Іисуса дала, не дала жъ Она намъ всего, всего? И жите тысячь лѣтъ довге за коротке було-бъ, щобы Єѣ достойно подякувати. Тожъ мѣсяць Май дае намъ случайнѡсть бодай въ якѡйсъ сотнѡї, тысячнѡї части высказати свою по-

дяку. Чи насъ то не повинно радувати?

Витай намъ мѣсяцю Маю, ты мѣсяцю нашихъ просьбъ! Колибъ Марія тутъ мѣжь нами зъявилась въ видимой постати и засѣла отъ тутъ на престолѣ, та допустила насъ до себе зъ нашими мольбами и просьбами — то що бы мы робили? Чи мы бы мовчали? Чи нѣчого бы вѣдь Ней не просили, не бажали? ( ) нѣ, мы мали бъ просьбъ подостаткомъ. По-неже душа важнѣйша вѣдь тѣла, то мы прійшли бы зъ просьбами о благо нашої души. А чи ихъ мало? Грѣшники мають просити о увѣльнене вѣдь вѣчної неволѣ грѣха. Початкуючій въ добромъ о вытрвалѣсть въ добромъ. Борючій ся зъ покусами о помѣчь противъ дїавола. Праведники о помѣчь „да не падуть“ а навѣть святї мають свои просьби: „да святятъ ся еще!“

Душа се перша рѣчь але не по-

слѣдна. Мы маемъ и тѣло зъ его потребами. Може неодень зъ васъ хоровитый. День за днемъ, рѣкъ за рокомъ минае въ хоробѣ, въ ослабленю. Неодень зновъ носить може зародокъ тяжкою слабости. Иншій зновъ мае тяжкѣ думки на серцю, якась тревога опанувала его душу: иншій зновъ не находятъ працѣ, зарѣбку, хотъ побивають ся за ними, якъ рыбка за водою. Суть певно и такѣ мѣжъ нами, що мають хорого батька, слабу маму, немѣчнѣ дѣти: зъ тяжкою думкою на серцю видять старцѣ свою зближающу ся щоразъ больше старечу немѣчь!

Якъ рѣльникъ, хлѣборобъ тѣшитъ ся Маемъ, бо росте надѣя на будущій хлѣбъ, на будуче зерно; якъ дитина тѣшитъ ся Маемъ, що подъ зелеными деревами побавить ся, пограе зъ товаришами; якъ хорый тѣшитъ ся, що въ Маю вдихне трохи свѣжого воздуха, огрѣе ся теплыми лучами сонця — такъ и мы дѣти Маріи тѣшмо

ся нашимъ Маемъ, мѣсяцемъ радости
нашой, подяки нашой, просьбъ на-
шихъ!!! Ю. Дз.

Що учитъ свята церковь о Пречистой Дѣвѣ Маріи.

I.

Преблагословенна Приснодѣва Марія
естъ ѡтъ первородного грѣха предохо-
рена и протое непорочно зачата. До-
тычный декретъ Папы Пія IX. звучить:
„Опредѣляемъ, що наука, котра удержуе,
що Преблагословенна Дѣва Марія була
ѡтъ першой хвилѣ своего зачатія за осо-
бенною благодатию и привилеемъ Всемо-
гучого Бога изъ взгляду на заслуги Іисуса
Христа, Спасителя роду людского, ѡтъ
всякого порока первородной вины захо-
вана вѡльною, естъ ѡтъ Бога откровенно,
и мае ся протое всѣми вѣрными крѣпко
и постоянно вѣровати“.

Г. Богъ сказавъ до діавола въ раю: „Вражду положу между тобою и между женою...“ Никто не заперечить, що, вражда mezi діаволомъ а сѣменемъ жены т. е. Христомъ була совершенна и всегдашна и що она не допускае ніякои попереднои пріязни; не булобы сего, колибы Преч. Дѣва Марія хотъ бы одну хвилию підлягала первородному грѣху.

Архангель Гавріилъ поздравляе Пр. Д. Марію словами „благодатная“ або „повна ласки“, що не мѡгъ-бы сказати, еслибы она була хотъ бы одну хвилию скаляна грѣхомъ.

Святї Отцѣ называютъ Марію: непорочною, пречистою, пресвятою.... ставлять Еву въ противоположеню съ Марією тымъ, що Ева була проклята и причиною прокляти, Марія же всесторонно благословенна и причиною благословенія, що все або предполагае, або заключае и якъ найбільше поясняе непорочне Єѣ зачатїе.

Въ нашихъ книгахъ церковныхъ читаемо: „Порока нѣсть въ добротѣ

твоєй Дѣво“.... (8 пѣсць канона богор.); „Прежде зачатія чистая“.... (каѳ. утр. Сѣдал.) „Честнѣйшую Херувімъ“....

Самъ розумъ промавляє за тымъ: Найвысше достоинство Христа Богочоловѣка вымагає того, щобы мать, котра удостоила ся зачати Его ѡтъ Духа св. и породити, була чистою. Подобає бо, щобы мать божа нѣколи не була лишена Богу, и щобы Цариця Ангелѡвъ нѣколи не була пѡдчинена діаволу.

II.

Іреблагословенна Марія позѡстала Дѣвою такожь и по рождествѣ Христа. Се есть догматомъ вѣры.

Коли ангель возвѣстивъ Марію, що Она зѡстане матерію Христа, Она сказала: „како будетъ сіє, и дѣже мужа не знаю?“ Слова тѣ не мали бы змыслу, если бы не свѣдчили о крѣпкѡмъ постановленю або слюбованю, що Она нѣколи не пѡзнає мужа або що всегда заховає дѣвичу чистоту. Супружество съ

св. Іосифомъ було въ части необходимѣ чтобы охоронити Пресв. Дѣву ѳтъ не слави передь людьми. Св. Іосифъ „мужъ праведный“ удостоивъ ся стати тайникомъ и свѣдкомъ надприродного роженя ѳтъ обрученои ему непорочнои Дѣвы Спасителя свѣта.

Спаситель умираючи на крестѣ, поручавъ матеръ свою одному изъ ученикѳвъ, св. Іоанну, чого безпечно не здѣлавъ-бы, если бы она мала у себе мужа або другіи рѳдніи дѣти. Если згадуєсь въ св. письмѣ про братьей и сестрѣ І. Христа, то се не доказує, бо письмо св. дуже часто называє тымъ именемъ близкихъ сродникѳвъ. І. Христось названный „первенцемъ“ а тымъ именемъ означеный въ письмѣ св. всегда тѳлько той, по котрѳмъ и передь котримъ нѣкто не родивъ ся.

Вже пророкъ Ісаія предсказавъ, що І. Христось народить ся ѳтъ непорочнои Дѣвы: „Се Дѣва почнетъ.... Якъ по своимъ Воскресенію ставъ Христось „двери затворенными“ посередь своихъ ученикѳвъ, такъ подѳбно прійшовъ

на свѣтъ безъ поврежденія дѣвчества своєї матери. Христось уподобивъ ся лучамъ сонця, котрї пореходять черезъ шкло и тоеже не нарушають.

III.

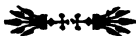
Преблагословенна Дѣва Марія есть правдиво и властиво Богородицею. Се есть догматомъ вѣры.

Св. письмо называе Марію матерію. Господа т. е. Бога. „Откуда мнѣ сіе, да прійдетъ мати Господа моего къ мнѣ“ и св. Єлисавета сказала о Маріи: „исполнися Духа свята“.

Святї Отцѣ называютъ Пр. Дѣву всегда Богородицею.

Подѣбно якъ мать чоловіка называе ся матерію цѣлои особы, а не матерію одного лишь тѣла, длятого, що ѡнъ не отримавъ ѡтъ неи своєї душѣ, такъ справедливо называе ся Марія Богородицею длятого, що Она, хотяй не родила боже естество Слова, родила однакъ того, котрый бувъ Богомъ. Рождене ѡтносить ся до особы. А такъ, якъ въ Христѣ есть

одна особа и то божа, то Пр. Дѣва Марія, хотяй неродила Божество, однако, понеже Христось Богъ-чоловѣкъ пѣсля природы людскои ѡтъ Ней мае свѣй початокъ, естъ правдиво и властиво Богородицею.

О важности знаку креста и молитвы при столѣ.

Коли выходишь зъ дому, не забувай николи перекрестити ся; буде се для тебе пѣдпорю, збруєю и твердинею. Нѣ лихій чоловѣкъ, нѣ внутрѣшня покуса не кидаеь на тебе, коли бачить що ты таку охорону маешь. Знаешь, чимъ сей знакъ и що вѣнъ дѣлае: побѣджае смерть, нищить грѣхъ, выпорожняе пекло, воскрешае свѣтъ. Чи мѡгбысь еще сумнѣвати ся о его силѣ?

Не сумнѣвавъ ся о ней св. Кирилъ коли мовивъ: „кладѣмъ смѣло на собѣ знакъ креста; коли дѣволы его побачать,

пригадуе вѣнъ имъ Розпятото Христа и утѣкають и ховають ся — а насъ лишаютъ въ супокою“. Оригинесъ подѣбно учитъ: „Носѣмъ на нашихъ чолахъ се безсмертне знамя, на видъ котрого дрожать злѣи духи“.

До звичаѣвъ гѣдныхъ захованя по всѣ часы, належитъ молитва передъ и по ѣдженю. Сей звичай походить еще зъ першихъ вѣкѣвъ християнства. Св. Атаназій повѣдае: „Якъ сѣдаемъ до стола и маємо хлѣбъ дѣлити, то робимо надъ нимъ знакъ креста и дякуемо Господу Богу. По ѣдженю вдруге дякуемо Богу, словами: Господь благій и милосерднѣи давь поживлѣне боящимъ ся Его. Слава Отцу и Сыну и т. д.“ Св. Еренимъ такъ каже: Нехай никто до ѣдженя не сѣдае безъ молитвы и не стае безъ подякованя Сотворителеви.“ Св. Іоаннъ Златоустый остро гавить тыхъ, що не слушають того розумного звичаю-права.“ Молѣтъ ся передъ и по ѣдженю. Слушайте сего вы, звѣрятамъ подѣбнѣи, що поживаете даръ

Божій а очей не підносите на руку, що васъ обдаровує“.

И дѣйстно, mezi сотворѣнями на свѣтѣ суть два роды, що ѣдятъ, безъ піднесена мысли до Господа Бога се суть: звѣрята и тотї, що до нихъ подѣбнї; бо помежи чоловѣкомъ що ся при ѣдженю не молить а псомъ есть лише та рѣжниця, що першїй ходить на двоухъ ногахъ а другїй на чотырехъ.

Нехай се никому не выдае ся дивнымъ. Треба знати, що и въ старѣмъ завѣтѣ вже таке право обовязовало людей. Мойсей такъ наказує: „Коли зѣвшь и насытишь ся, благослови Господа“. — Жида вѣрнї сей заповѣди Мойсея заховували при ѣдженю такїй обрядъ: Отець родины въ окруженю дѣтей такъ мовивъ: „Благословень Господь Богъ нашъ, котрого доброта дае страву всякому сотворѣню“. Потому бравъ въ праву руку чашу зъ виномъ и благословивъ словами: „Благословень Господь Богъ нашъ, що сотворивъ виноградъ“ и покушавъ самъ и дававъ другимъ. Подѣбно благословивъ хлѣбъ

и кожду нову страву; въ той отже способъ кожда страва була освящена.

Тѣ всѣ обряды суть тымъ для насъ гѣднѣйшій, що ихъ освятить самъ Сынъ Божій при Тайнѣй вечерѣ.

И въ иншихъ обставинахъ Иисусъ Христосъ, вѣдмавлявъ надъ поживленемъ молитву. Ото коли взявъ въ руки пять хлѣбѣвъ и двѣ рыбы, пѣднѣсь очи до неба, поблагословивъ — и потому роздававъ.

Апостолы наслѣдували свого Божого Учителя во всѣмъ, благословили ѣду, на памятку Его.

Пѣсни якѣ спѣвано по ѣдженю, въ первыхъ вѣкахъ християнства суть доказомъ, якъ старали ся ити слѣдомъ Божого Спасителя. Одна зъ тыхъ старинныхъ пѣсней така: „О Ты, поживу дашь всему, що вѣддыхае, благослови ласкаво тѣ стравы, що ихъ поживаемо. Ты намъ сказавъ, що колибысьмо, ся напили чогось затрѣвного нѣчо злого ся намъ не стане, если взывати будемо Твого имени, бо Ты всь всемогучій. Вѣдойми вѣдъ сихъ стравъ се, що мають здрадливого и шкѣдливого!“

Пѣсня, яку спѣвали по ѣдженю така : „Слава Тобѣ Господи Боже, що насъ живишь вѣдѣ дитинства а зъ нами все що вѣддыхае. Наповни сердца нашѣ радостію, щобысьмо повнѣ були добрыхъ дѣлъ — ради Хряста, Господа нашего, що зъ Тобою и св. Духомъ царствуе вѣ все вѣки. Аминь“. Звычай молитвы при столѣ перетревавъ вѣки и задержавъ ся до нашихъ часѣвъ. Переховуймо его дальше старанно, яко дорогу намятку по Сынѣ Божѣмъ и Его ученикахъ и загрѣваймо другихъ до вѣрнаго си захованя.

Л. Н.

Чи убожество на свѣтъ потребне ?

Греческій, поганьскій писатель *Аристофанесъ* написавъ комедію, въ котрѣй выступае *убожество* и стараесть переконати нѣякого *Кремілюса*, якъ дуже оно до у-

держаня порядку въ свѣтѣ есть потребности. И такъ убожество повѣдае:

— Колибы богатства були на свѣтѣ такъ загальнѣи, що не було бы цѣлкомъ убогихъ, тогда упалибы всякѣ искусства и никто не управлявъ бы умѣтностей... Бо скажи мѣнѣ, кто хотѣвъ бы бути ковалемъ, кравцемъ, шевцемъ, кто робивъ бы цеглы до будовлей и кто бы ставлявъ дома? Кто управлявъ бы землю и кто хотѣвъ бы коло рѣлѣ працювати въ потѣ чола, еслибы бувъ богатымъ?...

На тое повѣдае Кремілюсь:

— Не жури са тымъ, все тое здѣлають невѣльники!

— Але въ якій способъ ты ихъ достанешь? пытае убожество.

— Куплю собѣ ихъ за готовѣ грошѣ!..

— Ба! але кто схоче тогда провадити такую понижающую торговлю невѣльниками, если самъ буде богатымъ? Повѣдаю тобѣ: ты самъ будешь мусѣвъ вѣзтись за кожду роботу, если не схочешь марно загибати. Одно убожество побу-

джае людей до працѣ и заосмотрюе во все державу и цѣлу суспѣльнѣсть...

Такъ подобно мовить и св. Іоаннѣ Злат.: „Колибы устало убожество, то розвязавъ бы ся всякій на свѣтѣ порядокъ. Потреба побуджае всѣхъ до працѣ. Коли бы були всѣ богатѣ, втогда жилибы въ лѣнивствѣ и прійшлабы для всѣхъ загибель.“

Нынѣшнѣ соціалы знайшли бачь инакшу рецепту на убожество, они хотѣлибы роздѣлити всѣ добра земскѣ на *рѣвнѣ части*. Конецъ зѣ той работы бувъ бы такѣй, що *всѣ* мѣсто збогатѣти зъубожѣлибы... Таку рѣвнѣсть масткову дало бы ся хйба тогда осягнути межи людьми, колибы *всѣ* люде мали однаковѣй розумъ, однакову силу, однакову здѣбнѣсть, однаковѣй талантъ... Того николи на свѣтѣ не було и не буде!

Только три дни.

Святыи Вернардъ пѣзнавъ одного чоловѣка, котрый такъ дуже навывкъ бувъ до проклонѣвъ, що якъ самъ повѣдавъ, ніякъ не може повздержатись, щобы не клясти.

Се дуже болѣло святого и ѣвъ просивъ его словами :

— Мѣи сыну, поборюи себе що можешъ а на теперъ повздержи ся ѣтъ проклонѣвъ на *три* дни и зробы то въ честь Пресвятой Тройць!

Чоловѣкъ сей прирѣкъ, не прикладаючи до того великои ваги. По трехъ дняхъ здибавъ святого, а сей пытае :

— Ну и якже тобѣ повелось ?

— Добре, дуже добре, Богъ запласть вамъ, я и самъ не думавъ, що се менѣ удасть ся...

Втогды сказавъ святыи: Отже прошу тебе, повздержи ся еще *три* дни вѣрно, а теперъ въ честь Пресвятой Дѣвы!...

Чоловѣкъ сей прирѣкъ се здѣлати вже раднѣйше и додержавъ слова. Коли по трехъ дняхъ вышукавъ святого, то освѣдчивъ ему, що всего тѣлько оденъ разъ попавъ въ давну навичку. Святыи захоувавъ его до вытревалости и сказавъ лагѣдно: „Теперь зновъ три дни и то въ честь всѣхъ святыхъ.“ По трехъ дняхъ пристуивъ сей чоловѣкъ до св. сповѣди и визнавъ, що за Божю помочію удалось ему позбути ся цѣлковито налогу проклинаня и закѣнчивъ тыми словами: „Понеже я пѣзнавъ, що чоловѣкъ може поправитись, если тѣлько хоче, то вже не на три дни, але на цѣле житє хочу статочно воздержатись ѳтъ проклонѣвъ и Богу цѣлымъ сердцемъ служити.

И додержавъ слова!...

Где щасте?

Въ однѣмъ селѣ живъ одень старецъ, котрый цѣлый свѣтъ вѣкъ бореть ся со всякими противностями, горемъ и несчастемъ але мимо того бувъ всегда веселымъ и николи не варѣкавъ на свою сумну долю.

Одень зъ его приятелѣвъ дивувавъ ся сему его щасливому розположеню и запытавъ его одного разу, яку то мае онъ таемницю, котра ему такъ щасте приносить? На тое вѣдповѣвъ старецъ :

— Такъ, такъ, я тобѣ се скажу, се рѣчь цѣлкомъ проста: я роблю только добрый ужитокъ зъ моихъ очей и то вся моя таемница.

Приятель не мѣгъ сего зрозумѣти и просивъ о поясненѣ.

— Отже слухай! — каже старецъ. Передовсѣмъ гляджу я въ небо, въ якѣмъ будь положеню нахожусь. Сей видъ неба наминае мене, щобы я ту въ долину такъ заховавъ ся, щобы заробити собѣ мѣсце тамъ въ горѣ.

Потому спозираю на землю и думаю про се узьке мѣсце въ гробѣ, въ котрѣмъ ожидать маю страшного суда.

Наконецъ споглядаю по свѣтъ и пере-

коную я, що на свѣтѣ о много бѣльше нещасливыхъ людей ѡтъ мене.

Такъ не забуваю николи, где потѣшеня и привидивого щастя глядати.

Справедливѣ суть слова псалмиста, котрый каже: „Вѣдверни мои очи, щобы не бачили суеты“. (Пс. 138, 37.)

Заслужена кара.

Одень хлопакъ на имя Марко бувъ занятый въ однѣмъ бровари. Черезъ свою неувагу упавъ ѡнъ до кади, въ котрой було кипяче пиво выляне. Схвативъ ся вправдѣ руками за берегъ кади, але обѣ ноги цѣлковито въ кипятку спарились. На его крыкъ вытягнули его зъ кади, занесли до хаты и прикликали лѣкаря. Не було инчои рады, потреба було вѣдтати ему обѣ нозѣ, бо инакше булобы нехибно прійшла гангрена. Нещастливый терпѣвъ страшнѣ муки але при тѣмъ бувъ дуже терпеливымъ и сказавъ: „Не жалуйте мене, бо що я терплю, то єсть справе-

длива кара. Я бувъ безбожный, зухвалый хлопецъ и не одной пташинѣ обривавъ крыла, ломавъ ноги, не подумавши о тѣмъ якъ великій справляло имъ се бѣль. Було и такъ, що я ихъ обливавъ кипяткомъ.... Нынѣ така сама кара постигла мене“.

Марко живъ еще бѣльше якъ 20 лѣтъ але сувавъ ся по земли и бувъ живымъ образомъ кары божои за збитковане ся надъ нерозумными звѣрятами.

За поганьскихъ еще часѣвъ, засудивъ судъ въ Атенахъ одного хлопця, котрый замучивъ голуба, — на смерть, бо повѣдали, що такій чоловѣкъ не вартъ жити на свѣтѣ, бо коли бы дорѣсь бувъ-бы мучителемъ людей. И справедливо: чоловѣкъ, котрый збиткуе ся надъ худобою, се не чоловѣкъ, а звѣрь! Такій чоловѣкъ не варта и не буде мати нѣколи товарины на своемъ обѣистю, котрый збиткуе ся надъ нею!...

Запамятаймо собѣ тое добре!

Для старыхъ и молодыхъ.

Хочете достигнути благодатей, котрыхъ Богъ въ церквахъ вѣрнымъ своимъ удѣляетъ, то выобразѣть собѣ, що не до церкви, но до неба вступаєте; тамже не говорѣть и не дѣлать ничъ такого, щобы свѣтомъ заносило. Якъ тѣлько почуваете голосъ звонѣвъ, то собѣ представте, що васъ Богъ взываетъ на розмову до себе. А станувши на порозѣ святынѣ, ѡтдалѣть ѡтъ себе всякѣ гадки, котрѣ бы не ѡтносились до Бога и неба, и доти передъ дверми церковными стоите и чекайте, доки сердца вашѣ чувствомъ побожности наповненѣ не зѡстали. По семъ переступивши порѡгъ церкви, умочѣть руку въ свяченой водѣ. зрѡбѣть знамя креста св. и правдивымъ сокрушеніемъ очистѣть совѣсть вашу зъ брудѡвъ грѣховныхъ. Наконецъ съ смиреннымъ сердцемъ предложѣть Богу вашѣ потребности, пригнобленя, терпѣне и покусы, на котрѣ въ житю вашѡмъ буваєте выставленѣ та просѣть Его о ласку до вытраваня въ добрѡмъ и до поконаня всѣлякихъ покусъ и напорѡвъ свѣта злого.

Св. Ниль.

Папа Иннокентій ІІІ. повѣдає, що: Священникъ держить межѣ Богомъ а чо-

ловѣкомъ середне мѣсце; „меншій вѣдъ Бога, а бѣльшій вѣдъ чоловѣка“. А св. Лигурій повѣдає: „Еслибы самъ Спаситель зѣступивъ до якои церкви и засѣвъ до сповѣдницѣ, а въ тѣмъ самѣмъ часѣ засѣвъ до другои священникъ, то слова: „р а з р ѣ ш а ю“ высказані черезъ Христа и черезъ священника, мали бы ту саму силу, той самъ успѣхъ. Св. Францъ ставить достоинство священника по надъ ангелѣвъ, — бо анѣ оденъ зъ ангелѣвъ небесныхъ не може розрѣшати грѣшника.

Коротке наше житє а навѣтъ и найдовше житє єсть короткимъ. Оденъ 80-лѣтний старецъ мовивъ: „Сыну, се житє дуже коротке, менѣ здаєсь, якъ бы я тамтими дверми вѣйшовъ, а тыми выйшовъ“. А якъ зъ житємъ, такъ и зъ добрами земскими....

Въ оденъ лѣтний день положивъ ся оденъ чоловѣкъ пѣдъ дуба и глянувши въ гору доганявъ Г. Богу, що на величезномъ дубѣ ростуть маленькй жолоды а на низкимъ бадилю величезной гарбузы. „Я бы инакше зробивъ“ — сказавъ ѣнѣ

— я бы дынѣ повѣсивъ на дубѣ, а жолудѣ на гарбузовѣмъ бадилю“. Ледви сказавъ тѣ слова, якъ зъ дуба не впаде жолудь, ажъ нашому мудрагелеви закровавивъ ся яѣсь. Ажъ теперъ прійшовъ вѣнъ до перекованя, що Г. Богъ все дуже мудро урядивъ и не ему ганити Его дѣла.

Св. письмо дае намъ много доказѣвъ, що Г. Богъ єсть вѣрнымъ въ дотриманю своихъ обѣтницъ: обѣцявъ першимъ людямъ Спасителя, то и приславъ; обѣцявъ Симеонови, що побачить Спасителя и Симеонъ Его дѣйстно бачивъ. Але Г. Богъ додержавъ и се, чимъ загрозивъ, доказуємо на потопѣ свѣта, погибели Содомы и Гоморы, збуреню Єрусалима.... Се повинно насъ заохотити, все наше упованіе возложити на Г. Бога и въ хвилы журбы не падати на духу, бо кто на Бога уповає, той николи не заведе ся.

Рѣкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число шесте.

Накладомъ свящ. Л. Джулынскогo

РЕДАКТОРА „ПОСЛАНИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:

по 10 що мѣсяца: 3 зл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяца: 1 зл. 80 кр. Поодинокї числа по 3 кр.

❖ Менше якъ 5 не посылае ся. ❖

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ „Удѣловой“ пѣдъ варядомъ І. Лавера.
1903.

Св. Ап. Петро.

Основаніє Церкви.

Засадою нашої св. вѣры есть: одинъ Богъ, одна вѣра, одно Крещеніе. Тую вѣру привѣсь Единородный Сынъ Божій и научивъ не только людей какъ еи поймаи, але страстію своєю и смертію заслуживъ намъ ласку Божу, при помочи котрой каждый котрый увѣритъ, окрестить ся и послѣ науки І. Христа жити буде, достигъ житя и щастя вѣчнаго. Тыхъ, котри хотѣли спастися, приймавъ І. Христось до Свого „стада“ т. е. до своего товариства, въ котромъ Самъ Божественный Спаситель окружавъ ихъ опѣкою, учивъ, рядивъ ними, запомагавъ ласками и провадивъ до

небесной цѣлы. А всѣ тѣ ученики Иисусъ-Христовѣ становили „одно стадо“ подъ однимъ пастыремъ, щобъ водрижнити ся вѣдъ тыхъ, котрѣ въ Него не увѣрили, а еще на Него ворогували.

Була однакъ така свята воля Спасителя нашего, що не позѣставъ на все видимо на земли, тѣлько въ сорокъ день по Своимъ свѣтлѣмъ воскресенію вознѣсь ся на небо и зъ вѣдтамъ невидимо рядить всѣмъ на небѣ и земли пѣсля Своеи найсвятѣйшой волѣ и Своихъ неизслѣдимыхъ совѣтѣвъ.

А що на земли жіють и жити будутъ люди, котрѣ такъ само, якъ ученики Спасителя, увѣрили въ Его божественну науку и хочуть спасти ся, то І. Христосъ полишивъ на Своимъ мѣстци власть, котра мае дѣло спасаня душъ людскихъ провадити дальше. Тота Божественнымъ Спасителемъ нашимъ для спасенія роду людского установлена власть н а з ы-

вае ся Церковь Христова, а тотѣ що тую власть узнають и еи слушають належатъ до Церкви Христовои, або, якъ мы кажемо коротко, сугъ христїянами. Цершу власть Церковну выбравъ и установивъ Божественный Спаситель такъ, що зъ помежи увѣровавшихъ въ Него выбравъ дванайцять Апостолѣвъ, а имъ до помочи додавъ сѣмдесять двоухъ ученикѣвъ. А що Самъ мавъ уступити видимо зъ помежи нихъ, то щобы стадо не позѣстало безъ пастыря, — щобы еднѣсть вѣры, науки и найвызшой цѣли була зазначена — выбравъ зъ помежи выбранныхъ, т. е. власти церковной одного, и тымъ бувъ святыи Ап. Петро, и его зробивъ на Своимъ мѣстци выдимымъ Головою Свои Церкви.

На прилежащомъ образку зъображено, якъ Исусъ Христосъ устанавлие власть церковну: Ото являє ся по воскресенїю цѣлѣй Своєй Церквѣ т. е. Апостоламъ, ученикамъ и вѣр-

нымъ, звертае ся опбсла до св. Ап. Петра и каже „Ты е Петръ (то значить по грецки скала,) а Я на той скалѣ збудую Мою Церковь, котрой и врата пекольні не поборють. Тобѣ-жь Я дамъ ключѣ царства небесного. Що nebude звязешъ на земли (то значить: до чого обовяжешъ вѣрныхъ), буде звязано на небѣ; а що nebude розвяжешъ на земли (т. е. вѣдъ чого звѣдънишь вѣрныхъ) буде розвязане на небеси. Паси вѣвцѣ Мои (т. е. настоятелѣвъ), паси ягнята Мои (т. е. вѣрныхъ).

А повеже св. Петро закѣнчивъ свѣй животъ мученичою смертію за святу вѣру, за нимъ пѣшли слѣдомъ и прочі Апостолы и ученики, а дѣло спасенія не скѣнчило ся, бо по нихъ жили и жіють люди котрі мають и хочуть бути спасені, — то ихъ власть перейшла на ихъ наслѣдникѣвъ: на мѣстце св. Апостолѣвъ вѣйшли на настоятелѣвъ Христовои Церкви епископы, котрі мають до помочи священ-

никовъ и дїяконовъ, а на мѣстце першой
видимой Головы Церкви св. Петра,
ставъ его наслѣдникъ, кождоразовый
епископъ мѣста Риму, де святой Пе-
тро умеръ. Длѣтого называе ся ко-
ждоразовый епископъ римскій Головою
Церкви Христовой, Вселеньскимъ Ар-
хіереемъ, святѣйшимъ Отцемъ, або
коротко „Папою“, що тѣлько означае,
якъ „отець всѣхъ христіянъ“.

А въ тѣмъ товариствѣ спасеннѣмъ,
котре Христось оснувавъ, не може
иначе дѣяти ся, тѣлько такъ, якъ
Божественный Основатель хоче, бо
Вѣнъ самъ, черезъ Святого Духа не-
видимо всѣмъ рядить и вѣдъ блуду
та хибного кроку стереже и до оста-
точной цѣли провадить. Кто отже,
або не вѣритъ такъ, якъ Церковь
Христова учитъ, або не слушае и не
узнае власти церковной, той не е
членомъ еѣ.

Стѣймо отже неохитно при свя-
тѣй католицкой Церквѣ, котра тѣлько
одна може намъ забезпечити спасе-

ніє, слухаймо Спасителемъ устано-
вленої власти церковної и сынвскою
любовію окружаймо Голову Церкви,
папу римского, а станемо учасника-
ми заслугъ Христа.

А що до того замѣту, яке де коли
можна почути, що кожда релігія мо-
же бути доброю, то наведемо отвѣтъ
на се пытанє, яке давъ оденъ като-
лицкій начальникъ индіянського пле-
мени тремъ лютераньскимъ предикан-
тамъ (духовнымъ), котрї прїйшли его
вѣдвидати. Одинъ изъ нихъ мавъ въ
притомности Индіяновъ такъ креще-
ныхъ якъ некрещеныхъ промову мен-
ше бѣльше ось такого змѣсту: „Не
збороняйтесь, добрї люде, молити ся
съ нами. Передъ Богомъ всѣ релігїи
однако добрї. Ваша, то-бъ то като-
лицка релігія, подобна великому де-
реву; релігїи акї мы проповѣдуємо,
галузе его. Дерево жь и галузе є одно-
го роду, не такъ? Такежь и зъ на-
шою и вашою релігією. Они мають
то спѣльне зъ собою, що обѣ ведуть

до неба,“ Въ такой способъ говоривъ проповѣдникъ майже пѣвъ години. Коли жь опѣсля пытали Начальника, що вѣнъ думаетъ о сѣмъ выкладѣ, озвавъ ся вѣнъ до проповѣдника : „Я дуже счудувавъ ся, коли учувъ такую твою бесѣду о религіи. Вы бѣли мужѣ можете найти такихъ людей, котрі бы навчили васъ правды, мы-жь Индіане е люде бѣднѣ невченѣ. Однакъ мы завсегда вѣрили, що лишень одна религія мусить бути добра, такъ якъ е тѣлько одинъ Богъ. Вѣра въ единого Бога веде конечно до вѣры въ одно Евангеліе, одну науку. Бо-жь гѣдѣ и подумати, щобы Богъ самъ мавъ объявляти такі рѣзнодорожні религіи. Коли на вѣтъ бѣднѣ дикарь соромить ся казати сегодня навпаки прогивне тому, що вчера утверждавъ яко правду, сколько меньше можна думати, щобы Богъ теперъ вѣдкликавъ що изъ того, що навчавъ колісь ходячи на земли. — А ты кажешь, що ваша религія та

сама що и наша. Якимъ жежь чиномъ не голосите вы такожь тѣ самі науки що и нашѣ священники? Правда, що дерево и галузе є того самого роду; тѣлько-жь видѣли вы вже коли дуба, щобъ родивъ яблока, або яблонь щобъ давала жолуди? Коли-жь ты кажешъ, що наша религія — дерево, а ваша — галузе, то треба бы вамъ вѣрувати и навчати те саме, що нашѣ священники вѣрують и навчають. А таки зробіте найлѣпше“ кѣнчаючи свою бесѣду. „якъ лишите насъ въ сушкою, та не будете докучати, накидаючи намъ религію, котру вы самі выгадали.“

Ю Р.

Радѣсть въ житю.

Всѣхъ людей можна подѣлити на двѣ великѣ части; на такихъ, що радують ся

и на такихъ котрѣ сумують. Не треба довго застановляти ся, щобы переконати ся, що сумуючихъ, взглядно журачихъ ся е значно переважаюча часть. Межи меньшимъ числомъ такихъ що радують ся, доглянути можна такожъ двоякихъ; однихъ що запалюють ся радостію легко, але то-та радѣсть якась така нездорова, неприродна, якъ той румянець на лиці хорого; а тѣлько у незначного сорозмѣрно числа знайти можна тую щирю, правдиву радѣсть, веселѣсть, котра красить жите чоловікови, а другимъ людямъ робить зъ него милого и пожаданного товариша.

Причину до радости здає ся вѣднайшли люде уже давно. Пѣсля задивлюваня ея свѣта повинни радувати ся богатѣ, здоровѣ и на високихъ урядахъ та становискахъ; радостнымъ уважають люде жите такого, котрѣ смачно може ѣсти, богато пити, мати достуць до всѣхъ пріятностей и забаганокъ, а не є прикованѣй до праць и до обовязку. Веселымъ называють еше чоловіка, котрѣ неустанно смѣє ся, богато смѣшного говорить, бавить ся, танцює, гуляє до безпамяти, байдужно на людскѣй судѣ и Божѣй гнѣвѣ. Такъ розумѣють веселѣсть многѣ люде.

Тымчасомъ въ дѣйствости на свѣтѣ якось инакше дѣє ся. Не видко утѣхи-

радости у тыхъ, котрѣ-бы пбсля людского розумованя мали радувати ся, а якъ в то така, що по нѣй, якъ то кажуть плачь наступае. А зновъ противно находимо радѣсть щирю у такихъ людей, у котрыхъ ничего радѣстного не видко, котрѣ жиють навѣтъ середь сумныхъ обставинъ, однакъ не тратять веселости нѣ въ хоробѣ та нещастю, нѣ середь труда та злиднѣвѣ. Таки люде роботу свою роблять, зъ бѣдою ся борють, хрестъ свѣй несуть, а не тратять гумору, не занедбувають веселой розмовы, не перерывають веселой пѣсни и еще жартуютъ зъ своєї бѣды. Така радѣсть, то великій даръ Божій то прикраса житя и скарбъ въ суспѣльности и варто за нимъ пошукати.

Однакъ придивѣмъ ся перше, що в природнѣйше, вѣдповѣднѣйше для чоловѣка, чи смутокъ чи радѣсть? — Нема сумнѣвву нѣякого, що радѣсть. До радости предцѣнь чоловѣкъ сотвореный и назначеный, тожь вѣдъ дитинства волить тое, що гладить, якъ тое, що болить, тое, що солодке нѣжь тое, що гѣрке, волить смѣхъ, забаву, якъ плачь и працю, достатокъ вѣдъ дитинства каждому усмѣхае ся, бѣда каждого лякае, сумомъ навѣвае. И отъ люди подѣлили добре вѣдъ злого и сказали: що не болить, що приємне, легке,

выгѣдне, — то веселе, а що болоче, тяжке непожадане, — те сумне. Такъ, оно правда, тѣлько одно забуває ся, именно, що смакъ може бути зрадливый, привидѣсть хвилева тѣлько, выгода позѣрна, отже и сама веселѣсть не тревала. Правдива радѣсть, природна радѣсть, котрой бажане вляте въ сердце чоловѣка самымъ Сотворителемъ мусить мати глубшу причину, вѣдь той, яку хочуть мати многѣ. Радости в кождый жадный, однакъ якои? Щобы весело жити, мало и легко робити, всего приемного вживати, нѣкого не слухати а самому старшувати надъ другими. Кожда забаганка ихъ мусить сповнити ся, инакше они всяке неповоджене называютъ тяжкою кривдою. Такѣ люде цѣлкомъ по поганьски думаютъ, бо хотѣли бы жити зробити однимъ пасмомъ утѣхъ, забавъ и розкошей. Таку мудрѣсть выдумали фѣлзофы грецкѣ еще передъ Исусомъ Христомъ и такой системы придерживуютъ ся многѣ зъ нынѣшныхъ христѣянъ, котрѣ кажутъ: уживай свѣта, поки служатъ лѣта. Оно добра бы була рада, кобы уживане свѣта могло принести правдиву радѣсть. А тымчасомъ подивѣмъ ся: хто сумнѣйшѣй и нещастливѣйшѣй на свѣтѣ вѣдь тыхъ що уживаютъ свѣта, що мають средства всякѣ и доступъ до всякихъ розкошей на земли. Власне то-

тї найбогатшї, наймогутнїйшї найменше знають, що то є радѣсть.

Однакъ скаже хтось: — Е, суть такой люде, що весело вживають свѣта: Отъ въ кождѣмъ мѣстѣ, въ кождѣмъ селѣ суть люде рѣжного стану и вѣку, котрї якъ то кажутъ весело собѣ жиють, пють, гуляють, бенкетують, и що тамъ за жарты, що за розмовы, що за збитки, що ихъ обходить, що то другимъ выдае ся невѣдповѣдною, або и грѣшною розривкою коли имъ весело.

Правда, буває по свѣтѣ гулятика, бувають жарты, буває жите нѣбы веселе, однакъ чи є середѣ него правдива радѣсть, — то зновъ инша рѣчь.

Отъ возьмѣмъ на примѣръ налогового пїяка: вѣнь заπε ся и нѣбы въ тѣмъ знаходить свою радѣсть, є веселый, безъжурный, нѣбы щасливый. Але на довго? На годинку, двѣ. А потому приходитъ нудь, гризота, а щобы заморити хробака, вѣнь мусить зновъ пити, зновъ затуманити себе на кѣлька годинъ. И такъ иде якїйсъ часъ ажъ поки не дѣйде до найгѣршого упѣдленя, до нужды и еще нужденнѣшом смерти. И можна се радостію назвати? — Або хоть такъ: На далекѣмъ всходѣ, тамъ де мешкають Хинцѣ, є такой тютюнь, що опянює чоловѣка гѣрше якъ горѣвка. Чо-

ловѣкови, що его выкурить, снятъ ся пречуднѣ сны: здае ся ему, що вѣнъ дуже молодой, краснѣй, здоровѣй, що лѣтае попѣдъ небеса, що тѣшитъ ся славою у людей, що мае всѣ розкошѣ, о якихъ ино коли подумавъ, або чувъ. И приходятъ до такихъ шинкѣвъ де курять „опіумъ“, старѣй и молодѣй, богатѣй и бѣднѣй, та лягають на земли на матахъ зъ соломы, курять опіумъ и перележуютъ такъ въ пѣвъ явѣ, пѣвъ-дрѣмотѣ пару годинъ зъ вытрѣщенными очима, зъ щасливою усмѣшкою на лица. И здае ся жовнѣрови, що вѣнъ ставъ полководцемъ и побивъ всѣхъ ворогѣвъ, що цѣлый свѣтъ его боить ся и до ногъ ему падае, а его коронуютъ на короля и т. и. А бѣдакови, що за послѣднѣй щелюгъ купивъ собѣ приступъ до такихъ розкошей, снить ся що вѣнъ першѣй богачъ, що тѣма слугъ и служницъ ему услугуе а вѣнъ тѣлько вживае всѣхъ розкошей та утѣхъ... Але по годинѣ такои помороки приходитъ пробуждене, дѣйствѣность: страшнѣй бѣль головы и ломане суставѣвъ, невысказаннѣй несмакъ въ устахъ, згага въ грудяхъ, упадокъ силъ, злѣсть до всѣхъ людей и цѣлого свѣта, неохота и лѣннѣство до працѣ. Вѣнъ волоче ся зъ мусу до своѣи деннои працѣ, до своѣго обовязку, але нѣ его що забавить, нѣ его зра-

дує; вѣнъ тѣлько о тѣмъ думає, щобы выдерти ся вечеромъ зновъ до яскинѣ де курять опіумъ, щобы зновъ забути ся, перемаячити кѣлька хвиль. И зновъ збудити ся до такого страшного житя! Отъ такихъ то вживають радостей тысячѣ, а тысячѣ людей. А треба знати, якї страшнї наслѣдки має таке задурюване ся, тоє опіумъ: ото чоловѣкъ до кѣлькохъ лѣтъ старѣє ся, стає ся неспосѣбнымъ до працѣ, волосє выпадає, руки трясутъ ся, жолудокъ псує ся, и якъ не дѣстане помѣшаня розуму, то гине въ страшныхъ судорогахъ. Отъ таке то буває уживанє радости межи людьми.

У насъ, Богу дякувати, люде не знають, що то опіумъ, не шукають черезъ него розрады въ житю, тожъ и не зазнають такихъ страшныхъ, наглыхъ, а погубныхъ наслѣдкѣвъ тои хвилевої радости. За то пїяньство лишило въ нашѣмъ народѣ незатертї слѣды, и ещє лишає. Правда, въ признанє для нашихъ людей треба пѣднести що поборюють налѣгъ пїяньства, не панує оно, якъ передъ недавними роками загально по селахъ и мѣстахъ, однакъ не уставати намъ въ отвѣрѣнню доти, доки и одиниць въ громадѣ не ѣтклонимо ѣтъ тои поганой роскошѣ. Бо прирѣвнаймо пїяньство, до опіумъ то

побачимо, що є межи ними велика подібність. Ту и ту оп'яніне, хвилеве подрочене чоловічка, задурене, в котрômь то він забуває на дійсний свій стань, але забуває и на встыдь и на честь и на страх Божій. А по пробудженю той самъ несупокій, ослаблене, лѣнь, и потягъ до нового оп'яніня, котрый переходить в налôгъ аж до нужды, аж до простуку и звичайно до нужденной смерти.

Буває за то у насъ иншій рôдъ п'янои радости хоть безъ опіюмъ и безъ горячихъ напоївъ. Тôй радости вôддає ся особливо наша молодѣжь. Молодий вѣкъ є жадный радости, бо все вь молодости до радости прямуює, и жива вдача невинного, незôсованого серця и моторнôсть не зломаного житемъ ума, и запасъ силы, не пôдôрваного здоровля, а головно властива молодости безжурнôсть, — все тоє пливає на молодого чоловічка такъ, що він є веселѣйшій ôтъ старшого вѣкомъ, и зъ радостію гонить и всюду веселости шукає. Колижь тому природному змаганю дасть ся цѣлковито волю и попустить, то тая радôсть переходить вь шаль, оп'яніне и стає подôбною вь наслѣдкахъ до тыхъ родôвъ розкошей, котрѣ вызше навелисьмо при горячихъ напояхъ и опіюмъ. Бо придивѣмъ ся, якому увеселеню ôтдає ся

у насъ молодѣжь: гуляе, розпустуе, піяньствуе ажъ до упадку по цѣлыхъ ночахъ на оказіяхъ, весѣляхъ, вечерницяхъ и т. п. А на чѣмъ кѣнчить ся таке гулаще жите? Приходить утрата здорова, майна, чести у людей, а ласки у Г. Бога. Густо-часто за годинку такои шаленои радости приходитъ ся покутувати цѣле жите, або и цѣлу вѣчнѣсть. А якъ то тяжко вытолкувати молодому парубкови, молодѣй дѣвчинѣ, що радости треба не ино на оденъ вечеръ коли музыки грають, не ино на одно весѣле, але на весь вѣкъ и на всю вѣчнѣсть. Всѣмъ молодымъ здае ся, що таке здорове буде цѣле жите, що такъ весело все буде, а тымчасомъ радости буде годинка, а плачу и смутку довгї лѣта. Не одинъ и не одна каже: „По чѣмъ же молодї лѣта згадувати, коли не нагуляешь ся, не навеселишь“. Ба кобы то така радѣсть и веселѣсть була у молодежи, щобы по нѣй весело було згадувати молодї лѣта, то нѣчого-бы злого въ нѣй не було, а противно за такою веселостію, такою утѣхою варто бы пошукати, попитати.

Хтось мѣгъ бы подумати зъ того, що тутъ написано, що кожда веселѣсть то вже грѣхъ. Боже борони! Ту сказане тѣлько, що така утѣха, котра е ино хви-

лева, а опѣсля потягае за собою сумнѣй наслѣдки, то не е властиво утѣхою, радостію, а опяньнемъ, шадомъ, безъ уваги на то е чимъ она выкликана, чи при помочи опиумъ, чи ушиваючихи напоями, чи пяною змысловостію, чи шаленою пустою, а котрыхъ якъ разъ для того треба стеречи ся, щобы зазнати постѣйнои и правдивои радости въ житю.

Бо коли чотовѣка ѡтъ маленьку тягне до радости, то видко на радѣсть его Господь Богъ сотворивъ, и для того не може бути чимось заказанымъ. Тѣлько треба знати, де можна правдиву, тревалу радѣсть знайти. Святыи Апостоль каже: „Братя, радуйте ся все въ Бозѣ, и все кажу: радуйте ся“. Отже не каже св. Павло, щобы мы ходили зъ поспускаными головами, зъ зажуренымъ скривленымъ лицемъ, але щобы були веселѣ, радостію Божою. А коли мы тую радѣсть найдемо? Тогда коли живемо пѣсля Божои волѣ и маемо тую свѣдомѣсть, що мы законъ Божій сповнили точно, грѣха не поповнили, душу не осквернили. Чисте отже сумнѣне, ото е причина и тревала пѣдстава радости. Длѣтого то и дитина така весела и щаслива, що мае чисте сумлѣне, длѣтого то побожнѣй и праведнѣй люди не суть сумнѣй, а противно суть веселѣйшѣй, ѡтъ бо-

гатыхъ и сильныхъ свѣта того. Бо коли симъ найменше несподжене приносить смутокъ и грижу, то тамтымъ анѣ лихій чоловѣкъ, анѣ огонь, анѣ вода, анѣ сама смерть радости забрати не годна.

Далеко вѣдъ насъ въ полудневѣй кѣнчинѣ Африки, межи дикими муриньскими племенами, осѣвъ законъ оо. Трапистѣвъ. Недавно якось оголосивъ ихъ отецъ настоятель письмо заохочуюче до вступлюваня до того закону, котрого задачею е несене правдивомъ на християньскѣй вѣрѣ опертой просвѣты межи тѣ упослѣдженѣ до теперъ племена а то не оружіемъ и пѣдступомъ, а черезъ примѣръ побожного, працювитого и честного християньского жита, якимъ они имъ присвѣчуютъ. Отже попри науку св. Евангелія, попри заосмотрюванє мѣсцевого населеня всякою помочію духовною оо. Траписты отворили варштаты для всѣхъ ремесель въ котрыхъ самѣ суть учителями муриньскихъ дѣтей. Кромѣ того самѣ будують церкви и дома, будують дороги, сиплють греблѣ, высушуютъ мокляки, словомъ : сповняють самѣ найтяжшій работи. А при такѣй тяжкѣй праці щоденнѣй ѡтъ досвѣтку до пѣзного вечера не знають, що то за мясна пожива, хѣба на одинъ Великдень, молочномъ же уживають тѣлько хорѣ, а всѣмъ ин-

шимъ дозволено поживати тѣлько хлѣбъ и яриву та пити одну тѣлько воду. А пріймають они до себе всѣхъ, якъ пише о. настоятель, тѣлько однихъ сумныхъ людей не пріймають, бо тамъ всѣ веселі. Отже бачимо, що середъ найтяжшої працѣ, середъ небезпечного и дикого населеня, при скупѣй поживѣ, въ монастыри цвите радѣсть и веселѣсть, якои позавидувавъ - бы и дармо шукавъ - бы не одинъ свѣтскій чоловѣкъ. Така то є правдива радѣсть, радѣсть въ Господѣ.

Коли - жь може она истнувати въ монастыри, то може и повинна бути середъ людей свѣтскихъ. Трудно вправдѣ вымагати, щобы черезъ цѣле жите тѣлько смѣяти ся, и жартувати, на то жите за поважне; але по за обовязками поважными, якими є молитва, богослужене и т. п. заховати веселѣсть въ бесѣдѣ, въ поступованю зъ людьми ужити дозволеної розривки або приятности, не є не тѣлько нѣчого злого, але противно є добре и пожиточно. До веселости настроює насъ поглядъ на свѣтъ прекрасный, на природу, середъ котрой всюда слѣдно радѣсть и веселѣсть. Веселѣсть є окрасою житя, бо уприємное чочовѣкови працю, допомагає лекше переносити крестики, якѣ Господь Богъ на чоловѣка зсылає, и робить вѣдносини межи

людьми зносяйшими. Особливо повинна веселѣсть пробивати ся въ молодости, котра до правдивои веселости має всяке право. До такой веселости накликуе молодѣжь Соломонъ, коли каже: „Весели ся молодче въ твоѣй молодости, але заховай чисте и непорочне сердце“. — Отже не тѣлько веселѣсть е дозволеною, але и потрѣбною, коли тѣлько сердце черезъ такую радѣсть не псуе ся, душа не осквернюе ся. Щелѣпше зможемо означити радѣсть коли скажемо: кожда радѣсть е дозволена зъ котрой тѣлько не може выйти образа Господа Бога. Отже можна зажартувати, коли жарть е приличный, и не докучливый для ближнихъ; можна заслѣвати гарну пѣсню чи то побожну, чи навѣть и свѣтскій, якихъ нашъ нарѣдь має особливше богацтво; дозволенный е и танецъ, коли ѣтбувае ся въ мѣру, пѣдъ надзоромъ старшихъ, за денного свѣтла и по тверезому. Особливо вѣдповѣдными оказывают ся для молодѣжи поучающій представленья аматорскій, бо и розвеселяють и поучають, и здоровлю не грозять.

Середь лѣтної спеки нѣчо не е такъ пожадане, якъ чиста, студена водица, а однакъ кождый знае, якою отрубю став она для того, хто би напе ся зѣгрѣтый

и понадъ мѣру, Подѣбно дѣе ся и зѣ утѣхою: е она окрасою житя и суспѣльности, однакъ лише тогды, коли не вѣддае ся еи чоловѣкъ слѣпо и пристрастно, коли черезъ ню не псуе сердца, не поганить свои души.

Най же кождый просить Бога о веселѣсть въ житю и дорожить тымъ скарбомъ та шукае его въ вѣдновѣднѣмъ способѣ для своего вѣку и становиска и вѣдповѣднѣй мѣрѣ, а головно най она буде выпльвомъ чистого сердца и почутя добре сповненого обовязку, а тогды стане она доброю водицею середь робочого дня: и жажду угасить и до праць додасть новой силы.

А. Б.

Якѣ имена давати дѣтямъ у насѣ.

(Написавъ (Г. А. П.)

Якая то радѣсть въ кождѣй родинѣ, коли прѣйде на свѣтъ дѣтина! Родителѣ радуются сыномъ або донькою, и то всерѣвно чи первымъ, другимъ, третимъ сыномъ, и

чи второю, третою, четвертою донькою. Одною дѣтиною або парю дѣтей якже не радоватись? Слава Богу, що есть бодай одно, бодай двое! А если есть дѣтей бѣльше число, то якъ ними не радоватись? Въ кождѣмъ щось одмѣнного, нового, цѣкавого. Съ многими дѣтьми много заходу и клопоту, но коли выховають ся и выйдуть въ люди, то богато ѣтъ нихъ пріятности, чести и славы.

Но кождый разъ, коли прійде на свѣтъ дитя, насувається вопросъ необходимый: якоє дати ему имя? Родители и вся родина хотѣли бы, чтобы було имъ миле не тѣлько самое дитя, но и имя его. А именъ есть множество! Всѣ нашій христіаньскій имена мають свою исторію, бо они суть именами святыхъ Божихъ угодникѣвъ, вславившихъ ся своимъ праведнымъ житемъ, своими добрыми дѣлами, великою вѣрою а дуже часто и положенемъ житя за Христа-Спасителя посередъ найстрашнѣйшихъ мукъ.

У насъ христіанъ-русинѣвъ даються дѣтемъ звычайно такіи имена, якіи мѣстить въ собѣ мѣсяцесловъ юліанскій, т. е. календаръ христіанъ гр. кат. обряда. Тыхъ именъ есть всѣхъ 453, а именно: 338 мужескихъ, а лишъ 115 женскихъ.

Малопросвѣщеній, малопатріотичній ру-

сины, и такі, що не мають любви и при-
 вязаня до свого обряда, дають часами дѣ-
 темъ своимъ имена изъ календарѣвъ чу-
 жихъ, а то совсѣмъ похвалити не можна,
 тымъ бѣльше, що естъ въ нашѣмъ кален-
 дарѣ именъ ажъ 453, а межъ ними много
 прекрасныхъ, якъ н. пр.: „Адріянъ, Але-
 ксандеръ, Алексій, Амвросій, Анастасій,
 Андрей, Антоній, Аѳанасій, Богданъ,
 Борисъ, Василій, Владиміръ, Георгій
 (Юрій) Глѣбъ, Григорій, Даниль,
 Димитрій, Евгеній, Емилиій, Емануиль, Зи-
 новій, Игнатій, Илія, Иванъ, Іосифъ,
 Юстинъ, Кирилль, Корнилій, Константинъ,
 Левъ, Максимъ, Methodій, Михаилъ, Не-
 сторъ, Николай, Олимпій, Орестъ, Павло,
 Петръ, Романъ, Сергій, Симеонъ, Сте-
 фанъ, Филищъ, Юлій, Теодоръ, Теодосій,
 Варвара, Теофиль, Вѣра, Евгенія, Евдо-
 кія, Екатерина, Елена, Ирина, Ксенія,
 Лидія, Любовь, Марина, Марія, Анна, Марта,
 Мелявія, Надя, Наталія, Ольга, Софія,
 Христина, Пелягія, Текля, Стефанида и
 мн. др.

Но чи всюда на Руси такіи имена
 употребляются? Гдѣоторѣ имена ужи-
 ваются всюда, якъ н. пр. Марія, Анна,
 Иванъ, Николай, Михаилъ, Василій, Евка,
 другій же любятся въ одной
 окрестности а совсѣмъ не да-

ются въ другой! Н. пр. въ нѣкоторыхъ мѣстцевостяхъ любятъ незвычайно имена: Игнатій, Петро, Павло, Константинъ, Іосифъ, Елена, Варвара, Параска, Текля, Катерина, въ другихъ не хотятъ о тыхъ именахъ и слышати! И чому такъ? Що можна тымъ именамъ закинути? Ничь, совсѣмъ ничь, бо они прекраснїи, и суть имена великихъ Божихъ угодникѡвъ. Закинути можна тѡлько нерозумнымъ и непобожнымъ родичамъ, що они, не хотячи упорно ти имена дѣтемъ давати, тяжко оскорбляютъ ихъ Святыхъ.

Св. И г н а т і й — Богоносець, св. П е т р о и П а в л о — найпершїи и найславнѣйшїи Апостолы, св. І о с и ф ъ — мужь Богородицы и Опѣкунъ Спасителя, св. К о н с т а н т и н ъ — любимецъ Іисуса за возвышенїе вѣры Христовой до первѣйшой вѣры въ державѣ и цѣлѡмъ свѣтѣ, св. Е л е н а — заслужилась для всего христїанства тымъ, що ѡтнайшла честный крестъ, на котрѡмъ за людей жертвовавъ ся Спаситель.

Якже назвати бы тоту христїаньскую громаду, въ котрѡй бы не було межї парохїянами такихъ славныхъ христїаньскихъ именъ? — Чи глупою, чи невѣрующею? И одно зло, и друге недобре.

А н. пр. имена св. Апостолѡвъ К и

рилла и Методія? Если мы русины щасливѣи за то, що всяке Богослуженіе въ зрозумѣлой намъ мовѣ правится, и за то, що цѣлое св. писаніе на нашу руску мову переведено, то кому маемъ то завдячовати якъ не св. Кириллу и Методію? И имена такихъ всеславныхъ славянскихъ Апостоловъ не мали бы находитись въ громадѣ?

А теперь розмѣркуйте собѣ христіяне-русины еще слѣдующее: Вы любите справедливо имена: Марія, Анна, Василій, Иванъ, Андрей, Димитрій, Николай, Михаилъ, Анастасія, Евдокія, Пелягія, Екатерина, Петръ, Павло и др., бо суть они именами великихъ Божихъ угодникѣвъ и великихъ свѣтилъ христіянства, хоть суть тіи имена то израильскими, то греческими. А вы запытайте ся теперь христіяне-русины такъ: „Чи зѣстали святыми въ небѣ лишь израильскіи и греческіи особы? Чи славянскихъ, и нашихъ русскихъ Святыхъ нема? А если стались и рускіи люди святыми, то мають они вѣроятно рускіи имена. А тотіи имена були бы намъ дуже миліи и дорогіи.“ На такій пытаня ѳтповѣдаю: „О такъ! И христіяне-русины вславились передъ людьми и Богомъ и зѣстали святыми. Ихъ имена прекрасніи и славніи. Давайте тіи имена своимъ дѣтемъ. Вотъ то-

тї имена: Богданъ, Владимірь, Борисъ, Глѣбъ, Ольга, Вѣра, Надя, Любовь.

Тыхъ именъ повинно въ кождой руской християньской громадѣ бути повно, а где ихъ нема, тамъ русины темнї, лихїи народолюбцѣ, не знающїи своей исторїи, и недбающїи о свою руско-народную славу.

Взываю прото всѣхъ честныхъ, разумныхъ и патріотичныхъ християнскихъ родителей; давайте своимъ дѣтемъ имена: Ольга, Богданъ, Владимірь, Борисъ и Глѣбъ Вѣра, Надя, Любовь.

Прислуга.

Одного разу доставлявъ убогий робѣтникъ дерево богатому фабрикантови. Коли ѡнъ заѣздивъ на подвѣре, побачивъ що робѣтники вкладали новыи камѣнь до точила, а старыи камѣнь вѣдкинули въ куть. Коли ему фабрикантъ выплачувавъ

грошѣ за доставу дерева, попросивъ ђнь его щобы ей старый камѣнь ђнь ему подарувать.

— Та вѣ дѣть собѣ, нехай менѣ не заваджае, повѣдае фѣ реканть.

— Богъ заплать! — каже робѣтникъ, може колись и я вамъ вѣдплачусь.

— На се сказавъ богачъ гнѣвливо :

— Не потребу жадной гречности ѡтъ васъ, коли буду васъ потребувать то вамъ заплачу...

Бѣдный чоловѣкъ замовкъ и забравъ ся. Скѣлько разѣвъ ђнь уживавъ сей камѣнь, просивъ Г. Бога, щобы ему позволить ѡтплатитись фабрикантови. На такую случайнѣсть не тра було догво чекати. Коли ђнь одного разу въ недѣлю ишовъ до церкви, побачивъ ку своему перераженю, що сполоханѣ конѣ вразъ зъ повозомъ въ шаленѣмъ бѣгу летѣли улицями мѣста. Фирманъ злетѣвъ зъ козла а въ повозѣ сидѣвъ фабрикантъ зѣ цѣлою рединою и взывавъ въ розпуцѣ о помѣць. Робѣтникъ сей не надумувавъ ся довго, але кинувъ ся до коней, пѣрвавъ за цуглѣ и

повстримавъ ихъ. Фабрыкантъ злѣзь зъ новоза, винявъ мошонку и хотѣвъ сего робѣтника грѣшми надгородити. На се сказавъ сей :

— Грошей не приймаю, бо то тѣлько вѣдплата!...

Не належить никого маловажити и легко цѣнити, бо и найбѣднѣйшій чоловѣкъ може намъ стати въ пригодѣ.

Ф. С.

„И не воведи насъ во искушеніе“.

Одно мѣсто було пѣдчасъ вѣйны въ великѣмъ небезпеченьствѣ, що буде ограблене черезъ непріятеля. Всякій старавъ ся своє добре безпечно укрити. Жили въ вѣ тѣмъ мѣстѣ двоухъ братьей, котрѣ були дуже богатими и безженными. И они хотѣли свои грошѣ старанно укрити. Однои ночи пѣйшли до огороду, выкопали яму и тамъ въ сосудѣ закопали всѣ свои грошѣ. Анѣ не подумали о тѣмъ, що че-

резъ парканъ огороду бачить ихъ бѣдный робѣтникъ, котрый тамтуды случайно переходивъ. Почувши шелестъ въ огородѣ, глянувъ черезъ шпары въ парканъ и сейчасъ порозумѣвъ, що се богатї брата закупають въ землю грошѣ.

Коли они бдойшли, сейчасъ подумавъ собѣ: „Теперь стану я богатымъ чоловѣкомъ!“ Гадка тая порушила его цѣлого и кинула въ ярощъ. Якась невидима сила перла его: щобы перелѣзъ черезъ паривъ и добувъ въ земли грошѣ, але сейчасъ приходила друга гадка, гадка на заповѣдь божу: „Не кради.“ Бувъ се робѣтникъ честный, котрый мавъ еще Бога въ серцю. И такъ боровъ ся сей чоловѣкъ съ собок. Ту легка нажива гроша манила его а ту зновъ боявъ ся гвѣву божого и грѣха. Постоявъ такъ якїйсъ часъ а наконецъ пѣйшовъ до дому и поклавъ ся спати. Але сонъ не бравъ ся его. Сей скарбъ закопаны въ земли не давъ ему супокою: „Возьму якусь часть зъ него, — думавъ собѣ — я бѣдный чоловѣкъ и маю родину а они такї богатї и бездѣтнї“ А ту зновъ приходитъ гадка: „Але Богъ мене бачить и буде судити... анужъ не укрьсь... нѣ, такой останусъ честнымъ а Богъ не оставитъ мене“... Та внутренна борба потрясла его цѣлого. —

Коли равенько зѣйшло сонца, вставъ скоро, помоливъ ся и вышлювъ. Пѣйшовъ до тыхъ богатыхъ двоухъ бра. ѣ и сказавъ имъ: „Я бачивъ въ ночи, гдѣ вы грошѣ закопали, мало браковато, щобымъ не ставъ злодѣемъ, заберѣть собѣ свои грошѣ зъ вѣдтамъ, щобы я мавъ супокѣй“. Оба брата утѣшились тымъ дѣже, щодро его надгородили и вырбили дѣбре мѣстце для зарѣбку. И Богъ надгородить всегда того, котрый поборе искушеніе до злого.

Ф. С.

РѢКЪ 1903.

КНИЖОЧКА МИСІЙНА.

Число семе.

Накладомъ свящ. Л. Джулынского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСІЙНІ“

выходять кожного мѣсяця и стоятъ рѣчно:

по 10 що мѣсяця: 3 зл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяця: 1 зл. 80 кр. Поодинокі числа по 3 кр.

— Менше якъ 5 не посылає ся. —

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Въ печатнѣ „Удѣловой“ подъ варядомъ І. Лазора.
1903.

Свята Маргарита.

Жертва Авраама.

Живъ мужъ одинъ въ Хевронѣ
Що звавъ ся Авраамъ,
Щодень въ низкомъ поклонѣ
Нѣсь жертву небесамъ.

Хочъ мавъ богатства много,
Народъ княземъ го звавъ,
То живъ вонъ дуже строго
И тѣло умертвлявъ.

А ночами рыдае
Вмивае ся слѣзми,
Що не благословляє
Всевышній го дѣтьми.

И такъ лѣта минали
Старечій вѣкъ прійшовъ,

Но щиро уповали
Въ небесный все цокровъ.

И отъ велике диво
Въ округъ иде мольва
Жена его щасливо
Первенца привела...

Всѣ Богу честь вбдали
Авраамъ - ликувавъ,
Исаакомъ назвали
Дитя. що Богъ имъ давъ.

И рѣкъ иде за рокомъ
Дитятко все росте,
Мудрѣйше съ кождымъ крокомъ
Младенчихъ лѣтъ вже жде.

И отъ одной ночи
Сонъ видѣвъ Авраамъ,
Послушайте кто хоче
Розкажу сонъ той вамъ:

Самъ Господь ся являє
Єгова передъ нимъ

Своѣй приказъ сповѣщае
Короткимъ словомъ тымъ :

Возьми ты сына своего
Котрогось возлюбивъ,
Я хочу, щобъ цѣлаго
Менѣ ты посвятивъ...

Тожь скорыми шагами
На Морію спѣши,
Тамъ власными руками
Жертвенникъ уложи.

На знакъ своей вѣры
На богочестія знакъ,
Най мѣстце тамъ офіры
Займе твой Исаакъ !

Покинувъ старикъ ложе
Хоть бѣль давить му грудь, —
Тобѣ могучій Боже
Тобѣ все слава будь !...

Водкинувъ всю тревогу
Хочь жаль го трупомъ клавъ,

Въ тяжелую дорогу
Сейчасъ вонъ сына взявъ.

Приходятъ третьей днини
На Морію глядятъ,
Въ округи небо сине,
И облаки блистятъ.

Жертвенникъ вже готовый
Отець, цѣлый дрожитъ,
Убийца власной крови
Но Господь такъ велить!...

Не тратить дармо хвили
Вже нѣжъ въ гору поднявъ,
Пращай менѣ сыну милый
Богъ давъ и Богъ ты взявъ!

Въ томъ чути голосъ зъ неба
И ангель ся зъявивъ,
„Стѣй! — жертвы больше не треба
Твой сынъ останесь живъ!

И слухай слова мого.
Що Господь самъ велить,

Прославию раба своего
Тебе, на весь я свѣтъ....

Глубока въ тобѣ вѣра,
Она твоѣй родѣ спасе,
А нынѣшна офиря
Плодь славы принесет!

А сколько зорь блистает,
И въ морю зернь пѣску —
То въ тѣло умножает
Богъ родину твою.

И придетъ часъ спасенный
И триче благій всѣмъ —
Спаситель всей вселенной
Востанетъ въ родѣ томъ“...

Давъ вѣру слову тому
И честь давъ небесамъ
Потѣмъ вернувъ до дому
Вразъ съ сыномъ Авраамъ.

И. Я. Л.

Свята Маргарита.

Дѣвица и мучениця св. Маргарита була одинокою донькою поганьского священника въ мѣстѣ Антіохіи въ Азіи и жила въ другомъ столѣтію по Христв. Ёй мати скоро ей вѣдумерла; отецъ вѣддавъ ю до мамки, котра ю потайно виховала въ вѣрѣ христіяньскѣй, въ смиренію и любвѣ Бога. Незвычайна красота доростаючої дѣвицѣ звертала общу увагу на себе. Тѣшивъ ся зъ той красоты ей отецъ, але дивувавъ ся дуже, що она не ходила до святинь поганьскихъ и анѣ словомъ не згадувала николи о богахъ. Попавъ въ великій гнѣвъ, коли переконавъ ся, що Маргарита ходить на собранія христіяньскі. Робивъ ей за для того строгі упреки, але неустрашима дѣвица сказала съ лагодностію: „Любезный отче! я пѣзнала Христа и милую Его цѣлымъ сердцемъ, благаю Бога,

щобысь и ты прозрѣвъ и доступивъ щастя познаня правдивого Бога“. Розярений священникъ почавъ ю зневажати и катувати. Скоро тое ничь не помагало, казавъ ю вѣдставити на село, щобы середь тяжкого труда и зною зломити ей упоръ. Маргарита радувала ся, що зносить понижене для Христа и хотяй ходила въ лахманахъ, лиху мала страву и упадала пѣдъ тягаромъ працѣ, однакъ була супокѣйною и щасливою.

Отець прикликавъ ю наповоротъ до себе, пестивъ, просивъ, благовъ, щобы покинула Христа, але свята дѣвица вѣдповѣла: „Николи не випруся Христа, готова радше кровь за Него проляти такъ, акъ Онъ за мене пролявъ“. Отець впавши въ скажену лютъ, пѣшовъ до старосты Олібрія и оскарживъ свою доньку о измѣну вѣры.

Очарованый ей красотою староста, сказавъ до ней: „Жаль менѣ

тебе ; если боги обдаровали тебе такими прелестями, то будь имъ за тое вдячною ; моя любовъ тебе ущаствивить, май розумъ и выбирай або смерть або щасте, яко жѣнка при моимъ боку“. На тое вѣдповѣла дѣвица : „Я вже есмь нареченною и облюбиницею Христа, не выречу ся св. вѣры, щобы позыскати дочасне щасте“. Розлюченый староста казавъ ю взяти на тортуры, сѣчи рѣзками, дерти желѣзными гребѣнями. Потому казавъ ю замкнути до вязницѣ, щобы дати ей часъ до намыслу.

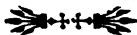
Въ вязници дякувала Маргарита Г. Боту, що удостоивъ ю чести мученичества. Въ тѣмъ зближивъ ся до ней искуситель - сатана въ переражающей стати змыѣ и кинувъ ся на ню, якъ колиби хотѣвъ ю пожерти, але мужна дѣвица, здѣлавши крестъ св. и памятаючи на слова псалма : „На аспіда и васіліска наступиши“ (90) смѣло станула на карку

потвора. Потомъ дивна стѣтлѣсть о-
сѣнила ю, сердце ей наповнило ся не-
бесною радостію а страшні раны за-
гоились вѣдъ разу.

Скоро на другій день старостѣ
донесено, що мучениця не тѣлько
жїе, але и спѣває, казавъ ю припро-
водити передъ себе. Якежь було ихъ
всѣхъ здивоване, коли побачили, що
Маргарита не понесла нїякого обра-
женя на тѣлѣ, але сѣяе еще бѣль-
шою красою, якъ передъ тымъ. Ста-
роста, возгорѣвшій ку ней пристра-
стною змысловостію, почавъ їй зновъ
схлѣбляти, обѣцявъ взяти ю за жену
и обсипати всякими скарбами, щобы
тѣлько вырекла ся Христа. Все тоє
съ погордою вѣдкинула Маргарита.
Потомъ передавъ ю староста стра-
шнымъ мукамъ а вѣ конці казавъ
ю мечемъ стяти. Съ яснїючимъ ли-
цемъ уклякла дѣвица на руштоване,
благодарила Бога, молилась за цер-
ковь, за край родимый, за судѣвѣвъ,
схилила голову пѣдъ мечь ката и

вѣдала духа року 175. Надъ ей
мощами и гробомъ выбудовали вели-
чаву церковь.

Правила житя.

*Користаймо зъ часу. — Вѣдночинокъ. —
Гра въ карты. — Вѣднустъ.*

„Человѣкъ раждается
на трудъ, птенцы на
лѣтаніе.“

(Іовъ V. 7).

I.

Кождому чоловѣкови вызначивъ Г.
Богъ певну мѣру часу, мовъто день робо-
ты коротшій або довшій, щобы трудячи
ся совѣстно заслуживъ собѣ на грѣшь
заплату въ царствѣ небеснѣмъ. По при-
чинѣ, що за добре ужитый часъ маємо
одержати щастливѣсть вѣчну, тому часъ
має бути для насъ такъ дорогій, якъ тая
вѣчнѣсть, що насъ жде по смерти.

Выхѣснущъ часъ добре, жде ты за-
плата въ небѣ, выхѣснущъ зле, жде ты
заплата въ цеклѣ. О Боже! якже вельми

цѣнна має бути для насъ кожда година! А тыхъ годивъ такъ мало, яко часъ короткій єсть и хутко переминаючій! Хотѣйбысьмо и сто лѣтъ жили, щоже се єсть въ порѣвнаню не кажу вже зъ вѣчностію, але зъ часомъ, якій переминувъ вѣдъ сотворѣня свѣта и якій перемине до кѣнця вѣкѣвъ. Колиже вѣдкінемо сѣ години, въ котрыхъ спимо, спочиваємо, живимо ся, скѣлько пытаю ся, лишає ся намъ часу до працѣ! Часъ плыве хутко мовъ быстра рѣка, мовъ орель, що летить у воздухѣ, мовъ стрѣла выпущена зъ каблука дикимъ Индіяниномъ.

Скѣлько лѣтъ прожили мы, днесъ видить ся намъ, що се бувъ сонъ короткій. Єще кѣлька такихъ лѣтъ, а може вже тѣлько мѣсяцей або и дней, а скѣнчить ся для насъ часъ працѣ, часъ заслуги. Якжежь про тоє спѣшити ся намъ треба, щобы нѣ дня, нѣ години не змарнувати, намятаймо, що часъ страчений не поверне ся... Теперъ єще пресвѣчує менѣ „день спасенія,“ лишъ день сѣй въ недовзѣ перемине и слѣдує нѣчь, то єсть вѣчнѣсть або ясна и блаженна, озарена свѣтлом славы, або сумна и страшна, бо исполнена грозою пекла. Богато, що не зумѣло користати зъ „дней спасенія“ попало ся у сю нѣчь страшну, а теперъ кличуть

въ отчаянію : О Господи, накопи задѣливъ бы ты насъ хотяй малою хвилиною часу, щобысьмо творили покаяніе и трудили ся, якже добре зужитковалибысьмо его ! Лишь подармо, вже часъ для нихъ переминувъ. Якже вельми безумнй суть тй, що часъ марнують ! Щожь се значить часъ марнувати ?

То значить не уживати часу такъ, якъ Богъ велить. Марнуе про тое часъ, кто дѣлае зле и ображае Бога, бо жіе мовто на землѣ а въ дѣйствности мертвецъ есть, бо нема въ нимъ житя Божого. Марнуе часъ той, кто мѣсто трудити ся чи то въ дому, чи въ поли, чи въ огородѣ для хбсна своего и своєї родины, вѣнь по ярмаркахъ ся волочить, въ шинкахъ пересиджуе, або горѣ черевомъ лежить, — однимъ словомъ не дѣлае добре и занедбуе то, до чого есть обовязанный. Есть вѣнь слуга неужиточный и нехибно буде киненый тамъ, где есть тьма кромѣшна, где буде плачь и скрежетъ зубѣвъ.

Марноване часу есть майже загальне у людей, а ту ось часъ есть неоцѣненный, се пряжа, зъ котрой маемъ собѣ выробити одежу безсмертну. Не годить ся протое маловажити собѣ хотяйбы одну ниточку, противно треба визыскати кожду хвилю, бо якъ сказавъ одень св. мужъ :

„Скупѣсть що до часу єсть дозволена,“ — а ту ось стѣлько людей опроваджувє цѣлї дни, мѣсяцѣ и лѣта на нѣчимь! И надѣ тымь тѣлько роздумують, якь сы то „чась забити“, якь ѣсти, пити и веселити ся. *„Въ трудѣхъ челоувѣческихъ не суть и съ челоувѣки не прїимуть рань. Сего ради удержа я гордия ихъ до конца: одѣяшася неправдою и нечестїемь своимь. Изыдетъ яко изъ тука неправда ихъ: преидоша въ любовь сердца. Помыслиша и глаголаша въ лукавствѣ, неправду въ высоту глаголаша“* (Ѳ. 72, 5—8.)

Суть где-якї люде, котрїи не знаютъ, що дѣлати зѣ часомь, бо вжежь трудити и молити имь ся не хоче. Щобы позбути ся нудьги опроваджують они чась на пустой балаканинѣ, грають въ карты, читають плохї книжки и газеты. О такихъ людяхъ каже зѣ великимъ негодованемь св. Вернгардъ: „Отъ побалакаймо собѣ хотяй годину. Такь пройде на пустой балаканинѣ година одна и друга, якї передавъ намь нашъ милосердный Сотворитель, щобысьмо трудили и молили ся, каляли ся грѣхѣвъ нашихъ, выеднали собѣ ласку и заслужили собѣ на вѣчну славу. Такь опроваджуємо той чась бездѣльно, въ котрѣмь малисьмо стремѣти до сполученя ся зѣ Ангелами, тужити за втраче-

нымъ раемъ... и ридати по причинѣ здѣланныхъ нечестивостей“.

Се, що сказавъ св. Вернгардъ, майже всѣхъ насъ ся касае. Скѣлько то годинъ змарнували мы въ житю нашѣмъ, скѣлько пустыхъ мрій, безстыдныхъ гадокъ, плохихъ слѣвъ, лукавыхъ и безхосенныхъ дѣлъ заповнило той часъ дорогоцѣнный. Якже далеко вѣдступили мы вѣдъ образу нашего — Исуса Христа, котрый за часъ своего земского живота безнастанно трудивъ и моливъ ся.

Вѣдпочинокъ есть доконьче потрѣбный, щобы силы духа и тѣла скрѣпити. Було бы се вельми шкѣдне, наколибы чоловѣкъ безнастанно трудивъ ся и не заживавъ якій-то часъ супочинку, якоже скорше або пѣзнѣйше слѣдувало бы ослаблене на души и на тѣлѣ.

По той причинѣ може такожь кождый чоловѣкъ за - для вѣдпочинку безневинными играми забавляти ся. Лишь и ту довжна бути мѣра сохранена. Спочиваймо стѣлько, скѣлько необходимо потреба, щобы новыхъ силъ до працѣ набрати.

Часъ супочинку чи розривки опроваджуймо такъ, щобысьмо все тямили на Бога а совершали все въ духу любви, — най намъ мерскій будуть всякій неприличнй и простацкй дотены, зѣдлива супе-

речка, злосливй наруги и обмова другихъ, все и повсюду довжнй мы ушанувати наше достоинство чоловѣческе.

Не пристало такожь чоловѣкови честному пересиджувати по шинкахъ або кнайпахъ, где обыкновенно собирае ся всяка сволочь мѣйска, где ничь доброго не почуе, где дѣе ся грѣхъ и образа Божа. Гра въ карты пристрастна и отчайдушна, при котрѣй богато часу и грошей теряе ся, естъ грѣшна и нечестива. Колиже грае ся не за дѣя пѣдлого зыску, коли грае ся чѣстно, безъ пристрасти и сваривъ, — коли грае ся рѣдкоколи и то дуже короткѣй часъ, такъ, щобы на тѣмъ нѣ занятя господарскѣй нѣ молитва не потерцѣли: тогды такѣй родъ забавы естъ дозволенный. Лишь якже се часто приключает ся, що мѣсто одной години не разъ и цѣлу вѣчь опроваджують люде при картахъ!... Найлучше булобы нѣколи въ карты не грати.

Посѣщаніе мѣстцъ вѣдпустовыхъ уважаемо такожь яко рѣдъ вѣдпочинку для тѣла. Зъ сего вѣдпочинку мае душа якъ наибѣльше хѣсна для себе вѣднести. Суть у насъ где-якѣй мѣстця, якъ Зарваниця, Гошѣвъ, Рогѣзно и т. д., до котрыхъ радо нашъ нарѣдъ поспѣшае въ всякихъ прѣтѣсеніяхъ такъ душевныхъ, якъ и тѣде-

снихъ. Лишь и ту треба бути обачнымъ, щобы таке путешествіє на мѣстце святоє привесло дѣйстныи хосень для души нашої, а не стало ся причиною соблазни и грѣха.

Ось идуть люде громадками на вѣдпусть, то найже сиѣльно молять ся, спѣвають побожны пѣсни або ведуть приличныи рѣзговоры. Най у нихъ все буде на думцѣ, где идуть и за чимъ идуть; якъ поводити имъ ся треба, щобы якъ наибѣльше хѣсна придбати для души чи то слушаючи наукъ святыхъ, що ихъ священники голосають, чи сповѣдаючи ся грѣхѣвъ своихъ. А вжежь и молодь най прилично захове ся, най плохими жартами або безстыдными бесѣдами не забавляе ся, бо то вже не буде набоженство а богохульство,

А коли прійшли на мѣстце вѣдпустове, найже ту совокуплять духа своего и въ щирѣй молитвѣ поручають себе и своихъ ближнихъ заступницѣ всѣхъ Християнъ, Пречистѣй Дѣвѣ Маріи. Най не тиснуть ся и не розпихають другихъ, словомъ най не поводятъ ся, якъ та бездушна худоба.

Не разъ на такѣмъ мѣстци вѣдпустовѣмъ такій клекѣтъ, такій зойкъ, така мѣтушня заволодѣе, що ажъ жандармы приневоленіи ладъ и порядокъ заводити.

Выходить на то, що се торговица, где всѣяку худобину продають, где есть и лайка и сварня и проклоны а не святе мѣстце, где слово Боже голосить ся, где люде сповѣдають и причащаютъ ся. Ту дадутъ ся приложити слова Спасителя, котрѣ высказавъ тогда, якъ проганявъ торговельникѡвъ зъ святинѣ Єрусалимской: „Дѡмъ мѡй есть домомъ молитвы, а вы сотворили зъ него пещеру разбойникѡвъ“.

Вертають люде зъ вѡдпушту. Здавало бы ся, що по сихъ наукахъ, якѣ тамъ почули и по святой сповѣди, що ю вѡдправили, они вѡдмѣнили ся, споважнѣли, дѣтьми Божиими стали. Не поганяють уста свои нечестивою бесѣдою, тѡлько думаютъ и розговорюють о рѣчахъ Божихъ. Такъ оно довжно бути. А чи дѣйстно завсѣгды такъ дѣе ся? Смотри на придорожнѣй корчмы: Людей коло нихъ безлѣчь. На гостинци фѣры стовпились, що переѣхати годѣ. Келишки и фляшки зъ горѣвкою зъ рукъ до рукъ кружатъ и хутко порожнѣй стають. Лиця у сихъ богомольникѡвъ паленіють, не оденъ вже ледво языкомъ пленче, добавкомъ зареве хирливымъ голосомъ пѣсню, що соромъ ю слухати. И соблазнюе нею молодшихъ и наносить зневагу Богу. Ну худобина!

дикунь и ничь бѣльше... А молоде прислухуе ся, творить смѣхи и хихи и всѣляку сваволю. Такой ось вѣдпустъ, се обильне жниво не то для арендарѣвъ але и для сатаны! Вѣдъ такихъ вѣдпустѣвъ сохрани Господи весь мѣръ христїаньскїй! Такой вѣдпочинокъ по трудахъ щоденныхъ есть тѣлько наругою зъ закону Божого.

Не вадить такожь за - для вѣдпочинку по працѣ посѣтити добрыхъ знакомыхъ, другѣвъ и своякѣвъ въ котрыхъ товариствѣ разумными и честными розговорами нашъ умъ просвѣтивъ бы ся и наше сердце набрало охоты до всякой праведности. Нога наша най не постане въ такѣмъ домѣ, где плохѣсть, обмова або пуста балаканина володѣють.

II.

Возлюбѣмъ працю, якоже лѣнивство есть починомъ всякихъ нечестивостей.

Всякїй трудъ, всяка праця предпринята въ хвалу Богу, въ хосенъ нашъ чи въ хосенъ ближнихъ нашихъ, довжнїй намъ милїй бути. Смотрѣмъ на образъ всякой праведности: на Іисуса Христа! Вѣвъ потрудивъ ся яко ремѣсникъ, помагаючи оцѣкунуви своему, яко учитель, бо пере-

ходивъ зъ мѣстця на мѣстце и учивъ народы. Тымто полишивъ Вѣнъ всѣмъ примѣръ, якъ мають чи то руками, чи то духомъ потрудити ся, щобы праця ихъ була святою и плодоносною.

Праця стереже душу чоловѣка вѣдъ богато покушеній и устороняе богато грѣхѣвъ, тому упоминае св. Геронимъ : „Занимай ся всегда якимто дѣломъ, щобы нагодивъ на тя діяволь, коли будешь трудити ся“. Праця исполняе душу чоловѣка на земли спокоємъ и радостію, а въ небѣ свѣтлостію и славою, якъ каже св. Апостоль Павло : „Свѣй о благословленіи, о благословеніи и пожнетъ“.

Лишь якже мерзке и шкѣдливе естъ лѣннество, котре въ различнѣмъ видѣ проявляє ся. У однихъ проявляє ся яко вѣдъраза до работы, у другихъ, що легковажать собѣ всяку труднѣйшу працю, нѣ симъ нѣ тимъ все збувають; не дивниця, що рѣля у нихъ заустѣла, що худоба терхава, що будинки побакирили ся а пошите на нихъ дрантыве.

Лѣннество чи оно сякъ, чи такъ проявляє ся, все осуджене достойно. Оно супротивляє ся волѣ Божой, тымто зводить на чоловѣка недбалого заслужену кару Божу. Рабъ лукавый и лѣнный що закопавъ свѣй талантъ, якъ насъ поучае пись-

мо св., почувъ строгій засудъ: „Неключимаго раба вверзите въ тьму кромѣшнюю, ту буде плачь и скрежетъ зубовъ“. (Мат.) Смоквицю, що не творила плода, проклявъ Господь Богъ тому, що она, хотя огородникъ мавъ старунокъ о ню, овочей не родила.

Лѣнивство есть матерею богато грѣхѣвъ и веде не разъ до мерзкихъ злочинѣвъ. Св. Вернгардъ каже! „Лѣнивство есть матерею поганыхъ жартѣвъ, мачохою честнотъ, калужею всякихъ покушеній и лукавыхъ гадокъ“.

Богъ въ превеликѣй мудрости своей вызначивъ каждому чоловѣкови яке то занятіє, яке то поле до дѣланя, якій то довжности, котрій сповняючи прославляе Сотворителя, причиняє ся до добра загального и ублагородняє и освячує власную душу.

Св. Геронимъ розказує о монахахъ, що въ Египтѣ проживали, що каждый зъ нихъ якою - то ручною работою занятый бувъ, не такъ задля удержаня своего, якъ задля того, щобы на опасній покущеня на-раженный не бувъ. Мудрый Пізистратъ, король греческій, велѣвъ всѣхъ дармоѣдѣвъ на торговицю скликати и приказавъ задѣлти ихъ робучою худобою и насѣнемъ, щобы орали и обсѣвали обшары

землѣ въ поближу мѣста Атенъ находячій ся, яко же убоаявъ ся, що лѣнивство спонукалобы сихъ людей до заговорѣвъ, розбою и крадежи.

Архімандритъ Павло, вельми побожный пустыножитель соберавъ пальмове листѣ и выплѣтавъ чи то кошики, чи зшивавъ до купы. Колиже по истеченю року пребогато тои работы у его печерѣ призебрало ся, а не находивъ ся якій то купецъ або бѣдолаха, котрому передавбы весь доробокъ, попаливъ все, убоаявъ ся, щобы зъ огляду на такъ превеликій запасъ рогожей и кошикѣвъ не попалъ ся въ лѣнивство.

Монахъ Дороей въ Тебаѣдѣ трудивъ ся не то черезъ весь день, але и до пѣзной ночи. Коли го вопросили, чому вѣднѣ такъ работою тѣло свое гнобитъ, то вѣдказавъ вельми розумно: „Щобы оно мене не гнобило“.

О. К. С.

Еще о даванію именъ дѣтемъ.

(Написавъ Г. А. П.)

Если такъ много именъ есть, котрѣ христіане дѣтемъ своимъ давати могутъ, то маемъ мы при томъ тоту выгоду, що можемъ собѣ изъ нихъ имена свобѣдно избрати, — мы можемъ такѣ собѣ избрати, котрѣ намъ бѣльше подобаютъ ся. Но чи було бы то добре, красно и по христіански, если бы въ котрѣй громадѣ христіане такъ завзятыми були, що гдеякѣ имена за ніяку цѣну приняти бы не хотѣли? Не було бы то ничъ дивного, если бы якісь родичи, выбираючи имя дитинѣ, въ однѣмъ и другѣмъ разѣ, не хотѣли дати ей имя *Константинъ, Елена, Гнатъ, Ирина, Кирилъ, Оля, Андрей, Соня, Богданъ, Надя, Борысь, Вѣра, Петръ, Любовь, Романъ, Текля, Корнилій, Параня, Евгений, Марта, Іосифъ* и т. д., но щобы осмѣлились христіанскѣ родители сказати, що ни одно изъ тыхъ именъ не пріймутъ, бо въ ихъ селѣ такихъ именъ нема, а нашимъ дѣтемъ булабы ганьба такѣ имена носити, — то булобы крайно нерозумно, вехорошо, не по христіански и грѣшно, бо надмѣненѣ имена суть именами великихъ Божиыхъ угодникѣвъ, и таки по правдѣ прекрасными именами, хотъ въ селѣ

и незвычайными. Каждый дбалый священникъ повиненъ всѣми силами старатись о то, щобы повышене надмѣненій имена, а по при нихъ также имена Г л ѡ б ѣ, Наталія, Ярославъ, Мирославъ, Ярослава, Мирослава, Меланія, *Владиміръ и Владиміра*, Несторъ, Юрій и Евгенія конечно находились. *Безъ тыхъ именъ невыглядалобы христіянске село по правдѣ рускохристіянскимъ селомъ.* О тѣмъ нехай знае и памятае кожда рускохристіянска громада, и най не важить ся никто въ громадѣ спротивитись священнику въ веденію тыхъ именъ въ село. Въ веденію сихъ прекрасныхъ и значущихъ именъ въ громадѣ могутъ противитись тѣлько крайно темні, глупі и простацкі люди.

Порядочному даванію именъ дѣтемъ препятствуе еще одно смѣшноглупе и шкодливе мнѣніе деякихъ христіянъ а именно, *що панскі имена належитъ давати лишъ панскимъ, а хлопскі имена лишъ хлопскимъ дѣтемъ.* Господи! И откуду взялись на свѣтѣ панскі и хлопскі имена? Кто ихъ такъ роздѣливъ? — Если есть по части въ практицѣ слѣдъ якій роздѣль именъ на панскі и хлопскі, то роздѣль тотъ походить ътъ безрозумныхъ христіянъ и есть совсѣмъ неправдивымъ, що сейчасъ докажу. Чи имена

Марія, Иванъ, Николай, Стефанъ, Катерина, Анна, Петро, Василій, суть панскими, чи хлопскими именами? Що четверта або пята женщина межи хлопствомъ называеся Марія или Анна, Катерина, а есть тыхъ именъ велике множество и у панства, а даже межи князями и царями, бо вотъ були царицами и Анны и Екатерины и Маріи. Каждый пятый или шестый хлѡпъ называеся Ивановъ, Николаемъ, Стефаномъ, Василіемъ, Петромъ, и чи нема тыхъ именъ множество и у всей интеллигенціи? Скѡлько то було и есть князей и царей Ивановъ, Николаевъ, Стефановъ и Василіевъ и Петровъ!

Подѡбно якъ съ именами тыми, такъ стоитъ дѣло и съ именами другими: *нѣтъ именъ ни панскихъ ни хлопскихъ, а есть только имена христіанскіи.*

А если находились коли такі особы, котри старались сдѣлати различіе на панскій и хлопскій, то були то особы или надто гордіи (н. пр. шляхта), или глупіи (н. пр. совсѣмъ темніи мужики, шляхтою утисненіи), но на ихъ мнѣнія и пляны мы разумніи и справедливіи христіяне ніякъ писатись не можемъ.

Давными часами, коли давила Русь панщина-неволя, и коли несвобѡдно було рускому простолюдину подумати о науцѣ,

о просвѣщеню, и о тѣмъ, щобы дѣстатись въ ряды интеллигенціи, можно було еще простити то глупе мнѣніе о роздѣлѣ имени на панскій и хлопскій, но сегодня, коли уживаемъ мы русины даной намъ свободы уже 55 лѣтъ и коли могутъ выйти дѣти и найбѣднѣйшихъ мужицкихъ родителей на учителей, священникѣвъ, урядникѣвъ, и войсковыхъ съ высокимъ становищемъ, то чому не давати дѣтемъ имени: Владиміръ, Борысь, Глѣбъ, Богданъ, Гнать, Ярославъ, Антоній, Атаназій, Теодозій, Ольга, Елена, Соня, Евгенія, Ярослава, Наталія, Юрій, Меланія, Константинъ, Александеръ и т. д.? Чи має у насъ зѣстати все на старосвѣчинѣ, на именахъ: Гриць, Пилипъ, Иванъ, Настя, Пазя, Євка, Каська?

О нѣтъ; у насъ має проявитись поступъ въ всѣмъ; мы маемъ просвѣтитись и заявити себе просвѣщенными на кождѣмъ шагу, а затѣмъ и въ даваню имени. А рускій имена святыхъ повинні мы полюбити предвсѣмъ и давати ихъ дѣтемъ нашимъ якъ пайчастѣйше.

Честь для матери.

Одєнь римскій молодець, именовъ Коріолянъ, бувъ зъ Риму прогнанный и утѣкъ до непріятельского обозу Вольскѣвъ. Тѣ ѣдали ему начальство надъ своимъ войскомъ, съ котрымъ вырушивъ ѣвъ пѣдъ Римъ и намѣрявъ тоеже збурити. Жителѣ Риму попали въ великій пополохъ и теперь доперва пѣзнали, що здѣлали Коріолянови кривду. Выслали найперше до него до обозу найзнаменитшихъ сенаторѣвъ мѣста, чтобы его переблагати, але надаремно. Потому послали своихъ первосвященникѣвъ поганьскихъ въ свѣтлыхъ ризахъ але безъ успѣха. Предкладали ему тоеже великій окупъ, велику суму грошей, чтобы тѣлько вѣдступивъ зъ войскомъ ѣтъ мѣста, але Коріолянъ ѣткидавъ то все съ погордою. Коли же ничъ не помагало и Коріолянъ не давъ ся переблагати, втогда послали до непріятельского обозу его матѣрь Ветурію. Она кинула ся сынови до нѣгъ и просила о пощаду для мѣста. Коріолянъ пѣдвѣсь

ю, притуливъ до себе и сказавъ: „Мамо, ты уратовала Римъ, але мене погубила“. Онъ ѡтступивъ съ войскомъ ѡтъ мурѡвъ мѣста Риму и бувъ опѡсля окаменованымъ. Дѣялось тоє року 491 передъ Христомъ.

Сей поганивъ, що такъ дуже почитавъ свою матѣрь, посрамляе не одного Христїянина.

Ф. С.

Добрїй родичъ выдають и виховують добрїй дѣти а злїй родичъ выдають и виховують гѡршїй дѣти вѡдъ себе.

Если супруги суть добрїй, побожнїй, то вже ихъ добрїй тї склонности переходять на дѣти а кромѣ того примѣрне жите супругѡвъ, ихъ науки, упѡмненя и виховане христїяньске образує дѣти. Пѡдъ тымъ взглядомъ суть добрїй супруги подѡбнїй до декотрыхъ металѡвъ якъ: золота, сребра, цинку, цины; они суть и самї для себе добрїй и полученїй зъ собою дають таксжь добрїй мѣшанины, якъ н. пр. мѡсяжь, бронзь. Такъ отже якъ получене

добрыхъ металѣвъ дае добрїи мѣшанины, такъ и добрїи супруги выдають добрїи дѣти. Противно злїи, безбожнїи родичѣ могутъ лишъ такїи самїи або еще гѣршїи дѣти выдати и выховати. Вже бо ихъ злїи склонности переходять звичайно на дѣти а до того своимъ грѣшнымъ житемъ дають соблазнъ, згѣршене дѣточкамъ. Пѣдъ тымъ взглядомъ суть злїи родичѣ подобнїи до живого сребра и сѣрни; они вже кожде для себе естъ отруєю а обое разомъ дають еще бѣльшу струю т. зв. цїноберь. Оттакъ то и злїи родичѣ выдають и выховують еще гѣршїи дѣти.

О. І. В.

Для старыхъ и молодыхъ.

Якъ шматы чорнїи и бруднїи въ паперни перемѣняютъ ся на пацѣрь бѣльнїи, такъ душа людска омарана беззаконїями бѣлѣе въ св. тайнѣ Покаянїя.

Св. Августинъ.

Тайна Покаянїя пѣдтримуе справедливѣсть, бо она естъ высшою понадъ всѣ

трибуналы судейскій. Найлучше оказуе тоє сей примѣръ: Оденъ священникъ въ заведенію карнѣмъ въ Парижи зѣбравъ вѣдъ своихъ вязнѣвъ 20 тысячь франкѣвъ яко зворотъ чужои кривды и зложивъ ихъ судови. Чого отже судіѣ не дослѣдили, чого кайданы не зробили, того доконала ласка божа въ св. тайнѣ Покаянія.

На славного, великого вожда Цезара кинули ся вороги съ ножами, щобы его заколоти. Цезаръ обернувъ ся и хотѣвъ боронити ся, але коли съ ножемъ въ руцѣ побачивъ свого пріятеля Брута, котрого любивъ якъ свою рѣдну дитину, озвавъ са: „И ты Бруте противъ мене!“ закрывъ собѣ лице и згинувъ пѣдъ ножами. Чижь такъ само не ѳтзываетъ ся Христось до невдячного грѣшника? чижь не кличе до него: „И ты христіянине, котрого я такъ любивъ, лучишь ся съ диволомъ противъ мене?“

Одна стара бабуса селянка оповѣдала такъ: Въ одній хатѣ зѣбрало ся кѣлька пѣякѣвъ, засѣли за стѣлъ та почали частувати ся горѣвкою. Въ короткѣмъ часѣ оденъ зъ нихъ такъ упивъ ся, що упавъ

безъ памяти на землю. „Конае, конае!“ — закричали въ жартъ піяки — „ведѣмъ до церкви до сповѣди!“ Що сказали, се и зробили. Запрягли волю, убрали піяка тай завезли до церкви. Старенькій, знемощѣлый священникъ не пѣзнавъ, що піяки хотять собѣ тѣлько зъ святой сповѣди та Причастія закптити; — высповѣдавъ піяка и запричащавъ. Та щожь?! Богъ свою наругу покаравъ страшно. Недостойно запричащаный піякъ не доѣхавъ до дому, сконавъ. Ёго товаришѣ, видячи на нѣмъ таку страшну кару божу, одень збожеволѣвъ а другій занѣмѣвъ.

Д. Л.

РѢкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число осме.

Накладомъ свящ. А. Джулынскогo
редактора „Посланника“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“
выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:
по 10 що мѣсяца: 3 вл. 60 кр.;
по 5 що мѣсяца: 1 вл. 80 кр. Поодинокй числа по 8 кр.
❖ Менше якъ 5 не посылае ся. ❖

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ „Удѣловой“ подъ зарядомъ І. Лавора.
1903.

Св. пророкъ Іеремія.

Св. Пророкъ Іеремія.

Св. пророкъ Іеремія бувъ сыномъ священника Хелкіи. Исполненный духа божого — по свѣдоцтву св. Игнатія Богоносця дѣвственникъ — бувъ священникомъ, учителемъ и пророкомъ отъ Бога посланнымъ. Онъ мавъ всего 15 лѣтъ, якъ по воли божей начавъ свой урядъ пророческій, якъ самъ о собѣ говоритъ: „Владыко Господи! се не вѣмъ глаголати, яко отрокъ есмь.“ Но Господь даючи ему разумъ совершенного мужа сказавъ: „Не глаголи, яко отрокъ еси, но повелѣнію моему внемли и иди, а може послю тя, и гла-

голи вся, елика повелю тебѣ; не убой ся же отъ лица царей и князей и велможъ ибо съ тобою есмь избавляя тя“ (Гл. I. 6—10).

Тое слово Господне къ Іереміи було сказане за панованя короля юдейского Іосіа, котрый старавъ ся привернути поклонене единому, истинному Богу; нарѣдъ бо жидѣвскій хотѣи и служивъ правдивому Богу; но заразомъ предававъ ся идолопоклонству и мерзкимъ порокамъ. Не тѣлько въ около Іерусалима по холмахъ и дебрахъ, но даже при храмѣ въ Іерусалимѣ стояли идолы, котрымъ переворотнѣи люде такъ само приносили жертву, якъ и Богу. Почитане истинного Бога було ограничено лишъ на вѣшнѣи обряды.

Іеремія зъ розказу божого начавъ взывати до покаянїя народъ, князей и царей, грозячи имъ гнѣвомъ божимъ, що если не покаются, то вскорѣ нападе на нихъ сильный на-

родъ, котрый опустошитъ ихъ отечество, убо ихъ сынѡвъ и доньки и розвалитъ ихъ мѣста. „Но они не послухали и не приклонили уха своего и жили по воли и упорству злого сердца своего“ (VII. 24).

Строгїи слова пророка приводили народъ до ярости и ѡнъ по намовѣ своихъ жрецѣвъ и лжепророковъ начавъ люто переслѣдувати Іеремію. Самъ пророкъ, видячи велику злобу своего народа, часами упадавъ духомъ, силы его слабли и ѡнъ взывавъ Бога о помѡчь.

Тымчасомъ предсказанїя пророка начали сповнятись; царь египетскїй, Фараонъ Неохай, въ походѣ противъ ассирїйского короля напавъ на Юдеѣвъ и завладѣвъ Іерусалимомъ. Царь Іосїя умеръ въ бою а Фараонъ назначивъ царемъ юдейскимъ Іоакима, котрый мавъ ему дань платити. Но и тая перша кара и нужда не опамятала жидѡвъ; они не перестали дальше грѣшити и лишь внѣшно для

ока Богу служити. Іеремія мимо различныхъ гоненій постоянно а неустрашимо научавъ и упоминавъ народъ и возвѣщавъ ему волю Господню; онъ проповѣдавъ середь народныхъ собраній и въ храмѣ и у царского двора. Одного разу взявъ онъ глиняный сосудъ, разбивъ его передъ всѣми, предсказавъ, що точно такъ уничтожить Господь народъ повный всякихъ беззаконій, що напевно наступитъ упадокъ храма и самого мѣста Іерусалима. Слова правды возбудили гнѣвъ жрецовъ, лжепророковъ и народа; они поймавши Іеремію звали: „Смертію нехай онъ умре, понеже злое предсказавъ о Іерусалимѣ.“ Але були и праведні въ народѣ, котрі его обороняли и сказали: „Не слѣдує сего чоловѣка осуджати на смерть, понеже онъ говоривъ намъ именемъ Господа Бога нашего.“

Предсказаня его скоро сповнили ся. Царь вавилонскій Навуходонозоръ завладѣвъ Іерусалимомъ, огра-

бивъ храмъ и выпровадивъ въ неволю множество жидовъ. Надъ позбоставшими ѡнъ дозволивъ бути царемъ Іоакиму, но наложивъ на него дань. Въ тѣмъ часѣ лжепророки хотячи приподобати ся народови, потѣшали его ложными обѣтницами, що та неволя не буде довго тревати и що плѣнники будутъ скоро освобожденіи. Колиже Іеремія зъ божого вдохновеня противно предсказовавъ, що ся неволя буде продовжати ся 70 лѣтъ и упоминавъ народъ и царя въ покорѣ приняти тую кару божу за ихъ грѣхи и не буритись, — они роздраженіи тымъ, замкнули его въ темницю.

Ту сказавъ Господь къ Іереміи, щобы взявъ книгу и списавъ въ ней всѣ слова божіи ѡтъ того часу, коли ставъ говорити съ нимъ и щобы велѣвъ прочитати тую книгу передъ народомъ, котрый учувши поновно, якѣ кары его ожидаютъ, чей наверне ся къ Господу и достигить прощенія вины. Все тоє списавъ при ѡкнѣ вя-

зницѣ его ученикъ Варухъ. Книга слѣвъ пророка привела въ ярость царя, онъ сказавъ книгу спалити а Іеремію и Варуха убити. Но Господь сохранивъ ихъ чудеснымъ своимъ покровомъ, а Іереміи велѣвъ написати другу книгу, въ котрой онъ повторивъ все давнѣйше и додавъ нове объявленіе отъ Бога: пророчество о скорѣмъ убіенію Іоакима.

Незадовго сповнили ся пророчія слова Іереміи: войско Навуходонозора напало Іерусалимъ, Іоакимъ бувъ убитый а трущъ его выкиненый за мѣсто, якъ то предсказавъ Іеремія; святіи сосуды зъ храма були забраніи и надъ 10 тысячей жидѣвъ заведено въ неволю до Вавилону.

Выбраный царемъ юдейскимъ Ехонія не бувъ лучшій отъ своихъ попередникѣвъ и попавъ ся въ неволю; его наслѣдникъ Седекія, котрый царствовалъ 11 лѣтъ, здѣлавъ много зла. Самого пророка Іеремію велѣвъ Седекія, вкинути въ глубокой болотни-

стий ровъ, где мало не погибъ. Потомъ вкинено его до темницъ. Все що пророкъ предсказавъ сповнилось. Царь Навуходонозоръ поновно занявъ Іерусалимъ, сынѡвъ и всю родину Седекія вымордовано въ очахъ его, самому же выколото очи и заведено до неволѣ до Вавилону, съ множествомъ народа. Іерусалимъ цѣлковито опустошѣвъ.

Коли начало ся пустошене мѣста, погане освободили Іеремію зъ темницъ. Преданіе оновѣдае, що коли Іеремія взявъ кивотъ завѣта и оltарь кадильный и закопавъ ихъ въ печерѣ на горѣ Наѡанъ, втогда сказавъ тѣ слова: „Господь одойшовъ зъ Сіона на небо и зновъ прійде съ силою, и тое стане ся, коли всѣ народы стануть поклоняти ся дереву (т. е. кресту).“

Іеремія сумуючи надъ паденіемъ Іерусалима и разореніемъ храма, вылявъ свѡй смутокъ въ пѣсняхъ, знаныхъ пѡдъ именемъ „Плачь Іереміи.“

Не довго остававъ Іеремія въ землі жидѣвской, дѣставъ ся потому насильно до Египта, где проживъ 4 лѣта. И въ Египтѣ не переставъ Іеремія пророковати, межи инчими о упадку державы вавилоньской и о погибели Юдеѣвъ, утѣкшихъ до Египта. Розъяреніи жиды укаменовали Іеремію, но пророчество его сповнило ся еще того самого року: Навуходнозоръ завладѣвъ Египтомъ и велѣвъ всѣхъ тамъ находячихъ ся жидѣвъ умертвити.

Въ 250 лѣтъ по смерти Іеремія велѣвъ царь Александеръ Македоньскій перенести мощи пророка до новозбудованого нимъ мѣста Александрии и похоронити на мѣсци званѣмъ Петрафиль, где много мощей пророковъ мало почивати.

Іеремія попередивъ Рождество Христове на 620 лѣтъ.

НАШЬ ОБРЯДЪ.

Юліянъ Дзеровичъ.

(Дальше).

УТРЕНЯ.

71. Пы т. Коли вѣдправляе ся Утреня?

Вѣдп. Утреня вѣдправляе ся зъ настанѣмъ дня.

72. Пы т. Въ якѣй цѣли вѣдправляе ся утреня?

Вѣдп. Утреня вѣдправляеся, чтобы :
1) подякувати Господу Богу за мивувшу щасливо проведену вѣчь ; 2) чтобы умолити собѣ благодати Божои на надходячій день ; 3) чтобы пригадати собѣ благодати одержаній въ новѣмъ заѣтѣ.

73. Пы т. Чи утреня въ каждый день однаково править ся?

Вѣдп. Головный рись утренѣ (шке-
летъ) есть все той самъ ; однакъ въ ве-
дѣлѣ и свята суть рѣжны додатковй части,
котрй видъ утренѣ змѣняютъ.

74. Пы т. Якій есть порядокъ утренѣ?

Вѣдп. Тутъ подамо для перегляду
цѣлу утреню въ однѣй таблици якъ
вѣдправляе ся въ якійсь празникъ
припадаючій на недѣлю, чтобы
тымъ улегчити собѣ запамятане сего гар-
ного богослуженя и скорше зъорієнто-
ванѣ ся.

Шемать утренѣ.

Часть	Назва	Назва складова части або початковій слова (въ скобкахъ)	Примѣтка
I.	Моленіе за царя	Начало обычна Псаломъ 19 и 20 Тропарѣ и кондаки Ектенія за царя	Та часть опускае ся, коли есть всенощне.
II.	Шесто-псалміе	„Слава Святѣй, единосущнѣй. . Тройцѣ. „Слава во вышнихъ Богу“ „Господи устнѣ мои отверзени“ Псаломъ 3, 37, 62, 87, 102, 142. Ектенія мирна. „Богъ Господь яви ся намъ.“	Водѣ тыхъ псалмѣвъ мае утреня свою назву. Въ пость вмѣсто того спѣвае ся „Аллилуя“
III.	Змѣнній части утренѣ	Тропарѣ катизмы съ сѣдальными Полиелей Величанія Ангельскій соборъ	ляше въ недѣлѣ и свята лише въ урочистѣ праздники лише въ недѣлѣ

Часть	Назва	Назва складова части або початковій слова (въ скобкахъ)	Примѣтка
		Антифоны степеннї Прокимень, Евангеліе	лише въ нед. и св. " " " " " "
IV.	Канонъ	Девять пѣсней канона. { По осмій пѣсни } { "Величить душа" } { моя Господа " } Псалмы хвалитнї съ стихирами	Пѣдчасъканона помавуе ся въ праздники народъ свяченымъ елеємъ.
V.	Велике Славословіе.	Славословіе велике Ектенія прилѣжна Ектенія просительна Отпустъ.	

а) Молене за царя.

75. Пыт. Чому называемъ першу часть утренѣ „Молениемъ за царя“?
 Вѣдп. Понеже въ той части молимо

ся особливо за здоровле и добре пово-
джене пануючого монарха.

76. Пыт. Дячогс молимо ся заразы
зъ початку утрень за цѣсаря?

В ђ д п. Дятого, що вставши рано и
найшовши все наше майно въ порядку
завдячуемъ се передовсѣмъ Господу Богу
а потому цѣсарю, котрый черезъ вѣйско
и своихъ урядникѣвъ надъ всѣмъ чувае.

77. Пыт. А зъ якои причины опуска-
еся се моленіе, коли утренняя править ся
безпосредно по вечернѣ (т. є. коли есть
всенощне)?

В ђ д п. Молене за пануючого монарха
опускае ся тому що: 1) мы перебуваючи
цѣлу нѣчь на молитвѣ, зѣстаемо пѣдъ о-
нѣкою самого Господа Бога, найвышого
Царя нашего; 2) вже на Вечерни, котра
тѣлько що скѣвчила ся, мы молили ся за
пануючого цѣсаря, єго державу и супокѣй
въ ектеніяхъ и на литіи.

78. Пыт. Зъ якихъ моленъ складаеся
та часть утрень?

В ђ д п. Та часть утрень складае ся:
1) зъ начала обычного; 2) Псалмѣвъ 19
и 20-го; 3) Тропарѣвъ за царя и 4) екте-
ніи за царя.

б) Шестосальміс.

79. Пыт. Чому благословить священникъ св. Трѣйцю, начинаючи властиву утреню?

Вѣдп. Священникъ приноситьъ святой Трѣйцѣ честь словами: „Слава святой единосущей и животворящей и нераздельней Троице, Отцу и Сыну и святому Духу, ныне и присно и во веки вековъ“, тому, бо утреня представляетъ новый заветъ, въ котромъ велике таинство святой Троицы зѣстало вже объявлено.

80. Пыт. Що нагадують намъ слова: „Слава во вышнихъ Богу, и на земли миръ во челоуѣцѣхъ благоволеніе,“ котры немовъ въ водновѣдѣ на повисшій слова священника сиѣвае дякъ?

Вѣдп. Сѣ слова сиѣву ангельского нагадують намъ рождество Іисуса Христа.

81. Пыт. Що выражае пѣвецъ дальшими словами: „Господи устнѣ мои отверзеши, и уста моя возвестятъ хвалу Твою“?

Вѣдп. Вѣвъ просить Бога, абы мѣгъ достойно Богу въ той утренней молитвѣ честь принести.

82. Пыт. Яка есть провѣдна мысль въ шестопсалмїю?

Вѣдп. Въ шестопсалмїю выражае ся уованїе на Господа Бога, котрый вы-
бавляе вѣдь ворогѣвъ, и просьба, щобы
Господь Богъ не судивъ насъ въ гнѣвъ,
лише въ милосердію своимъ.

83. Пыт. Якъ повинно ся читати
тыхъ шѣсть псалмѣвъ?

Вѣдп. Тѣ псалми повинни читатись
съ благовѣнїемъ и страхомъ Божиимъ, бо мы
ними якъ бы говорили зъ самымъ Госпо-
домъ нашимъ и его молили о грѣхахъ на-
шихъ. Тѣ псалмы суть такъ трогательнїи,
утѣшительнїи и поучающїи, що могутъ
взбудити навѣтъ въ наибѣльшѣмъ грѣш-
нику чувства покаянїя и надѣи на мило-
сердіе Боже, а душу поражену, наибѣль-
шимъ горемъ ободрити и потѣшити.

84. Пыт. Чому при читаню шести-
псалмѣвъ погашують ся декотрї свѣчи?

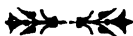
Вѣдп. Се дѣеь тому, щобы пога-
дати ту темряву, въ котрѣи по яснѣмъ
видѣнїю Ангелѣвъ пастырѣ спѣшили въ
вертепъ Вифлємскїй повитати новонаро-
джене дитя Боже.

85. Пыт. Въ якїй спосѣбъ даемъ мы
выразъ нашему чувству радости, що мы
побачили Сына Божого?

Вѣдп. Въ такий спосѣбъ, що по вѣдспѣваню великои ектеніи взываемо: „Богъ Господь и яви ся намъ, благословенъ грядый въ имя Господне“.

86. Пыт. Що спѣває ся вмѣсто „Богъ Господь“ въ часѣ великого поста?

Вѣдп. Въ великій постъ спѣває ся „Аллилуя“ яко бѣльше прилично Великому постови. „Аллилуя“ означає властиво: „Господь иде“ выражаючи тымъ що иде Господь пострадати и возстати насъ ради, и прійде зновъ судити землю. Дятого се „аллилуя“ завзыває насъ бути готовыми на другій прихѣдъ Спасителя.

Рѣдке на верненє.

На початку року 1865 приведено одного жовнѣра зъ Альжиру до Парижа. Бувъ то молодой сильный Арабъ зъ яскравыми очима и якъ снѣгъ бѣлыми зубами. Цѣла его по верхности здраджувала благородне походженє; вѣнь умѣвъ читати и пи-

сати, однакъ французке було ему незнакомымъ. Сильне запалене легкихъ довело его до небезпеченьства житя.

Коротко по его прибутю зоставъ духовный шпиталя закликаний, щобы одного хорого, котрый рѣвно мавъ запалене легкихъ заосмотрити.

Небавомъ ишовъ священникъ до салѣ хорыхъ съ Найсвятѣйшими Дарами, передъ котрымъ двоухъ служащихъ несло горіючі свѣчи въ рукахъ. Магометанинъ Арабъ слѣдивъ уважно всѣ церемонїѣ: Вѣнъ видѣвъ якъ священникъ клякавъ, робивъ знакъ креста и моливъ ся. Вѣнъ придивлявъ ся хорому, котрый крестъ цѣлувавъ, зъ набожностію слухавъ слово священника, святе Причастіе и послѣдне намащене отримавъ, — коротко кажучи ничо не уйшло его увазѣ.

Коли духовный вѣддаливъ ся, звертавъ Арабъ нѣнастанно свои очи на своего умираючого сусѣда, а святой его спокѣй и задоволене зробили глубоке вражене на него. Якъ дуже вѣнъ бувъ взрушений и перенятый можна легко зъ того пѣзнати.

що вѣнъ самъ зачавъ знакъ св. креста робити, руки складати и свою голову схилати передъ крестомъ, котрый висѣвъ въ сали хорыхъ. Все тое, що вѣнъ бачивъ, переяло его до глубины душѣ.

Однакъ такожь и его дни були почисленѣ. Наступило сильне погѣршене и смерть наближалась скоро. Въ своимъ болю кликавъ вѣнъ о помѣчь. Со всякою готовостію давано ему всего, але даремно. Наразъ побачивъ вѣнъ крестъ, котрый висѣвъ на поясѣ милосерднои сестры. Обома руками сягнувъ по крестъ, цѣлувавъ пристрасно и тримавъ го такъ сильно, що сестра була змушена его вѣдпяяти.

Але его неспокой вернувъ. „Марабутъ, Марабутъ!“ закликавъ вѣнъ. Такъ називають именно Магометане своихъ священникѣвъ. Заразь приведено ему Марабута, такъ званого магометаньского священника, котрый сѣвъ собѣ коло его лѣжка. Однакъ ледви мѣгъ умираючий его зобачити, якъ зъ лицемъ вѣдразы вѣдвернувъ ся вѣдъ него. „Макахъ Марабутъ“ (фаль-

шивый священникъ) викрикнувъ вѣнъ. Вѣнъ повтарявъ тѣ слова кѣлька разѣвъ и крикнувъ потѣмъ воздыхаючи: „Марабутъ Сиднагъ Иссагъ“ т. з. священника Господа Іизуса я хочу. Тогда зрозумѣли, що вѣнъ желавъ собѣ католицкого священника и поспѣшили его закликати. Его приходъ наповнивъ Араба несписаною радостію. Вѣнъ вытягнувъ свои рамена до него, взявъ его за руки, цѣлувавъ ихъ, положивъ на свою голову и давъ всѣмъ присутнымъ зрозумѣти, що хоче зѣстати христіянномъ. Имя „Сиднагъ Иссагъ“ приходило все ему на уста. То було одиноке вызнане вѣры, яке вѣнъ мѣгъ зложити.

Духовный шчиталя такожь не тративъ часу. Скоро вѣнъ за помочію переводчика на кѣлька вопросѣвъ давъ добру вѣдповѣдь, окрестивъ его.

Ледвы можна описати, яку силу мало св. Крещеніе на щасливѣмъ умираючѣмъ. Лице его сіяло радостію и задоволенемъ.

Арабъ дякувавъ священнику бѣльше очима якъ устами, потѣмъ схиливъ голову, якъ колибъ хотѣвъ спати. Всѣ при-

сутній цофнули ся, щобы не мѣшати его спокою.

По кѣлькохъ хвиляхъ зобачила сестра милосердія, що вѣнъ лежавъ цѣлкомъ безъ порушеня; она приближила ся до лѣжка и побачила, що вѣнъ спокѣйно въ Бозѣ уснувъ. Крестъ св. тримавъ еще по смерти сильно въ рукахъ своихъ.

Щастливый Арабъ!

Найцѣннѣйшій домашній знаряды.

Було то въ часахъ, коли Парижане розправляли о загальномъ подѣлѣ маеткѣвъ, о комунізмѣ. Случайно бувъ тогды въ Парижи епископъ австралійскій зъ Амалі. Одного дня переходивъ сей епископъ попри товпу народу, що збравъ ся на публичнѣй великѣй площі, щобы послухати бесѣды одного бесѣдника. Всѣ жадно слухали роззявивши роты бесѣды о ущасливяючѣмъ весь свѣтъ комунізмѣ, закѣнче-

нои звычайною фразою: „Не буде анѣ бѣдныхъ анѣ богатыхъ, анѣ достойникѣвъ, анѣ простыхъ, анѣ величавыхъ палатъ, анѣ убогихъ хатынъ, але повна рѣвнѣсть, повне щасте для всѣхъ!“ По скѣнченю бесѣды загремѣли „славно“ парижане, а особливо неробы, що по кутахъ улицъ выстоювали, сторожѣ, дротарѣ, ковварѣ и т. д. Теперъ попросивъ о голосъ и епископъ, и сего дуже радо ему удѣлено. Вылѣзъ на стѣль, якій служивъ за бесѣдницю и такъ зачавъ говорити: „Обыватель! Французы! Братя! Говорено вамъ ту о комунізмѣ и дуже много красного сказано. Позвольте и менѣ поговорити о добротѣ и благодатяхъ сего пожаданого вамъ стану, бо я зъ нимъ є добре обзваченый. Прибувъ я зъ краю, где въ практыцѣ комунізмъ є запроваджений. (Голосы: „Слушайте! Слушайте!“) Тамъ, мои панове, власнѣсть є рѣчею зовсѣмъ незнаюю. (Славно!) Тамъ є всео вспѣльнымъ (славно! славно!): поле, лѣсы, рѣвки, озера, рыбы, коротко сказати: всео. А поступає ся такъ: Нѣхто нѣчо не робить, нѣхто

не управляє поля; а живять ся тымъ, що само росте, рыбою и дичиною. А коли ся має апетитъ на инше мясо, або коли вже годъ дѣстати рыбы або дичины, то тогды полюе ся — на людей. Сильнѣйшій ловить слабшого, оденъ на другого чигає, оденъ нападає на другого, побѣдитель пече на рожнѣ побѣдженого и зѣдає єго. Нѣмъ отже запровадите комунізмъ, то перше розважте, чи вамъ такій спосѣбъ жита подобає ся. Бо чи скорше чи пѣзнѣйше до сего прійти мусить и въ тѣмъ краю, бо нѣчо само зъ себе до васъ не прійде. Если вы є за комунізмомъ т. є. веспѣльною власностію, то раджу кождому зъ васъ, перше постарати ся о сильнѣй и острый роженъ або принайменше о пѣдбный инструментъ; бо пѣдчасъ панованя комунізму роженъ, то найцѣннѣйшій домовый знарядъ.“

По скѣнченю бесѣды епископа, загремѣли зновъ оплески, переривані окликами: „Прочь зъ комунізмомъ! Прочь зъ веспѣльною власностію!“

Щастливый чоловікъ.

„Серце наше неспокойне, доки въ Бозѣ не спочне“, говорить св. Августинъ. А тыми мудрыми словами всказуе Святый всѣмъ, що хотять бути щастливими, где того щастя мають шукати.

Коли поеть Торквато Тассо, перебувавъ на дворѣ короля французского Карла IX., и оба розправляли о щастю и нещастю, запытавъ король: „Кого, любый Торквато, треба уважати на свѣтѣ за найщаслившого?“ „Бога“ — вѣдповѣвъ коротко тойже. — „Такъ, то ся розумѣе“, вѣдповѣвъ король, „але я маю на мысли найщаслившого мѣжь людьми.“ — „Мѣжь людьми“ вѣдповѣвъ Торквато, скоро „той найщаслившій, що Богу найбільше подобный“. — И дѣйстно красше и лучше не мѣгъ вѣдповѣсти. Теперь пытане, хто найподобнѣйшій до Бога. Безъ сумнѣву що той, що Бога

найбольше любить. „Богъ есть любовь“ говоритъ св. Апостоль. Любовь творить подобнымъ любячого до улюбленого. Такъ „Богъ есть любовь“; а хто въ любви перебуває, перебуває въ Бозѣ, а Богъ въ нѣмъ“. А самъ Господь говоритъ: „Соблюдай заповѣди, тойъ есть любяяй мя.“

Прощеніє.

Сумно було въ домѣ лѣсничого, котрый стоявъ середь лѣса. Старый лѣсничій сидѣвъ передь ѳкономъ, оперши голову на локоть. Понуро глядѣвъ въ лѣсъ и часами воздыхавъ тяжко. У стѣпъ его сидѣла девятьлѣтна донька и споглядала добротливо на ѳтця, не знаючи, чого отецъ такой сумный. Коли передь двома роками вынесено матѣрь на цвинтарь, отецъ такожь бувъ сумный.

— Татуню — сказала она потѣшаючи — не сумуйте, таже мамуня въ небѣ.

Лѣсничій пѣднѣсь голову и стрепенувъ ся.

— Такъ, дитинко, такъ, мама суть въ небѣ, сказавъ дрожащимъ голосомъ. О колибы она мусѣла того дожити! и съ плачемъ притуливъ дитину до сердца.

— Въ тѣмъ ѡдозвали ся кроки въ дверохъ. Лѣсничій отеръ слезы зъ очей и вставъ. Входитъ высокій панъ въ строю мисливскѣмъ, а при нѣмъ 12 лѣтний хлопецъ. Гордо сказавъ панъ графъ тѣ слова до слуги своего:

Знаешь, що есь зѣ службы ѡтправленымъ и позавтра маешь сей дѣмъ опустити, щобы его мѣгъ заняти другій лѣсничій.

— Послухаю розказу пана графа, хотяй до нѣякои не почуваю ся вини.

Графъ взявъ своего сына Кароля, котрый малу Ганусю копнувъ еще ногою, за тое, що до него зближилась и выйшовъ.

Въ имя Боже! Най ся дѣе воля Ёго свята!

Въ два дни пѣзнѣйше опустивъ лѣсничій помешкане, котрого графъ ѡтправивъ за тое, що не хотѣвъ убогого старця выбити за тое, що троха хворосту взявъ зъ лѣса.

*

*

*

Минуло ътъ того часу 18 лѣтъ. Бувъ то памятный день 2. вересня 1870 року, день найкервавшоѣ битвы пѣдъ Седаномъ. Тысячѣ трупѣвъ и конаючихъ лежало на полю битвы. Сотки лежали по лязаретахъ середъ найстрашнѣйшихъ мукъ.

Въ однѣмъ домѣ лежавъ на ложи болести молодой офицеръ. При нѣмъ сидитъ ангель потѣхи — сестра милосердія. Хорый, а бувъ нимъ вѣдомый намъ вже хлопчикъ графъ Кароль, котрый до теперъ лежавъ безъ памяти, пѣдноситъ ся и пытае:

— Где я есмь?

— Въ добрыхъ рукахъ — ѡдповѣдае лагѣдно сестра и поправляє ему подушку, пѣдъ головою.

— То Анна! — выкрикнувъ и ѡтвернувъ ся. Сестра бере его за руку и мовить зъ тиха:

— О не бѣйтесь мене. Мы давно про се забули. Мило до него промавляє, говорить о ѡтчинѣ, о лѣсѣ, о тихѣй луцѣ. Хорый щоразъ уважнѣйше слушае, а въ кѣнци зъ довѣрїемъ на ню споглядае, руки еѣ слезами зрошуе и мовить:

— Прощенїя! за тѣ кривды, якї мы тобѣ и твоему ѡтцеви учинили.

— Уже давно прощено! и ѡнъ! — блаженной памяти мѣй отецъ — такожь простивъ.

Понеже лѣкаръ освѣдчивъ, що хорый вскорѣ умре, почали съ нимъ мовити о Бозѣ и готовити єго на дорогу до вѣчности.

На другій день тяжко раненый умеръ. Спокойно и осмотреный Найсвятѣйшими Дарами умеръ середъ шепоту молитвъ сего ангела. По похоронѣ клячала сестра Анна на єго гробѣ и молилась за умершого. Такъ платить Християнинъ за учинені кривды!

о. К. Р.

НЕПѢЗНАНЫЙ.

Передъ 40 лѣтами выйшовъ зъ Нѣмеччины одень найстаршій сынъ дуже численнои родзны до Америки, щобы тамъ шукати щастя. Зразу писавъ часто на родину, потому рѣдше а въ кѣнци не було ніякои про него вѣдомости. Рѣдня єго, кромѣ однои сестры, доробила ся въ краю значного маєтку и значеня. Понеже о найстаршѣмъ братѣ не було ніякои чутки, а коли и по смерти ѳтця зъ причины спадѣ-

щины по нѣмъ даремнѣ были всякѣ судовѣ пошукovanja, то уважали его за умершого.

Якже здивувались всѣ, коли на весну 1888 р. чоловѣкъ може 60 лѣтнѣй, нужденно одѣтѣй, станувъ передъ начальникомъ того мѣста и представивъ ся, яко той, котрого мали за пропащого. Просивъ о запомогу, бо якъ оповѣдавъ, въ Америцѣ ему не пощастилось, а туга за родиною зневолила его повернути до краю.

Начальникъ мѣста казавъ ему удатись до богатыхъ братьей. Але нѣ оденъ зъ нихъ не мавъ охоты помочи пѣдунавшому братови, противно не хотѣли навѣтъ вѣрити, що ѡнъ ихъ братомъ, хотяй всѣ папери мавъ въ порядку, а въ додатку еще и певнѣй знакъ на тѣлѣ своимъ. Понеже братья ѡтнерлись его, то мусѣвъ бы бувъ вытягати руки о милостивю, бо до всякои работы бувъ неспособнѣй, колибы сестра его, а жена робѣтника не була умилосердилась надъ нимъ. Хотяй она была зѡ всѣхъ найубожшою, то однакъ зъ милости ку Богу, приняла его до себе. Мужъ еѣ бувъ для него тоже жичливѣмъ. Такъ тре-

вало кѣлька недѣль, ажъ въ початкахъ серпня бѣдакъ той пропавъ нагло безъ слѣду.

Передъ двома тыжднями прійшовъ зъ Ливерполя листъ до нотаря того мѣста такого содержания: „Прошу пана освѣдчити моеї сестрѣ и моему швагрови, щобы продали цѣлый свѣй мастокъ и удались ту до Америки, где ихъ ожидаю. На кошта подорожи залучаю черезъ банкъ 10 тысячъ“.

Сей чоловікъ перебранный за бѣдака, бувъ однимъ зъ найбогатшихъ людей въ Америцѣ. Онъ хотѣвъ випробовати своихъ братьей, але переконавъ ся, що тѣлько сестра и еѣ мужъ суть честными людьми.

Можна собѣ представити здумлене, гнѣвъ и завстыджене братьей, скоро о томъ почули. Пишуть теперъ до погоржденного брата до Америки, але по смерти нема вже каеня. Сестра и еѣ мужъ суть до глубины зворушеніи такою пригодною, але якось не мають охоты удаватись до Америки и хотѣлибы зѣстати въ краю. Богатый дарунокъ 10.000 зл. увѣльнивъ

ихъ ѡдъ клопотѡвъ туземного житя и певно що не оденъ такій подарунокъ дѡстануть еще зъ Америки.

о. К. Р.

Для старыхъ и молодыхъ.

„Богъ сотворивъ челоуѡка до працѣ, и приспособивъ до того его члена; лѣнивый челоуѡкъ противить ся божѡй волѣ и тѡй цѣли, до котрой го Богъ покликавъ.“

Св. Иоаннъ Злат.

Иисусъ Христосъ подыбавъ разъ на дорожѣ до Витани оочеве дерево, на котрѡмъ не було нѣякихъ оочей, тѡлько листа. Сынъ Божѡй проклявъ тое дерево и оно зѡсхло. Тоо дерево представляе челоуѡка, котрый не хоче ничъ робити, такій челоуѡкъ недостойнъ на свѣтѣ жити, бо всяке дерево, не творяще плодъ стинае ся и въ огонь кидасъ.

Глянь чоловѣче на твоего Учителя;
подивись якъ много добраго Онъ своимъ
ворогамъ робивъ и наслѣдуй Его.

Св. Іоаннъ Злат.

„Если Церковь отъ Бога початокъ
мае, то она есть *едина* не лишъ на однѣмъ
мѣсци, але на цѣлѣмъ свѣтѣ, бо имя Хри-
ста не означае роздѣлъ, але союзъ и со-
гласіе.“

Св. Іоанъ Злат.

Рѣкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число девяте.

Накладомъ свящ. Л. Джулынскогo

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:

по 10 що мѣсяца: 3 вл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяца: 1 вл. 80 кр. Поодинокіи числа по 3 кр.

←→ Менше якъ 5 не посылае ся. →←

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ „Удѣловой“ подъ зарядомъ І. Лавора.
1903.

**Иисусъ Христосъ
съ святыми Апостолами Петромъ
и Иоанномъ середъ лану пшевицѣ.**

Хлѣбъ земный и небесный.

Колись — тогда же, коли Царь всесвѣта,
Спаситель міра живъ тутъ межи нами,
Ходивъ Вѣнъ часто тихими ланами,
Благословивъ колось пшенички и жита.
Щобъ кожда нивка стократно родила,
Достаткомъ хлѣба всѣхъ насъ надѣлила!

*

И такъ щорѣчно, коли ся вкрывае
Колосемъ нива, — повенъ благодати
Христось ланами часто похожае,
Щобъ праць нашѣй красный возрастъ дати,
Щобъ вкрылось поле зббжемъ колосистымъ.
А каждый колось тяживъ зерномъ чистымъ!

*

На нивѣ сердца коли зерно сѣемъ,
 Честноть и правды, щобъ видало плоды,
 То и на жниво щасне ся надѣемъ
 Христось хоронить ниву сю вѣдь шкоды;
 Щобы спокѣйнѣ, радѣ и щасливѣ
 Плодь мы зѣбрали при душевнѣмъ жнивѣ.

*

А въ хвилѣ суда Вѣнь тогдѣ згадае
 За кожду нивку — бурянами вскрыту;
 Вѣнь надгороды вѣчной полишае;
 За те чистеньку слезами обмыту
 Горне до себе — и на осолоду
 Дав ѣй вѣчнѣсть цѣлу въ надгороду.

*

Братя сердечнѣ — дорогѣ сестрицѣ
 Дбайте про ниву отсю сердца своего;
 Сѣйте тамъ зерно чистой пшеницѣ
 Дѣль Богу милыхъ — сѣйте зерна много,
 А Богъ спомочень стане вамъ при трудѣ.
 Жнива, що жде всѣхъ насъ на страшнѣмъ
 [судѣ.

І. Я. Луцкѣ.

„Азь есмь хлѣбъ животный“.

св. Іоаннь 21.

Приглянь ся уважно честный читателю, и ты честна читателько сему образкови, якій подаемо тобѣ въ отсѣмъ числѣ книжочки мисійной. Стежкой черезъ зббже иде нашъ Божественный Спаситель. Яка-жь то небесна святѣсть пробиваеся на Его божественномъ лицѣ! Иде Онъ, легко похиливши голову надъ золотистыми колосками пшеницѣ и благословить ихъ всемогучою десницею; а тѣ колосы, немовъ-бы розумѣли свое высоке назначенє, що мають стати ся богатствомъ землѣ, покѣрно похваляють ся передъ Господомъ.

Праворучъ Спасителя иде князь Апостоловъ, св. Петро; сивою его бородою грає пѣльный вѣтеръ, а онъ набожно зложивши руку и звернувши морщинами покрыте лице въ сторону свого Учителя, слѣдитъ зъ наибольшимъ скупленемъ духа за Его

словами и рухами руки, щобы опод-
 ся, яко намѣстникъ Христовъ и го-
 лова Его Церкви, вѣрно мѡгъ выпо-
 внити тоє саме и наслѣдникамъ сво-
 имъ переказати.

Лѣворучь, троха приѣставши по-
 заду иде Наперстникъ Христовъ, свя-
 тый Іоанъ, зъ лицемъ невинной ди-
 тины и зриває тѣ колоски, на котрыхъ
 що-ино сплыло благословеніє его воз-
 любленного Спасителя, щобы ихъ спо-
 живати.

Єсть въ тѡмъ образочкови щось
 притягаючого, щось ревного. Видъ поля
 покытого збѡжемъ переймає душу
 чоловѣка радостію, але и несупокоемъ
 заразомъ. Проглядає черезъ него на-
 дѣя богатого жывива, достатного року,
 богацтва краю, а черезъ тоє кѡлько
 то плянѡвъ снує чоловѣкъ на будуче.
 А однакъ кѡлько то небеснеченьствъ
 грозить еще тѡй надѣѣ чоловѣка! —
 Зловѣща хмара нанесе градъ, повѣнь,
 неосторожна або и злочинна рука
 подложитъ огонь, розвельможить ся

мышва та команя и звѣчатъ цѣ-
 лый зборъ; а навѣтъ коли уже до-
 чекае хлѣба зъ свои працѣ, не знае
 чоловѣкъ, чи спожиткуе его на здо-
 ровлѣ.

Одна запорука е тѣлько тогда,
 если на той людской праці спочіе
 Боже благословеніе. Тѣлько тогда,
 пѣсля словъ Спасителя, буде радувати
 ся и той що сѣявъ и той, що жавъ.

И кожного року переходить на-
 шими полями Христось, Спаситель
 и благословить ихъ плоды руками
 слугъ своихъ, священникѣвъ. Есть бо
 звычай въ нашѣмъ святѣмъ обрядѣ,
 що вѣрніи зъ своими отцами духо-
 вными обходятъ въ процессіи на по-
 священе пѣль. Щаслива тота сторона,
 где той похѣдъ вѣдбувае ся зъ вѣрою
 и побожностію: тамъ не чути, що
 то градъ, неурожай и инші нещастя.
 Сила бо молитвы св. Церкви вѣдгоняе
 силу вражу и упрошуе благосло-
 венія для плодѣвъ землѣ. Для того
 то батьки нашіи и прадѣды не завед-

бували того обряду и земля руска славилась зъ урожаю и добробыту.

Новѣйшій часы якость не выказують того благословеньства землѣ. Сумнѣ роки идутъ одинъ по другомъ. Не видко Божого благословенія на нашой пради!

Зъ усѣхъ сторонъ доходили застрашающі вѣсти про страшнѣ нещастя, якѣ постигли зборы полевѣ.

Найурожайнѣйшу часъ полудневои Угорщины, тамъ де то родить ся славна „банатка“ навѣстивъ страшнѣ и давно невиданѣ ворогъ, шаранча. И ничъ не зостало зъ богатои надѣѣ жнива, якъ тѣлько термѣте соломы и мільярды зародковъ той комахи, на котрой крылахъ мае бути выписано: кара Божя.

А захѣдну Галичину, Шлескъ, Мораву, Карянтію, Стирію и инші краѣ постигло нещасте таке, яке найстарші люди непамятають. Вода, той тихій звычайно элементъ выступивъ зъ своихъ границъ и обѣймивъ зи-

мными своими раменами цѣлї околицѣ, ба краѣ. Кто разъ видѣвъ страшный образъ спустошеня по повени, той нѣколи его забути не годенъ: занамуленї иломъ поля, понищенї села и мѣста, порозриванї греблѣ и дороги, поподмулюванї кладбища, въ котрыхъ гниющї трупы вода порозносила по поляхъ, полишала межи гилями деревъ, понаносила до хать, затроила воздухъ въ цѣлой окрестности, — ото образъ новочастного потопу!

А то нещасте, яке постигло цѣлї повѣты всхѣдной Галичины дорѣвнїе тому, о якѣмъ выше згадували мы Широкиѣ пасмомъ на поперекъ нашего краю перейшла страшна градова туча и усипала густо не зерномъ, а кавалками леду доспѣлї уже пѣдъ серпъ колосы. Зъ цѣлой надѣѣ богато жнива лишила ся лише дробка поломаного бадиля.

А тї огнѣ частї и великї, зъ котрыми пѣйшли газдѣвства и дорѣбки сотокъ людей, чи не збѣльшають чи-

сла тихъ сумныхъ вѣстей, въ якій особливо сей рѣкъ такій богатый? — Люди старі, кажуть, що тільки лиха въ однімъ роцѣ еще не бувало!...

Але-жь бо и такого зла, яке теперъ в межі людьми, такожь, еще не бувало! Що то нынѣ не дѣе ся, чого не говорить ся, не друкуе ся! Самі, любі читателѣ, видите и чуєте, не треба вамъ розповѣдати. Забули люди на Господа Бога, ображають Его страшно, то и якже має Вѣнъ ихъ благословити? Сѣють люди вправдѣ, якъ давнѣйше сѣяли, працюють гѣрко, може и тяжше, якъ передъ тымъ; але нема на ихъ праці благословенія Божого, то и не спожитковують они овочей своєї працѣ.

Одна рада на запобѣжене и отвернене такихъ нещастъ в повна вѣра сполучена зъ ширюю подравою житя. Годѣ на нашій праці спочіе Боже благословеніе.

„Иміяй уши слышати, да слышитъ!“

Ө. Б.

Що була за причина до написаня сей науки о св. Причастію?

Якже то часто дѣе ся, що межи поселеньцями великихъ мѣсть майже щодень злочины розличного рода проявляються. Се легко дасть ся пояснити сею обставиною, що пребогато єсть тамъ такихъ людей, котрї мало коли або нѣколи не сповѣдають и не причащаются. Тому нѣ тьма тьменна войска, яке тамъ находится, нѣ жандармы, нѣ численнї полицѣв не въ силѣ все въ належитомъ ладѣ и порядку удержати. Щодень почувшь ту за нову крадѣжь або убійство.... На селѣ нема нѣ войска, нѣ жандармѣвъ, нѣ полицѣвъ, а рѣдко коли проявится ту злочинъ, котрїй потребувавбы ажъ вмѣшательства судовой власти. Особенно володѣе святыи супокѣи тамъ, где люде корчму оминають и не то разъ около Великоднихъ Святъ, але частѣйше въ продовженю року сповѣдають и причащаются. Хочешъ дѣзнати ся якъ стоить справа зъ моральнымъ поведеніемъ якои то громады, то поспытай ся, якъ часто люде въ селѣ сповѣдаются? Вѣдповѣдь на се пытанє дасть тобѣ понятіє о станѣ моральности въ громадѣ.

Якжебы видъ всего населеня христiаньскаго въ краю нашомъ змѣнився, накопибы всѣ зъ належитымъ приготовленемъ св. сповѣдъ вѣдиравляли, — а потѣмъ зъ вѣрою и достойно въ св. Причастiю прiймали Иисуса Христа до сердца своего. Тогда нехибно спокѣй и благодать Божя заволѣдѣлибы повсюду, суды сталибы злишнiй, вязницѣ, котрiй зъ каждымъ рокомъ умнажаются, сталибы пустiй...

А ту ось сатана гордости поселився въ сердцахъ богато людей, котрiй думаютъ, що они своимъ разумомъ всяку мудрѣсть Божу заступятъ; — що безъ свѣтла вѣры и закону Христового можна обiйти ся... Ось и зъ вѣдси розлiяли ся обыльнiй струѣ всякаго зла по Божѣмъ свѣтѣ!

Всѣмъ тымъ, котрыхъ умъ не помраченый нечестивыми науками реченыхъ новочасныхъ мудрцѣвъ, въ котрыхъ сердцю огонь любви для закону Божого жарѣе, передаемо сю науку о св. Причастiю, выписану зъ книгъ тыхъ боговѣдныхъ и свѣтлыхъ мужѣвъ, котрiй мудрѣсть Божу поставили выше надъ всѣ мудрости людей того свѣта.

Прошу читайте все уважно а вѣдне-сете превеликiй хосенъ для душъ вашихъ.

О. К. Селецкiй.

І. Св. Причастіє.

Св. Причастіє вліяє вельми добродійно на нашій душѣ и тѣла. Сказано, вліяє добродійно на нашій душѣ, якоже черезъ него сполучаємся тѣсно зъ Іисусомъ Христомъ. Вѣнъ перебуває въ насъ а мы въ Нѣмъ. Дійстно чимъ частійше причащаємся, тымъ лучшими етаємо ся, противно але, коли рѣдко коли, причащаємо ся, вѣра наша колибає ся, мы зъ кождымъ днемъ чимъ разъ бѣльше сходимо на бездорожія.

Коли причащаємо ся пѣсля духа вѣры, то зважмо, якъ булобы се нечестно, сей языкъ, на котрѣмъ тѣло Господа почивало, легкомысленными або плохими розговорами зневажати; якъ булобы нечестно, тѣло, котре стало ся живымъ сосудомъ св. Причастія осквернити нечистотою; сердце, котре стало святынею Божества, осквернити думками погаными и нечистыми. Зъ вѣдси виходить, що св. Причастіє блуды исправляє, пристрасти утихомиряє, огонь похотей угашає, и духовнѣ недуги исцѣляє. Коли мы сумнѣ, то потѣшитъ насъ, коли пригнобленѣ, то покрѣпить насъ, коли піднепалѣ, підведе насъ, коли студенѣ, загрѣє насъ. Кровоточива невѣста була певна, що вылѣчится, наколи тѣлько доторкне ся рубця одежи

Спасителя. А ту ось не доторкаемо ся его одежи, тѣлько пріймаемо Его тѣло, Его душу, Его Божество! Годѣ вычислити всѣ тѣ благодати, якѣ сплывають на насъ, коли достойно запричащася. Причастіе св. есть хлѣбомъ избранымъ, виномъ, котре вливае въ душу смакъ чистоты и невинности. Присутність Ісуса Христа скрѣпляе волю, щобы полюбити законъ Божій: „Кто споживае тѣло мое, той буде въ мнѣ жити“ каже Ісусъ Христосъ, то есть, вѣнъ но буде тѣлько жити туземнымъ и звѣрячимъ житємъ, тѣлько буде жити пѣсля образу Ісуса Христа, жити въ покорѣ, чистотѣ, послушѣ, въ лагѣдности, терпеливости и тогды зможе сказати: „Я не живу, тѣлько живе Христосъ въ мнѣ“. До сихъ дѣйствій, якѣ вліяють добродѣйно псредствомъ св. Причастія на душу нашу прилучася еще и вліяніе на наше тѣло. Оно его освящася, мовто перетворюе въ святой сосудъ тѣла Христового и тымто насъ спонукуе, щобысьмо его явъ святой сосудъ въ совершенѣй чистотѣ сохраняли. Оно зменшася злї пожадливости въ насъ. Св. Вернгардъ каже: „Наколи въ тобѣ такъ часто гнѣвъ, ненависть, нечистота або другї якїнто блуды не проявляються, то маєшь се завдячити тѣлько тѣлу и крови Ісуса Христа“. На-

ковець влагае св. Причастіе въ наше тѣло зародокъ славного Воскресенія: „Ядый мою плоть и пійай мою кровь имать животъ вѣчный и азъ воскрешу его въ послѣдній день“ каже Іисусъ Христось, котрому належить ся честь и подяка вѣдъ насъ за тое, що стѣлько ласкъ зъ добрымъ Причастіемъ сполучивъ.

II. Духовне Причастіе.

Духовне Причастіе есть то горяче бажане любовію исполненого сердца, чтобы Іисуса Христа принять. Тоеже сердце възываетъ ся до него: „О мѣй Боже! якже радо принявбымъ я Тебе и носивъ въ моихъ грудяхъ и сполучивъ сердце мое вразъ зъ Твоимъ въ одну нерозривну цѣлѣсть. Якже горячо пожадаю я такъ великого щастя! Я старати ся буду всѣми моими силами жите мое исправить, законъ Твѣй святой сохранять, чтобы тѣлько частѣйше причащати ся“.

Ся превелика жажда св. Причастія, котра духовнымъ причастіемъ называетъ ся, есть для души вельми хосенна. Она задѣляетъ ю любованемъ собѣ въ рѣчахъ Божихъ, она захоочуетъ туюже до житя совершенного, загрѣваетъ ко довершеню добродѣтелей и приноситъ вразъ бѣльше овецей, якъ дѣйствие причастіе, котрому не-

достае горячей любви. Окрѣмъ того приноситъ еще и той хосенъ, що можна нимъ каждого дня, въ кождѣй хвилѣ, въ день и въ ночи, на кождѣмъ мѣстци себе задѣляти. Задѣляймо же себе нимъ що найменше хотѣй при кождѣй службѣ Божой або и тогда, коли посѣщаемо Тайну святу Евхаристіи на престолѣ находящую ся.

Тому постановѣмъ собѣ нашу любовь до св. Причастія всегда обновляти. Кождаго дня або и бѣльше развѣ середь дня духовнымъ способомъ запричащати ся. Повтаряймо часто слова псалмопѣвца Давида: Уготовавъ еси предомною трапезу супротивъ стужающимъ мнѣ“.

III. Приготовлене до св. Причастія.

Мы довшнѣ належито приготовить ся до св. Причастія, зѣ огляду на тоє, що пріймаемъ до сердца нашего найвысшого Цана. Кто бо хоче въ своей хатѣ царя земского принимати, уладжує якъ найстараннѣйше комнаты, въ котрыхъ має такъ достойный гѣсть замешкати, и чистить и украшає ихъ. Якѣже приготовленя маємо мы дѣлати, коли не царя земского, але, самого Бога маємъ до внутра нашего прѣняти.

Мы довшнѣ належито приготовить ся до св. Причастія такожь зѣ огляду на насѣ

самыхъ, бо Причастіе св. безъ пригото-
вленя вышлобы тѣлько на нашу шкоду,
якоже число ласкъ, якій одержить прича-
щающійся, зависиме вѣдь его приготовленя.
Чижь не есть застрашающа тая подѣя,
що за ню читавмо въ св. Евангелію о тѣмъ
нещастливѣмъ, котрый явился на весѣлю
безъ весѣльной одежи и за сю провину
зъ завязанными руками и ногами вверженный
бувъ въ тьму кромѣшну. Се изображае намъ
тыхъ людей котрі осмѣляются приступити
до св. Причастія, не будучи достойнымъ
его пріймати.

О Боже мѣй! вѣддали такъ превелике
нещасте вѣдь мене и не дозволи, щобымъ
приступавъ до св. Причастія не пригото-
вивши ся спершу якъ належитъ ся до
такъ важкого и святого дѣла.

На якійже ладъ маемо приготовить
ся до св. Причастія?

Передовсѣмъ треба душу свою вѣдь
всего очистити, що ю оскверняе передъ
лицемъ Божимъ. А то спершу треба по-
збути ся грѣху, и то не тѣлько грѣху
смертельного, котрый есть мерскій Богу
але такожь и простительныхъ грѣхѣвъ,
котрі передъ Богомъ суть тымъ для души,
чимъ суть змазы и боляки на лиці. По-
тѣмъ треба позбути ся надмѣрной любви
до сотворѣнь, понеже така надмѣрна лю-

бовъ роздѣлюе сердце, котре тымто небесному женихови немиле стае, що Тойже выключно оное для себе посѣдати хоче.

Най въ дни передъ св. Причастіемъ такій ось важкій гадки сердце твоє плекає: Я готовлю ся до св. Причастія, я мушу всяке мое дѣло пѣсля духа сего приготоувленя ладнати, я мушу дуже часто звертати ся до Ісуса Христа зъ побожными воскликаними и часто вопрошати себе! „Кто се естъ, котрый до мене прійти має? Се Господь мѣй! До кого Вѣнъ прійде? О Господи, я недостойный той ласки! Що хоче Вѣнъ зѣ мною здѣлати? Хоче мя освятити. А зъ вѣдкити происходитъ таке велике щасте для мене? Зъ любви Бго; а вжежь се правдива и превелика ласка черезъ Него менѣ подарена. Я на ню вѣякимъ способомъ не заслуживъ.

Такоуець треба часто черезъ день возбуждати въ собѣ горяче пожадане, щобы приняти достойно сего Гостя, що має вступити до сердца нашего. Колиже сего чувства въ насъ нема, то що найменше бажаймо єго дуже, а коли и сего бажания нема, то жертвуймо Богу приготоулене, Пречистѣй Дѣвѣ Маріи и всѣмъ Святымъ.

Въ навечеріє св. Причастія выстерѣгати ся треба всякого розсіяннѣ; маємо

бути бѣльше совокупленій, бѣльше розлученій зъ свѣтомъ, бѣльше подально держати ся вѣдь щоденныхъ занятій; свои змыслы особливо очи повстягати, якъ той Святый, о котрѣмъ св. Геронимъ пише: „Бго очи такъ живо и едино пожадали Іисуса Христа, що не поважили ся подивити ся на щото другого!“ А коли удаємо ся на спочинокъ, то засыпляймо зъ гадкою на завтрѣшве причастіе. Въ ночи, коли пробудимо ся зновъ о Немъ думаймо, рано вѣдь коли встанемо ажъ до хвилѣ принятія Іисуса Христа въ тайнѣ св. Евхаристіи приоставаймо въ молитвѣ и въ святѣмъ пожаданю.

Постановмо собѣ въ будучности лучше приготовити ся до св. Причастія, якъ се доселѣ діяло ся, змагаймо ежедневно до святѣйшого жита, щобы можливо намъ було все лучше причащати ся. Задержъмъ собѣ въ памяти слова Амоса: „Уготови ся выйти на зустрѣчь Господеви твоему“.

IV. Три головні честности необходиміи при св. Причастію.

Перша головна честнота єсть тая, щобы зъ по корою и по честію причащати ся.

Станьмо въ духу передъ лицемъ Всемогучого Бога и розважмо :

Кто Ты еси о Господи, а кто я есьмь? Ты есь великій, Пань вселенной, Богъ предвѣчный! а я такіи малый, таке-нужденне сотворѣне, такіи марный земскій робакъ! Ты еси Святѣсть, въ порѣвнаню зъ котрою и небеса чистїи не суть, а я такіи лукавый! сиоганивемъ такъ многими грѣхами мое минувше жите, грѣшу еще щоденно и грѣшивбымъ и въ будучности, наколибы мя ласка Твоя не здержувала! О Господи! страхъ и омраченіе переймають мя передъ лицемъ Твоимъ: страхъ, коли розважаю Твое Величество сполучене зъ нескѣньченою Святостію; омраченіе, коли гляну на себе, такъ що приневоленный зъ Елисаветою сказати: „Звѣдки у мене тов, що приходитъ Господь мѣй до мене?“ — або вразъ зъ сотникомъ Евангельскимъ: „Не есьмь достойный, щобысь увѣйшовъ у хату мою“ або вразъ зъ блуднымъ сыномъ: „Отче согрѣшивемъ передъ небомъ и передъ тобою, я не гѣдний звати ся сыномъ твоимъ“ — або вразъ зъ мытаремъ, котрый подально въ церквѣ стоявъ и не важився очей у гору пѣдвести, бився въ груди и казавъ: „Боже милостивый буди менѣ грѣшному“ — або наконецъ вразъ зъ Давидомъ: „Что есть человекъ, яко помниши его?“ О Господи! коли подумаю, що въ

твоей присутности стовпы небеснї колибаются и найсвятѣйшї Серафимы не мають вѣдвати смотрѣти на Твое величество, якаже покора, яка почесть довольна, щобы у неѣ погрузився?

Друга головна честнота есть тая, щобы зъ любовію и упованіємъ причащати ся. Любовь, каже св. Вергардъ, може бути тѣлько взаимною любовію спокойна. А вжежь есть Евхаристія превеликою тайною любви. Въ ней бо оказуе ся любовь Господа нашего всецѣла, неподѣльна, безмежна: тѣло, кровь, душа, Божество, все. Тому принадлежится такожъ зъ стороны нашей взаимна совершенна любовь, котра съ всемъ передается Господеву, любовь котра безусловно все сповняе, що Тойже вѣдъ насъ желаетъ; любовь, котра тѣлько Его бажаетъ, Нимъ ся тѣлько вдоволяетъ, такъ що зъ св. Бонавентурою сказати можемо: „Единою моею любовію есть Іисусъ Христосъ. Ния мене ничъ не привлекаетъ до себе, ничъ мя не утѣшаетъ, ничъ для мене не буде принадле, окрѣмъ Него. Вѣнъ есть весь мѣй, ния съ всемъ до Него принадлежу ния мое сердце соединится зъ Нимъ“. Наконецъ принадлежится ему любовь повна упованія на его доброту. Кто бо не довѣряетъ другому, той его ображаетъ. Своего добродѣя не надѣлти

упованіємъ, значить, его ображати. Лишь чи есть такой другъ, такой добродѣй которого можна бы порѣвнати зъ Исусомъ, котрый въ св. Причастію зъ всѣмъ передаетъ ся намъ ?

Трета головна честнота есть тая, щобы мати велике пожаданє въ Тайнѣ св. Евхаристіи сполучити ся зъ Христомъ.

Св. Августинъ мовить: „Сей небесный хлѣбъ“ домагае҃ся, ꙗко щобысьмо его вельми голодній споживали. Зъ якимъ пожаданємъ мы его пріймаемъ, такой и пожитокъ выйде зъ него для души нашей“.

Мы довший про тое зъ цѣлого серця пожадати св. Причастіє, маемъ пожадати яко наибольше щастя житя нашего, такъ само якъ дѣтина пожадає грудей матери своей, якъ жаждущій олень жерела водного, якъ Давидъ пожадає воды зъ цистерни Веелеемской, мы мусимо пожадати Оноє, якъ та кровоточива невѣста, котра сказала: „Наколи тѣлько рубця Б҃го оджи дѣткну ся, стану здоровою“, — якъ тѣ недужній, котрї приближали ся до Спасителя, щобы исцѣленїи стали, якоже зъ него происходила сила, котра всѣхъ ꙗкоже ꙗздоровляла. Длѣтого постановмо собѣ передъ св. Причастіємъ и въ часѣ святого Причастія возбуждати въ собѣ покору, любовь и го-

ряче бажаніє сполучити ся зъ Спасителемъ. Старати ся вѣми силами тї три честности по вѣсь дни житя нашего схраняти и усовершенати. Слова св. Томи зъ Аквіну най приостануть всегда въ нашей памяти: „Що се за чудо! Господа поживає убогій, слуга, недостойный“.

V. Якъ заховати ся намъ по св. Причастію ?

Богочестіє, благодарність и нашъ властный интересъ вкладаютъ на насъ обовязокъ вдячними бути. Коли Панъ нашъ дѣлає намъ такую честь, що самъ до насъ приходить, чижь не всть справедливо, щобы вѣсь силы духа нашего, що такъ скажемъ, дококола Него собрали ся, Ђму товаришувати, Ђму поклоняли ся, зъ Нимъ вразъ веселили ся, до Него бесѣдували и Ђго слухали? Якъже превелика булабы се неприличність зъ нашей стороны, наколи-бысьмо Ђго въ глубинѣ сердца нашего самого полишили, не звертали на Него жадной уваги и всякими другими справами занимали ся. Чижь на такой ладъ пріймалибысьмо якого то великого земского Пана або давно ожидаемого друга, що прихавбы въ гостину до насъ ?...

Мы мусимо Богу Отцу небесному благодарными бути, що не давъ намъ такъ якъ Израильтянамъ манну на пустини,

тільки давъ намъ Сына свого єдинородного. Мы мусимо Богу Синови дякувати, понеже передався намъ всецѣло, понеже передався съ всѣмъ... Ту мимохѣть высказати мусимо: „Богу благодареніє за даръ невысказанный!“ Наколибысьмо знали якъ превелика вдяка за той даръ Богу ся вѣдь насъ принадлежить, серця нашѣ зъ любви розтаялибы.

Мы довжнѣй Богу вдячними бути вжежь за-для власного интересу. Коли запричащали мы ся, тогды душа найбѣльше Ісусомъ Христомъ наслаждати ся може, Ёго духомъ исполняти ся, Ёго любовію переймати ся; тогды Ісусъ Христосъ особливо готовый, душу просвѣтити, загрѣти, возбудити, тогды дѣйствує св. Тайна вельми крѣпко, наколи не має якоїто перешони. Наколибысьмо занедбали высказати наше благодареніє, то значилобы спинити ласку, значилобы дѣлати такъ, якъ здѣлавъ сей жебракъ, котрый вѣдходить не ждучи на милостиню, яку богачъ дати ему хоче.

Теперь увѣйдѣмъ самѣ въ себе, и запытаймо ся: чи мы посвятили хотяй четверть години на молитву благодарственну? Чи не дозволили въ часѣ той четверть години духови нашому блукати ся куда небудь? то есть, чи не були мы розсіянѣ? щобы не зневолювати себе, щобы не собирати

себе, щоби не підчинити ся условіямъ до сего упряженія необхідно потрібнимъ? Чи може за-для якої маловажної причини вѣдложили мы наше благодареніє, або прикоротили, або перервали? По якійже причинѣ тоє ся дѣє, що мы зъ стѣлько причастій такъ малый хосенъ вѣднесли? Нехибно стало ся се за-для того, що мы не зъумѣли за той даръ такъ превеликій Богу якъ належало ся подякувати.

На якій ладъ довжній мы наше благодареніє заявити?

Мы довжній спершу послухати, що Ісусъ Христосъ вѣ такъ важкѣй хвилѣ говорить до нашего серця и ити за про водомъ Бго ласки. По тѣмъ возбуди вѣ собѣ розличній чувства, и такъ: 1) чувство славословія, коли мы узнаємо наше ничтожество вѣ порѣвнаню зъ безконечною величиною нашего Пана небесного и жертвуємо Бму, почиваючи у нѣгъ Бго, славословіє Ангелѣвъ и святихъ, якоже мы не вѣ силѣ Бго достойно славословити; 2) чувство удивленія, якоже погружаємо ся вѣ глибоку задуму, що такъ великій Панъ такъ нисько звійти благоволивъ; 3) чувство любви, коли цѣлымъ серцемъ заявимо, и запоручимо, що тѣлько Ісуса Христа придержувати ся, тѣлько Бго на семъ свѣтѣ пожадати

а все прочее ничимъ собѣ покладати будемо; 4) чувство вдячности, яке мы Ёму за такъ велике добродѣйство довжнй; се заявляемо тымто, коли мы Ёго прѣсимо, щобы тую вдячнѣсть нашу мѣсто насъ своему Отцу небесному принѣсь; 5) чувство прошенія, коли мы Ёму зъ покорою и упованіємъ нашй potrzeby и притѣсненя предкладаемо, мовто дѣтина батькови своему; бо се есть хвиля, въ котрѣй все упросити и все одержати зможемо; 6) чувство пожертвованя, якоже мы Ёму самыхъ себе приносимо съ всѣмъ, чимъ есьмо и що маємо, щобы Вѣнъ нами розоряджувавъ пѣсля своей святой волѣ. Наконецъ довжнй мы добрй постановы въ собѣ возбуждати.

Се бувбы овчѣ нашего св. Причастія. Няйже про тоє наше благодареніє буде точне и совѣтне. Въ часѣ дня пригадуймо собѣ часто на ранѣшне св. Причастіє и на постановленя тогды здѣланй. Няй намъ живо стоять въ памяти слова Давида пророка: *Що воздамъ Господеву о всѣмъ, яже воздаде мнѣ?*“

НАШЬ ОБРЯДЪ.

в) Змѣннѣи части утренѣ.

87. Пыт. Чому сю часть назовемъ „змѣнною“ частью утренѣ?

Вѣдп. Мы называемъ ту часть „змѣнною“ тому, бо тутъ приходящѣи части, появляются ся не на каждой утренѣ, лише въ недѣлѣ або празники.

88. Пыт. Котрѣи то тутъ тѣи змѣннѣи части?

Вѣдп. Тѣи змѣннѣи части суть: полиелей, величанѣя, тропарѣи благословеннѣи, инакой, антифоны, евангенлѣи и помазуване елеемъ.

89. Пыт. Що то есть Полиелей?

Вѣдп. Полиелей суть, то избраннѣи стихи зъ псалмѣвъ 104 и 135, въ котрыхъ часто повтаряють ся слова: „яко во вѣки милость (ἐλεος) его“ и длятого называютъ ся тѣи стихи такожь: Многомилостиве“.

90. Пыт. „Якъ выглядает то „Многомилостиве“?

Вѣдп. Хвалите имя Господне, хвалите раби Господа. Аллилуя.

Стоящѣи въ храмѣ Господни, въ дворѣхъ дому Бога нашего. Аллилуя.

Господи, имя Твое въ вѣкъ, и память Твоя въ родъ и родъ. Аллилуя.

Исповѣдайте ся (хвалѣть) Господеви, яко благъ, яко во вѣки милость Его.

Оутвердившему землю на водахъ, яко во вѣки милость Его.

Рукою крѣпкою и мышцею (раменемъ) высокою, яко во вѣки милость Его.

Исповѣдайте ся Богу небесному, яко во вѣки милость Его.

91. Пыт. Чи въ всѣ недѣлѣ сѣвае ся полиелей?

Вѣдп. Нѣ. Въ декотрѣ недѣлѣ суть приписанѣ т. зов. „Непорочнѣ“ т. е. 17. катизма. Коли се дѣеь, приписуе уставъ.

92. Пыт. Що слѣдуе въ урочистѣ праздници по „Многомилосивомъ“?

Вѣдп. Въ урочистѣ праздници по полиелею бувае „Величаніе“.

93. Пыт. Наведи менѣ для примѣру, якъ выгледае таке величаніе?

Вѣдп. Прим.: Рождество Пресв. Богор. величаемо словами: „Величаемъ тя пресвятая Дѣво, и чтемъ святыхъ Ти родителей, и всеславное славимъ рождество Твое; або на праздникъ св. Николая: Величаемъ Тя святителю Христовъ Николае, и чтемъ святую память твою; ты бо молиши о насъ Христа Бога нашего.“

94. Пыт. Чи лише разъ спѣває ся се „величаніе“

Вѣдп. Се величаніе повтарає ся кѣль-ко разѣвъ на перемѣну зъ стихами зъ псалмѣвъ вынятыми.

95. Пыт. А де спѣває ся се „величаніе“ ? чи въ крылосѣ ?

Вѣдп. Се величаніе спѣває ся на серединѣ церкви, звычайно передъ образомъ праздничнымъ, щобы показати, що величаніе приносить ся вѣдъ всѣхъ за то благодарѣніе Боже, котре той образъ представляє.

96. Пыт. А чому пѣдчасъ величаній повинно ся кадити ?

Вѣдп. Кадити повинно ся тому, щобы тымъ способомъ оказати усерднѣсть нашихъ молитвъ.

97. Пыт. Що слѣдує въ недѣлю по псалмахъ полиелейныхъ ?

Вѣдп. Въ недѣлѣ спѣває ся пѣсля полиелея т. з. тропарѣ благословеннѣ; въ котрыхъ прославляє ся воскресеніе христове.

98. Пыт. А чому они называють ся „благословеннѣ“ ?

Вѣдп. „Благословенными“ называють ся они тому, що передъ ними спѣває ся стихъ 12 зъ 118 псалма : „Благословенъ еси Господи, научи мя оправданіемъ Твоимъ“

99. Пыт. Наведи менѣ тѣ тропарѣ благословеннѣ :

Вѣдп. Ось они: Ангельскій соборъ (ликъ ангельскій) удиви ся, зря, (видячи) тебе въ мертвыхъ вѣннивша ся (що ты ставъ мертвымъ) смертую же Спасе крѣпость разоривша (побѣдивши смерти силу), и съ собою Адама воздвигша, и отъ ада вся свободша.

Благословенъ вси Господи....

Почто мира зъ милостивыми слезами о ученици растворяете? (нащо миро отвираете) блистай ся въ гробѣ ангель мирноносцамъ вѣщаше; видите гробъ и уразумѣйте, Спасъ бо воскресе отъ гроба.

Благословенъ вси Господи....

Зѣло (дуже) рано мирноносицы течаху (скоро ишли) ко гробу Твоему рыдаючи, но предста къ нимъ ангель, и рече: Рыданія время преста (Часъ плачу вже уставъ) не плачите, воскресеніе же Апостоломъ рците.

Благословенъ вси Господи...

Мирноносицы жены съ мира пришедшія къ гробу Твоему Спасе рыдаху, ангель же къ нимъ рече глаголя: что съ мертвыми живаго помышляете? яко Богъ бо воскресе отъ гроба.

Слава Отцу и Сыну и святому Духу.

Поклонимъ ся Отцу и Бго Сынови и святому Духу, святѣй Тройци въ единомъ существѣ съ серафимы зовуще: святъ, святъ, святъ вси Господи.

И нынѣ и присно и во вѣки вѣковъ. Аминь.

Жизнодавца рождши грѣха Дѣво Адама избавила еси, радость же Бвѣ въ печали мѣсто подала еси: (вмѣсто смутку далось Бвѣ радѣсть) падшыя же отъ жизни къ сей направи, изъ тебе воплотивый ся Богъ и чоловѣкъ.

100. Пы т. Що чуюмъ въ недѣлѣ и свята передъ читанемъ Евангелія?

В ѣ д п. Въ недѣлѣ и свята чуюмъ прекраснѣ пѣсни, котрѣ называютъ ся „антифоны степеннѣ“.

101. Пы т. Длaczego называютъ ся тѣ антифоны „степеннѣ“?

В ѣ д п. „Степенными называютъ ся тѣ антифони, уложенѣ св. Иоанномъ Дамаскиномъ“ длятого 1) що мысли въ нихъ взятѣ зъ псалмѣвъ, котрѣ названѣ суть „пѣснями степенѣ“: и 2) понеже они духа людского немѣ по степеняхъ пѣдвоятъ до Бога.

102. Пы т. Котрѣ антифоны степеннѣ чуюмо найчастѣйше?

В ѣ д п. Найчастѣйше чуюмъ въ празники слѣдующѣ антифоны:

Отъ юности моя многія борють мя страсти, но самъ мя заступи и спаси мя, Спасе мой.

Ненавидящїи Сїона постыдите ся отъ Господа, яко трава бо огнемъ будете изсохше.

Слава Отцу и пр. Святымъ Духомъ всяка душа живить ся, и чистотою возвышася, свѣтлѣеть ся тройческимъ единствомъ священиотайнѣ.

И нынѣ и присно... Святымъ Духомъ точать ся благодатныя струи, напаяюще всяку тварь къ оживленію. (Д. 6.)

Для старыхъ и молодыхъ.

Не лише въ церквѣ, но и въ школѣ можна научити ся много добраго и полезнаго; длятого то святыи обовязокъ лежить на родичахъ, щобы посылали свои дѣти до школы, где ихъ разумъ просвѣщаеся, где они стають ся способными до житя побожнаго и для способности полезнаго. Котрїи родичѣ не хотятъ свои дѣти посылати до церкви и школы, тотїи убиваютъ ихъ душу, бо не хотятъ имъ дати поживленя духовнаго. Ю. П.

Годъ 1903

КНИЖОЧКА МИСІЙНА.

Число десяте.

Накладомъ свящ. Л. Джулынского

редактора „Посланника“.

„КНИЖОЧКИ МИСІЙНІЙ“

выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:

по 10 що мѣсяца: 3 ал. 60 кр.;

по 5 що мѣсяца: 1 ал. 80 кр. Поодинокі числа по 3 кр.

— Менше якъ 5 не посылае ся. —

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Въ печатнѣ „Удѣловой“ подъ варядомъ І. Лавора

1903

Св. Моисей.

Прости намъ Боже!

Прости намъ Боже! безъ числа и мѣры
Свѣтъ весь вкрывае беззаконій злоба,
Низомъ стелить ся дымъ нашей офѣры,
И повна клятвы и злобы утроба
Встрясла ся тяжко — бо ось вже хмарами
Несе ся гнѣвъ Твоѣй и що буде зъ нами?

Прости намъ Боже! слѣпый, нерадивый,
Людскій рѣдъ гордо голову возноситъ,
Безумень въ серцю, въ гадкахъ юродивый,
Глупотѣ власноѣ славу днесъ голосить!
А завтра? завтра цѣмный своего блуду,
Уви — мнѣ! скаже — бо наставъ день суду.

Прости намъ Боже! гадкою, словами,
Замѣромъ злобнымъ и серцемъ и чиномъ
Грѣшимо вѣчно! передъ небесами
Рѣдъ людскій блуднымъ блукае ся сыномъ

Каина ходомъ гробу досягае,
И пропасть видить — однакъ ся не кае..

Прости намъ Боже! во имя любви
Зворуши камѣнь, що грудь давить нашу
Прибери сердца въ каине обнови,
Наполни жовчевъ жизненную чашу,
Погаси сонце, божь лѣпше ходити
Въ темнотѣ — якъ кары Твоєи дожити!

Прости намъ Боже злону тяжку, многу
Людского роду затои Ты въ море
Прощеня Твого! На просту дорогу
Зведи заблудшихъ — бо горе намъ! горе!
Наколи дальше забувши о Бозѣ,
Пойдемъ по злобнѣй — нынѣшнѣй дорозѣ!..

Прости намъ Боже! будь Самаряниномъ.
Немоцей нашихъ! И суди насъ судомъ
Своей любви — якъ Лазарь пѣдъ тиномъ
Плакати станемъ мы надъ кождымъ блу-
домъ,

Роздеремъ одѣжь зъ каиня слезами
Закличемъ: Боже, Отцемъ будь надъ нами!..

Отцемъ прощени, Отцемъ благодати,
 Що веде людскѣсть все въ гору високо;
 Тамъ, где блудъ злобы не смѣе сягати,
 Тамъ, где читае въ зоряхъ людске око
 Щасте постѣйне, всецѣле и гоже,
 Щасте надземске — прости намъ о Боже!

І. Я. Луцкѣ.

Св. Мойсей.

Сыны Якова, внуки Авраама, запро-
 давши своего брата Іосифа до Египту, не
 думали навѣтъ о тѣмъ, що колись станутъ
 ся родоначальниками численного израиль-
 ского племени въ египетскѣй земли. Слу-
 чило ся то такимъ способомъ: Коли спро-
 даный братьями Іосифъ прійшовъ до Египту,
 и по вдохновеню Божому выложивъ совѣ
 царю Фараону, черезъ що спасъ египетскій
 нарѣдъ ѡтъ великой нужды, царь за то по-
 ставивъ его начальникомъ на всю египет-
 ску землю.

Оставши отже высокимъ достойникомъ, Иосифъ призвавъ до тои свои новой отчины своего отца Якова, прозваного отъ ангела Израелемъ, вразъ съ братьями и ихъ родинами. Потомки того Якова или Израиля размножили ся въ Египтѣ по кѣлькосотѣ рокахъ въ великій народъ и Египтяне начали страхатись, щобы ихъ съ часомъ Израильтяне не вытиснули. Прото начали они Израильтянъ угнетати, призначаячи ихъ до тяжкихъ робѣтъ, по чимъ бѣльше ихъ угнетали, тымъ бѣльше они множились и росли, а вкѣнци царь приказавъ топити въ рѣцѣ кожде дитя мужеского пола, котре народить ся у израильского народа.

Однѣй Израильтянцѣ изъ поколѣня Левія народивъ ся сынъ, котрого она изъ великой матерной любви укрывала черезъ три мѣсяцѣ. Коли вже его довше утаити не могла, взяла кошикъ изъ сѣтника, вымастила смолою, вложила въ него дитятко и поставила его въ тростину на березѣ рѣки. А сестра дитины, укрывшись подалше, смотрѣла пидно, що съ нимъ

стане ся. Но Господь Богъ такъ давъ, що донька царя вышла до рѣки купати ся. Коли она побачила кошикъ въ тростинѣ, послала одну изъ своихъ служницъ, а отворивши его и увидѣвши въ немъ дитячко, сказала: „Ахъ, то певно дитина еврейска!“ Сестра дитяти, набравши отваги, приближила ся до царской доньки и сказала: „Чи хочешъ, щобы я пошла и призвала еврейску невесту, котра бы выплекала тобѣ дитя?“ Царевна отвѣтила: „Иди и призва менѣ такую женщину!“ Пошла дѣвчинка урадована и призвала мать свою. До неѣ сказала донька царя: „Возми сего хлопчика и выплекай менѣ его, а я тобѣ за тоє заплачу?“ Мати приняла и кормила дитя, а коли поросло, отдала его царевнѣ. Тота прибрала его за сына и назвала его Мойсей, т. е. вынятый изъ воды.

Мойсея учили всѣхъ египетскихъ наукъ, и бувъ онъ повенъ силы и мудрости. Дойшовши до мужеского вѣку, и дѣзнавши ся, изъ якого онъ рода, болѣвъ дуже надъ угнетенемъ Израильтянъ, братьей

своихъ. Волѣвъ отже съ своимъ народомъ зносити смутокъ и горе, якъ вести жите въ достаткахъ. Отже ђнь обстававъ за своими братьями, котрыхъ угнетали Египтяне. Довѣдавшись о тѣмъ царь, хотѣвъ его убити, а Мойсей утѣкъ до землѣ мадіямскои, где мешкавъ черезъ 40 лѣтъ у Іотора, мадіямскаго священника, у котораго оженивъ ся.

Тяжко стогнали Израильтяне въ египетскѣй неволѣ, и сердечно молили ся о Богу помѣчь. И Господь Богъ ихъ выслушавъ и пѣславъ имъ избавителя Мойсея, котрый — якъ сказано — перебуваючи у Іотора, у котораго насъ ђвцѣ, загнавъ ся одного разу въ глубину пустыни и прійшовъ до горы Хоривъ. Тамъ указавъ ся ему Господь въ огнистѣй полѣмѣни, котра выбухала изъ середины корча, такъ що корчъ горѣвъ, но не згарявъ. И сказавъ до него Господь: „Я видѣвъ нужду народа моего въ Египтѣ и высвободжу его изъ рукъ Египтянь, и выведу его изъ земли той и заведу до землѣ, що тече медомъ и молокомъ. Я пѣшлю прото тебе,

щобы ты выпровадивъ мѳй народъ изъ Египта“. Въ смиренности своей ѳтповѣвъ Мойсей: „Господи, я маю злу вымову“. Господь же сказавъ до него: „Иди, я буду въ устахъ твоихъ и научу тебе, що маешь говорити. Ааронъ, братъ твоѳй, есть вымовный, ѳнъ выйде тобѳ на встрѣчу; вложи слова мои въ уста его, а ѳнъ буде за тебе говорити до народа.

Стало ся такъ, якъ Господь повелѣвъ и Мойсей зѳйшовъ ся съ своимъ братомъ Аарономъ. Мойсея надѣливъ Господь мудростію и даромъ творити чуда, а Аарону давъ силу бесѣды. Коли они оба зѳйшли ся, то сейчасъ начали приготавливати израильскій народъ до выхода изъ Египта. Однако не хотѣвъ на то согласитись царь, и Господь зѳславъ десять каръ на египетскѳй народъ. И дѳйшло до того, що у Египтянъ вымерли однои ночи всѳ первороднѳй дѣти. Тогда доперва змякло сердце Фараона и ѳнъ призволивъ на выхѳдъ Израильтянъ изъ Египта. Мойсей, становши на передѣ, попровадивъ свѳѳй народъ до ѳбѳтованои предковскои землѳ. Коли

уже були надъ Червонымъ моремъ, царь начавъ жаловати, що випустивъ Израильтянь, и собравши на скорѣ войско, пу- стивъ ся за ними, щобы ихъ завернути. Но тутъ случилось ся особенно Боже чудо. Израильтяне перейшли сухою ногою че- резъ розступившое ся море, а Египтянь, котрї вгнались були за ними въ море, затспила вода. Оттакъ вела дорога че- резъ пустыню, въ котрѣй Израильтяне проживали черезъ сорокъ лѣтъ. Тутъ ихъ Господь кормивъ чудеснымъ способомъ; бо изъ одной скалы выйшла вода до питя, а изъ неба спадала що день манна въ видѣ великихъ бѣлыхъ зерень, котрї мали смакъ хлѣба съ медомъ.

Въ третѣмъ мѣсяцѣ по выходѣ Изра- ильтянь изъ Египта объявивъ ся Моисею Господь Богъ, и на горѣ Синай давъ че- резъ него израильскому народу десять заповѣдей. Оттакъ Моисей построивъ свя- тыню и уладивъ службу Божу, постано- вивъ свята и по приказу Божому высвя- тивъ Аарона на найвысшого духовного

настыря, сыновъ же его на духовныхъ пастырей, а прочихъ изъ поколѣня Левія посвятивъ на слугъ при святыни Божѣй.

Въ пустынѣ бунтовались Израильтяне противъ Мойсея кѣлька разѣвъ. Господь Богъ каравъ ихъ за то досыть тяжко, а Мойсей моливъ ся всегда о помиловане коли лишь видѣвъ, що яка кара Божя спала на его нарѣдъ.

Коли вкѣнци зближалась пора, въ котрой Мойсей мавъ уже розстати ся съ симъ, свѣтомъ и своимъ народомъ, сказавъ Господь до него: „Положи руку свою на Іисуса сына Навина передъ всѣмъ народомъ, щобы ѣтъ тецерь ему повиновавъ ся“. Учинивъ Мойсей, якъ ему приказавъ Господь и предсказавъ народу, що: „Господь пѣшле вамъ пророка, подѣбного менѣ, того маєте слухати, т. е. Месію Іисуса Христа“. Поблагословивши ѣттакъ всѣхъ, вступивъ на гору Наванъ. Тутъ показавъ ему Господь всю хананейску землю и сказавъ. „То всть земля, котру я обѣцявъ дати Аврааму, Исааку и Якову. Ты видѣвъ си своимъ очима, но не ввѣйдешь

до неї". И умеръ тамъ щастливо Мойсей въ р. 1450 передъ Рожд. Христовымъ, маючи 121 лѣтъ ѿтъ роду. Израильтяне оплаковали єго черезъ 30 дней.

Церковь св. почитає въ Мойсею величайшого зъ пророковъ старозавѣтныхъ, черезъ котрыхъ Г. Богъ многократно и многообразно удѣливъ людямъ свое божественне откровеніе. Слово „пророкъ“ означає въ старѣмъ завѣтѣ праведника, чоловіка божого, учителя волѣ божой, ієснопѣвця, предсказателя будущого. Во всѣхъ тыхъ значеняхъ принадлежитъ Мойсею имя пророка а „Боговидцемъ“ называє ся диятого, що самъ Богъ „говоривъ съ нимъ лицемъ въ лицу, якобы говоривъ съ другомъ своимъ (Исх. 33, 11.) Мойсей бувъ великій вѣрою своєю въ истинного Бога, великій такожь любовію къ своему народу. Такъ подѣбно каждому християнинуви найдорожша повина бути єго св. вѣра и найдорожшій той край и нарѣдъ, до котрого принадлежитъ. Окажемъ тое черезъ сердечну привязанность до св. церкви нашої, до краю и народа нашего

и черезъ готовѣсть жертвовати всѣ блага,
а даже жите за вѣру и ѡтчину нашу.

Поганьска и христiянська мати.

Рѣжниця межи[•] поганьствомъ[•] а христiянствомъ нигде такъ рѣдко не выступае, якъ на поли любви вороговъ нашихъ. Два примѣры нехай ствердятъ тую правду: Оденъ молодой челоуѣкъ въ Дамаску въ Сирии, що належавъ до найзнаменитшой родины, повертавъ пьяный до дому. Случайно здибавъ свого прiятеля, сидячого подъ деревомъ. Жартомъ поспытавъ его, що вѣнъ ту робить? Прiятель въ такiй самъ спосѣбъ вѣдповѣвъ, що то его ничо не обходить. Вѣдповѣдь така розлютила пьяного въ найвысшiй спосѣбъ. Тожъ вытягнувъ кинджаль-ножъ, пхнувъ его въ грудь

пріятели зъ словами: „Я тя научу
 порядно говорити!“ Поповнивъ убій-
 ство. Ёго вѣдкрито и увязнено. Пѣсля
 турецкого звычайу и права заряджено
 слѣдство. Родина убитого жадала ка-
 ры. Кровь за кровь и молодого че-
 ловѣка засуджено на смерть. Лаго-
 дячою причины, що бувъ въ станѣ пя-
 номъ не увзгляднено. Богата родина за-
 судженого жертвоваала пятьсотътысячъ
 франковъ яко цѣну за дароване жия.
 Колибъ тую суму родина убитого
 була приняла, то засудженый на
 смерть, котрый и такъ дуже жалу-
 вавъ свого учинку, бувъ бы звѣль-
 неный. Але мати убитого, що взго-
 рѣла местию, не хотѣла згодити ся
 на такую заагоду. „Крови грѣшми не
 можна заплатити, — кричала, — я
 хочу крови!“ Справа пѣшла до най-
 высшего трибуналу въ Царгородѣ.
 Возможнымъ було, що судѣи возьмутъ
 на взглядъ пьяный станъ убійцѣ и за-
 судятъ его або на вязницю або на
 грошѣ. Але мстива мати пѣслала

грошѣ для подкупленя судіѣвъ, щобы тѣлько не увѣльнили убійцѣ. И най-высшій судъ затвердивъ засудъ смерти. Цѣлый рѣкъ сирава тая тягнула ся. Можнѣ ся було сподѣвати, що прецѣнь мати змѣнить свое серце и закине таку мечь. Але стало ся противно. Всяка перешкода, шо встримувала ей мечь, тѣлько взбѣльшала ей пристрасть. Въ кѣнци зближивъ ся часъ страченя. Даремнѣ були всѣ старая родины, ей просьбы, великѣ грошѣ, якѣ въ замѣну за смерть жертвовали. Тѣлько одно могло заспокоити ей пристрасть — кровь. Въ годинѣ страченя падає засудженый еще разъ мстивѣй матери до нѣгъ и просить о помиловане. Але и его прошене даремне. „Я хочу твоєи крови — кричала скажена — я хочу твоєи крови за кровь мого сына. Мѣй сынь то моя кровь, я хочу ся твоєи напити!“ Кѣлька хвиль пѣзнѣйше а голова нещастливого покотила ся. Кровь струєю бризнула на превелику ра-

дѣсть скаженои матери. Але не досыть на томъ. Въ своей пристрасти потвѣръ бере шклянку, начерпуе крови страченого и ырикладае до своихъ усть. Дперва теперь, коли напела ся крови своей жертви, заспокоила жажду мести.

Кто зъ васъ, любѣ, зъ обридженемъ не вѣдверне си вѣдъ такого страшного виду поганьской мести!

Зъ другой стороны якжежь мило вражае насъ примѣръ христїаньской матери!

Було то въ Италиі. Славный проповѣдникъ Сегнері говоривъ о любвѣ ворогѣвъ. Межи слухачами его слова була одна вдовиця знатного роду, котрой сына одынака замордувавъ одень молодець зъ родины, зъ котрою вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ жила въ незгодѣ. Убийць своего сына поприсягла мечь. Але якожь чуда не здѣлала вже ласка Бога! Слово Боже здѣлало на нѣй такой наглый зворотъ въ усобленю, що того самого дня удача

ся зъ цѣлымъ своимъ домоу до дому убійцѣ въ цѣли дарованя ему всеи вины. Однакъ не застала нѣкого въ дома. Але не довго тревае, приходитъ до еи палаты самъ убійця зъ отцемъ и матерію и просить о прощене. И тутъ слѣдуе хвиля поважна и гѣдна похвалы самого неба. Отець закинувши сынови стричокъ на шию, каже ему упасти до нѣгъ матери замордованого и говорить: „Глянь, ото у твоихъ стѣпъ лежишь унокоренный и жалуючій свого вчинку мѣи сынъ, роби зъ нимъ, що сама хочешъ! Зъ пріятельскимъ усмѣхомъ мати убитого, подносить, здѣймае стричокъ зъ шиѣ убійцѣ своен любон дитины, подае ему руку на-знакъ прощеня и каже: „Прощаю тебѣ для спасенія моего сына, нехай Всевышній и ему всякій провины простить!“ Всѣ присутні були глубоко порушені тымъ видомъ; онѣся удали ся всѣ до церкви, щобы ту передъ престоломъ Розпятого тое прощене затвердити; а

народъ видячи се зъ радости не посѣдае ся. Задзвонили дзвоны, всѣ присутнїи совокуино упали на колѣна и заспѣвали ту величнѹ пѣснь благодарственнѹ св. Амврозїя „Тебе Бога хвалимъ.“ А тое все могла здѣлати тѣлько наука розпятого Спасителя, котрый научавъ: „Прощайте врагамъ своимъ, щобы и вамъ було прощено.“

В. Н.

НАШЪ ОБРЯДЪ.

103. Пыт. Що читае ся по вѣдспѣваню антифонѣвъ?

Вѣдп. По вѣдспѣваню антифонѣвъ спѣвае ся Прокимень а опѣсля Евангелїе.

104. Пыт. Котрї мѣстця зъ святого Евангелїя читають ся въ недѣлю?

Вѣдп. Въ недѣлѣ читаеь зъ Евангелїй тѣ мѣстця, котрї оповѣдають ѿ воскресенїю Христовѣмъ.

105. Пыт. Кѣлько такихъ выбранныхъ Евангелій маемо?

Вѣдп. Такихъ т. зв. Евангелій воскресныхъ маемо 11; и що недѣль читася за порядкомъ одно зъ нихъ; а коли скѣнчатъ ся, зновъ зачинае ся вѣдъ першого.

106. Пыт. Коли зачинае ся рядъ тыхъ Евангелій?

Вѣдп. Рядъ тыхъ Евангелій зачинае ся вѣдъ другои Недѣль по Сош.

107. Пыт. Якѣ евангелія читають ся на утрень въ праздники?

Вѣдп. Въ праздники читають ся евангелія, въ котрыхъ або 1) описуе ся событія празднуемого праздника прим. Рождество Іисуса, Крещене, або 2) списані суть тѣ мѣся зъ проповѣди Спасителя, котрѣ найкрасше вѣдбили ся въ празднуемѣмъ угоднику Божѣмъ.

108. Пыт. Що дѣсє по причитаню Евангелія, въ дни недѣльнѣй?

Вѣдп. По причитаню Евангелія и вѣдспѣваню священникомъ великой ектеніи: „Спаси Боже люди твои и пр. пр....“ въ дни недѣльнѣй ставляе ся людямъ Евангеліе на аналою до цѣлованя.

109. Пыт. А що кромѣ того дѣе ся въ дни праздничнѣй?

В ђ д п. Въ дни празничной священникъ „мируе“ то значить помазуе (не миромъ!!) посвященою на вечернѣ оливою.

110. Пы т. Що означае то помазуване елеємъ?

В ђ д п. То помазуване елеємъ означае: 1) милость, котру мы маємъ получить вѣдъ Бога, за молитвами того святого, въ которого день мы то помазане одержуемъ, понеже елей есть символомъ милости; 2) той елей означае такожъ, що мы маємо носити въ сердцахъ нашихъ елей любви къ Господу Богу.

111. Пы т. Що говоритъ священникъ, коли помазуе елеємъ?

В ђ д. Священникъ звычайно говорить: Христось посередъ насъ; на Рѣздво каже „Христось раждається!“ а на великдень: „Христось воскресє“.

112. Пы т. А що мае ся священникови на то вѣдповѣдати?

В ђ д п. Священникови на „Христось: посередъ насъ“ мае ся вѣдповѣдати: „бсть и буди“; на Рѣздво мае ся говорити: „Славите Ёго“, а на Великдень: „воистину воскресє“.

2. Канонъ.

113. Пы т. Що слѣдуе по Евангелію?

В ђ д п. По Евангелію слѣдуе канонъ т. е. порядокъ пѣсней составленныхъ цѣсла

левныхъ правилъ. Тыхъ пѣсней есть по числу ангельскихъ чинѣвъ девять, а тѣ девять пѣсней знонь роздѣляютъ ся екте- нїями (по третѣй и шестѣй пѣсни) на три части.

114. Пыт. Зъ чого складае ся кожда зъ тыхъ девяти пѣсней?

Вѣдп. Кожда зъ тыхъ пѣсней складае ся зъ ирмоса, тропарей и катавазіи.

115. Пыт. Чи вѣсь тѣ ирмоси, тропарѣ и катавазія спѣваюгь ся на утрени?

Вѣдп. Нѣ! звичайно спѣвають ся лише ирмосы и катавазіи, а тропарѣ або опускають ся або читають ся по тихо.

116. Пыт. Що то есть таке катавазія?*)

Вѣдп. Катавазіи суть то ирмосы въ честь праздника, а найчастѣйше зъ честь пресв. Богородицѣ, для вѣдспѣваня котрыхъ пѣвцѣ сходили ся на середнѣу.

117. Пыт. Що читано давнѣйше по шестѣй пѣсни?

Вѣдп. Давнѣйше читано с и н а к с а р ь т. в. историчне представлене праздуемого праздника або святого.

---

*) Що есть ирмосъ и тропарь мы вже мали пояснено выше, при загальномъ поясненю обрядѣвъ. Ирмосъ есть то въ канонѣ першій тропарь, пѣсля котрого спѣвають ся инші тропарѣ такъ, якъ въ стихирахъ пѣсля подоб.

118. Пыт. Що слѣдує по осмѣй пѣсни?

Вѣдп. По осмѣй пѣсни слѣдує на за-
зывъ священника: „Богородицѣ и Матеря
Божію въ пѣснѣхъ козвличкѣхъ“ пѣснь Бо-
гоматери, котру Она воспѣла при стрѣчи
зь Елисаветою:

Величитъ душа моя Господа, и возра-
довалася душа моя о Бозѣ Спасѣ моемъ.

Ако призоу на смиреніе раба своего, се-
бо отъ нынѣ оублажатъ мя вси роди.

Ако сотвори мнѣ величіе Сильный, и
ската има Его, и милость Его въ роды
редовъ боушимъ съ Его.

Сотвори державъ мышцею своею, расточи
гордыя мыслию сердца нхъ.

Низложи сильныя со престолъ, и вознесе
смирныя, дѣвшии исполни благъ, бога-
тѣшии съ отпѣсти тиши (зь пустыми ру-
ками).

Воспріятъ Израиль штрѣка своего по-
манѣти милости, ажеже глагола къ отцимъ
нашимъ Іероамъ и сѣмени его до вѣка.

119. Пыт. Чимъ переплѣтає ся кож-
дый стихъ сеи пѣсни?

Вѣдп. Каждый стихъ сеи пѣсни пе-
реплѣтає ея пѣснью: „Честнѣйшю Херу-
кимъ, и славнѣйшю безъ сраженіа Сера-
фимъ, безъ истѣніа Бога Слова рождиню,
свѣшю Богородицѣ тѣ величаемъ.

120. Пыт. Чимъ кѣнчить ся девята пѣсня?

Вѣдп. Девята пѣсня кѣнчить ся „свѣтильникомъ“ т. е. такимъ тропаремъ, въ котромъ содержитъ ся молене и зѣслане намъ духовного свѣтла.

121. Пыт. Наведи примѣръ такого „свѣтильна.“

Вѣдп. Ось вѣнъ.: **Б**гда престолы поставятса, и книги разверзѣтса, и бгда хошиши сѣдти сѣдѣ челоуѣцкимъ дѣланіемъ, не осѣди насъ Бладыко, въ огнь геенскій, шже отъ нести создала вси, но твоего царствіа насъ сподоби Спаси.

122. Пыт. Що бере ся въ воскреснй дни особливо по девятой пѣсни вмѣсто свѣтильна?

Вѣдп. Вмѣсто свѣтильна бере ся ека постиларій, що значить: посланіе. Таку назву мае пѣснь та длятого, понеже дуже часто содержитъ та пѣснь съ собѣ обѣтницу Спасителя, зѣслати святого Духа.

123. Пыт. Що слѣдуетъ по скѣнченѣмъ канонѣ?

Вѣдп. По скѣнченѣмъ канонѣ наступаютъ „псалмы хвалитнй“ съ стихирями.

124. Пыт. Котрѣ псалмы называются „хвалитнѣ.“

Вѣдп. Хвалитнѣ псалмы суть 148, 149 и 150 а называются ся они такъ для того, понеже въ початку ихъ спѣвае ся „Хвалите Господа съ небесъ“ и слово: „Хвалите“ часто повтаряе ся; а вмѣстѣ ихъ взывае всяке сотворѣне, и одушевленное и неодушевленное: небеса, землю, ангелы, чоловічки, сонце и луну щобы „всѣмъ дыханіе да хвалитъ Господа.“

125. Пыт. Якъ называются ся стихиры, котрыми концевѣ стихи псалма 150 переплѣтаются ся?

Вѣдп. Тѣ стихиры, звать ся „хвалитнѣ“.

д) Славословіе велике.

16. Пыт. Що робить священникъ по укѣнченю стихирь?

Вѣдп. По укѣнченю стихирь священникъ надѣвае фелонь, отвирае царскій дверь, кадитъ престоль и церковь и ставши передъ тетраподомъ, взывае: **ГЛАГОЛА ТЫМЪ ПОКАЗАКШИМЪ НАМЪ СВѣТЪ!**

127. Пыт. Що дѣвас на той зазывъ священника?

Вѣдп. На той зазывъ священника сходятъ ся оба крылосы разомъ и ста-

нувши передъ тетраподомъ, сиѣвають в е-
лике славословіе :

„Слава въ вышнихъ Богу, и на земли
миръ, въ человекѣхъ благоволеніе.

Хвалимъ тя, благословимъ тя, кланя-
емтися, славословимъ тя.

Благодаримъ тя, великія ради славы
твоя, Господи Царю небесный.

Боже Отче вседержителю, Господи
Сыне единородный Іисусе Христе и святыи
Душе, Господи Боже.

Агаче Божій, Сыне Отчъ.

Вземляй грѣхъ міра помилуй насъ.

Вземляй грѣхи міра, прійми молитвы
наша.

Съдай одесную Отца, помилуй насъ.

Яко ты еси единъ святъ, ты единъ Гос-
подь Іисусъ Христось, въ славу Бога От-
ца, аминь.

На всякъ день благословимъ тя, а вос-
хвалимъ ими твое въ вѣки, и въ вѣкъ
вѣка.

Господи прибѣжище былъ еси намъ,
въ родъ и родъ.

Азь рѣхъ: Господи помилуй мя: а не-
щѣли душу мою, яко согрѣшихъ тебѣ.

Господи къ тебѣ прибѣгохъ, научи мя
творити волю твою, яко ты еси Богъ мой.

Яко у тебе есть источникъ (жерело) жи-
вота, въ свѣтъ твоємъ узримъ свѣтъ.

Пробави (удѣли) милость твою вѣдущимъ та (знающимъ тя).

Сподоби Господи, вѣчеръ сей.... и т. д. (гляди : Вечерня ; цыт. 47).

128. Пыт. Длячого се славословіе называе ся „великимъ“ ?

Вѣдп. Для розрѣженія вѣдѣ малого, котре буває передъ шестопсалміємъ, а котре содержить самі слова Ангельскій : „Слава въ вышнихъ Божъ, и на земли миръ, въ челоуцѣхъ благоволеніе“. Тамто читае ся однимъ чоловѣкомъ, со многими людьми.

129. Пыт. А що означаютъ слова священника : „Слава Тебѣ показавшимъ намъ свѣтъ“ ?

Вѣдп. Священникъ дякуючи тыми словами за вѣдѣшовше свѣтло сонця, дякуе рѣвно-жъ и за сонце для нашихъ душъ — за христіяньску вѣру. Таку саму подяку выражае и вѣдспѣване людьми славословіе велике.

130. Пыт. Що наступае по славословію ?

Вѣдп. Теперъ еще слѣдуе ектенія сууба и просительна а наконецъ отпустъ.

(Дальше буде.)

Въ оборонѣ креста.

Одень подорожный таке опвѣдае: Подчасъ моего подорожованя по Франціи, показано менѣ деревянный крестъ оточеный доволка муромъ. Въ томъ оточеню однакъ завважавъ я останки другого креста якогось старшого, котрый черезъ зубъ часу спорохнавѣвъ и мохомъ порѣсь.

— Ту пѣдъ тымъ крестомъ поплыла кровь мученика — сказавъ до мене мой товаришь.

Було то въ часѣ революціи французской. Зъ того села чоловікъ именемъ Ріпоше, служивъ въ войску королѣвскѣмъ. Его узбросного уловили республикане, пѣдъ той крестъ запровадили, и сказали:

— Мы тебе зловили узбросного, а за то чекае тебе смерть! Глянь, ото хата, въ котрѣй ся ты уродивъ и выховавъ! Тамъ жиє еще твоѣй отецъ, мати, родина! И ты будешь мѣгъ еще жити, если насъ послухаєшь!

Вандейчикъ глянувъ на родинну стрѣху и слезы покотились зъ очей. Запытавъ:

— Що маю робити, щобы жите менѣ вы дарували? Републиканецъ вѣдповѣвъ:

— На ось ту маєшь сокиру и зрубай нею сей ото крестъ!

Вандейчикъ взявъ сокиру до рукъ. Товаришѣ его, що разомъ зъ нимъ були зловлені, перестрашили ся и вѣдвернули ся вѣдъ него, думаючи, що вѣнъ дѣйстно хоче вѣдречи ся Бога, зрубає крестъ. Але вѣнъ заледви дѣоставъ сокиру въ свои руки, скочивъ на ступень пѣдъ крестомъ и закликавъ пѣднѣвши сокиру, голосно:

— Смерть и погибель тому, що важить ся сей крестъ Христа /хотьбы зранити! Буду его боронивъ до послѣднои хвилѣ жита мого.

Сперши ся плечима о крестъ, глянувъ довкола, святимъ огнемъ запалали его очи, якась надлюдска сила его одушевила. На якійсь часъ удало ся ему безбожниковѣ встримати.

Така несподѣвана вѣдвага приковала до землѣ та здивовала напастниковѣ. Але

пѣзвѣйше встыдаючись власной немочи та розлюченій, кинули ся на него зъ страшнымъ крикомъ. Звалили на землю, та цѣлетѣло поранили.

Креста однакъ тримавъ ся еще добре. Мовъ встеклїй вѣдорвали его руки вѣдъ креста, розтягнули на степені, а приложивши ему багнетъ до грудей повторили свое жаданє словами:

— Нокинь той забобонь, а даруємо тобѣ жите.

Голосно однакъ вѣдповѣвъ побѣдженый:

То знакъ моего спасеня; еще и теперь бажаю его своими руками обнять! — а добуваючи послѣднихъ силъ, посунувъ ся до креста, обнявъ его, и въ такѣмъ положеню прийсь мученическу смерть.

Безбожники зрубали самїй крестъ, такъ одже крестъ и оборонця лежали побѣчь себе. Пѣдъ крестомъ, въ котрого оборонѣя погибъ, спочиває сей Вандейчикъ Рішоше.

В. К.

Клеветники и злодѣѣ.

Злодѣѣ въ бѣльшѣй части случаяхъ вѣтъ о много лучшимъ чоловѣкомъ, вѣжъ добротою пѣдшитый клеветникъ, або клеветница. Злодѣѣ посягае за наше матеріальне добро, котре легко можна переболѣти, а вѣли ся пощастить, то можна его зновъ набути. Але тое, що клеветникъ намъ зрабуе пѣдъ покрывкою тайны або пѣдъ маскою пріязни а то: чистый характеръ, честь имени, навѣтъ цѣле щасте жита нашего, то дотыкае найнѣжнѣйшихъ чувствъ нашего сердца и жаднымъ щастемъ не можна зновъ набути. Не зъ злодѣями але зъ отруйниками можна такихъ людей порѣвнати, бо подѣбно якъ тѣ убиваютъ свою жертву въ пѣдступный, яцѣрчій способъ, затрутыми словами и бесѣдами, якѣ въ означеныхъ давкахъ такъ довго подають, ажъ жертва въ очахъ свѣта яко выродокъ гине, хотяй може мѣгъ бути найлучшою людиною. Нѣкого нещадять, чи то осѣбъ высоко поставленыхъ, чи нѣ, чи старыхъ, чи молодыхъ.

Якъ-небудь буде жити чоловѣкъ, то всегда буде выставлений на судъ злобныхъ людей. Злоба клеветникѣвъ зачинае ся тогда коли нищпорять за тайными причинами нашихъ чинѣвъ, а; що не можуть ихъ пѣзнати, то вымышляють и тымъ способомъ свою жертву убиваютъ. А коли тымъ способомъ одно пѣзнали а друге вымыслили а разомъ получили, идутъ зъ такою правдою мѣжь люди и ю голосать цѣлому свѣтови. Чи то у сусѣда, на окаримъ, чи на похоронѣ, чи на крестинахъ, чи на весѣлю, чи на музыцѣ — коротко всюда, где тѣлько люди суть збрани въ радости або смутку, такихъ людей не бракне, що другимъ людямъ своимъ жмѣячимъ языкомъ жите затроують! Якъ охоронити ся передъ такими гиенами? Коли гиема на нихъ права, то старати ся треба дверѣ нашего дому передъ ихъ носамс зачинити. На всякій случай нѣхто неповинень стерпѣти, щобы въ его домѣ нарушувала ся честь ближнього. Всяке а траи не обчернити нашего прятеля або знакомого, его честь веру шати, треба вѣднерти

хотьбы и въ нечемный способъ и тымъ способомъ старати ся, щобы не бувъ нарушенный спокѣй твого дому. В. К.

Для старыхъ и молодыхъ.

Якій то встыдъ — каже лютый ворогъ Християнъ Вольтеръ — для насъ філософовъ, що мы кѣлькадесять лѣтъ працюемо и не змогли выкорѣвити той науки, котру зацѣнидо 12 рыбаковъ!

Такъ якъ виноградъ, чимъ го бѣльше обтинаешъ, тымъ рѣснѣйше родить; такъ и вѣра Христова чимъ бѣльше ю пересѣдували и гнобили, тымъ красшій выдавала оwoчѣ.“

Св. Ниль.

РѢкъ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число одинацѣте.

Накладомъ свѣщ. А. Джульинского

РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“

выходятъ каждого мѣсяца и стоятъ рѣчно:

по 10 що мѣсяця: 3 вл. 60 кр.;

по 5 що мѣсяця: 1 вл. 80 кр. Поодинокѣ числа по 3 кр.

←••• Менше якъ 5 не посылае ся. •••→

ПЕРЕМЫШЛЪ.

Въ печатнѣ „Удѣловой“ подъ зарядомъ І. Лавора
1903.

**Рождество твоє Хрісте Боже нашъ,
всѣмъ мірови свѣтъ разѣмъ....**

ВЕРТЕПЪ.

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.

Вѣдь непамятныхъ часѣвъ задержавъ ся на Руси прекрасный звычай, що въ Навечеріе Рождества Христоваго и въ самъ праздникъ тогоже Рождества молодѣжь ходитъ по хатахъ зъ вертепомъ або „звѣздою“ и колядуе. Перебраніи за пастырей и трехъ царей колядники выголошуютъ промовы и желаютъ господарямъ щастя и всякого добра. Случае ся, що межѣ тѣхъ промовы замѣшають ся рѣчи невѣдповѣдающіи святости великаго Праздника. Длѣтого подаемо отсей маленькій образокъ, легкій до выученя ся и выголошеня и якъ гадаемо могучій причинити

ся до возбужденія піднеслыхъ чувствъ въ сердцахъ и колядникѣвъ и тыхъ, котрымъ колядують.

Входятъ въ хату чотыри настырѣ зъ вертепомъ; за ними три царѣ. Вертепъ ставляють на скрынѣ або столѣ а самі стають по обохъ его сторонахъ. Жидъ зъ довгою конопястою бородою, зъ пушкою, вкрадає ся за ними до хаты и стає цѣлкомъ на боцѣ.

Всѣ спѣвають тропарь. гл. 4.

Рождество твое Христе Боже нашъ,
возсія мірови свѣтъ разума: въ немъ бо
звѣздамъ служашинъ звѣздою оучахъсѣ, тебе
кланятисѣ солнцѣ правды, и тебе видѣти
сѣ высоты восточа: Господи слава тебе.

(Тропарь той повиннй спѣвати всѣ присутнй въ хатѣ. Дѣти належить зѣбрати и уставити разомъ напротивъ вертепа).

Першій пастухъ:

Христось родися!

Всѣ :

Славѣте !

Другій пастухъ :

Що се за диво ! нынѣшної ночи,
Коли мы въ поли въ шатрахъ спочивали,
Якась луна намъ ударила въ очи.

Третій пастухъ :

Мы ся скоренько наразъ позривали,
Глядимо небо ось огнемъ горѣе !
Нѣ то свитає, анѣ то не днѣе,
А яснѣсть дивна за очи хватає.

Першій пастухъ :

Кождый зъ насъ серцемъ зъ страху
завмирає,
А ось вамъ Ангель зъ неба наразъ
сходить,
И каже : Братя ! Христось ся днесъ
родить,

Щобы рѣдъ людскій зъ недоли спасати!
 Во Виелеемѣ идѣть повитати,
 Святе Дитятко...

Другій пастухъ :

А въ томъ гдесъ подъ небесами
 Прекрасными голосами
 Ангели вразъ заспѣвали :

Четверый пастухъ : (старый поважно
 говорить :)

Слава во вышинѣхъ Богѣ, а на зѣмли
 миръ во чловѣцѣхъ благоволеніе."

Третій пастухъ :

И такую вѣстку намъ возвѣщали :

Всѣ спѣвають :

Дивная новина,
 Нынѣ Дѣва Сына,
 Породила въ Виелеемѣ,
 Марія єдина.

Не въ царско́й палатѣ,
 Но межи быдлѣти,
 Во пустыни, во яскинѣ,
 А треба всѣмъ знати...

Четвертый пастухъ :

Мы ся збирали,
 Дарунки ладнали,
 И за ласку многу,
 Дякувати Богу ;
 Що Воиъ провину свѣта прашае,
 И що Месію намъ посилае,
 Зъ Адама клятва що вже вѣднѣта,
 И отверзуть ся адовѣ врата.
 А Ангелы зъ неба все спѣвають
 Мале Дитятко боже вытають.

Третій пастухъ : говорить

А отъ вамъ ясна звѣзда засіяла
 Яка на небѣ доси не бувала ;
 А мы збравшись скорою ходою
 До Виолесма идемъ за звѣздою.

А въ серцю кождый самъ себе пытае,
Въ якой палатѣ Иисусъ ся раждае ?

Першій пастухъ :

Приходимъ и видимъ — се вертепъ
[бѣдненъкій,
Проста пещера, въ пелены сповитый
Лежить на сѣнѣхъ Иисусикъ маленькій,
Мати не може бѣднятка огрѣти,
Тожь воля и осель тхомъ Го огрѣваютьъ.

Другій пастухъ :

А небесъ лики велично спѣвають :

(всѣ спѣвають)

Возвеселѣмъ ся всѣ дружно нынѣ,
Христосъ родися въ бѣдной яскинѣ

Послѣднимъ вѣкомъ,

Ставъ чловѣкомъ

Всѣ утѣшайтесь на земли !

Всѣ утѣшайтесь на земли гоино,

Славу воздайте Ему пристойно

Пожаданному,
 Зъ неба даному,
 Который весь свѣтъ откупивъ!

Жидъ (высуває ся напередъ).

Що я чуло, ай вай нѣвроке,
 Я тутки чуло на свое оке,
 Я зъ власне ухо бачу я того,
 Що ваше мове в до нѣчого,
 Що — нашъ Месія лежить на сѣнѣ?
 Ой вай нѣвроку, жартуйте нынѣ!
 Месія, якъ ся буде родити,
 То у божницѣ — а его грѣти
 Буде самъ рабинъ! Вонъ буде сѣсти,
 При самой тойрѣ, мѣдъ буде пити;
 И смачне кугель солодко ѣсти!
 А локшинъ добре зъ мацы самой!
 Вонъ ся завозьме на просте гон,
 Намъ жидкамъ грошѣ буде Вонъ дати,
 А мы маюѣсь будемъ сѣввати.

Четвертый пастухъ :

Слушайтежь дальше; мы поспѣшали
 Вразъ до Вертеца, тамъ мы вигали
 Боже Дитятко, дарунки клали
 И на софлякахъ Ему заграли!

Другій пастухъ :

И трехъ Царѣвъ тыхъ тамъ мы застали

Першій Царь :

Намъ звѣзда ся объявила,
 И Месію возвѣстила!...

Другій царь :

А мы Его якъ шукали
 То Ирода ся пытали
 Где родивъ ся Царь всеславный?

Третій царь :

Иродъ зновъ поцавъ въ гнѣвъ явный!
 Казавъ жовнѣрамъ спѣшити,
 И всѣ малі дѣти вбити.

Третій пастухъ :

Мыжь зъ Царями поклѣкали
И пѣснь разомъ заспѣвали ;

(всѣ спѣвають) :

Христось родися, Богъ воплотися,
Во Вифлеемской яскинѣ,
Въ стайни убогой, въ нищетѣ многой
Радость велика всѣмъ нынѣ.

*

Ангелы спѣвають, Богу честь скла-
[даютъ,

Богу и Творцу своему,
Ликуй человекѣ зъ рождества того,
Христось отъ смерти спасе душъ много
И отъ работы вражїя !

Жидъ :

Що вы маєте спѣвати ?
Я на рабинѣ иду сказати :
Гой говорить за Мессїи
Гой най оре, нехай сѣе,

Може навѣтъ молотити —
 Все до жида заносити
 Може бронфъ собѣ напити
 Жидамъ въ грубке подпалити
 А Мессія не зъ хлопами
 Побратаєсь, але зъ нами
 Жидиками — пейсачами!...

Четвертый пастухъ:

*Чуете? Надъ хлопомъ и нехрестъ
 глузує, носмѣхає ся зъ насъ!... Але ми-
 нули часы, коли хлопъ горѣвкою обходявъ
 святе Рождество!... Мы знаємо, що Г.
 Богъ хоче вѣдъ насъ чистого серця, хоче,
 щобысьмо не грѣшили а въ правдѣ и
 честнотѣ жили!...*

Другій пастухъ:

Дѣти, щобъ Богу щиро ся молили,
 Учились, трудили, родичей любили
 И почитали, — старшихъ поважали.

Першій пастухъ:

А всѣ щобъ права ся свого держали

За честь божу и честь народну дбали,
Корчмы минали!

Жидъ :

А якъ хлопъ не буде пити
Зъ чого Мошко буде жити ?

Четвертый пастухъ :

Мошко буде молотити
Або вхопитъ за торбину
Гайда въ свою Палестину !

Першій царъ :

Мы памятаймо, що зъ вѣчной муки
Христось Спаситель насъ свободжае
Тожь кѣрно нынѣ зложивши руки
Кождый вѣдъ сердца нехай благае :

Другій царъ :

Всего, що тѣлько душѣ потреба
А перша всего помочи неба !.,

Третій царь :

И ласки божой, щобъ мы прожили,
Жите безгрѣшно и заслужили
На рай, на щасте...

Третій пастухъ :

Щобъ оглядали
Мы колись Спаса, Царя и Бога.

Жидъ :

Ай вай! далека для васъ дорога!
Идѣтъ на нашъ рабѣнъ, вѣнъ мудре
[нѣвроке,
Бородою кивае неразъ и пѣвъ роке
А слова не скаже! бублю читае
А грошѣ въ кишеню, страхъ, ай вай
[ховае.

Четвертый пастухъ :

Вѣншуемъ вамъ нынѣ всѣ добрі люде,
Нехай помѣчь божа всегда съ вами буде

Нехай тои днини — кождою години
 Богъ благословить васъ. Бѣда най за-
 [гине!

Будьте вы здоровѣ разомъ съ дѣточками
 Слабостей нехайже не буде мѣжь вами,
 Ходѣбка здорова нехай ся плекае,
 А градъ, огонь, туча нехай васъ минѣе
 Нехай ся зародить жито и пшениця
 И всякое збѣже и всяка пашниця!

Другій пастухъ

А памятайте, що мы Руси дѣти.
 Въ одно ся маемъ на всегда лучити
 И не сваритись а щиро любити
 И честь народну свою хоронити
 И по закону, по божому жити!

Жидъ:

И я вамъ вѣншую: нехай хлопъ все
 [мае,
 На одное нивка сто копы збирае,

За одно яйце сто курке ховае,
 Най ему здорове буде все нѣвроку
 Най робить оказіе кождѣського року
 А корчме нехай оно не забувае
 На Мошка памятае!..

Четртыи пастухъ :

А мы ся пращаймо,
 Идѣмъ въ дальшу дорогу,
 И на славу Богу
 Весело заспѣваймо :

(Всѣ спѣвають)

Во Виодемѣ нынѣ новина ;
 Дѣва Пречиста зродила Сына,
 Въ яслехъ сповитый помѣжь бидляти
 Тамъ спочивае Богъ необнятый.

*

Глянь окомъ щирымъ, о божій Сыну
 На руску землю, руску родину,

Зошли ѿ зъ неба даръ превеликій
Щобъ ты славила во вѣчнѣ вѣки.

(або коляду :)

Въ Внодеемѣ днесъ Марія

Пречиста,

Породила во вертепѣ

Намъ Христа...

Слава во вышнихъ Богу

Слава во вышнихъ Богу

И миръ всѣмъ на земли

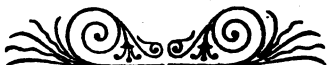
І. Я. Луцкѣ.

Увага.

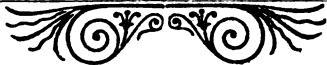
К о с т ю м ы або убраня до сего „Вертепа“ взяти найлѣпше пѣсля рисунковъ : „Біблія въ 50 образахъ свящ. Л. Джулынського.“ Цѣна 2 кор. для пренумераторовъ „Посланника“.

Представляти сей „Вертепъ“ можна тѣлько за позволенемъ редакціи „Посланника“ Лапшинъ п. Березаны.

Ноты до тыхъ ту коладъ суть умѣщенъ въ „Збѣрникѣхъ церковно-народныхъ пѣсень“ и въ „Книжочкахъ мисійныхъ.“ Получить ихъ можна тѣлько въ редакціи „Послявника“ Лапшинъ и. Бережаны.

Нові Коляды.

I.

Во Веелеемѣ нынѣ новина,
 Дѣва Пречиста зродила Сына,
 Въ яслахъ сповитый, помѣжь быдляти
 Тамъ спочивае Богъ необнятый.

Вже Херувимы славу спѣвають,
 Ангельскій хоры Спаса витають,
 Пастырь убогій несе що може,
 Щобъ подарити Дитятко Боже.

А ясна зоря свѣту голосить :
 „Мессія радѣсть, щасте приносить !
 До Веелеема спѣшѣть всѣ нынѣ,
 Бога звитайте въ бѣднѣй дитинѣ !“

За свѣтломъ зѣрки гдесъ ажъ зѣ всходу
 Идутъ три Владыки княжого роду,
 Золото въ дарѣ, ливанъ и миро
 Вразъ зѣ серцемъ щирымъ несуть въ оѣвру.

Мати Марія Сына лелѣе,
 Іосифъ старенькій пелену грѣе,

А царь всесвѣта въ зимѣ и болю,
Благословить насъ на лѣпшу долю.

Исусе милый мы не богатѣ,
Золота въ дарѣ не можемъ дати,
Но даръ цѣнивейшій несемъ отъ мира,
Се вѣра сердца, се любовь щира.

Глянь окомъ щирымъ о Божій Сыну
На руску землю, руску родину,
Збѣшли ѣй зъ неба даръ превеликій,
Щобъ ты славила во вѣчній вѣки!

II.

Въ Виолебѣмѣ днесъ Марія
Пречиста,
Породила во вертепѣ
Намъ Христа...
Слава во вышнихъ Богу,
Слава во вышнихъ Богу,
И миръ всѣмъ на земли.

Ангель зъ неба пастырямъ ся
Являе,

И веселу ту новину
Звѣщае...

Слава во вышнихъ Богу и пр.

Прибѣгають до вертепу
Пастырѣ

И съ собовъ приносятъ дары
Въ оферѣ...

Слава во вышнихъ Богу и пр.

И Дятятку кланяють ся
Въ оборѣ,

До Его нѣгъ припадають
Въ покорѣ...

Слава во вышнихъ Богу и пр.

А зъ востока за звѣздою
Идутъ царѣ,

Три преславнѣи и преумнѣи
Звѣздарѣ...

Слава во вышнихъ Богу...

И до Ирода по пути
Встунають,

— Де Мессія народивъ ся —
 Пытають...
 Слава во вышнихъ Богу...

Книжники имъ и ученїи
 Сказали,
 Щобъ Мессію въ Виелесмѣ
 Шукали...
 Слава во вышнихъ Богу...

Идутъ царѣ, Христа находятъ
 Въ храмыѣ,
 Мѣжь быдяти, въ бѣдныхъ яслахъ
 На сѣнѣ...
 Слава во вышнихъ Богу...

Тамъ въ смиреню, свѣй Му поклѣнѣ
 Вѣддали,
 Предъ Нимъ злато, ливанѣ, миро
 Поклали...
 Слава во вышнихъ Богу...

Мы такожъ Христу свѣй поклѣнѣ
 Вѣддаймо,

И разомъ съ небеснымъ хоромъ
 Спѣваймо...
 Слава во вышнихъ Богу...

III.

Витай Иисусе
 Зѣ Пречистой Дѣвы
 Зрожденый!

2. Витай намъ Боже
 У людскѣмъ тѣлѣ
 Зъявленный:

Ты добротою
 Надъ всѣми красшій
 Сынами,

2. А милосерде
 Границь не має
 Надъ нами...

Ты въ славѣ ровный
 Отцу и Духу
 Святому,

2. Чомужь зѣйшовъ есь
 До насъ въ смиреню
 Такому...

Днесъ Твоей славы
 Никто не видитъ
 Въ яскини,

2. А Твоя сила
 Сухой не зломить
 Билены...

Но Ты про тоє
 О Божій Сыну
 Не дбасшь,

2. Що ся въ убогѣй
 Стайни на сѣнѣ
 Раждаешь...

Ты товъ покоровъ
 Зъ насъ грѣшныхъ здѣймешъ
 Оковы

2. И въ нашихъ сердцахъ
 Заложилъ царство
 Любви,

О Агнче Божій
 Мы, Гяґо тоє
 Днесь, просимъ,

2. И нашій серця
 Тобѣ на жертву
 Приносимъ...

Не позбавляй насъ
 Твоей святои
 Опѣки

2. Царствуй въ нихъ радо
 Съ Отцемъ и Духомъ
 Во вѣки!...

IV.

На небѣ зорка днесь засіяла,
 И яснымъ свѣтломъ сѣяє;
 Хвиля спасеня намъ завитала,
 Богъ въ Веелесмѣ раждаєсь;
 Щобъ землю съ небомъ въ одно злучити,
 2. Христось родися, „славѣте!“

Въ бѣднѣмъ вертепѣ, въ яслахъ на сѣнѣ
 Тамъ спочивае Царь свѣта ;
 До Него брата всѣ спѣшѣмъ нынѣ
 Нашого жде Вѣнъ привѣта ;
 Тхомъ Го любви спѣшѣмъ огрѣти,
 2. Христось родися, „славѣте!“

Благослови насъ, о Дитя боже,
 Нынѣ дари насъ любовью,
 Най и пекольна сила не зможе
 Насъ роздѣлити съ Тобою!
 Благослови насъ, твоижь мы дѣти,
 2. Христось родися, „славѣте!“

V.

Вѣстку голосить свѣту зѣрница,
 Зродила Сына числа Дѣвица,
 Въ стайни зродила,
 Въ яслахъ сповила,
 Сѣвомъ прикрывла,
 Грудевъ кормила
 Божого Сына Марія !...

Ангель пастырямъ се возвѣщае,
До Виелеема ихъ завзывае.

Щобъ поспѣшали,
До нѣгъ припали,
Поклонъ вѣддали
И повитали,

Бога живого въ вертепѣ.

Бѣднѣ пастырѣ вчувши протое,
Бѣжать витати Дитя малое.

Бѣжать всѣ радо,
Цѣловъ громадовъ,
Лишивши стадо

Въ серци съ вѣдрадовъ
И несутъ дары съ собою....

Тай и три волхви царскоко роду
Идутъ зѣ далека, десь ажъ зѣ всходу,

Идутъ въ покорѣ,
За блескомъ зорѣ,
Тамъ где въ оборѣ,
Въ свѣтлости мѣри

Царь спочивае вселенной....

Гей и мы такожь, брата, сестрицѣ,
Днесъ поспѣшаймо зѣ русской землицѣ,

Щобъ честь вѣдати,
 Христу — Дитяти
 И ублагати:
 Ласкъ — благодати
 И лучшей долѣ, гаразду!...

VI.

Слушайте нынѣ]
 О тѣй новинѣ,
 Що Ангелы приносятъ
 Надъ вертепомъ голосять.

Мила то радѣсть
 Вѣрнымъ во сладѣсть
 Христа Спаса Рождество,
 Всему міру торжество.

Дивна новина,
 Що Дѣва сына
 Во вертепѣ зродила,
 На снѣ Го зложила.

Безъ жадной змазы,
 Грѣховной сказы,
 Честнѣйшая Херувимъ,
 Славнѣйшая Серафимъ.

Чиста Марія,
 Чудна лелія,
 Пригортае до сердца
 Маленького первенца.

Ахъ мой маленькій,
 Сыну любенькій,
 Великій Небесъ Творче
 И всей природы Отче!

Цѣлуе ручки,
 И нѣгъ палюшки,
 Повивае въ пелюшки,
 Въ томъ надходятъ пастушки.

Бачуть Дитятко,
 Даютъ ягнятко,
 О! Баранку небесный,
 Приими даръ Тобѣ чесный.

Зновь незабавомъ
 Царѣ со даромъ
 Изъ востока приходятъ,
 Зъ собовъ дары приносятъ.

Царю рожденный!
 Приими даръ земный,
 Ливанъ, миро и злато,
 Насъ благослови за то.

Матерь же чиста
 Мовить до Христа:
 Ахъ мой Сыну единый,
 Приими даръ Тобѣ винный.

Изъ ясель своихъ
 Благослови ихъ —
 И дай прийти до неба,
 Надъ се ничь имъ не треба.

Тай кто лишь чуетъ,
 Най даръ готуетъ,
 Приносить зъ охоты,
 Де Богъ Дитя и скоты..

Старенькій Іосифъ
На рукахъ носитьъ
Маленькое Пахоля,
Небесного Короля.

И всѣ спѣвали,
Пастырѣ грали
На сопѣлцѣ прекрасно
И въ голоса согласно.

И мы спѣваймо,
Поклонѣ вѣддаймо,
Христу Богу во яслахъ,
Повитому въ пеленахъ.

РѢКЪ 1903.

КНИЖОЧКА МИСИЙНА.

Число дванайцате.

Накладомъ свещ. А. Джулынского
РЕДАКТОРА „ПОСЛАННИКА“.

„КНИЖОЧКИ МИСИЙНЫ“
выходять кожного мѣсяца и стоятъ рѣчно:
по 10 що мѣсяца: 3 зл. 60 кр.;
по 5 що мѣсяца: 1 зл. 80 кр. Поодинокї числа по 8 кр.
— Менше якъ 5 не посылае ся. —

ПЕРЕМЫШЛЬ.

Зъ печатнѣ „Удѣловой“ нѣдѣ зарядомъ І. Лавора.
1903.

Св. Мануилъ.

МОЛИТВА.

Пречиста Дѣво, свята Божа Мати

Якимже словомъ Тебе величати ?

Якѣ-же пѣснѣ нынѣ заспѣвати ?

Щобы нашъ голосъ нѣсъ ся надъ хмарами,

Лунавъ широко помѣжь облаками,

И ставъ ся явень передъ небесами,

И твоей ласки зъумѣвъ ублагати —

Пречиста Дѣво, свята Божа Мати ?

Маріе чиста, якими устами

Тебе возславимъ ? И кто межи нами

Рѣвнатись стане зъ Святыхъ похвалами,

Якѣ всеильну власть Твою возносятъ,!

Твои славы могучѣсть голосать,
 За насъ нужденныхъ молять Тя и просять
 И звать ся кѣрно Твоими рабами,
 Мы-жь Тя звеличимъ — якими устами?

Небесна Мати — ангелѣвъ Ты слава,
 Небесныхъ ликѣвъ сила и держава,
 До Тебе лине мольба ся слезава:
 Радуй ся радуй, Господь Богъ зъ Тобою!!
 А Ты будь зъ нами — за свѣта судьбою.
 Ты причинися Своею мольбою,
 Щобы сила злого пропала лукава
 Щобъ въ цѣлѣмъ свѣтѣ Твоя слыла слава

И. Я. Луцкѣ.

Святыи Мануиль.

Родными братьями св. Мануила були святї Савель и Исмаиль. Отець ихъ бувъ поганиномъ, мати же христїянкою; она то выховала дѣти въ правой вѣрѣ и страѣ божьей. Коли прїйшли до возрасту и служили въ войску, царь перскїй Аламундарь пославъ ихъ до императора Юліяна Вѣдступника, чтобы вели переговоры въ цѣли заключенїя мира. Той прїнявъ царскихъ посланниковъ сразу благосклонно, но довѣдавши ся, що суть христїянами розгнѣвавъ ся и противъ вспѣльного всѣмъ народамъ права и звычаю, мучивъ ихъ за вѣру, ажъ доки ихъ не убивъ.

Коли одного разу Юліянъ совершивъ великїй праздникъ идольскїй слуги Христовї Мануиль, Савель и Исмаиль не хотѣли даже смотрѣти на мѣстце приношенїя жертвъ идоламъ, але стоячи здалека молили Бога со

слезами, щобы ихъ сохранивъ до смерти въ правой вѣрѣ а поганъ просвѣтивъ свѣтломъ Евангелія. Послѣ принесенія численныхъ жертвъ идоламъ, наступивъ великій пиръ; царь не видячи при собѣ посланникѣвъ перскихъ, велѣвъ ихъ призвати, щобы разомъ зъ нимъ веселили ся. Они же вѣдповѣли: „Не вѣдречемъ ся вѣры, анѣ истинного Бога нашего не оставимъ и не поклонимъ ся бѣсамъ“. Коли то донесено царю, вѣнъ розгнѣвавъ ся дуже и велѣвъ ихъ вкинути въ темницю.

Слѣдуючого дня приказавъ Юліанъ поставити передъ себе перскихъ посланникѣвъ и сказавъ до нихъ: „Васъ приславъ царь вашъ къ намъ, щобысте миръ устроили межи обома царствами а вы понижаєте нашихъ богѣвъ и вражду выкликуете“. Святі вѣдповѣли: „Насъ послано не въ дѣлахъ вѣры, але въ справахъ державныхъ, щобы межи сосѣдскими державами заключити миръ. Каждый по-

читае, якъ хоче Бога а мы хотяй родомъ Персы, то однакъ есьмо вѣдъ молодости христіане и не можемо брати участи въ принсшеню жертвъ бѣсовскимъ идоламъ.“ На то лютый мучитель зъ гнѣвомъ сказавъ до нихъ: „Що вы, простѣ неuki осмѣляетесь укоряти нашу вѣру? чижь вы думаете, що менѣ не вѣдомѣ суть книги и науки христіаньскѣ? Я вѣдкинувъ ихъ и послѣдую науцѣ премудрымъ фѣлософамъ, — и вамъ раджу, щобысьте тое здѣлали, если не хочете наразити себе на великѣ муки.“ Святѣ же вѣдшовѣли: „Мы наученѣ вѣдъ Господа нашего не бояти ся убивающихъ тѣло. Не той безумный, кто служитъ Богу живому, але той, котрый поклоняеться бездушнымъ творамъ. Давнѣ фѣлософы по словамъ св. Павла ставлячи себе мудрыми, зглупѣли и обернули славу нетѣльного Бога на подобіе образа тѣльного чловѣка, и птицъ и четвероногихъ и гадъ. Ты подобный имъ въ томъ, та еще гор-

шій; они бо зъ невѣжества остави въ заблудженю, ты же въ христіянствѣ выхованый, вѣдрѣкъ ся Христа Бога.“

Тыми словами еще больше розяренный мучитель, велѣвъ ихъ обнаженныхъ на земли простерти и суровыми ремнями беспощадно бити. Потомъ пригвозжено ихъ руки и ноги до дерева и желѣзными ногтями дерти ихъ тѣло. Середь тыхъ мученій горячо молились до Бога и просили о помѣчь выдержати до кѣнця. Молитва ихъ була выслухана; ангель Господень явивъ ся имъ, утѣшавъ ихъ и они не чули ніякихъ болѣзней.

Наконецъ осудивъ мучитель Святыхъ на усѣчене мечемъ а тѣла ихъ велѣвъ огнемъ спалити. Коли выведено св. Мучениковъ на мѣстце смерти, они упросили собѣ хвильку на молитву, въ котрой просили Бога, щобы принявъ ихъ до лика Угодниковъ Своихъ а невѣрныхъ просвѣтивъ, щобы прійшли до познаня истинного Бога и Ему вѣрно служащи, получили

вѣчне спасеніе. Дѣяло ся тоє 17. юніа 362 року. Слуги мучителя хотѣли по розказу єго взяти тѣло Святыхъ и спалити, но наразъ повстало землетрясенє, мѣстце пѣдъ Святими розсѣло ся а тѣла ихъ скрыли ся пѣдъ землю. Перестрашенїи слуги бѣжали, многї же зъ поганъ видячи тоє чудо, увѣрвали въ Христа. По двоухъ дняхъ на молитву христїянъ мощи Святыхъ явили ся на верху землѣ и були честно на знаменитѣмъ мѣстци погребанїи. Богъ прославивъ сихъ Святыхъ Мученикѣвъ многими чудесными исцѣвленїями, якї дѣяли ся на ихъ гробѣ.

Перскїи царь, довѣдавшисъ о убїйствѣ своихъ посланникѣвъ, засмутивъ ся дуже а заразомъ розяривъ ся гнѣвомъ. Вѣнъ збравъ численне войско и вирушивъ противъ Юліяна Вѣдступника, кстрїи въ надѣѣ на побѣду, обѣцяну єму ложными пророками, напавъ на Персію. Въ кровавомъ бою вѣднесли Персы побѣду а

Юліанъ пораженый невидимою рукою,
погибъ нужденно 363 року.

И. Г.

Пастырѣ въ стайни Вифлѣемскѣй.

(Розмышлене.)

„Прійдемъ до Вифлѣма и вѣдимъ глаголъ сій бывшій, егоже Господь сказа намъ“ (Лука 2, 15).

Якже щасливѣ були пастырѣ, що ихъ першихъ покликавъ Христось до ясель своихъ! Чему же не покликавъ богачѣвъ и вельможъ свѣта сего?

На се ось слѣдуючій отвѣтъ :

1. Пастырѣ були убогѣ люде; Господь Исусь Христось хотѣвъ дати тымъ доказъ, якъ мало значить у Него богатство и величїе свѣтове, котре часто роздобувае ся несправедливо-стію и пѣлотою. Богатство возбуждае

честолюбіе и лукаві похоти, дальше есть причиною гордости сатаниной. Якъ же миле есть І. Христу убожество, що плекае покору, обуздае похоти, творить челоуѣка лагѣднымъ и есть причиною всякихъ другихъ честнотъ.

2. Душѣ тыхъ пастырей отличають ся простотою и щиростію, а такі душѣ суть Єму дуже дорогі.

3. Се люде трудолюбові, котрі не то въ день працюють, але чувають такожъ и въ ночи, котра назначена до спочинку. Господь ненавидить лѣнивыхъ, що часъ на нѣчимъ та на нѣсимъ оправджують.

4. Пастырѣ були людьми, котрі довжности своего званія точно сповняли. Богъ хоче, щобы кождый сповнявъ ту на земли довжности званія, до якого ставъ покликаний.

Розсмотримъ добре, чи тѣ четыре честноты, котрі стѣлько щастя пастырямъ нанесли, и у насъ такожъ находятъ ся. Чи и мы любимо убоже-

ство, чи и насъ надягъ богатства земскіѣ? чи и мы простодушніи и щиріи, не пожадаючіи ничь бѣльше на томъ свѣтѣ, якъ тѣлько тоѣ, щѣбы Господу Богу угодити? чи любуемо собѣ въ працѣ и чи часъ не марнуемо? чи мы довшности нашего стану якъ належить ся сповняемо?

Теперь слѣдуетъ вопросъ: На якій ладъ призвавъ Христосъ пастырей? Окружае ихъ блистательнымъ свѣтломъ, котре прошибае души ихъ страхомъ Божиимъ, якоже глубока почесть, котра страхомъ переймае душу передъ величествомъ Божиимъ, есть початкомъ діяльности ласки Божой въ души челоуѣка. Лишь не довго тревавъ сей страхъ — по нѣмъ слѣдувала радѣсть: „Не бѣйте ся — каже Ангель до нихъ — велику радѣсть вамъ звѣщаю, Спаситель народивъ ся.“ Кожда яка небудь утѣха булабы марна, лишь пришествіе такъ добраго Спасителя радостію святою людей доброї воли

наповняе. Чи и у насъ есть такіи страхъ Господень и така радѣсть въ Бозѣ?

Вопросъ дальшій: Щоже вчинили пастырѣ, коли почули повликъ Спасителя?

1. Они хутко спѣшати ся. Якъ тѣлько Ангель звѣстивъ имъ веселу новину, они схопили ся чимъ скорше и сказали: „Поспѣшаймо до Виелеему, щобы бачити Слово воплощене.“ Они полишають череды свои; вже готови до дороги, не зважають, що се нѣчь. О чему же и мы такъ хутко готови не есьмо, щобы ити за вдохновеніемъ ласки, котра насъ мовъ той небесный посланникъ до Іисуса кличе! О не дозволюмо, щобы ти небесный вдохновения стали студени по причинѣ нашего ваганя ся; якоже тогды они запропастиять ся и хрѣсна не принесуть. О небесный вдохновения повернѣть ся назадъ до мене, я вамъ вже бѣльше не спронеувѣрю ся; моя душа пожадае

васъ, она вѣдчиная нутро свое и есть зъ всѣмъ готова, принять васъ зъ почетомъ и зъ любовію.

2. Коли пастырѣ до Внолесеу прійшли, вступили заразъ до стайнѣ. Жаденъ языкъ се не выскаже, що за вѣра, що за побожнѣсть були у нихъ? Въ той дѣтинцѣ сповитой пеленами, зложеной въ яслехъ вѣддають они честь великому и предвѣчному Богу; въ пониженю єѣ славятъ они єѣ покору, въ пеленахъ убожество єѣ, въ твердой постели умерщвлене, — три тѣ честноты являютъ ся передъ ними красно и величаво мовь свѣтла одежда Царя царей. Они удивляютъ въ той божественной дѣтинѣ истинне сокровище неба, они осмѣляютъ ся при нести єѣ невеличкѣ дары, на якѣ ихъ бѣдолашныхъ стати було, чувства вдячности и любви преобладѣли ихъ сердца.

3. Коли же вѣддали честь и славу Новонародженому, вертають они вельми розрадуванѣ до своєї череды, бла-

годарячи Богу за все, що чули и бачили. Въ такѣмъ розположеню духа маємо а мы находити ся, коли вертаємо вѣдъ св. Причастія, по читаню духовнѣмъ, по святѣй проповѣди. Зъ всего того мусимо вынести безнастанно змагаюче ся жадане, щобысьмо лучшими стали, неугасиму ревнѣсть, щобы Бога величати и Ёго славу превозглашати.

Се все высказане най насъ спонукае, щобысьмо и мы вѣдали честь Іисусу Христу въ яслахъ зложеному, котрого пастырѣ приклонивши колѣна окружали, славословячи и величаючи Ёго. Сполучѣмъ сердца нашѣ вразъ зъ ихъ сердцами и принесѣмъ вочеловѣчившому ся Богу чувства благодаренія и любви. О. К. С.

НАШЬ ОБРЯДЪ.

Ч а с ы.

131. Пы т. А що се за молитва естъ : „часы“ ?

В ђ д п. „Часы“ (години) естъ то коротка молитва, котра пригадуе намъ деякі важні подѣѣ зъ Божого обявленя нового завѣта.

132. Пы т. Кѡлько тыхъ часѡвъ маемъ ?

В ђ д п. Маемо: часъ первый вѡдповѣдаючій нашѡй 7 годинѣ рано; часъ третій вѡдповѣдаючій нашѡй 9 годинѣ рано; часъ шестой вѡдповѣдаючій нашѡй 12 годинѣ полудня; часъ девятый вѡдповѣдаючій нашѡй 3 годинѣ пополудни, и о тыхъ то менше ѡльше годинахъ, повинни они правити ся (взглядно молити ся).

133. Пы т. Що намъ нагадуе каждый зъ тыхъ часѡвъ ?

В ђ д п. Першій часъ має то саме значене, що утренняя, длятого вѡнъ звычайно кѡнчить утреню.

Третій часъ естъ тымъ важнымъ, що въ ту годину 1) зѡставъ Іисусъ Пилатомъ осуженный на смерть; 2) зѡйшовъ духъ святыи на апостолѡвъ.

Шестый часъ важный тымъ, що Иисусъ розпятый бувъ о той годинѣ на крестѣ.

Девятый часъ важный тому, бо Иисусъ умеръ въ тую годину на крестѣ.

134. Пыт. Зъ якихъ моленій складають ся часы?

Вѣдп. Часы складають ся зъ отвѣтныхъ псалмѣвъ, пѣсней и молитвъ.

ПОВЕЧЕРІЄ.

135. Пыт. Що то за богослуженє єсть *Повечеріє* або *Повечерниця*?

Вѣдп. Єсть то богослуженє, котрымъ мы идучи на сонъ умоляемъ собѣ у Господа Бога благодати, именно щобы давъ намъ супокѣй душѣ и тѣла, охоронивъ насъ вѣдъ мрачного сна грѣховного, утишивъ нашій пристрасти, угасивъ розпаленій стрѣлы злого духа на насъ, и давъ намъ бодрый умъ, чистый помысль, сердце тверезе и сонъ легкій.

136. Пыт. Якій розличаемъ повечерія?

Вѣдп. Розличаемъ повечеріє мале и велике.

137. Пыт. Коли вѣдправляе ся котре повечеріє?

Вѣдп. Мале назначене на щодень, а велике вѣдправляе ся на Рѣздво и Богоявленіє (досвѣта вразъ зъ утренею и ча-

стію вечернѣ); на Благовѣщене и на великій Пѣсть, але въ послѣднѣмъ случаю кромѣ суботы и недѣль.

ПОЛУНОЩНИЦА.

138. Пыт. Що за богослужене есть полунощница?

Вѣдп. Полунощница есть богослужене, назначене на пѣвнѣчь; бо и пѣвнѣчь есть часъ святой, и якъ о пѣвнѣчи було воскресеніе Іисуса, такъ и о пѣвнѣчи прійде Іисусъ на судъ, а кто не буде готовый на судъ, той буде выключеный зъ царства небесного.

139. Пыт. Якъ розличаемъ полунощницѣ?

Вѣдп. Полунощницѣ розличаемъ: повседневно, суботну и недѣльну.

140. Пыт. Зъ чого складаець полунощница?

Вѣдп. Полунощница складаець зъ псалмѣвъ, молитвъ и пѣсней, котры нагадують намъ другій приходъ Іисуса Христа.

ОБѢДНИЦА.

141. Пыт. Що се есть обѣдница?

Вѣдп. Есть то таке богослужене, котре складаець зъ псалмѣвъ и пѣсней спѣванныхъ на Литургіи, а вѣдиравяе ся тогда, коли Служба Божа не може бути зъ якихъ

причинъ вѣдправлена; для того называся такожь: „изобразительная“, понеже выобразала Службу Божу, особенно пустинникамъ, котрѣ не мали нагоды слухати Службы Божои. (Дальше буде).

Червоне колосе.

Одень заможный господарь мавъ хороше и плодовите поле, на котрѣмъ родилась золота, прекрасна пшениця. Умираючи призвавъ вѣнь до себе двоухъ своихъ сынѣвъ и сказавъ до нихъ: „Подѣлѣть ся по рѣвнѣй части моею посѣдлостію, нехай кождый на своей частинѣ трудить ся зъ Богомъ, сѣе и збирае. Жийте скромно и въ згодѣ, а въ хвиляхъ недолѣ замагайте себе взаимно.“

По смерти батька подѣлили ся брата спадщиною, жили мирно и зна-

ходили почестъ у людей. Однакъ по якѣмсь часѣ було старшому братови якось за мало золотой пшенички, котру зѣ своей части збиравъ, мало череды и товару, котрѣ выпасавъ на вспольнѣмъ зъ братомъ пасовиску. Не смакувавъ ему власный хлѣбъ, прикрымъ для него здававъ ся бути гольдъ брата и якійсь смутокъ овладѣвъ нимъ.

Одного разу, коли сонце похилилось вже ку заховови, пѣшовъ вѣнь сиѣшно въ поле. На межи спостерѣгъ мотыку брата, котрый власне заволочивъ свѣжо засіяне збѣже. Втогды то якійсь пекольный духъ шепнувъ ему до уха, якъ легко може збирати тоѣ поле, котре братъ засіявъ. Стрепенувъ ся на ту дѣвольску мысль, однакъ выдобувъ мотыку зъ межѣ и коли братъ утѣшенный зближивъ ся до него, вѣнь якъ лютый звѣръ кинувъ ся на него и мотыкою пробивъ ему грудь. Трыснула потокомъ кровь на землю, замеръ глухий стонъ болю, а темна

ночь кинула заслону на збродню братоубійства. Щобы не позостало и слѣду сего злочину, закопавъ трупа глубоко въ заорану рѣлю, збѣжемъ засіявъ тое мѣстце, заволочивъ и вернувъ до дому кровію обагрений новый дѣдичь братной спадщины,

Коли копѣ вернули самі безъ господаря, вѣрна челядина шукала въ смутку за нимъ день и ночь, але подаремно. Мордерця рѣвножь удававъ дуже засмученого. Вправдѣ обнявъ цѣлу маєтнѣсть въ тымчасовый зарядъ — бо не можна було ствердити смерти брата, однакъ тое его цѣлкомъ не ушастливило. Хотяй земля покрыла збродню, то однакъ робакъ совѣсти гризь его немилосердно.

Красно зазеленѣлось збѣже на полю зрошенѣмъ братнею кровію. Сосѣды заповѣдали ему богате жниво, але брато убійця ходивъ тѣлько одень разъ оглянути золоту пшеничку; бѣльше не поїшовъ, бо кождый колось выдававъ ся ему буги въ его очахъ

червонымъ, якобы кровію обрызганнымъ а въ шумѣ збѣжа чувъ окаянникъ болестный стонъ замордованого брата. Надѣйшли жнива и стодолы наповнились збѣжемъ, але тое ему анѣ щастя анѣ спокою не принесло. И смутокъ и розпука щоразъ бѣльше роздирали ему душу. Въ ночи стававъ передъ нимъ духъ замордованого брата, а потрясаючи кровавыми колосями не дававъ анѣ на хвильку супокѣнно уснути. Марнѣвъ и гинувъ майже въ очахъ зъ бессонности и голоду; не мѣгъ ничего ѣсти, бо кожда страва, кождый кусникъ хлѣба заносивъ кровію. . . Наконецъ тѣ ужаснѣ муки позбавили его силъ цѣлковито и кинули на ложе смертельне. Видячи зближающу ся кончину свою, призвавъ свою рѣдню и всю челядь, визнавъ свѣй кровавый злочинъ и середъ страшныхъ терпѣній умеръ въ нерозкаяню.

Ажь теперь познала переражена родина, челядь и сосѣды, длячого вснѣ

всегда бувъ такий сумный и пригнобленийый...

'Така то доля чекае всѣхъ захланниковъ и завистниковъ на томъ свѣтѣ!... Не бажай чужого добра и не богатѣй кривдою другихъ а будешь супокійнымъ, бо только чиста совѣсть и чистѣ руки, не сплюгавленѣ кривдою, дають задоволене и правдиве щасте!...

НЕ КЛЕНИ.

Одного дня въ осени въ р. 189..., прибѣгав Настуня, донька моего парохіянина, до мене и каже:

— Отче духовный, прошу прійти вы сповѣдати нашего Панька.

— А щожь такого стало ся? Що ему?

— пытае здивовано о. парохъ.

— Та вѣчо такого — вѣдповѣдае дѣвчина спокійно — отъ пробивъ собѣ ногу до заржавѣлого цвяха и каже, що вѣнь дѣстане зъ того закажене крови,

— Е, та такъ зле не буде — вѣдповѣдає священникъ, — иди до дому, я тамъ заразъ прійду. И дѣйстно взявъ епитрахиль, а за хвильку бувъ вже у цѣли.

— Отче духовнѣй, я мушу умерти! — говорить на вступѣ Панько, а лице его червоне такъ и пѣзнати, що має горячку.

— Чому бы нѣ! але ты зъ смертію не маєшь ся чого такъ сиѣшити, маючи доперва 20 лѣтъ — говоривъ добродушно усмѣхаючись о. парохъ.

— А прецѣнь я мушу вмерти — повторяє горячково зновъ Панько.

— Нѣ, нѣ — вѣдповѣдає все еще усмѣхаючись и чѣчо злого не припускаючи священникъ — ещесь нѣколи не бувъ хорый, а теперъ, коли тобѣ ся ставъ такій випадокъ, маєшь великій страхъ; вже не одному таке ся стало, та нѣхто на то навѣтъ не зважавъ. Будь спокѣйный, за кѣлька день а будешъ зновъ ходивъ здоровый.

— Нѣ, отче духовный, я таки мушу вмерти — повторивъ Панько третій разъ поважно.

Священникъ застановивъ ся и запытавъ :

— Скажи менѣ прецѣнь, чому ты не дашь собѣ выкинути нынѣ той гадки о смерти? Чого ты нынѣ такій дивный?

— Отче духовный, я вамъ скажу: передъ вчера въ недѣлю я ся дуже взлостивъ и дуже тяжко залявъ, але въ тѣй хвили прійшла менѣ гадка, що Богъ за такой проклѣнъ мусить мене покарати. Колимы ся успокоивъ, жалувавъ я дуже, щомъ такъ тяжко залявъ и постановивъ бѣльше не проклинати, але гадка що за такой проклѣнъ Богъ мене певно покарае, не покинула мене. Вчера пробивъ я ногу и навѣтъ на тое не зважавъ, бо кровь заледво показала ся, але коли въ ночи нога менѣ спухла и страшно болѣла, прійшла менѣ гадка, що Богъ мене за той проклѣнъ покарае, що я за него мушу вмерти.

За кождымъ словомъ Панька росло здивоване священника зъ того дивного „случаю“, а той добродушный усмѣхъ зъ причины мнимого страху Панька передъ смертю замѣнивъ ся въ невыказане чувство страху. Вправдѣ не давъ того по себѣ пѣзнати слабому, що въ его сердцю нуртовало. Тожъ зъ наибѣльшимъ спокойемъ сказавъ:

— Щось ты, Паньку, въ такой способъ надуживъ имени Божого, то не було добре, а добре робишь, коли свои болѣ пріймаешъ теперь яко кару и покуту. Постанови поправити ся, а той случай нехай буде спасенною пересторогою на цѣле

твое житє. Успокої ся однакъ, май надѣю на Боже милосердіє, такъ зле рѣчь не скѣнчить ся, якъ ты думаєшь.

Панько высповѣдавъ ся зъ цѣлого житя такъ совѣстно и зъ такимъ жалемъ, якъ нѣколи въ житю. Священникъ опутивъ хорого зъ поважными гадками все еще не припускаючи нѣчо злго.

Але еще тои самои noci покликано священника, щобы запричащати хорого Панька и удѣлити св. Тайну Єлеопомазанія. Єще два дни лежавъ Панько безпритомно въ горячцѣ а правду говоривъ, що мусить вмерти. Въ недѣлю залявъ страшно и тымъ дуже Бога образивъ, а въ слѣдуючу недѣлю вже Панька похоронено. Той, що сей случай переживъ, подає се на паперѣ до Книж. мисійнои, на пересторогу всѣмъ читателямъ. Богъ не позволить зъ себе глузовати и всѣ що кленуть, звычайно не вмирають природною смертію. В. К.

Правдива побожнѣсть.

Якъ давнї суть понятїя людей о побожности! Однї думаютъ, що побожнѣсть залежить вѣдь довгои молитвы, другї зновъ

вѣдь многихъ добрыхъ дѣлъ на хвалу Божу
 або на вспоможене ближнього. Однѣ зновъ
 видять побожнѣсть въ бажаню вѣчно
 щастливости; другѣ зновъ въ умореню
 своего тѣла. Всѣ тѣ рѣчи суть добры, суть
 они навѣтъ до певного степеня конечны.
 Але ошукае ся себе самого, если тѣлько
 въ тѣмъ видить ся пѣдставу и суть по-
 божности. Побожнѣсть, що насъ робить
 святыми и зъ Богомъ сполучуе, полягае
 въ тѣмъ, если зъ любовію и радостію ро-
 бимо все тое, що Богъ хоче, если пѣддаемо
 ся воли Божѣй всегда и во всѣмъ, чи намъ
 ся то подобае чи нѣ, чи ся сповняють на-
 шѣ замѣры; чи цѣлкомъ противно дѣе ся.

В. К.

Для старыхъ и молодыхъ.

Всѣ благословеннѣи въ небѣ стались благословенными черезъ молитву ; всѣ проклятѣи згнули, бо не молились.

Св. Альфонсъ.

Побѣдѣти каждый грѣхъ можна зъ ласки тайны Евхаристіи, котра намъ есть деревомъ живота въ нашомъ церковномъ раю. Черезъ ѣджене згнулисьмо, черезъ ѣджене маемо направитись.

Ніяка ласка не сплывае зъ неба на землю, котрабы не переходила черезъ руки Маріи.

Богъ не наказуе рѣчей невозможныхъ, але наказуючи упоминае тебе, щобысь дѣлавъ, що можешь, або просивъ о тое, чого не можешь.

Св. Августинъ.

СОДЕРЖАНІЕ.

Рѣкъ 1903.

- Ч. 1. Провѣдникъ земскій (стихъ); Св. Кирилль ерусалимскій; Нашъ обрядъ; Церковь въ Яблѣнцѣхъ нижній; Несправедливо загарбане добро; Богъ заказавъ мѣсть; Смиреніе возвышае; Не будешь зывати имени Господа; Отвѣчній правды; Для старыхъ и молодыхъ.
- Ч. 2. О звонахъ; Св. Лукіянъ; Нашъ обрядъ; О церковныхъ заповѣдяхъ; Каинъ и Авель; Розважь тоє добре! Въ якій спосѣбъ совѣсть тупѣе? Для старыхъ и молодыхъ.

- ч. 3. Страстна пѣснь; Покайте ся! Читаня духовнй о св. сповѣди; Церковь въ Папортнѣ; Не вѣльно; Для старыхъ и молодыхъ.
- ч. 4. Воскресеніе (стихъ); Читайте, раздумайте и не забуйте; Св. Симеонъ столпникъ; Нашъ обрядъ.
- ч. 5. Мѣсяць Маріи; Що учитъ св. Церковь о Пр. Дѣвѣ Маріи; О важности знаку креста и молитвы при столѣ; Чи убожество на свѣтѣ потребне; Тѣлько три дни; Где щасте? Заслужена кара; Для старыхъ и молодыхъ.
- ч. 6. Основаніе Церкви; Радѣсть въ житю; Якй имена давати дѣтямъ у насъ; Прислуга; И не воведи насъ во искушеніе.
- ч. 7. Жертва Авраама (стихъ); Св. Маргарита; Правила житя; Еше о даваню именъ дѣтямъ; Честь для матери; Добрй и злй родичѣ; Для старыхъ и молодыхъ.

- ч. 8. Св. пророкъ Іеремія ; Нашъ обрядъ ; Рѣдкѣ навернене ; Найцѣннѣйщѣ домашній зварады ; Щасливый чело-вѣкъ ; Прощене ; Непѣзнанный ; Для старыхъ и молодыхъ.
- ч. 9. Хлѣбъ земный и небесный (стихъ) ; Азь есмь хлѣбъ животный ; О св. Причастію ; Нашъ обрядъ ; Для старыхъ и молодыхъ.
- ч. 10. Прости намъ Боже (стихъ) ; Св. Мойсей ; Нашъ обрядъ ; Поганьска и християньска мати ; Въ оборонѣ креста ; Клеветники и злодѣѣ ; Для старыхъ и молодыхъ.
- ч. 11. В е р т е п ъ ; Новѣ коляды.
- ч. 12. Молитва ; Св. Мануиль ; Пастырѣ въ стайни Виолесмской ; Нашъ обрядъ ; Червоне Колосе ; Не клени ; Для старыхъ и молодыхъ.
-

Образки въ томъ рѣчнику:

Св. Кирилль ерусалимскій; Церковь въ Яблѣнцѣхъ нижнихъ; Св. Лукіянъ; Св. Іоаннъ Креститель; Церковь въ Папортнѣхъ; Св. Симеонъ столпникъ; Матерь Божя; Св. Ап. Петро; Св. Маргарита; Св. пророкъ Іеремія; Іисусъ Христосъ середь лану пшеницѣхъ; Св. Мойсей; Рождество Іисуса Христа; Св. Мануиль.

492

1903.

Число 5.

КНИЖОЧКА
*
МИСІЙНА.

Цѣна 3 кр.

... ПЕРЕМЫШЛЬ ...
ВЪ ПЕЧАТѢ І. ЛАЗОРА
1903.

[The page contains extremely faint and illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the document. No specific words or phrases can be discerned.]

